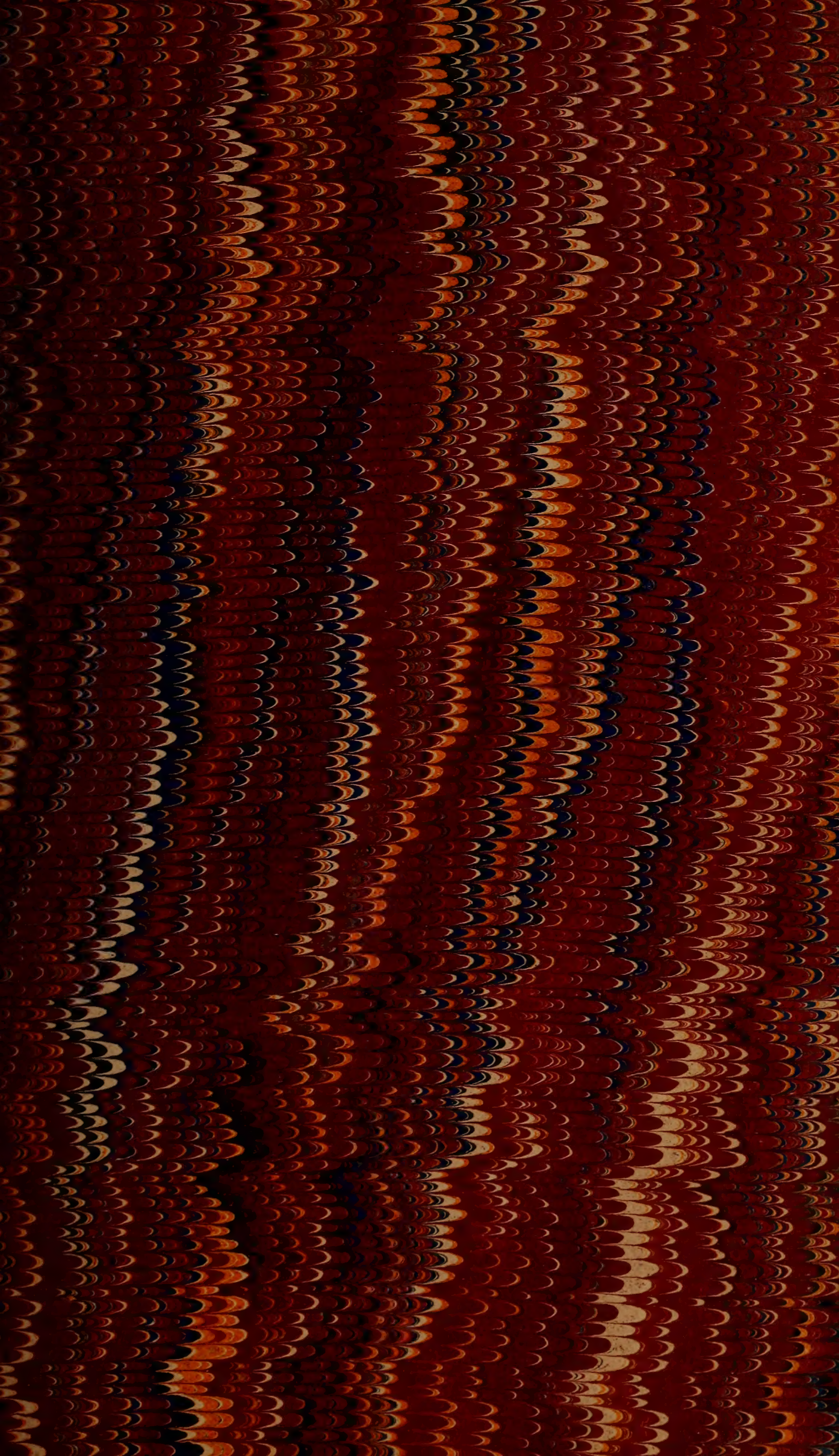

HERODIS ATTICI

QVAE SVPERSVNT

ADNOTATIONIBVS ILLVSTRAVIT

RAPHAEL FIORILLO

BIBLIOTHECAE REGIAE ACADEM. GEORG.
AVGVSTAE A SECRET.

PRAEFIXA EST

EPISTOLA CHR. G. HEYNII

AD AVCTOREM

Fiorillo del. Geyser sc.

VIA APPIA

LIPSIAE
SVMTIBVS CASPARI FRITSCH
MDCCCI

HERODIS ATTICI

QVAE SVPERSVNT

PRAEFATIO

Sempiternam nominis famam clariſſimis ingenii monumentis conſequutus eſt Herodes Atticus, qui illâ tempeſtate floruit, quâ Graecorum Romanorumque ſcriptores, ab humano cultu iamiam deficere, litterarum ſtudia ad interitum vergere, priſcus Graeci ſermonis nitor obſcurari, ac poëtae, non elegantiae, facilitati ac gratiae, quae in Atticis tantopere delectant, ſed tumori cuidam et nimio inanique ornatui ſtudere coeperant. Hac igitur aetate paullo nitidiorem orationem, nonne eadem admiratione et laetitiâ excipiamus, quâ ſtellam ſolemus, caliginoſâ nocte radiantem, aut egregiae virtutis exemplum, corruptâ in civitate proſequi?

Operae igitur pretium omnino me facturum esse putavi, novâ Carminum Triopeorum editione adornatâ; quod non unam ob causam digna ea sunt, ut à studiosis litterarum Graecarum lectitentur.

Commentatoribus, qui carmina quae restant duo illustrarunt, me ita adiungere, vt proferrem aliquid, quod à *Salmasio*, *Viscontio*, aliisque intactum relictum esset, profiteri haud ausus sum. Quum vero in legendis carminibus aliquid temporis consumserim, multa in mentem mihi venêre, quae partim ad illustranda duo carmina, partim ad nonnulla aliorum poëtarum loca adcuratius cognoscenda prodesse mihi videbantur. Exposui igitur in animadversionibus verba poëtae, et, si qua ex aliorum imitatione posita viderem, enotavi. Omnem denique curam adhibui, non quidem, ut, quae ad historiam poëtae spectant, enarrarem, sive ut iis locis, quae e Romanâ historiâ luce aliquâ indigeant, lucem adfunderem, haec enim *Viscontius*

iam apposuit, sed ut verba sententiasque poëticas indagarem, et illustrarem. Quantum vero utilitatis ex labore meo ad poëmata redundet, rectene in diiudicandis examinandisque carminibus versatus sim, aliorum esto iudicium.

Ante vero quam ad carmina ipsa transgrediar, non alienum est, brevem rerum, quae in libello obvenient, imaginem ante oculos ponere, ac diversa capita indicare. Herodis Attici vitam multi exposuêre, sed nemo de eo accuratius egit Cl. *Eichstaedtio*, qui in Fabricii Bibliothecâ Graecâ (Tom. VI. pag. 4. sqq.), in vitâ *Herodis* enarrandâ, comparandisque et conciliandis inter se veterum scriptorum de *Herode* testimoniis, omnes subortas difficultates feliciter sustulit. Hoc caput e Fabricii Bibliothecâ desumptum adiungendum censui, observationibus nonnullis inspersis additisque notulis nostris. Quae in Academiae Parisinae Actis (*Mémoires de Litterature*, T. XXX. p. 1. sq.), exstat de *Herode* dissertatio, *Burignyi*, eandem, quam in

aliis huius viri docti ſcriptis invenimus, antiquitatis ſcientiam oſtendit, at quia ſaepius indagata non recte adtulit, et coniecturis indulſit, ſaepius non neceſſariis, eam omiſimus.

Adieci orationem quae *Herodis* nomine inſcripta eſt, tradidique operis exſcribendum *Reiskii* exemplum, cum latinâ *Meurſii* interpretatione. Quoties *Reiskius* in Animadverſionibus coniecturas ſuas commemorat, eas integras ſubiunxi, pluribus vero ad orationem de lectionis varietate ſententiam dicere nolui, quia, ut bene *Reiskius* monuit, vix digna eſt, ut in explicatione ingenium conteratur. Ipſam enim ſi orationem ſub *Herodis* nomine adhuc venditatam examinamus, linguam videmus multas contraxiſſe ſordes ab illorum temporum, quibus ſermonis pura indoles elegantiaque naturalis perierat, contagione. Quare, qui diurnâ cum optimis Atticis oratoribus familiaritate contractâ, ingenuam et amabilem Graecae Suadae faciem norunt et unice diligunt, eos Anonymi,

Herodis nomen mentiti, eloquentia parum delectabit. Attamen ad hiſtoriam eloquentiae Graecae, quin ad humani ingenii hiſtoriam cognoſcendam, non ſolum faciunt egregia magnorum virorum opera, ſed pertinent huc quoque mediocres, immo, qui ne mediocritatem quidem adtingunt, libri.

Aliam viam inii in explicandis carminibus. *Salmaſius*, in magno ſuo Commentario, immenſam protulit variae eruditionis copiam; exſpatiatur non raro liberius, atque varietatibus diſtinguendo opus, diverticula quaſi quaerit, ubi, qui antiquitatis amore ducuntur, ſuaviter requieſcant. Nos uſos eſſe viri eruditi animadverſionibus, libere fatemur, et, ne apud aequos rerum iudices, hoc fraudi ſit, vix veremur. Quod praecipue doctiſſimus *Viſconti*, in optimo Commentario obſervandum ſibi putavit, pertinet ad rerum verborumque illuſtrationem. Non ſine voluptate adgnovimus miram doctrinae copiam, Graecae linguae ſcientiam adcuratam, antiquitatis

ſtudium ſingulare. Locis multis e lapidibus, quos ante oculos habuit, affuſam eſſe lucem, multa hiſtoriae capita egregie expoſita, indolemque carminum praeclare illuſtratam eſſe fatemur. Non exiguum itaque fructum lectores percepturos eſſe ſperavimus, additis noſtrae editioni praecipuis *Viſcontii* obſervationibus, quia non admodum multa exempla in has terras putamus perlata eſſe, neque multorum Bibliothecas apud nos, exemplari aliquo ornatum iri probabile videtur.

Reſtat, ut nonnulla de carminib u, eorumque indole adiiciamus. Credidêre Viri docti Inſcriptionum auctorem eſſe *Herodem Atticum*; primo certe loco poſitae. At mihi omnino vera videtur eſſe ſententia *Viſcontii*, qui *Marcellum Sideten*, tempore Marci Aurelii florentem poëtam, auctorem eſſe putat. Etenim, quae ſecundo loco exhibita eſt Inſcriptio, nomen poëtae prae ſe fert ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ, in quo explicando, et editores carminis, et *Spanhemius*, (ad

Callimachi Hymn. in Cer. v. 3.) operam fruſtra conſumſerunt, tum, quia poëticâ alteram ſuperare videtur praeſtantiâ, tum, quia Triopium *Herodis* adituris forſitan primo aditu et loco conſpiceretur. Suſpicio *Viſcontii* admodum probabilis viſa eſt *Viro erudito*, in Ephemeridibus Gottingenſibus, anni 1795. Nro. 180.; adverſus eam quaedam monuit Cl. *Eichſtaedt*, in cenſurâ, quae inſerta eſt Ephemeridibus Univ. Litterariis, Ienae prodeuntibus, anni 1796. Nro. 61. Paucis tantum examinemus ea, quibus Itali argumenta diluere ſtuduit. Ac primum quidem monuit Vir doctiſſimus, fragmenta, quae e *Marcelli* Ἰατρικοῖς περὶ ἰχθύων *) reſtant, non eundem prae ſe ferre colorem. In illis dicendi genus eſſe ſimplex, nullo ſententiarum verborumque ſplendore illuſtre, in Inſcriptionibus

*) Fragmenta quae e *Marcelli* Ἰατρικοῖς περὶ ἰχθύων reſtant, edita ſunt à *Fabricio*, in *Bibliothecae Graec.* T. I. p. 14. ed. vet. et *Schneidero*, ad calcem editionis ſuae *Plutarchi*, *de educat. puer.* *Argentor.* 1775. Promiſſa vero à Cl. *Bellin de Ballu*.

contra vibrans, ornamentis ambitiose quaesitis distinctum, turgescensque nonnumquam tumore immodico. At hoc iudicio minime contenti, plura desideramus argumenta. Primum enim, de toto orationis habitu, etsi e paucis fragmentis, quae solummodo piscium catalogo constant, vix iudicari potest, non dubitamus tamen fore, ut, si quis ea legat, deinde Inscriptiones recitet, sonum nescio quomodo consentientem in auribus sentiat. Verum hoc sentiri magis, quam verbis explicari potest. Praeterea sermonis in carmine de piscibus longe alia ratio est, quam in carmine dedicationem Triopii continente. Cur non ab illâ ratione dicendi declinasse, et in dedicatorio carmine alio more poëtam loquutum esse dicamus? Quodsi deinde *Marcellus* in Carmine de piscibus, floridum dicendi genus adhibuisset, quam ridicule egisset! Aliis enim verbis in enumeratione piscium, ad *Pancratis Arcadis*, *Archestrati* aut *Alexandri Aetoli*, ut mihi videtur, exemplum compositâ,

aliis in carmine dedicatorio opus; aliis, ſi quid ſapio, verbis de hiſtoriâ naturali, aliis de ſimulacro aut ſtatuâ dicimus. Ipſe *Nicander*, quam parcus, quam brevis, quam preſſus eſt in Theriacis, quam disſimilis illi exſultanti et luxurianti *Nicandro*, qui in Georgicis apud Athenaeum (Lib. XV. pag. 683. ſq.), pulchritudinem Nympharum, numeroſiſſimamque florum varietatem elegantiſſime deſcripſit. Cur denique, ſi hoc etiam argumentum nihil valere dixerit aliquis, nomen *Marcelli*, in genitivo poſitum in fronte Inſcriptionis, ſi non indigitat auctorem? Epigrammata Anthologiae Graecae et Latinae innumera, nomina praeferunt auctorum, unde, à quo ſcripta ſunt, intelligi plane poteſt et cognoſci. Nec in Inſcriptionibus hoc infrequens. (v. *Pockoke, Deſcription of the Eaſt.* p. 103. 104. et *Toupii Emendatt. in Suid.* T. III. p. 46.) *Marcello* non dedicatum eſſe carmen, unusquisque intelligit, et ſi dedicatum, cur nulla *Marcelli* in ipſo carmine mentio iniecta eſt?

Pauca haec nobis argumenta in mentem venêre, alia, cui maius eſt ingenium ipſe animadvertet. In Animadverſionibus egi id, ut, quaecunque ad intelligentiam carminum facere videbantur, eorum praetermitterem nihil. Venerunt quoque in mentem nonnullae emendationes aliorum poëtarum, quas ſi adſperſerim noſtris obſervationibus, Virorum doctorum humanitatem non aegre id laturam eſſe, mihi perſuaſi. Dedi fortaſſe occaſionem aliis meliora proferendi et veriora. Omnino me trado Virorum eruditorum benevolentiae, quam promereri ſummo ſtudio conabor. Laeto ſemper animo in hoc ſtudio pergam, favorem doctorum virorum expertus, quorum ſententias humaniores aequo animo audire ac ferre didici.

CHR. GOTTL. HEYNE

EPISTOLA

AD

VIRVM DOCTISSIMVM

RAPHAELEM FIORILLO

DE FINIBVS

STVDII CRITICI

REGVNDIS

Vt, etſi aliis occupationibus distinerer, hoc tamen, quicquid eſt, opellae tibi, vir doctiſſime, conſecrarem, id viſus mihi ſum partim officio et amori, quo te a prima aetate ſum amplexus, partim librarii, viri honeſtiſſimi, precibus, partim ſtudiorum et curarum variarum coniunctioni, quae mihi cum parente tuo, viro artium elegantia et doctrina eminentiſſimo, intercedit, debere. Id quod mihi eo magis profitendum erat, quo magis me ab omni hoc ſcriptionis genere alienum eſſe profeſſus ſum, quippe quod ſenſui meo adverſatur, et arrogantiae aut oſtentationis notam neſcio quam habere videtur. Nunc autem me a me ipſo id impetraſſe, vt huic libello aliquid ſeu praefarer ſeu ſubiungerem, tanto magis mirationem facere poteſt, quod ille in eo rerum genere verſatur, ad quod ego iuvenilia ingenia hortatu meo raro inſtigare, ſaepius ab eo avocare, ſoleo. Cuius mei iudicii rationem et morem vt exponam, occaſione oblata ita vtar, vt *de finibus ſtudii critici regundis* omnino

tecum, vir doctiſſime, paucis agam. Quis enim foret, quicum lubentius de hoc litterarum ſtudio agerem, quam cum viro multarum litterarum varietate ita inſtructo, ut bene teneat, non omnem doctrinae laudem in critica ſcriptorum veterum ſola contineri, contra autem ipſius huius ſtudii laudem ſummam in eo ponendam eſſe, ſi ad alias diſciplinas emendandas et perficiendas illud adhibeatur.

Equidem, cum ad haec humanitatis ſtudia ſub Chriſtii Erneſtiique diſciplina primum accederem, bene memini duas maxime opiniones, e ſchola forte Burmanniana, propagatas, commilitonum animis tum inſidere, primam, philologica et critica ſtudia, ſi non ſola digna ſint, quibus ingenium liberalius et erectius ſeſe conſecret, omnibus tamen reliquis diſciplinarum ſtudiis ita antecellere, vt facile omnium litterarum eruditiorum principatum teneat; alteram, eum demum in litterarum antiquarum omninoque humaniorum aliquantum profeciſſe, qui ſcriptores graecos latinosque emendare et coniecturis tentare didiciſſet; hanc vero omnis doctrinae eſſe tanquam arcem, ad quam qui perveniſſet, nae illum immortalitatem nominis tanquam certa poſſeſſione tenere. Hac perſuaſione per-

moti nos ſcriptores veteres non alio conſilio perlegere et excutere ſolebamus, quam vt criticam aliquam obſervatiunculam adſpergere, coniecturam vel emendatiunculam in verbis allinere poſſemus. Legebamus itaque multa, nullo aut exiguo cum fructu ad philoſophicas et hiſtoricas notiones, aut ad ſcribendi dicendive facultatem et uſum. Altera ex parte plerique noſtrum diſciplinarum ſeveriorum, inprimis quae ad vitam civilem ſpectant, tenebantur contemtu; theologica et iurium ſtudia eo tantum laudem aliquam habere aiebamus, quatenus in interpretatione et critica librorum ſacrorum et legum verſentur. Cum non omnis ſuperbia et faſtus ab his iudiciis abeſſet, in invidiam adducebantur ipſa haec ſtudia; et, vt fit, ab iis, qui tali profeſſione ſe ſuaque ſtudia contemtui haberi viderent, dignatione ſua viciſſim deiiciebantur. Itaque evenit, ut Bachio multis cum difficultatibus luctandum eſſet, antequam iurisprudentiae forenſis et eccleſiaſticae idoneus auctor haberetur; multumque elaborandum erat Erneſtio, vt in theologicis diſciplinis et ipſe aliquo in loco haberetur; obeſſe enim ſolidiori doctrinae antiquas litteras, parum prodeſſe; nec iniuria ita ſtatuebant viri quoque graviſſimi,

qui litterarum ſtudia, quae in rerum naturis cognoſcendis, iudiciorum et opinionum veritate exploranda et conſtituenda, negotiorum difficultate expedienda, et vtilitatum vitae publicae privataeque procuratione verſari debebant, ad verborum apices, librariorum vitia indaganda et cum ſpecioſa aliqua ſollertia corrigenda revocari videbant.

Quod in aliis non modo litteris, ſed ſtudiis omnis generis, pleroſque peccare videmus, vt, quo conſilio, quo fine et uſu, ea, in quibus occupati ſunt, tractent, eoque ipſum modum et rationem ſtudii ſui regant, vt, inquam, hoc parum exploratum et liquidum ipſi habeant, hoc idem vidimus eveniſſe in omni diſciplina ſcholaſtica et academica, vt, quid illud ſit, quod aſſequi volunt homines, dum ſollennem ſtudiorum rationem proſequuntur, raro aut nunquam inquirerent. Ita quoque a paucis diligenter et ſubtiliter ſatis quaeſitum eſt, quorſum in lectione ſcriptorum antiquorum, graecorum et latinorum, aetas iuuenilis contineatur. Quid igitur mirabimur, idem illud fugiſſe pleroſque, quem uſum, quos fines critices ſtudium habeat, ideoque nec ſatis prudenter definiiſſe, qui locus huic ſtudio in inſtitutione ſcholaſtica et academica ſit aſſignandus.

Cum veterum ſcriptorum lectio et interpretatio in diſciplina puerili partim inſtitutionis, quae grammatices et dialectices praecepta et vſum mentibus inſinuat, locum obtineat, partim notionum communium innumerarum, vulgarium et doctarum, mentibus inſtillandarum, copiam praebeat, partim ingenium, pulcri rectique ſenſum, elocutionem et ſcriptionem, fingat: magiſtrorum utique animis notio aliqua artis criticae vt inſideat, in votis habendum eſt, vt de editionum bonitate, et de lectionum veritate, ad interpretationis vſum, recte poſſint iudicare, forte etiam provectioribus notitias aliquas iudicii et vſus critici impertire. Iam poſſunt in his eſſe ingenia erectiora, quae in linguae Graecae et Romanae cognitione et in veterum ſcriptorum lectione, praeter iſtas utilitates, quas aetati iuvenili propoſitas eſſe diximus, ad ſubtilitates ſermonis progredi volent; erunt quoque, qui in ſtudiis litteraturae antiquae habitare volent et fortunarum ſuarum ſpem et fundum collocare: hos et illos in critica accuratius cognoſcenda, experimento quoque aliquo facto, operae partem ponere, quis improbet? dummodo reliqua illa, quae per auctorum claſſicorum lectionem et interpretationem conſequi

neceſſe eſt, haud poſthabeantur; contra vero vt ad rerum notitias, ad hiſtorias, temporum hominumque viciſſitudines, fortunas, earumque cauſſas, obſervandas, tum ad certa rectaque de iis facienda iudicia, inprimisque ad iudicandi, eloquendi ac ſcribendi facultatem exercendam, inſtitutione publica privataque adducantur; neque interea mathematices et logices, aliarumque notionum utilium copias negligant.

Inter eos, qui ſtudiis his antiquarum litterarum totos ſe conſecrant, eſſe poſſunt, quorum ingenia miro aliquo huius generis acumine excellunt, eoque ipſo procliviora ad criticam hanc facultatem et artem habentur: hos ad eam inprimis ſe comparare, et naturae beneficio ſibi impertitam vim exercere et perficere, quis invideat? Quum tamen pauci ad haec ſtudia ferantur, neque optandum ſit in republica, vt multi in hoc ſtudiorum genere detineantur, quandoquidem iis praemia ſua, muniaque deſint, quibus fungendis admoveri poſſint, cavendum eſt omni modo, ne, in hac aemulorum paucitate, illi ad eam opinionem adducantur, ſibi ſolis a natura illud ingenii acumen, quod ad criticas coniecturas et animadverſiones conferunt, eſſe conceſſum, neve

alias litteras ſuis poſthabeant, faſtuque importuno et inani efferantur; haud immemores, ſe id, quod alii in vitae officiis et negotiis ac munerum rationibus, aut in diſciplinis ac doctrinis graviſſimis, adhibent, acumen in verborum et linguarum ſtudiis collocare. Poteſt hunc in modum aliquis magna cum laude in ſcriptoribus graecis latinisque criticam exercere: ſi modo fortunae locique, quem obtinet, rationes id popoſcerint vel admiſerint: etiamſi illa intra meras grammaticas ſubtilitates ſubſtiterit; nam et huius quaedam eſſe poteſt vtilitas, haud contemnenda.

Luculentior tamen et probabilior eſt criticae commendatio, ſi illa ad ipſam orationis ſeu ſolutae ſeu vinctae virtutem et elegantiam proceſſerit, et ſententiarum rerumque veritatem et cum natura vſuque conſenſum, verborumque proprietatem, exploraverit, iudiciumque rectum et ſanum de his tulerit; ſi porro critica ad iudicia veterum et opiniones, ad diſciplinas et diſciplinarum, quae nunc cum maxime effloruerunt, initia et incrementa in ſcriptoribus eruenda et illuſtranda, ad hiſtoricas difficultates et obſcuritates tollendas, transferatur: multa enim in his a lectionis veritate et ſermonis ſeveriore ac ſubtiliore ſtudio ſunt

ducenda: haec ſolidioris doctrinae monimenta campum aperiunt latiſſimum, criticae litteris ac diſciplinis fructuoſae ad notitias in variis ſcientiarum generibus ex antiquitate procurandas, in hiſtoria inprimis naturae, cuius locupletandae haud vana ſpes inde illuceſcit. Nam vt critices vſum in libris ſacris et in legibus iuribusque Romanis commemorem, vix neceſſe eſt; quo ipſo iam ſatis ſe ſtudii critici, recte inſtituti, praeſtantia approbauit.

Secundum haec habebo vtique in votis, vt ii ipſi, qui criticae in ſcriptoribus claſſicis exercendae ſe accingunt, non primo loco id ſibi propoſitum habeant, vt vitia lectionis indagent et earum tanquam cubilia inveſtigent; praeſtat haud dubie in interpretandis et excutiendis ſcriptorum ſententiis rebusque expoſitis iudicii omnem vim intendere, notionum et notitiarum copias inde locupletare, digerere et recte conſtituere; ſique inter haec ſeu librarii ſeu ſcriptoris vitia et errores inciderint, in iis animadvertendis, notandis et emendandis acumen adhibere; hoc eſt illud emendationum genus, quod laudem veram et ſolidam habet. Alius critices adhibendae modus eſt commendatione dignus in paranda noua recenſione, eaque emendatiore, au-

ctorum veterum; multoque maiore laude dignus eſt habendus, ſi critica non modo in codicum varietatibus enotandis et coniecturis inde eliciendis aut virorum criticorum commentis colligendis verſetur; ſi porro ea non, locis difficilioribus et obſcurioribus omiſſis, ad ea, quae per ſe nota ſatis erant, adhaeſerit; excutiat potius non animadverſa, nec ſibi dedecori ducat, vitia indicare latentia, etſi iis medelam ipſa afferre nequeat. Licet in his pro conſiliorum diverſitate vias rationesque ingredi varias, de quibus nunc agendi locus haud eſt.

Nec vero modo in ſcriptore aliquo edendo et recenſendo, verum etiam legenti veteres quosvis alios ſcriptores occurrere paſſim poſſunt ac debent loca multa aut in mendo cubantia, aut temere ac perperam ab editoribus tentata: quorum emendationes probabiles, forte et illuſtrationes luculentas, ſi quis animadverterit, circumſpiciet ille viam, qua in publicum proferat ingenii ſui inuenta probetque eruditis; poſſunt quoque eſſe tempora, vt quis fortunae ſuae ac famae hoc ipſo conſultum eſſe iudicet; ita viri docti eo devenerunt, vt in recenſionibus auctorum claſſicorum opportunitates anxie venarentur, quibus

uti possent, ad protrudendum in medium animadversa a se et coniectata; Ita vidimus criticos in edendis scriptoribus, promiscue, etsi alienissimo in loco, emendationes in varia scriptorum loca intexere, aut verius intrudere et inculcare; dum similia optant, confundere dissimillima, penitusque abducere animum legentis ab auctore in quo versabatur. Poterant saltem per digressiones et excursus ad calcem adiectos seu subscriptos suas opes speciosius explicare. Ita evenit, ut interdum scriptores tantum pro vehiculo variarum ac diversissimarum opum criticarum ad mercatum extrudendarum habendi essent, aut pro vestibulo, quod aditum ad merces exponendas et inspiciendas praeberet: etsi sunt certa scriptorum genera, quae, per se ieiuna et exilia, eiusmodi copiosiores illustrationes admittunt, aut etiam desiderant, vt Lexica et Glossographi. Aliam viam ingressi sunt ii, qui libros Emendationum, Animadversionum, Coniectaneorum et sic porro ediderunt, quibus ea, quae sparsim animadverterant, per saturam vno in loco propinarunt; qui quidem libri lectionem continuam haud admittunt, nec, nisi auctores ad manus habeas et sententiarum nexum satis teneas, recte diiu-

dicari queunt, vtilitatem tamen habent hanc, vt in vulgus edita ſervari et, quoties opus ſit, inſpici poſſint. Sunt quidem pleraeque hae emendationes ita comparatae, ut aut a generalibus praeceptis ſeu obſervatis ad vnumquemque locum accommodatis, aut e ſententiarum et verborum accurate expenſa ratione et indole proficiſcantur: quarum has accurata et attenta lectio ipſa ſuppeditat, illas autem in quolibet loco, praeceptis iſtis et obſervationibus in animum revocatis, ſuo quisque ſtudio poterat ac debebat aſſequi: eſt tamen in his felicitas aliqua ingenii, eſt fortunae caſus, eſt memoriae aut recentis lectionis beneficium, quo ſaepe ad ea, quae nemo facile ſua opera excogitet, deferimur.

Poſt haec omnia critica exercitatio, etiam in grammaticis, ſalubris eſt et fructuoſa ingenio iuvenili, ut ſe exerceat et paret ad alia et maiora, etiam ad diſciplinas graviores; vigent in hac aetate animi et pollent memoria promta et facili, facultate obſervandi et comparandi ſimilia, eliciendi latentia; recte haec ad ea adhibentur, in quibus eae vires inprimis ſunt ad conſequendum, quod velis, neceſſariae.

Satis docent haec a me disputata, me magnopere probare conatus tuos, doctiſſime Fiorillo, et laetari his primis ſucceſſibus. Ab hac enim lectionis copia et varietate, hoc ingenii acumine, hac venuſtate, quid non expectare licet maturioribus annis! Feciſti critices experimenta magna ex parte in fragmentis lyricorum et tragicorum, quod critices longe difficillimum genus eſt, inprimisque lubricum propter metricas leges partim ignotas, partim parum firmiter conſtitutas; nec tibi ad incerta fortunae tentanda animus defuit, in quibus nec auſis excidere turpe eſt, honorificum autem eſt, eſſe tamen, in quibus ſucceſſum habueris. Nec deerunt ingenio, doctrinae et induſtriae, praemia, quorum ſpem et expectationem ipſa haec ſpecimina faciunt tanto maiora, quo rariora ſunt ingenia in his litteris eminentia. Scr. Gottingae M. Septembri cIↄIↄccc.

DE
HERODE ATTICO
ET
EIUS SCRIPTIS.

DE
HERODE ATTICO
ET
EIUS SCRIPTIS.

Tiberius Claudius Atticus (Suidae perperam Iulius) Herodes [1], nobilis viri, Attici

1. Ita plene dicitur *Tiberius Claudius Atticus Herodes* in quibusdam Inſcriptionibus, velut eâ, quae auſpicio Cardinalis, Polignac, Romae a. 1728. eruta, et primum vulgata eſt in *Mém. de Trévoux, Juillet.* 1728. pag. 1551., deinde etiam in *Mém. de l'Acad. des Inſcriptions*, Tom. XV. pag. 445. — Apud Graecos, *Salmaſius* contendebat (in not. ad Dedicat. ſtat. Reg. in Crenii Muſeo Philologico II. pag. 137.), hunc Herodem *nunquam* fuiſſe dictum Ἡρώδην Ἀττικὸν, ſed Ἡρώδην Ἀττικοῦ; ſicut eſt in Epigrammate Analect. Brunck. Vol. III. pag. 272. Ἀττικοῦ Ἡρώδης Μαραθώνιος. Graecos enim raro admodum filios patrum nomine appellaſſe. Romanos vero, quibus alia fuerit conſuetudo, *Herodem Atticum*, non *Attici*, hunc ſemper vocaſſe, patris ſui nomine ſcilicet. Quae obſervatio *Salmaſii*, quam falſa ſit, ſi ſpectes *graecam* Herodis appellationem, facile apparebit ex Inſcriptionibus graecis, quarum ſubinde mentionem faciemus. Add. *Muſſon.* Collect. hiſtor. de Ariſtidis vita. §. V. n. 9. not. 2. Quid? quod ipſe *Salmaſius*

F.[2], ex pago Marathonio, Athenienſis, apud Imperatores Antoninos, Pium, et Philoſophum, Ve-

ad Capitolini Vit. Antonini philoſophi, cap. 2. Tom. I. pag. 292. defendit ſcripturam nominis *Herodes Atticus*. Caeterum notitias hiſtoricas de hoc Herode licet colligere ex *Luciani* Demonacte (Vol. V. p. 243. ſqq. ed. Bipont.), e *Pauſaniae* Lib. I. cap. 19. II. cap. 1. VI. c. 21. VII. cap. 20. X. cap. 32. et *Philoſtrati* pluribus locis, ut in vitâ Phavorini §. 3. Scopeliani §. 7. Polemonis §. 7. Secundi, Theodoti, Antiochi, Alexandri §. 3. Philagri §. 1. Hadriani §. 1. Chreſti §. 1. 2. Pauſaniae, Ptolemaei §. 1. Rufi in fine, Oenomarchi in princip. Heraclidae §. 6. Aeliani §. 3. *Inſcriptiones*, quae ad Herodem ſpectant, praeter eas quas in fine huius ſectionis indicabimus, reperiuntur apud *Gruterum* p. XXVII, 1. CLXXII, 10. CMXLIII, 1. apud *Sponium Voyage* Tom. IV, pag. 40. et 220. et apud *Donatum* pag. CLXVI, 2. Plura de eo lectorem docebunt *Tillemont Hiſt. des Empereurs* T. II. p. 269. ſq. p. 317. ſqq. et in Indice p. 605. (ed. II. Paris 1702. 4.), *Olearius* ad Philoſtrati Sophiſtas II, 1. pag. 545. ſqq. *Sylburgius* ad Pauſaniam p. 939. ed. Kuhn. *Ionſius* de Scriptoribus hiſtor. philoſoph. III, 6. 18. pag. 31. ed. Dorn. *de Burigny Mémoires ſur la vie de Herodes Atticus*, dans *Mém. de Litterature* Tom. XXX. p. 1. ſqq. *Gibbon Hiſtory of the Decline and fall of the Rom. Empire*, Tom. I. p. 59. ſqq. ed. Baſil. denique *Salmaſius* et *Viſconti* in editionibus Inſcriptionum Triopearum, quas infra commemorabimus. *Eichſt.*

2. Ortum duxit Herodes e genere nobiliſſimo, quodſi Inſcriptio, quae eſt in foro Attico (v. *Stuart Antiquities of Athens* T. I. c. 1.), ad maiores Herodis noſtri ſpectat: quod haud temere credit Viſconti: atavus eius fuit *Herodes*, legatus Athenienſium (πρεσβεύων), proavus *Eucles*, στρατηγὸς τῶν

rumque, cuius etiam praeceptor, teste Capitolino [3], fuit gratiosus, et praefectus ordinando statui liberarum civitatum Asiae [4], sacrorumque Panathenaicorum et Panelleniorum, tum sacrorum agonum, honoribus M. Antonini et Veri consecratorum, ἀρχιερεὺς [5], atque A. C. 143. cum C. Bellicio Torquato Consul romanus, sed qui ingenio magis et eloquentiâ, quam consulatu [6] et

ὁπλιτῶν. Euclis filius videtur *Hipparchus* fuisse, (*Plutarchum* Suidas nominat Tom. II. p. 78.): cuius quamvis bona in publicum essent addicta, tamen *Atticus* paternarum opum iacturam resarsit tum uxoris, quam duxerat opulentiâ, tum ingenti quodam thesauro, quem forte à se inventum Nervae liberalitate retinuit. Hinc immensae defluxerunt opes ad filium, *Herodem*, auctae etiam divitiis *Regillae*, coniugis, de quâ *Fabricius* postea. *Eichst.*

3. Cap. II. pag. 409. ed. *Hack.* ubi v. Salmas. Enimvero Herodes Atticus fuit quoque praeceptor M. Antonini philosophi. Vide *Capitolinum* in vitâ illius imperat. cap. 2. ibique Salmas. et Casaub. atque *Dionis Cassii* lib. 77. pag. 1199. Reimar. *Harl.*

4. Delata videtur Herodi praefectura civitatum Asiaticae et Europaeae Graeciae a. 125. quo anno Hadrianus per hiemem Athenis commorabatur. *Eichst.*

5. Τὸν ἀρχιερέα τῶν Σεβαστῶν Τιβ. Κλαύδιον Ἀττικὸν Ἡρώδην Μαραθώνιον celebrat vetus Inscriptio, Megarae inventa, in *Sponii* Miscellan. erud. antiquit. p. 321. et Itinerario P. II. p. 482. *Eichst.*

6. *Philostratus* in Polemonis vitâ p. 536. ἦρα μὲν γὰρ τοῦ αὐτοσχεδιάζειν μᾶλλον ὁ Ἡρώδης, ἢ τοῦ ὕπατός τε καὶ ἐξ ὑπάτων δοκεῖν. *Fabric.* Recte autem Fabricius consulatum Herodis re-

dignitate atque opibus, quas habebat, amplissimis censeri gestiebat. Audivit iuvenis Scopelianum (v. *Philostr.* in Scopeliano p. 521. et in Herodis vitâ p. 564.), deinde Favorinum quoque (v. *Suid.* in Ἡρώδης, e *Philostrato*), et Atheniensem Secundum (v. *Philostrat.* in Secundo. p. 544.). Polemonem vero adultus et quum ipse alios iam doceret, admiratus et donis prosequutus fuit (v. *Philostr.* in Polemone p. 539.). In Platonicâ philosophiâ Taurum, Tyrium, (v. *Philostr.* p. 564. ubi v. *Olear.*), in Criticâ arte[7] maxime Theagenem, Cnidium, et Munatium, Trallensem, magistros habuit. Ex antiquis imitatus est maxime Critiam[8]. Adversarios habuit Peregrinum, philo-

tulit ad an. 143. v. *Gruteri* Inscriptt. p. CLXXII, 10. *Donat.* p. CLXVI, 2. *Spanii* Miscellanea p. 321. Consentit *Visconti* p. 95, monens praeterea, Inscriptionem apud Muratorium pag. CCCXLIII, 3. in quâ Atticus Consul a. 185. M. Braduae suffectus cum collega Materno memoratur, non pertinere ad Herodem, patrem, de quo intelligi fere solet, sed ad Atticum, filium. Pater enim, Herodes Atticus, consulatum non nisi semel gessit; iterum oblatum recusavit, moerens mortem uxoris. Nec sane probabile est, Herodem, quum honorum populi finem iam esset an. 143. consequutus, 42 annis post consulem fuisse Braduae suffectum. *Eichst.*

7. Non grammaticam, sed artem de oratoribus iudicandi intelligit Philostratus interprete et iudice *H. Valesio* de critica I. p. 149. sq. ubi paucula leguntur de Theag. Cnidio et Munatio. *Harl.*

8. Nobilis fuit Critias orator, quem cum laude me-

ſophum Cynicum (v. *Philoſtrat.* p. 563.), Demoſtratum item (v. *Philoſtrat.* p. 555.), cuius orationem contra Herodem admirationi fuiſſe teſtatur *Philoſtratus* p. 563. tum affinem, Braduam, uxoris ſuae Regillae, fratrem, qui conſul fuit A. C. 160.[9], Quintiliosque[10], et Praxagoram ac Mamertinum: familiarem Lucium, ſapientem virum et facetum (v. *Philoſtrat.* p. 556. ſqq.), diſcipulum Muſonii, Tyrii, nec diverſum fortaſſis a Lucio, Patrenſi, vel ipſo Luciano, qui et

morat *Dionyſius Halicarnaſſ.* T. II. Opp. p. 28, 111, et 161. Iudicio *Scholiaſtae* ad *Hermog.* pag. 415. non deterior Antiphonte. Unus fuit e triginta Tyrannis, et Atheiſmo incuſabatur. vid. *Schol.* et *Hemſterhuſ.* ad *Ariſtoph. Plut.* v. 147. p. 428. ſqq. Eius Λακεδαιμονίων πολιτεία, laudatur ab *Harpocratione* v. λυκιουργεῖς. Caeterum *Herodem Atticum* ſtudioſum fuiſſe antiquorum verborum, nimisque obſoleta verba adamaſſe, ex *Athenaeo* adparere mihi videtur. Ait enim *Athenaeus* Lib. III. p. 99. C. Οἶδα δὲ καὶ Ἡρώδην τὸν Ἀττικὸν ῥήτορα ὀνομάζοντα τροχοπέδην, τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν, ὅτε κατάντεις τόπους ὁ ὀχούμενος ἐπορεύετο, καί τοι Σιμαριστοῦ ἐν τοῖς Συνωνύμοις ἐποχλέα τὸ ξύλον τοῦτο ἐπονομάσαντος.

9. Confer Sam. Petitum Lib. I. Var. Obſervat. c. XI. (et *Olear.* ad Philoſtrat. pag. 555.) *Fabric.* Fuit *Appius Annius Atilius Braduas,* non, ut Salmaſius (p. 20.) putabat, *M. Atilius Braduas,* quippe qui conſulatus honoribus anno demum 185. functus eſt. vid. praeced. not. (n. 7.) *Eichſt.*

10. v. *Philoſtrat.* p. 559. *Fabric.* De Quintiliis cnf. omnino *Tillemont Hiſtoire des Empereurs* Tom. II. p. 320. *Eichſt.*

ipſe Λούκιος interdum dicitur. Filiae fuêre Panathenais et Elpinice, quas morte ereptas ſibi incredibiliter luxit, et filius Atticus [11], (v. *Philoſtrat.* p. 558.), tam ſtupidus, ut viginti quatuor pueros aequales ipſi adiungendos putaverit pater, litterarum appellatos nominibus, ut per hos tandem litterarum addiſceret rudimentum. E famulis Achilles, Pollux, et Memnon Aethiops (v. *Philoſtrat.* p. 558. et III, 3. de vitâ Apollonii), quorum obitum itidem tulit impatientiſſime: libertus Alcimedon (v. *Philoſtrat.* p. 560. ſq.) aliique. Diſcipuli Amphicles Chalcidenſis, (v. *Philoſtrat.* in vitâ Philagri p. 578. ſq.), Sceptus (ſ. *Sceptes*, Corinthius, v. *Philoſtr.* in vitâ Alexandri p. 573.

11. Philoſtrati teſtimonium ſequutus eſt Fabricius. Sed *quatuor* liberos Herodi tribuit auctor Inſcriptionis Triopeae ſecundae v. 15. Quam ob rem viri docti, quoniam apud Philoſtratum legerant, Regillam, uxorem Herodis, deceſſiſſe praegnantem, et partui vicinam, ita conabantur litem componere, ut foetum illum, quem in utero gerebat Regilla, quique cum ipſâ periit, inter liberos, Herodi ereptos, recenſeri ab auctore inſcriptionis ſtatuerent, v. *Salmaſ.* in Crenii Muſeo philol. II. pag. 146. Verum recte vidit *Viſconti* (in Commentario ad illas Inſcriptt. p. 81. coll. Praefat. p. 4.) etiam in *Luciani* Demonacte (§. 25. Tom. V. p. 243. ed. Bipont.), praeter Atticum, memorari alium filium Herodis, quem et ipſum immaturâ morte ſibi ereptum, luxerit. Ergo ex his indiciis, quod Philoſtratus tradidit, refingendum eſt. *Eichſt.*

et *Eudocia* in Alexandro p. 53.) et Adrianus, Tyrius, (qui ſucceſſor eius etiam pro funere Herodem laudavit, teſte *Philoſtrato* in vitâ Adriani p. 586., et auſcultantibus Athenienſibus lacrumas expreſſit,) Chreſtus, Byzantinus, aliique infiniti, atque in his etiam A. Gellius, qui in Noctibus Atticis Herodis cum laude mentionem facit dictaque eius nonnulla refert. (Loca ſunt I, 2. IX, 2. XIX, 12.) Eloquentiâ apprime valuit, ita ut unum ex antiquis decem Oratoribus referre diceretur (v. *Philoſtrat.* in Herode p. 564.), et βασιλεὺς λόγων vocatus ſit ab Adriano et Rufo Perinthio (v. *Philoſtrat.* in Adriano p. 586. et in Rufo p. 589.), atque Ἑλλήνων γλῶσσα (ibidem, p. 598.)[12], Docuit Athenis obiitque ex tabe,

12. Etiam γλῶσσα Ἀθηνῶν in Inſcript. Triopéa II. v. 37. e rectiore interpunctione Viſconti. *Eichſt.* Quantâ et quam mirâ variâque dicendi vi, et amoenitate valuerit, exemplum, quod *Philoſtratus* in Alexandro, ſ. de vit. Sophiſt. Libr. II. c. V. ſect. 3. amplis verbis enarravit, abunde declarat. Nam *Alexander*, quem vulgo Peloplatonem, (*luteum Platonem*) cognominabant, Seleuciâ in Ciciliâ ortus, Sophiſta celebris, qui maximam partem Antiochiae ſcholas habuit, et Romae Tarſique et omnibus Aegypti partibus, quum Athenas veniſſet, ad Herodem, in Marathone commoratum, miſit litteras, quibus Graecos, (n. Diſcipulos Herodis) ad certamen ſophiſticum excitaret. Alexander, quum ante Herodis adventum elegantiâ orationis et ſoni varietate auditores ad admirationem rapuiſſet, at poſtea ſupervenientem He-

Marathone in patriâ, anno aetatis LXXVI. Commodo, ut credibile eſt, iam imperante; unde natus colligitur primis Trajani, imperatoris annis [13]. Nam iuvenis, in Pannoniâ dicturus coram imperatore, Hadriano, quum excidiſſet et memoriâ lapſus eſſet, tanto taedio affectus fue-

rodem cum vi et ſuavitate dicentem audiſſet, demum, quamquam arrogans elatoque eſſet animo, exclamaviſſe dicitur; *ὁ Herodes, fragmenta tui ſumus nos omnes Sophiſtae.* Eamdem hiſtoriam ex Philoſtrato *Eudocia* p. 52. ſq. ita exſcriptam reddidit, ut paullo ante exitum narrationis et in fine ipſo haud pauca omitteret. *Harl.*

13. Hoc quum et *Viſconti* ita poſuerit, tacite reſpicit *God. Olearii* chronologicas rationes, quae omnino, ſi accuratius penſitentur, falſae et inanes reperiuntur. Nempe ſecundum eam putationem temporum, quam Olearius ad Philoſtratum iniit, Herodes natus eſt decimo tertio anno imperii Domitiani, V. C. 847. Chr. 94. Ol. CCXVIII, 2. Id, ſi accipimus ex fide Olearii, ſequitur, Herodem, qui ſeptuaginta et ſex annorum ſenex diem ſuum obiit (vid. *Philoſtr.* p. 565.), mortuum iam eſſe ante Fauſtinam, Marci, imperatoris coniugem, quae anno demum 175. iter in Orientem ad maritum ſuum ingreſſa, ſeceſſit. Verum et nobilis illa reconciliati imperatoris ad Herodem epiſtola (v. *Philoſtrat.* p. 561.), ſcripta, ut nobis videtur, a. 176. quum Herodes fere triennio ante in iudicio fuiſſet accuſatus, et multo magis relicta nobis Inſcriptio in ſtatuam Regillae, quam Herodes Fauſtinae dicavit, oſtendunt, eum Fauſtinae ſuperſtitem vixiſſe. Optime congruunt temporum rationes, ſi Herodem, imperante Trajano, a. 104. natum, et ſub imperio Commodi a. 180. exſtinctum ſtatuamus. *Eichſt.*

rat, ut in Danubium praecipitare ſe voluerit. (v. *Philoſtrat.* in Herode. p. 565.)

Scripta eius à Philoſtrato memorantur Διαλέξεις ſive *disſertationes*, philoſophici ut mihi perſuadeo, argumenti [14], et Ἐφημερίδες, *diaria*, Suidae etiam tamquam σύγγραμμα πολυμαθὲς laudata, et ἐγχειρίδια καίρια, τὴν ἀρχαίαν πολυμάθειαν ἐν βραχεῖ ἀπηνθισμένα, *manualia opportuna, velut ſlorum ex eruditâ antiquitate delibatorum ſelecti quidam faſciculi.* Hìsce omnibus deperditis, ne ex Orationibus quidem eius aliqua, neque ex declamationibus, quas αὐτοσχεδίους ſive extemporales et meditatus habuit plurimas [15], ulla tulit aetatem, exceptâ unicâ, quae

14. Opus *Herodis*, ad doctrinam morum forte ſpectans, laudatur ab *Auctore Etymologici Gudiani MS.*, voce Ἄρσην. Ait Grammaticus: ἄρσην, ἀπὸ τοῦ ἄρδω . . . . . ., ὁ ἄρδων τὴν θήλειαν τῇ γονῇ. Ἐπαφρόδιτος δὲ παρὰ τὸ ἄρσι, πρακτικὸς γὰρ λέγεται ὁ ἄρσην κατὰ διάλεκτον. καὶ ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ ἔρδω, ἵν' ᾖ ὁ πρακτικός. οὕτως ἩΡΩΔΗΣ, ἐν τῷ περὶ γάμου συμβιώσεως. Legitur quoque haec obſervatio in *Etym. M.* ibique recte tribuitur *Herodiano* opus.

15. In primis amabat Herodes extemporale dicendi genus, quod Sophiſtis illius aetatis maxime placuiſſe ſcimus, tanto ille magis recedens à nativâ ſimplicitate et elegantiâ Atticâ, quanto ſtudioſius fucum et pigmenta orationis ſectaretur, coloremque et ornamenta e longinquo arceſſeret, doctrinâ potius quam ingenio valens. Eamdemque indolem referunt duo illa carmina, quae

περὶ πολιτείας, *de Republicâ,* inſcribitur, et comparata eſt ad ſuadendum Thebanis, ut ſocietatem cum Peloponneſiis ac Lacedaemoniis ineant contra Archelaum, Macedoniae regem. Graece prodiit cum Lyſiâ et aliis Atticis Oratoribus Venet. apud Aldum 1513. fol. et Paris. ap. H. Stephanum 1575. fol. Latine vertit et ad calcem Ariſtidis edidit *Guil. Canterus*, Baſil. 1566. fol. Graece et Latine cum Canteri verſione recuſa eſt Hanov. 1619. 8. curante *Jano Grutero,* ad calcem orationum Dinarchi, Lycurgi, Lesbonactis et Demadis. Ineſt etiam in Io. Iac. Reiſkii Oratoribus graecis Tom. VIII. Lipſ. 1773. p. 32. ſqq. [16].

Epiſtolas Herodis plurimas fuiſſe, teſtatur *Philoſtrat.* p. 565. quarum aliquas memorat, uti

Herodi ut plurimum adſcribuntur. Quamquam de his praeclarius ſtatuit *Viſconti,* quem v. p. 3. et 7. *Eichſt.*

16. Iam in Praef. monui, minime Orationem ab Herode profectam, ſed opus eſſe Sophiſtae anonymi. Fuit enim tempus, quo Sophiſtae ingenium doctrinamque conferebant ad fingendos quosdam libros, eosdemque antiquis ſcriptoribus tribuebant. Sic ſub nominibus Lyſiae et Demoſthenis ἐπιτάφιοι λόγοι proſtant, quae ingeniis Sophiſtarum multo digniores ſunt, quam Lyſiae et Demoſthenis. Sunt quoque inter Platonicos dialogos, quos nemo non videt ſuppoſitos eſſe. Memorabile eſt, iam *Harpocrationem,* quoties *Lyſiae, Hyperidis,* aut alius magni oratoris orationem laudat, ſaepiſſime addere, εἰ γνήσιον, *ſi verum eſt.* vid. *Harp.* p. 11, 13, 22, 23. etc.

ad Iulianum p. 552. ad Marcum, imp. p. 562. ad Caſſium, novas res molientem, p. 563. Ἡρώδης Κασσίῳ, ἐμάνη, *Herodes Caſſio, inſanis.* — Hactenus *Fabricius.*

Praeter *Orationes* et *Epiſtolas,* à Fabricio commemoratas, Herodem noſtrum et alia ſcripta multa [17] nobilitarunt, et *Inſcriptiones* quaedam quas vel ipſe compoſuit, vel ab aliis componendas ſibi curavit. Quemadmodum enim opulentiſſimus Sophiſta, qui celebritate ſermonum et publicâ luce laetaretur, permulta opera et aedificia publica non Athenis ſolum, ſed Philoſtrato teſte, per totam paene Graeciam, Aſiam et Italiam et inſtauravit, et de novo fecit, ſtatuasque, templa, balnea, aquarum ductus, ſimulacra multa poſuit: ita ſibi monumentum ſuisque haeredibus in primis ſtruxit in Triopio ſuo, quod fuit ἀπότμημα fundi, quem Herodes, coniugis beneficio, ad tertium ab Urbe lapidem in viâ Appiâ poſſedit, appellatum illud à Triopâ, Eriſichthonis patre[18], conſecratum Diis, τεμένει inſtructum

17. *Suidas* de Herode in lexicon ſuum iſta retulit, ab aliquo Sophiſta, opinor, ſcripta. Tom, II. pag. 78. Φέρονται καὶ ἄλλα πλεῖστα, ἐν οἷς τὸ μεγαλοφυὲς καὶ ὕψιστον τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς θεωρεῖται, καὶ κατανοεῖται, καὶ καταδείκνυται. *Eichſt.*

18. Non temere hoc ſcripſi, neque inſcius vel aliarum ſententiarum, vel etiam illius, quam eruditiſſimus *Viſconti* de appellatione et

et ſepulcro etiam familiae deſtinatum. Ex hoc Triopio nunc quidem quatuor nobis inſcriptiones innotuêre, quas breviter recenſebimus.

I.

Inſcriptio duabus columnis inciſa, quae factae ſunt e marmore Caryſtio (*cipollino verde*), repertae ineunte XVI. ſaeculo, et poſthac in hortos Farneſianos translatae. Unde *Farneſianae columnae inſcriptio* dici ſolet. Iſtae vero columnae, quas, probabile eſt, in ipſo introitu Triopii Herodiani olim fuiſſe erectas, Cereri et Proſerpinae ſubterraneisque Diis dedicatae ſunt, praecipiuntque loci reverentiam, ac religionem adeuntibus, cum imprecatione illorum, ſi qui forte ſede illas ſuâ movere, aut ſacrum locum violare aggrediantur. Inſcriptionem publicam fecêre *Scaliger* in animadverſionibus ad Euſebium p. 210. *Gruterus* in Corpore Inſcriptionum p. 27. *Montfaucon* Palaeograph. graecae Lib. II. p. 135. *Lanzi Saggio ſulla lingua Etruſca* P. I. c. VI, 9. XIII. p. 146. et Tab. IV. n. XVI. *Rambachius* in Supplementis Archaeologiae Potterianae Tom. III. p. 254. denique *Viſconti Inſcriz.*

naturâ Triopii nuper propoſuit. Rem omnem diligentius excuſſi in Cenſurâ Viſcontini operis, quae inſerta eſt *Ephemeridibus univ. litterariis*, Ienae prodeuntibus ann. 1796. n. 61. *Eichſt.*

Triopee ora Borghesiane p. 6. Caeterum quoniam inſcriptio haec antiquiſſimam refert Atticorum orthographiam, inde multiplex eſt ea de re disputatio nata, tum iis viris doctis, quos editores recenſui, tum etiam aliis. V. *Salmaſii* notas ad Conſecrationem templi in agro Herodis, *Muſei Creniani primi* p. 42. ſqq. Leveſque Excurſion quatrieme ſur l'orthographie de Thucydide, et ſur la forme des lettres dont il a fait uſage, in novâ Thucydidis verſione (Paris. 1795.) Tom. IV. p. 315. Add. *Villoiſon* Anecdota Graeca Vol. II. p. 122. ſq. 169. not. 1.[19].

19. Ut nihil eorum, quae ad Herodem ſpectant, lectores lateat, hic addam Inſcriptionem: Οὐδενὶ θεμιτὸν μετακινῆσαι ἐκ τοῦ Τριοπίου ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ τρίτου ἐν τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππίᾳ Ἡρώδου ἀγρῷ· οὐ γὰρ λώϊον τῷ κινήσαντι. Μάρτυς δαίμων ἡ ἐνοδία καὶ κίονες Δήμητρος καὶ Κόρης ἀνάθημα καὶ χθονίων θεῶν καὶ . . . (Ῥηγίλλης?) *Nemini fas transferre e Triopio, quod eſt ad tertium in viâ Appiâ in Herodis agro: non enim bonum moventi. Teſtis Dea vialis et columnae, Cereris et Proſerpinae donarium, et Manium deorum, et . . . . (Regillae?)* Nolo de Inſcriptione copioſius agere. Evolvat, ſi quis plura cognoſcere cupiat, *Buhierii* Disſertationem de priſcis Graecorum et Romanorum litteris p. 561. *Edm. Chishull,* Antiq. Aſiat. p. 11. *Hagenbuchium* in Diatrib. de Graecis Theſauri novi Muratoriani Marmoribus. p. 11—16. et *Cl. Saxium,* in Scholiis Literario-Criticis ad Muratorii Theſ. Inſcriptt. in *Actis Societatis Trajectinae.* T. II. p. 267.

II.

Inſcriptio praediorum Anniae Regillae, primum vulgata in *Montfaucon* Diario Italico (Paris. 1702. fol.) pag. 125. repetita poſtea in *Fabretti* Inſcriptt. c. V. p. 43. et apud *Viſconti* p. 5. Dubitari non poteſt, columnam hanc, ſex fere pedes longitudine aequantem, quae praedii *Anniae Regillae* olim metae aut ſigni loco fuerat, ab Herode erectam in eodem Triopio, viâ Appiâ, fuiſſe, in quo memoriam coniugis aliis etiam tum inſcriptionibus, tum aedificiis poſteritati commendarat. Poſtea, Maxentii tempore, inverſâ columnâ, et quâ parte tenebat inſcriptionem Anniae Regillae, defixâ in terrâ, pro milliario fuit [20].

III.

Conſecratio Triopii, facta Minervae et Nemeſi. Conſtat inſcriptio 39 verſibus hexametris, eruta a. 1607. ad urbem in viâ Appiâ, praeſente *Chriſtophoro Puteano (du Puits)*, cuius operâ Lutetiam venit, mox ibi publicata ab eruditis.

20. Inſcriptio ita ſe habet:

ANNIA ΡΗΓΙΛΛΑ	Annia Regilla
ΗΡωΔΟΥ ΓΥΝΗ ΤΟΦωC	Herodis uxor
ΤΗC ΟΙΚΙΑC ΤΙΝΟC ΤΑΥ	Lumen domus
ΤΑΤΑΧωΡΙΑ ΓΕΓΟΝΑΝ.	cuius haec praedia fuerunt.

IV.

Dedicatio ſtatuae Regillae, uxoris Herodis. Effoſſa decennio poſt, eodem loco, ἐπιγραφὴ 59 hexametris continetur, debeturque doctiſſimo Viro *Jacobo Sirmondo,* qui eam Roma attulit, ad ipſum marmor à ſe deſcriptam, et cum *Claudio Salmaſio,* primo eius et ante Viſconti ſtudia eruditiſſimo editore, communicavit. De quo poſtea.

Nam haec duo maxime carmina, quae ultimo loco memoravi, inſcripta marmori Pentelico (*cipollo bianco* Itali vocant, v. *Viſconti* muſeum Pio-Clementinum Tom. III. Tab. XV. p. 18.) eruditorum attentionem et curam excitaverunt; tum propter verſuum elegantiam, ſi illud Herodis aevum ſpectes, minime ſpernendam, tum ob notitiam multarum rerum, quae aliunde diſci vix poterant. E villâ Cardinalis *Scipionis Borgheſe* hae inſcriptiones devenerunt ad principem, iuvandis litteris ornandisque artibus natum, *Marcum Antonium Borgheſe,* qui templum iuſſit ſplendidiſſime aedificari ad modum illius, quod Herodes olim Cereri et Fauſtinae exſtruxerat. Huius in templi limite marmora iſta, duabus aris incluſa, binisque inſcriptionum verſionibus metricis, latina Salmaſii et Viſconti Itala, inſtructa, conſpiciuntur.

Satis de *argumento* et *hiſtoriâ* inſcriptionum: reſtat, ut quaedam adiiciamus de illarum auctore. Ac duas quidem priores, quas no. I. et II. attigi, parum refert ſcire, Herodes fecerit an alius. *Inſcriptio praediorum Anniae Regillae* dubito omnino, an à graeco homine profecta ſit. Sed gravior eſt de poſtremis ἐπιγραφαῖς quaeſtio, et propriae curae. Verum haec quaeſtio quoniam hic disceptari non poteſt, disceptabiturque à nobis alio loco, liceat in eo acquieſcere, ut, quam nuper eruditiſſimus *Viſconti* ſententiam propoſuit argumentisque ingenioſe munivit, breviter referamus. Is nimirum urget praefixum ultimae inſcriptioni nomen Μαρκέλλου, in quo explicando et editores carminis, et Spanhemius (ad Callimachi H. in Cererem v. 30.) operam fruſtra conſumpſerunt. Suſpicatur Viſconti, illo nomine ut alibi (v. *Pockoke deſcript. of the Eaſt.* p. 103. 104. et *Toupii* Emendatt. in Suid. Tom. III. pag. 46.), ſic et hic, inſcriptionis indicari auctorem, qui fuerit *Marcellus Sidetes*, clarus poëta tum aliis carminibus, tum Ἰατρικοῖς περὶ ἰχθύων, quorum nobis adhuc fragmenta quaedam ſuperſunt, à *Fabricio* (Biblioth. Gr. Vol. I. p. 14. ed. vet.) et *Schneidero* (ad calcem editionis ſuae Plutarchi de educat. pueror. Argentor. 1775. 8. p. 96. ſqq.) edita, à *Bellin de Ballu* autem, claro Oppiani

editore, promiſſa. Marcellum illum, conſtat, floruiſſe imperante Marco Aurelio, v. *Suidas* Tom. II. p. 498. et *Eudocia* p. 299. Iam vero quum ſit utriusque inſcriptionis metricae in orationis habitu et conformatione ſumma ſimilitudo, non dubitat *Viſconti*, eidem Marcello etiam primam attribuere, nomen poëtae tantum poſteriori adhaeſiſſe ratus, ſive quod haec prima conſpiceretur Triopium Herodis adeuntibus, ſeu quod omnino potior cenſeretur praeſtantiorque alterâ, quae caſu detecta primum, temere potius quam recte aut conſilio prima à nobis nominetur. Suſpicio eruditi Itali admodum probabilis viſa eſt Viro docto in *Ephemeridibus Gottingenſibus* a. 1795. n. 180.[21]: adverſus eam quaedam monita ſunt in *Cenſurâ Ienenſi* l. c. pag. 483. ſq. poteruntque fortaſſis moneri plura, quae iſtas Inſcriptiones Herodi noſtro vindicent.

21. Etiam Viro erudito in *Ephemeridibus Mantuanis, Giornale della Letteratura Italiana.* (Tom. V.) 1795. p. 309. ubi erudita libri cenſura.

TESTIMONIA
VIRORUM DOCTORUM DE INSCRIPTIONIBUS TRIOPEIS.

I.

Is. Casaubonus

in Obſervationibus ad Primam Inſcriptionem initio:

Eximium vetuſtatis monumentum iſtud Roma nuper accepit ſenator ampliſſimus ac praeſtantiſſimus Iacobus Gilottus, miſſu viri exquiſitâ eruditione atque humanitate praediti Chriſtophori Puteani Claudii filii Pariſienſis. Fuerat autem, ut ſcribebat idem Puteanus, ante paucos dies ad urbem in Viâ Appiâ inventum, ac praeſente ſe terrâ erutum.

II.

Jos. Scaliger

in Epiſtolar. Lib. II. Ep. 140. ad Caſaubonum.

Heri praeſtantiſſimam Herodis inſcriptionem accepi. Noli quaerere, an placuerit, quum partim à praeſtantiâ ingenii tui, partim ab ipſa Inſcriptione etiam admiratio acceſſerit.

Ibid. Lib. IV. Ep. 431. ad Gruterum.

An Graecam inſcriptionem nobiliſſimam nuper non longe Roma effoſſam videris, ſcire aveo.

III.

Davides Hoeſchelius

in Epiſtolis Gudian. n. 106. ad Meurſium.

Herodis inſcriptionem à te verſam habeo e tuo autographo, atque ut Caſaubonus noſter edidit, unde minus de Gloſſarienſi laboraram editione, ad quam negabant quidquam acceſſiſſe.

Paucis interiectis haec ſcribit:

MS. huius epigraphes ad nobiliſſimum noſtrum Marcum Velſerum miſi.

IV.

Claudius Salmaſius

in Epiſtola dedicatoria ad Nicolaum Rigaltium, praefixa editioni duarum Inſcriptionum, Paris. 1619.

Remitto ad Te, Vir eruditiſſime, inſcriptionem Regillae, quam non ita pridem abs te accepi: . . . . . Scito, me longe maximam cepiſſe ex illius inſcriptionis lectione voluptatem. Nam praeter ipſius carminis ſummam elegantiam, et mere Atticum ſaporem, ac rerum aliquot antiquarum cognitionem, quam hinc tantum, non aliunde liceat haurire, non mediocriter etiam illo nomine mihi placuit, quod meam veterem de Herode Attico coniecturam, quam ſi veriſimilem modo, doctis hominibus adprobaſſem, pulcrum ac beatum me putarem, veriſſimam eſſe plane confirmaverit.

In Obſervationibus ad Primam Inſcriptionem, initio.

Egregium ac praeclarum vetuſtatis monumentum, et quo nobilius atque illuſtrius aliud non habet luculentus ille veterum inſcriptionum Theſaurus, ſummo labore mirabilique induſtriâ à Grutero noſtro viro clariſſimo collectus.

In Obſervationibus ad Secundam Inſcriptionem, initio.

Illuſtre ſane utrumque vetuſtatis monumentum. Nec parum interfuit reipublicae litterariae, utrumque ad nos ſalvum perveniſſe, cum propter verſuum elegantiam, tum multarum rerum notitiam, quae aliunde ſciri non poterant. Debetur autem haec ἐπιγραφὴ doctiſſimo Viro Iacobo Sirmondo, qui eam Roma attulit, ad ipſum marmor à ſe deſcriptam.

V.

Bernardus Montfaucon

Palaeographiae Graecae Lib. III. pag. 140. ed. Pariſ. 1708. f.

Erat enim villa Triopia multis inſcriptionibus nobilitata, ex quibus non paucae ſuperſunt, nempe inſignis illa, quae hodie in Villâ Burgheſinâ viſitur, eruditis Claudii Salmaſii exercitationibus illuſtrata, et à Iacobo Sponio, in *Miſcellaneis*, denuo cuſa.

VI.

Fabrettus

Inſcription. Cap. V. n. 355.

Celeberrimus ille lapis ſexaginta linearum, (*ſecundam intelligit Inſcript.*) in hortis Pinciis Burgheſiis adſervatus.

Haec ſunt Virorum doctorum Teſtimonia, à Viſcontio laudata. Adde *Selden.* de Synedriis Hebraeor. Lib. III. c. 13. p. 269. *Ruperti* epiſtol. ad Reineſ. p. 305. *Velſeri* epiſtol. 34. 35. ad Hoeſchelium. *Burigny*, Mémoires ſur la vie d'Herodes Atticus. Academie des Inſcriptions etc. T. XXX. p. 1—25. etc.

INDEX EDITIONUM DUARUM INSCRIPTIONUM VETERUM EX IO. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA GRAECA A GOTTL. CHR. HARLESIO AUCTIUS EDITA TOM. VI, p. 10.

I. *Primam inſcriptionem*, per Chriſtophorum Puteanum, celebrem Perronianorum auctorem, Roma Lutetiam ad Iacobum Gillotum transmiſſam, cum quibus epigrammatibus Anthologiae graecae *primus* vulgavit *Fridericus Morellus*,

adiunctâ verſione latinâ metricâ, Pariſ. 1607. 4. v. *Maittaire* Annales typograph. Tom. III. P. II. p. 851.

II. Eamdem deinde inſcriptionem, uno tamen verſu mancam, paſſimque à ſe emendatam et notis illuſtratam, edidit *Iſaacus Caſaubonus*, 1608. (Fabricius quidem l. c. Biblioth. Gr. T. III. p. 813. et Viſconti annum poſuerunt ſequentem; verum ex Epiſtolâ Caſauboni, ad Marcum Velſerum datâ, p. 322. ed. Almelov. intelligitur, eo, quem indicavi, anno editionem prodiiſſe.)

III. Eiusdem Inſcriptionis *editionem Gloſſarienſem* memorat Davides Hoeſchelius in epiſtolâ quadam ad Io. Meurſium, inſerta *Marq. Gudii Epiſtolis* ed. Burmann. Ultraj. 1697. 4. pag. 191. Veri admodum ſimile eſt, hanc editionem priorem fuiſſe Salmaſiana ſecundae inſcriptionis, vulgatae a. 1619. Sed *Viſconti* nec vidit illam, nec quid ſibi voluerit *Hoeſchelius*, nomine iſto uſus, intelligere ſe fatetur. Suſpicatur itaque, ſcripſiſſe illum vel *Gleſſarienſem* (h. e. Havnienſem, ab inſulâ Gleſſariâ in ſinu Codano), vel *Goſslarienſem* (à *Goſslariâ* aut *Goſlariâ*). Coniicit porro, hanc editionem plane eamdem eſſe, quam Moelleris fratribus à Martino Baremio dedicatam indicavit Fabricius l. c. absque notâ anni et loci quo prodiit, notans tantummodo, eſſe Caſaubonianae re-

petitionem: qualem etiam Hoeſchelius ſuam illam Gloſſarienſem deſcripſit. — Caeterum, ut et hoc addamus ad excitanda litteratorum, ſi tanti res videatur, ſtudia, quam Viſconti hac in re lucem ſpopondit conferentibus Chriſtoph. Adam. Ruperti epiſtolam 34. ad Tho. Reineſium p. 305. ea nobis poſſidentibus librum et locum, quem Fabricius laudaverat, conſulentibus haud affulſit. Illud vero non debuerat omittere Viſconti, quod Hoeſchelius diſerte addidit, Gloſſarienſis editionis, *exemplum nullum venale proſtitiſſe.*

In eadem Epiſtolâ *Hoeſchelius* emendationes quasdam propoſuit in *primam Epigraphen:* eiusque interpretationem, à *Io. Meurſio* factam, et *Apographum,* Roma ad Marc. Velſerum miſſum, commemoravit. Apographi illius etiam mentio fit in Caſauboni Epiſtolâ quam n. II. citavi. Add. Velſeri opera p. 839.

IV. *Primam inſcriptionem et alteram,* deſcriptam Romae et allatam inde à Iacobo Sirmondo, quâ ſtatua Regillae dedicatur, copioſiſſimo commentario inſtruxit *Claudius Salmaſius,* edixitque unâ cum Doſiadae, Simmiae, et Theocriti luſibus Pariſ. a. 1619. 4. apud Hieron. Drouart.

V. Utraque inſcriptio cum verſione latinâ ad litteram, reperitur etiam in *Deſcrizione della*

villa Borghese, di Giacomo Manilli, Rom. 1650. 8. Editio eſt vitioſiſſima.

VI. Emendatas quibusdam in locis inſcriptiones has, cum *Petri Arcudii* verſione latinâ ad verbum factâ eiusdemque paucis, ſed praeclaris animadverſionibus edidit *Iacobus Sponius* in *Miſcellaneis eruditae antiquitatis,* Lugduni 1608. 4. Sect. X. n. 12. p. 322—327.

VII. In *Thom. Crenii Muſeo philologico primo* (L. B. 1699. 8.) n. IV. Caſauboniana et in eiusd. *Muſeo ſecundo* (L. B. 1700. 8.) n. I. Salmaſiana editio repetita eſt.

VIII. Repetiit textum Inſcriptionum verſionemque Petri Arcudii, ſed ſine brevi illius annotatione, *Montelatici,* in *Deſcrizione della Villa Borgheſe,* Rom. 1700. 8.

IX. *Manillii* liber, quem n. V. indicavimus, in Latinum ſermonem translatus inſertusque eſt *Theſauro rerum italicarum* Tom. VIII. p. IV.

X. *Mich. Maittaire Miſcellanea graecorum aliquot ſcriptorum carmina,* Lond. 1722. 4. p. 174—180. Adiecit metricas verſiones, Morellianam quidem inſcriptionis primae, Salmaſianam utriusque; adiecit et notas, tum e Caſauboni et Salmaſii copiis ductas, tum etiam ſuas.

XI. In *Poleni Supplementis Theſ. Graeviani* et *Gronoviani* Vol. II. ineſt repetitio libri *Salma-*

ſiani, nro. IV. memorati, ibidemque Vol. I. *Miſcellanea Sponiana* (n. VI.) repetita ſunt.

XII. Utramque inſcriptionem in *Analecta* ſua recepit *Rich. Franc. Phil. Brunckius*, (Argentor. 1773. 8.) Vol. II. pag. 300. ſqq. brevibusque notis ornavit *Emendationum* (Vol. III.) pag. 198. Hinc translata ſunt carmina in novam editionem *Anthologiae graecae*, curatam à *Frid. Jacobs*, Vol. III. p. 14. ſqq.

XIII. Optimam vero et praeſtantiſſimam harum Inſcriptionum editionem debemus Viro eruditiſſimo, *Ennio Quirino Viſconti*, qui Caſauboniani et Arcudiani acuminis laudes feliciſſime aemulatus, Salmaſianam doctrinam ſollertiâ iudicandi temperavit, tractandi perſpicuitate ſcribendique elegantiâ etiam ſuperavit. Confectus eſt liber, quem chartarum quoque et typorum nitor ac venuſtas mirifice commendant, auctoritate illuſtriſſimi Principis *Marci Antonii Borgheſe*, nec inter librariorum merces expoſitus in Italiâ, ſed Muſarum amicis ab iſto Muſageta liberaliſſime conceſſus. Inſcriptio haec eſt: *Inſcrizioni Greche Triopee ora Borgheſiane con verſioni ed oſſervazioni di Ennio Quirino Viſconti, in Roma nella ſtamperia Pagliarini.* 1794. Fol. cum II. tabb. aen. Marmorum ſcripturam ſummâ oculorum animique contentione denuo rimatus,

multos locos editor restituit, in quibus Casaubonus et Salmasius frustra haeserant; excussit quoque notationes decessorum suorum unâ cum *Lucae Holstenii* apographo MS. diligentissime correcto, quod servatur in Bibliothecâ Barberinâ. Ex hoc apparatu enotavit lectionis varietatem, omissis perpaucis, quae Arcudius acute viderat; ipsas vero scripturas marmorum in tabulis aeri incisis subiiciendas oculis curavit. Textui apposuit versionem latinam ad litteram; subiunxit tum metricam interpretationem *Salmasii*, correctam à se passim melioribusque lectionibus accommodatam, tum italam, quam ipse iussu principis sui composuit. Saepe ei ad tollendas depravationes profuit ingenii sagacitas; ad difficultates verborum et rerum expediendas, interior tum linguae, tum magis etiam historiae atque antiquitatis cognitio; ad nutriendos denique et delectandos lectores, copia multarum rerum, quas in Commentario insigni cum eruditionis pariter atque perspicuitatis laude exprompsit.

CONSECRATIO SAEPTI
AD
PAGUM TRIOPIUM
IN PRAEDIIS
HERODIS ATTICI.

I.

Πότνι' Ἀθηναίων ἐπιήρανε, Τριτογένεια,
Ἥτ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ὁράᾳς, Ῥαμνουσιὰς Οὖπι,
Γείτονες ἀγχίθυροι Ῥώμης ἑκατοντοπύλοιο,
Πίονα * δὴ καὶ τόνδε, Θεαὶ, τιμήσατε χῶρον,
Δῆμον Δηώοιο φιλόξεινον Τριόπαο,
Τόφρα κε καὶ Τριόπειαι * ἐν ἀθανάτοισι λέγησθον.
Ὡς δ' ὅτε * καὶ Ῥαμνοῦντα καὶ εὐρυχόρους ἐς Ἀθήνας
Ἤλθετε, δώματα πατρὸς ἐριγδούποιο λιποῦσαι,
Ὣς τήνδε ῥώεσθε πολυστάφυλον κατ' ἀλωὴν,
Λήϊά τε σταχύων, καὶ δένδρεα βοτρυόεντα,
Λειμώνων τε κόμας ἁπαλοτρεφέων ἐφέπουσαι.
Ὕμμι γὰρ Ἡρώδης ἱερὴν ἀνὰ γαῖαν ἔηκε,
Τὴν ὅσσην περὶ τεῖχος ἐΰτροχον ἐστεφάνωται,
Ἀνδράσιν ὀψιγόνοισιν ἀκινήτην καὶ ἄσυλον
Ἔμμεναι. ἣ δ' * ἐπεί οἱ ἐξ ἀθανάτοιο καρήνου
Σμερδαλέον σείσασα λόφον κατένευσεν Ἀθήνη,
Μή τῳ νήποινον βῶλον μίαν ἢ ἕνα λᾶαν
Ὀχλίσσαι, ἐπεὶ οὐ Μοιρέων ἀτρεῖες ἀνάγκαι
Ὅς κε θεῶν ἑδέεσσιν ἀλιτροσύνην * ἀναθείη.
Κλῦτε περικτίονες, καὶ γείτονες ἀγροιῶται·
Ἱερὸς οὗτος ὁ χῶρος, ἀκίνητοι δὲ θέαιναι,

v. 4. ΠΕΙΟΝΑ *Lapidis scriptura.*

v. 6. ΕΝΑΘΑΝΑΤΟΙ-ϹΑΛΕΓΗϹΘΟΝ.

v. 7. ΩϹΟΤΕ.

v. 15. ΕΠΙΟΙ.

v. 19. ΑΝΑΘΗΗ.

I.

Veneranda Athenarum praeſes, Minerva Tritonia,
Et quae opera hominum inſpectas, Rhamnuſias Opi,
Vicinae ſuburbanae Romae centum portas habentis,
Uberem, agite, hunc, ô deae, honoretis locum,
Pagum Cerealis hoſpitalem Triopae,
Ut, et Triopeae in ter immortales dicamini.
Quo modo vero, quum et Rhamnuntem et amplas Athenas
Veniſtis, aedibus Patris grandiſoni relictis,
Ita hanc properate uvis abundantem ad vineam;
Et campos ſegetum, et arbores racemoſas,
Pratorumque comas teneras herbas alentium confectantes.
Vobis enim ſacram Herodes terram dicavit,
Tantam quanta muro circumcurrente ſaepta eſt,
Hominibus poſteris immobilem, atque inviolabilem
Futuram. Quoniam vero ipſi immortali capite
Horribilem quatiens criſtam adnuit Minerva,
Ne cui liceat impune glebam unam, vel unum lapidem
Movere, namque Parcarum haud ſpernandae neceſſitates,
Si quis deorum delubris iniuriam intulerit.
Audite, accolae, et vicini agricolae,
Sacer hic locus, immobiles autem deae,

Καὶ πολυτίμητοι, καὶ ὑποσχεῖν οὔας ἑτοῖμαι·
Μηδέ τις ἡμερίδων ὄρχους, ἠὲν ἄλσεα δενδρέων,
Ἢ ποίην χιλῷ εὐαλδέϊ χλωρὰ θέουσαν,
Δμωῇ * κυανέου Ἄϊδος ῥήξειε μακέλλα,
Σῆμα νέον τεύχων, ἠὲ πρότερον κεραΐζων.
Οὐ θέμις ἀμφὶ νέκυσσι βαλεῖν ἱερόχθονα βῶλον,
Πλὴν ὅ κεν αἵματος ᾖσι καὶ * ἔκγονος ἐσσαμένοιο,
Κείνοις δ' οὐκ ἀθέμιστον· ἐπεὶ τιμάορος * ἵστωρ.
Καὶ γὰρ Ἀθηναίη τε Ἐριχθόνιον βασιλῆα
Νηῷ * ἐγκατέθηκε, συνέστιον ἔμμεναι ἱρῶν.
Εἰ δέ τῳ ἄκλυτα ταῦτα, καὶ οὐκ ἐπιπείσεται αὐτοῖς,
Ἀλλ' ἀποτιμήσει, μή οἱ νήτιτα γένηται·
Ἀλλά μιν ἀπρόφατος Νέμεσις, καὶ * ῥέμβος Ἀλάστωρ
Τίσονται, στυγερὴν δὲ κυλινδήσει κακότητα.
Οὐδὲ γὰρ ἴφθιμον Τριόπεω μένος Αἰολίδαο
Ὤναθ', ὅτε νειὸν Δημήτερος ἐξαλάπαξεν.
Τῷ ἤτοι ποινὴν καὶ ἐπωνυμίην * ἀλέασθαι
Χώρου, μή * τις ἕπηται ἔπι * Τριόπειος Ἐρινύς.

v. 25. ΔΜΩΗΝ.
v. 28. ΕΚΓΕΝΟϹ.
v. 29. ΕϹΤΩΡ.
v. 31. ΕΝΚΑΤΕΘΗΚΕ.
v. 34. ΡΟΜΒΟϹ.
v. 38. ΑΛϹΑϹΘΑΙ.
v. 39. ΜΗΤΟΙ.
ibid. ΤΡΟΠΕΙΟϹ.

Et valde honorabiles, et praebere aures paratae.
Ne quis etiam vinearum ordines, aut nemora arborum,
Aut herbam humore bene nutriente vireſcentem et creſcentem,
Famula nigri Orci aſcia peſſumdet,
Sepulcrum novum condens, aut vetus turbans:
Non eſt fas mortuis iniicere terram diis ſacram,
Praeterquam illi, qui ſit conſanguineus atque ex poſteritate eius qui dicavit:
Illis vero haud neſas; ultor enim deus eſt conſcius.
Namque et Minerva Erichthonium regem
In templo repoſuit, ut contubernalis eſſet ſacrorum.
Si cui vero non audita haec, et non obediet illis,
Sed deſpiciet, non illi hoc ſine poena redeat;
Sed ipſum repentina Nemeſis, et qui vagatur vindex daemon,
Punient; infeſtam vero ſemper volvet aerumnam:
Neque enim generoſam Triopae vim Aeolidae
Iuvit novale Cereris diripuiſſe:
Idcirco ſane poenam, et titulum veremini
Loci, ne qua ſequatur Triopea Erinnys.

VARIAE LECTIONES.

A. ſignificat *Petri Arcudii Apographum*, editum à *Jacobo Sponio* in *Miſcellaneis eruditae antiquitatis*, et in *Montelatici Deſcrizione della villa Borgheſe*. B. *Brunckianam* lectionem. C. *Caſaubonianam*. H. *L. Holſtenii* lectionem, e Codice MS. *Bibliothecae Barberinae*. M. *Maittairii* lectionem. S. *Salmaſianam*.

V. 1. Ἀθηναίων. A.

ἐπιείρχνε. C. S. M.

2. ὁράεις. C. ἐλάεις vel λάεις, vel λάϊς. S. ἐλάεις. B.

3. ἑκατονταπύλοιο. C. S. B. ex correctione.

4. θεᾶς. A.

6. ἀνέγησθο. A. ἀθανάτοισι λέγησθον. C. S. ex correctione. *)

9. πολυστάφιλον. C. S. M.

13. deeſt C.

14. ὀψυγόνοισιν. C. S. A. M.

15. οἴσασα. A. σείσασα. C. M.

17. μήτοι. A. νοίποινον. C.

*) Celeberr. *Jacobs*, in margine: *forte* ἐν ἀθανάτοις ἀλέγησθον.

V. 18. ἀτρεῖς. C. S. ἀτρέσσαν ἀνάγκᾳ. A. ἄτερ εἰσιν. C. ex coniecturâ. ἀτρῆες. S. ex coniecturâ, quod sequitur B. ε superscriptum vidit H.

19. ἀναδήῃ. C. S. A. M. ἀναθείη S. ex correctione, quem sequutus B.

21. ἀκίνητοί τε. B. χόρος. C.

23. ἢ ἐν. C. B. M. ἐνάλσεα. S. ἐς ἄλσεα. C. ex correctione. δένδρων. Omnes.

24. χλωρανθέουσαν. C. ex coniecturâ.

25. ῥῆξιε. C. S. A. πήξειε. C. ex coniecturâ. δμοῆν. C. δμωῇ μακέλλᾳ. Hoeschelius et S. ex coniecturâ. μακέλλα. H. μάκελλαν. ceteri.

26. κεραΐζων. C. S. A. M. in notis.

28. ἔγγενος ἐσσαμένο. C. A. ἔγγονος. omnes reliqui praeter H. εἱσαμένοιο. S. ex coniecturâ.

29. κείνοις δ' οὐκ ἀθέμιστον. parenthesibus includit B. εἵστωρ. S. ex coniecturâ. H. tamquam ex lapide. ἵστωρ. B. ex correctione.

30. Ἀθηναῖα. A.

περὶ χθόνιον. Omnes, etiam H. περὶ οἱ χθόνιον. S. ex coniecturâ. παρά οἱ. corrigebat B.

31. ἐγκατέθηκε. Omnes.

32. ἐπιπεύσεται. S. B. ex coniecturâ.

αὐτὸν. C. S. αὐτῶν. A. H.

V. 34. ῥέμβος. Hoeſchelius ex coniecturâ. *)

36. Αἰολίδεω. C. S. M. ex coniecturâ.

38. καὶ. deeſt A.

λάσασθα. C. S. A. M. ἀλέασθαι ex correctione. **)

39. Τριόπειος. H. tamquam ex lapide.

Ἐριννύς. M. B.

*) Celeberr. *Jacobs*, in margine: ῥέμβος.

**) Vid. Not.

DEDICATIO

SIMULACRI REGILLAE

HERODIS UXORIS

IN CERERIS ET FAUSTINAE

AD

TRIOPIUM.

II.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ.

Δεῦρ' ἴτε, Θυβριάδες, νηὸν ποτὶ τόνδε γυναῖκες,
Ῥηγίλλης ἕδος ἀμφὶ θυοσκόα ἱρὰ φέρουσαι.
Ἡ δὲ πολυκτεάνων μὲν ἔην ἐξ Αἰνεαδάων,
Ἀγχίσεω κλυτὸν αἷμα καὶ Ἰδαίης Ἀφροδίτης.
Γήματο δ' ἐς Μαραθῶνα. θεαὶ δέ μιν οὐρανιῶναι
Τίουσιν, Δηώ τε νέη, Δηώ τε παλαιή,
Τῇσί περ ἱερὸν εἶδος ἐϋζώνοιο γυναικὸς
Ἄγκειται· αὐτὴ δὲ μεθ' ἡρώνῃσι νένασται
Ἐν μακάρων νήσοισιν, ἵνα Κρόνος ἐμβασιλεύει.
Τοῦτο γὰρ ἀντ' ἀγαθοῖο νόου εἴληχεν ἄποινον.
Ὡς οἱ Ζεὺς ᾤκτειρεν ὀδυρόμενον παρακοίτην,
Γήραϊ ἐν ἀζαλέῳ χήρῃ περικείμενον εὐνῇ.
Οὕνεκά οἱ παῖδας μὲν ἀμύμονος ἐκ μεγάροιο
Ἅρπυιαι κλωθῶες ἀνηρείψαντο μέλαιναι
Ἡμίσεας πλεόνων· δοιὼ δ' ἔτι παῖδε λιπέσθην
Νηπιάχω, ἀγνῶτε κακῶν, ἔτι πάμπαν ἀπύστω,
Οἵην σφιν νηλὴς κατὰ μητέρα πότμος ἔμαρψε,
Πρίν περ γηραιῇσι μιγήμεναι ἠλακάτῃσι.
Τῷ δὲ Ζεὺς ἐπίηρον ὀδυρομένῳ ἀκόρητον,
Καὶ βασιλεὺς Διῒ πατρὶ φυὴν καὶ μῆτιν ἐοικώς.
Ζεὺς μὲν ἐς Ὠκεανὸν θαλερὴν ἔστειλε γυναῖκα,
Αὔρῃσι ζεφύροιο κομιζέμεν Ἠλυσίῃσιν.
Αὐτὰρ ὁ ἀστερόεντα περὶ σφυρὰ παιδὶ πέδιλα

II.

MARCELLI.

Huc adeſte Tiberinides ad templum mulieres,
Regillae ad ſimulacrum ſuffimenta ſacra ferentes.
Ea quidem opulentiſſimis erat ex Aeneadis,
Anchiſae inclytus ſanguis, et Ideae Veneris:
Nupta venit Marathona: divae autem ipſam coeleſtes
Honorant, Ceres nova, et Ceres priſca,
Quibus ſacra effigies formoſae mulieris
Dicata eſt. Ipſa vero cum heroïnis habitat
In beatorum inſulis ubi Saturnus regnat;
Hoc enim pro bona mente ſortita eſt munus;
Ita illius Jupiter miſeratus eſt lugentem coniugem
Senecta in arida viduo incumbentem lecto;
Quoniam illi liberos egregia e domo
Rapaces Parcae abſtulerunt atrae,
Dimidiam partem e pluribus: duo autem gnati adhuc ſuperant
Infantes, malorum inſcii, adhuc prorſus ignari
Qualem illis ſaevum Fatum matrem rapuerit,
Antequam ad ſeniles accederet colos.
Illi porro Jupiter, ſolatium deflenti inexplebile,
Et Imperator, Jovi patri ſpecie et conſilio ſimilis.
Jupiter quidem ad Oceanum floridam miſit uxorem
Zephyri deferendam Elyſiis auris;
At is ſtellatos circum talos puero calceos

Δῶκεν ἔχειν, τὰ λέγουσι καὶ Ἑρμάωνα φορῆναι,
Ἦμος ὅτ' Αἰνείαν πολέμου ἐξῆγεν Ἀχαιῶν,
Νύκτα διὰ δνοφερήν· ὁ δέ οἱ περὶ ποσσὶ σαωτὴρ
Παμφανόων ἐνέκειτο * σεληναίης κύκλος αὐγῆς.
Τὸν δὲ καὶ Αἰνεάδαι πότ' * ἐνεῤῥάψαντο πεδίλῳ,
Τίασιν Αὐσονίων * εὐηγενέεσσι γεραῖα.
Οὔ μιν * ὀνόσσηται, καὶ Κεκροπίδην περ ἐόντα,
Τυρσηνῶν ἀρχαῖον ἐπισφύριον γέρας * ἀνδρῶν,
Ἕρσης ἐκγεγαῶτα καὶ Ἑρμέω, εἰ ἐτεὸν δὴ
Κῆρυξ * Ἡρώδεω πρόγονος Θησηϊάδαο.
Τοὔνεκα τιμήεις καὶ ἐπώνυμος, ἢ μὲν ἄνασσαν
Ἐς βουλὴν ἀγερέσθαι, ἵνα πρωτόθρονες ἕδραι·
Ἑλλάδι δ' οὔτε γένος βασιλεύτερος, οὔτ' ἔτι φωνήν,
Ἡρώδεω· γλῶσσαν δέ τέ μιν καλέουσιν Ἀθηνέων.
Ἡ δὲ καὶ αὐτή περ καλλίσφυρος Αἰνειώνη,
Καὶ Γανυμηδείη, καὶ Δαρδάνιον γένος ἦην
Τρωὸς Ἐριχθονίδαο. σὺ δ', * εἰ φίλον, ἱερὰ ῥέξαι,
Καὶ θῦσαι· θυέων ἀτὰρ οὐκ ἀέκοντος ἀνάγκη·
Εἰ δέ * τι εὐσεβέεσσι καὶ ἡρώων ἀλεγίζειν.

v. 27. CEΛ . . . . . . KYKΛO . . . .

v. 28. ΠΟ . . . . ENEPΡΑΨΑΝΤΟ.

v. 29. . . . . . CON . . . HΓENEECCI.

v. 30. . . . O . . OCCHTAI.

v. 31. TEPAC.

v. 33. KHPYX.

v. 40. ΔΙΦΙΛΟΝ.

v. 42. TOI.

Dedit habendos, quos aiunt et Mercurium geſtaſſe,
Tum, quum Aeneam ex bello eduxit Achivòrum
Noctem per tenebroſam. Illi vero circum pedes ſalutifer
Reſplendens inerat Lunaris luminis orbis.
Hunc olim Aeneadae adſuerunt calceo,
Filiis Auſonum nobilibus honoris ſignum.
Non eum vituperaverint, etſi Cecropidam,
Antiqua talaria, Tyrrhenorum ornamentum virorum,
Quum Herſa prognatus ſit et Mercurio, ſiquidem vere
Ceryx Herodis Theſidae progenitor.
Propterea honoratus, et Conſul ordinarius, ut regium
Ad Senatum ſe conferat, ubi princeps locus.
In Graecia porro neque genere nobilior, neque eloquentia quisquam
Herode, quem et linguam vocant Athenarum.
Illa vero et ipſa pulcra Aeneae neptis,
Et Ganymedea, et Dardanium genus erat
Troïs Erichthonidae. Tu autem, ſi libet, ſacra facito,
Et hoſtias mactato: verum inviti non eſt opus ſacris,
Sed ſi quis piis hominibus amor curam heroum gerere;

Οὐ μὲν * γὰρ θνητὴ, ἀτὰρ οὐδὲ θέαινα τέτυκται.
Τοὔνεκεν οὔτε νεὼν ἱερὸν λάχεν, οὔτ᾽ ἔτι τύμβον,
Οὐδὲ γέρα θνητοῖς, ἀτὰρ οὐδὲ θεοῖσιν ὅμοια.
Σῆμα μέν οἱ νηῷ ἴκελον δήμῳ ἐν Ἀθήνης·
Ψυχὴ δὲ σκῆπτρον Ῥαδαμανθύος ἀμφιπολεύει.
Τοῦτο δὲ Φαυστίνῃ κεχαρισμένον ἦσται ἄγαλμα
Δήμῳ ἐν Τριόπεω, ἵνα οἱ πάρος εὐρέες ἀγροὶ,
Καὶ χορὸς ἡμερίδων, καὶ ἐλαιήεντες ἄρουραι.
Οὐ μὲν ἀτιμήσειε θεὴ βασίλεια γυναικῶν
Ἀμφίπολον γεράων ἔμεναι καὶ ὀπάονα νύμφην.
Οὐδὲ γὰρ Ἰφιγένειαν εὔθρονος Ἰοχέαιρα,
Οὐδ᾽ Ἕρσην γοργῶπις ἀπητίμησεν Ἀθήνη·
Οὐδέ μιν ἡρώνῃσι παλαιῇσι μεδέουσα
Καίσαρος ἰφθίμοιο παρόψεται ἔμπνια μήτηρ
Ἐς χορὸν ἐρχομένην προτεράων ἡμιθεάων,
Ἣ λάχεν Ἠλυσίῃσι χοροστασίῃσιν ἀνάσσειν,
Αὐτή τ᾽, * Ἀλκμήνη τε, μάκαιρά τε Καδμειώνη.

v. 43. ΜΕΓΓΑΡ. v. 59. ΑΥΤΗΙΤ.

Neque enim mortalis, at neque dea eſt:
Idcirco neque templum ſacrum ſortita eſt, neque ſepulcrum,
Neque honores mortalibus, at neque diis ſimiles.
Monumentum quidem ipſi templi inſtar Athenis eſt,
Anima vero circa ſceptrum Rhadamanthi verſatur;
Hoc autem Fauſtinae gratum locatum eſt ſimulacrum
In pago Triopae, ubi illi prius erant ampli campi,
Et ordo vitium, et olivis conſiti agri.
Nec ſpernet dea regina feminarum
Famulam ipſi honorum eſſe, et ſequacem nympham:
Neque enim Iphigeniam pulcrum tenens ſolium Diana,
Neque Herſen terribiles habens oculos deſpexit Minerva:
Neque Regillam ipſam heroïnis antiquis imperans
Caeſaris magnanimi parvi pendet alma mater
Ad chorum adventantem priſcarum ſemidearum,
Cui contigit Elyſiis choreis praeeſſe,
Ipſi, et Alcmenae, et beatae Cadmeïdi.

VARIAE LECTIONES.

V. 1. *Θυμβριάδες.* B.

2. *θυοσκόον.* S. ex correctione.

3. *πολυκτεάνων.* S. *ἔνη.* A.

4. *καυτὸν αἷμα.* A.

5. *εἰς.* S. M. B.

6. *τίμουσιν.* A.

8. *ἀγχεῖται.* A.

9. *ἐμβασιλεύει.* Omnes tamquam ex marmore.

10. *εἴληκεν.* A.

12. *περιχείμενον.* S.

13. *ἀμύμονας.* S. M. B.

15. *πλεόνοη.* A. *λίπεσθον.* A. *)

17. *σφιν νηδῆς.* S. M. *σφιν νηλῆς* ceteri tamquam ex marmore.

11. *γεραίησι.* S. **) *ἠλακάτησι.* A. *ἠλακάτησιν.* Br.

20. *ὅμοιος.* S. M. B.

22. *αὔρῃσι.* H. tamquam ex marmore.

23. *αὐτὰ.* S. M.

26. *δνοφερὴν.* A.

27. *κυκλο . . . . ρο.* S. M. A. *σεληναίης κύκλος αἴγλης.* S. repofuit ex coniecturâ, quem fequutus B.

*) v. 16. *Vifconti,* edidit *ἀγνῶ τε κακῶν.* errore typograph.

**) v. 18. *Vifconti,* *γεραίησι.* etiam errore typograph.

V. 28. *παρενεῤῥάψαντο.* S. M. B. *παρενεγράψαντο.* A.

29. *ἠγένεσσι.* M. *σύμβολον Αὐσονίοισιν εὐγενέεσσι γεραιόν.* S. ex coniecturâ, quam ſequitur B.

30. S. poſtponit 31.
Θυρσηνῶν. S. M. *Τυῤῥήνων.* H.

31. *οὐ . . . ὀσσεῖται.* S. *οὐ . . . ὀσσηιται.* M. *οὐ . . . ὀσσηται.* A. *οὔ μιν . . . οσσηται.* H. *καὶ* omiſſum apud S. et M. *ὥς μιν ἐκόσμησε.* S. reponit ex coniecturâ, quam ceteri ſervant.

32. *ἐργειδότα.* S. M. *ἐργειδῶτα.* A. *ἐκγεγαῶτα.* S. corrigebat, quem ſequuntur ceteri. *εἰς ἐτεόν.* S. ſed tamen correctum in *εἰ.*

33. *Κῆρυξ.* Omnes, praeter H. *Θησηϊάδάω.* Sphalma operarum apud S. in quo offendit M.

34. *ἄνασσα.* S. M.

35. *εἰς.* S. M. B. *εἰ.* A.

36. *Φονήν.* S. M. hîc interpungunt omnes, praeter A.

37. *Ἀθηναίων.* S. M. *Ἀθῆναι.* B. ex coniecturâ, ut videtur.

39. *εἴην.* S. quod tamen corrigit in *ἦεν,* et ſequuntur ceteri.

40. *Ἐριχθονίδεω.* S. ex coniecturâ, quam adripuit B. *οὐ δι' Φίλον.* S. M. A. H. *ᾧ δὴ Φίλον.* S. ex ingenio, item B.

41. *οὐκέων.* A. haec vox deeſt apud M.

42. *εἴδεται.* B. ex ingenio intulit.

43. *με γὰρ.* S. M. *μὲν γὰρ.* A. tamquam ex marmore.

V. 45. θητοῖς. S. M. ὄλλοια. A.

46. νέω ἴκελον. S. A. Ἀθήναις. A.

47. ἀμοιπολεύει. A.

48. Φαυστείνη. S.

49. δήμω. S. Τριοπέῳ. S. M. νάοι πάρος. S. M. ναοῦ corrigit S. et ſequitur B.

50. ἐπαίνευντες. A.

51. θεά. omnes praeter H.

54. ἀπητίμασεν. S. M.

55. ἠρώμησι. S. M. ἠρώμνισι. A. παλαιῇσι. S. M. B.

58. κλυσίησι. A.

59. αὐτῆς. S. M. αὐτῇ γ'. H. αὐτή τ'. A. αὐτή γ'. S. coniicit et B. probat.

ADNOTATIONES.

ADNOTATIONES
IN
PRIMAM INSCRIPTIONEM.

Vs. 1. Πότνι' Ἀθηνάων ἐπιήρανε.] Vox ἐπιήρανος, recte obſervante *Pierſono*, non admodum frequens, proba tamen et antiqua. vid. ei. *Veriſimil.* p. 105. *Heſychius*: Ἐπιήρανα. ἐπικουρητικὰ τῆς ψυχῆς ἢ ποδῶν. Ἐπιήρανα θυμῷ ποδάνιπτρα. ΕΠΙΗΡΟΣ. ἐπίκουρος. ἐπιθυμητής. ἐπίηρος. βοηθός. χάριν ἀποδιδούς. Ubi pro priore ἐπίηρος, cum *Pierſono* corrigendum videtur: ΕΠΙΗΡΑΝΟΣ. Sic fuit forſan in Codice Marciano, vid. *Heſych.* ed. Schow. p. 286. Infra idem: Ἠρανέων. βοηθῶν. χαριζόμενος. Memorabilis eſt locus *Scholiaſtae* Homeri ab *Albertio* citatus, ad Iliad. Δ, 419. Ὁ ἤρανος (δηλοῖ) τὸν κοίρανον, καὶ τὸν ἐπίκουρον. καὶ τὸ ἠρανεῖν. ἐπικουρεῖν καὶ χαρίσασθαι. *Scholiaſtes Apollonii Rhodii* Lib. II. 515. μήλων ἤρανον explicat: τῶν ποιμνίων προστάτην. Notanda praeterea ſunt quae habet *Suidas*, *Etymologus*, et *Heſychius* voce Ἤρανος. Simplex ἤρανος bis adhibuit *Hermeſianax* apud *Athenaeum* Lib. XIII. pag. 597. D. (v. 16.) Χαρίτων ΗΡΑΝΟΝ, et v. 22.

Φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ἀποπρολιπόντα μέλαθρον
Ἡσίοδον, πάσης ΗΡΑΝΟΝ ἱστορίης.

Ubi *Ilgenius* vulgatam lectionem ſine cauſâ reiicit. ἤρανος πάσης ἱστορίης, eſt is, *qui omnem cognitionem ſcientiamque tenet.* Compoſitum ἐπιήρανος uſurpavit *Orpheus*, Argon. 96.

Αἰσονίδη, τί με ταῦτα παραιφάμενος ἐρεείνεις,
"Οφρά κεν ἐς Κόλχους Μινύαις ΕΠΙΗΡΑΝΟΣ ἔλθω.

Ubi vide *Gesnerum*. Cnf. eundem ad v. 86.
Nonnus Dionyf. Lib. II. 10. p. 82.

- - - - - ἐπεὶ νοτίην χθόνα Κηφεὺς
Νάσσατο Κηφήνων ΕΠΙΗΡΑΝΟΣ Αἰθιοπήων.

Ubi Interpres, *gratus Aethiopibus*, cum debuiffet, *Rex Aethiopum*. Lib. XI. p. 314. Diana vocatur:

ὅλης ΕΠΙΗΡΑΝΟΣ ἄγρης.

totius Regina venationis. Vim verbi recte cepit *Dalecampius* in interpretatione *Jonis Chii* apud *Athenaeum* Lib. X. p. 447. F. (*Analect. Brunk.* T. I. p. 161.)

Τοῦ σὺ πάτερ Διόνυσε, φιλοστεφάνοισιν ἀρέσκων
Ἀνδράσιν, εὐθύμων συμποσίων πρύτανι;
Χαῖρε, δίδου δ' αἰῶνα, καλῶν ΕΠΙΗΡΑΝΕ ἔργων,
Πίνειν καὶ παίζειν, καὶ τὰ δίκαια φρονεῖν.

Singulari et mirâ fignificatione vocem adhibuit *Philoxenus Leucadius*, cuius verfus hexametri, e carmine Δεῖπνον infcripto laudat *Plato* Comicus in Phaone apud *Athenaeum* Lib. VII. p. 325. A.

Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ΕΠΙΗΡΑΝΟΣ εἶναι·
Παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ, καὶ στύματα μισεῖ.

Philoxeni omnino funt hi verfus, minime *Platonis*, laudantur enim multis aliis interpofitis *Philoxeni* nomine ab *Athenaeo* Lib. I. p. 5. D.

In noftrâ Infcriptione, ἐπιείρανε defendere voluit *Salmafius*, quod vitium erat Apographi; nam in lapide confpicue legitur ΕΠΙΗΡΑΝΕ. Caeterum faepius ΕΙ pro Η in antiquis Infcriptionibus obvium. Sic ΑΣΚΛΕΙΠΙΑΔΗΣ et ΣΩΤΕΙΡΙ, pro Ἀσκληπιάδης et σωτῆρι. In Columnâ Farnefinâ occurrit ΤΕΙ

ΑΠΠΙΑΙ, pro τῇ Ἀππίᾳ. Cnf. *Cuper*, Apotheof. Hom. p. 37. Grammaticis antiquis docentibus, Boeotiorum praecipue linguae deberi videtur, ut EI pro H ponatur. Vid. *Etymol. M.* v. Ζείδωρος. p. 140. De formâ κειρύλος et κηρύλος confule *Euphronium* apud *Schol.* Ariftophan. Av. 299. Forma contra nominis πένεις pro πένης, dialecto Aeolicae tribuitur in *Etymol. M.* v. πλειάρειν. p. 675. Sic et μεὶς pro μὴν legitur in *Homer.* Iliad. T, 117. ubi *Scholiaftes minor* formam Aeolicam effe docuit; occurrit tamen in *Pindaro*, Nem. V, 82. Vice verfâ faepius H mutatur in EI. vid. *Ioannem Grammat.* p. 73. *Gregor.* p. 24. *Euftath.* ad Iliad. *Z.* p. 641. Librarii praecipue imperiti diphthongum EI in H mutarunt, vel ei adiunxêre, linguae genio repugnante. vid. *Valck.* ad Euripid. Phoen. p. 216. *Reisk.* ad Demofthen. T. II. p. 911. Omnino cum *Lennepio*, Praelect. Academ. de Analog. L. G. p. 35. credendum, hanc diphthongorum EI et H permutationem tribuendam effe antiquiffimae fcribendi rationi Graecorum, qui literâ H nondum in Alphabetum receptâ, pro H et HI pofuiffent EI. cnf. *Valck.* Epift. ad Roev. p. 31. Sic apud *Dion. Caffium* Lib. XXXIX, p. 108. legitur: ὅτι εἰς τὴν Ἰταλίαν ΑΠΕΙΡΗΚΩΣ. ubi ἀπειρηκὼς, pro ΑΠΗΙΡΗΚΩΣ, male intromifit librariorum ftupor. *Hefych.* Ἀπαίρει. ὁδεύει. ἀποδημεῖ. ἀναχωρεῖ. vid. *Reiz* Ind. Lucian. T. I. p. 83. Contrario modo A pro EI legitur in Fragmento ex *Euripidis* Aegeo. Fr. Musgrav. n. III.

Εἰ μὴ καθέξης γλῶσσαν, ἔστι σοι κακά.

Scribe:

Εἰ μὴ ΚΑΘΕΞΕΙΣ γλῶσσαν, ἔστι σοι κακά.

Εἰ enim in Atticis poëtis femper cum indicativo oc-

currit, nunquam cum ſubiunctivo. vid. *Aeſchyl.* Prometh. 343, 345, 686. *Euripid.* Androm. 206. Herc. Fur. 1120. Cum optativo invenitur in *Aeſchyl.* Prometh. 477. *Euripid.* Hippol. 1240. Herc. fur. 1110. Electr. 97, 422. Pari modo corrigendum Fragmentum *Philemonis*, quod effugit diligentiam *Bentleji*, Emend. in Menandr. p. 122.

Vs. 2. ὁράκς.] Deſunt hac voce duae primae literae, omnesque in fine legerunt ΛΑΙC. vide Var. Lect. *Viſconti* vero lapide accuratius inſpecto, vetuſtate fere deletas invenit literas ΑΑΙC. Parvula enim lineola, diſtinctionis cauſâ poſita, eraſa eſt. Α, in noſtra Inſcriptione ſaepius ſine lineolâ occurrit. Sic, v. 7. et 22, invenies ΚΛΙ pro ΚΑΙ. et lin. 9. ΛΛΩΗΝ, pro ΑΛΩΗΝ. Porro lin. 27. ΒΛΛΕΙΝ pro ΒΑΛΕΙΝ. Innumera in Inſcriptionibus exempla exſtant, praecipue in *Tabulâ Iliacâ*. vid. *Guaſco Inſcriptt. Muſ. Capitol.* T. I. n. 1296. *Gruter* Theſaur. n. 634, 1. In Epitaphio peſſime deſcripto, apud *Paul. Lucam* Itiner. Aſiatic. p. 28. invenies ΚΛΛΥΔΙΑ pro ΚΛΑΥΔΙΑ. Apud *Caylusium*, *Recueil des Antiquités*, Tom. II. Pl. LIX. lin. 2. legitur ΛΙΓΙΚΟΡΕΙΣ, pro ΑΙΓΙΚΟΡΕΙΣ. Ibid. Pl. LXIV. lin. 3. ΛΔΡΙΑΝΕΙΑ, pro ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ. Multa quoque exempla praebent Inſcriptiones *Pockokianae*. In Nummis valde attritis vitium hoc inveniri, monet *Viſconti* ad h. l. Sic in Nummo Tralliano, apud *Odericum* Disſertat I. ΤΡΛΛΛΙΛΝΩΝ. Praecipue vero in Numiſmatibus Imperatorum. vid. *Buonarotti*, *Medaglioni* XII, 3. XIV, 8. Protulit quoque e gemmis exempla *Viſconti*. In Codicibus MSS. vitium hoc ſcribendi obſervavit *Brunk.* ad Apollon.

Rhod. Lib. II. 1260. *D'Orville* ad Charit. p. 242. ed. Lipſ. *Heringa* in Obſervation. Critic. cap. 7. pag. 145. *Schneider* ad Anthol. pag. 110. *Ruhnk.* Epiſtol. Critic. I. pag. 88.

Graecorum imitatione ſaepe lineolam parvam in literâ Α, omiſère Etruſci. vid. V. Cl. *Lanzi, Saggio di Ling. Etruſc.* T. I. pag. 208. *Eckhel,* Doctrin. Nummor. T. I. pag. 124. Romani quoque, de quorum ſcribendi methodo copioſi ſunt Viri docti ad *Lucerne di Ercolano* (T. VIII.) Tab. XXXVII, 10. et *Marini,* Inſcriptt. fratrum Arval. T. I. pag. 127. Quin, Α nonnumquam pro Λ legitur. Certe in Inſcriptione antiquâ Siculâ, primum editâ à *St. Non, Voyage en Sicile,* pag. 12. occurrit ΚΕΑΤΙ, pro ΚΕΛΗΤΙ. ΤΕΑΕΙΟΙ, pro ΤΕΛΕΙΟΙ, et p. 171. ΗΡΑΚΑΕΙ, pro ΗΡΑΚΛΕΙ.

Servanda ideo in noſtrâ Inſcriptione lectio ὁράας, à quâ non procul abfuit *Caſaubonus,* qui ὁράεις ex ingenio emendavit, quam emendationem probat *Valken.* ad Elegiam Catulli Callimachéam pag. 183. *Salmaſii* coniectura λάεις, etſi magnâ eruditione defenſa, nihili eſt. Verbum enim ἐφορᾷν optime Nemeſi convenit, inſpicit enim opera mortalium, unde δεινὰ dicta ab *Archeſtrato* apud *Athenaeum* Lib. VII. p. 305. *Homerus,* de Sole omnia vidente, verbum adhibuit, Iliad. γ', 277. omnino ſignificat *inſpicere.* *Diphilus* apud *Plutarchum* adv. Colotem. T. II. Opp. pag. 1124. F.

Ἔστιν Δίκης ὀφθαλμὸς, ὃς τὰ πάνθ' ΟΡΑι.

Euripides in Penelope apud *Stobaeum* Ecl. Phyſ. Tit. XI. pag. 143. Grot.

Οὐκ ἔστιν πράττοντάς τι μοχθηρὸν λαθεῖν.
Ὀξὺ βλέπει γὰρ ὁ χρόνος, ὃς τὰ πάνθ' ΟΡΑι.

Incertus poëta apud *Stobaeum* Ecl. Phyſ. Tit. VII. pag. 111.

Ὁ τῆς Δίκης ὀφθαλμὸς ὡς δι' ἡσύχου
λεύσσων προσώπου πάνθ' ὁμῶς ἀεὶ βλέπει.

Analect. Brunk. T. III. Epigr. CCCCLXXVI.

Κἂν με κατακρύπτῃς, ὡς οὐδενὸς ἀνδρὸς ὁρῶντος,
Ὄμμα Δίκης ΚΑΘΟΡΑι *πάντα τὰ γινόμενα.*

vide etiam *Ammian. Marcell.* Lib. XIV, 39.

Ibid. *Ῥαμνουσιὰς Οὖπι.*] Deam Rhamnuſiam eſſe Nemeſin, res e poëtis notiſſima. *Ovidius:*

Memoremque time Rhamnuſidis iram.

vide *Pauſan.* Achaic. c. V. pag. 405. *Suid.* et *Heſych.* v. *Ῥαμνουσία.* Nemeſin vero *Οὖπιν* dici, vix alibi occurrit, nam *Οὖπις* vel *Ὦπις* eſt Diana, à Nymphâ aliquâ ſic dicta. vid. *Schol. Callimach.* Hymn. in Dian. 204. *Servium* ad Aen. XI, 552. et alios à *Spanhem.* ad Callimachum laudatos. *Alexander Aetolus,* in Analectis *Brunk.* T. I. pag. 419.

Ὑμνῆσαι ταχέων ΩΠΙΝ *βλήτειραν ὀϊστῶν.*

cnf. *Jacobs* in Animadv. ad Anthol. Gr. T. I. P. II. pag. 238. Hinc et Diana *Opifera* dicta, in marmore apud *Gruter.* XLI, 4. vid. *Scalig.* ad Catull. p. 73. Nemeſin vero eandem cum Dianâ habitam eſſe, liquet ex *Harpocrat.* v. *Ἀδράστεια.* cnf. *Steph. Byz.* h. v. *Pauſan.* Phocic. c. 37. Ad quam proinde Nemeſin, *Οὖπιν* Rhamnuſiam, reſpexit *Auctor* hymni Orphici in Nemeſ. LX. p. 258. dicens,

- - - - *πάντ'* ΕΣΟΡΑιΣ.

vide et memorabilem locum *Antimachi* apud *Strabon.*

Lib. XIII. pag. 588. — Laudat *Viſconti* ſimillimum *Catulli* locum è Carm. LXII. 395.

Aut rapidi Tritonis hera, aut Rhamnuſias virgo.

quem ex antiquo graeco poëtâ redditum eſſe haud abſurde putat. — ἔργα βροτῶν, dixit poëta noſter, ut *Catullus* de Nupt. Pelei et Thetid. 192. facta virûm:

Quare facta virûm multantes vindice poenâ
Eumenides.

Vs. 3. Ῥώμης ἑκατοντοπύλοιο.] Fruſtra ab Interpp. ſollicitatur vox ἑκατοντοπύλοιο, qui formam magis obviam ἑκατονταπύλοιο proponunt. Servanda lapidis lectio, defenſa à *Viſcontio*, auctoritate *Homeri*, qui ſimili modo Iliad. I, 575. τέμενος — πεντηκοντόγυον dixit. vid. *Apollonium Sophiſtam* Lex. Homer. T. I. pag. 658. ed. *Villoiſſ.* (p. 549. ed. Toll.) Eadem ratione *Euripides* in Creſſis, apud *Porphyrium* de Abstin. Lib. IV. pag. 108. Κρήτης ἑκατομπτολιέθρου. cnf. *Toup.* Emend. in Suid. T. II. pag. 549. Centum à poëtâ Romae tributae portae, ad immenſam magnitudinem deſignandam; nam *Plinio* teſte Lib. III. §. 9. portae tantum XXXVII, Romae erant. Ob innumerabilem copiam figurarum ſculptarum, dicta eſt Columna Antonina, *Columna Centenaria.* vid. *Winkelmann, Storia delle Arti,* T. III. pag. 350. Fea. Sic etiam *turris Centenaria,* Conſtantinopolis erat, dicta ob magnitudinem immenſam. vid. *Du Cange,* Conſtantin. Chriſt. Lib. II. §. 4. pag. 51.

Vs. 4. πίονα.] Centenis vicibus è pravâ pronuntiandi conſuetudine, I vel EI, à librariis confuſum. Idem valet de hoc loco, ubi pro πίονα, lapis exhibet πείονα. Hanc γραφὴν, Graeci Lexicographi et Gloſſa-

rum collectores maximè ſequuti ſunt. In *Gloſſis antiquis*, invenies: εἰχὼρ, pro ἰχώρ. εἰθύνω, pro ἰθύνω. εἰλὺς, pro ἰλύς. εἴλη, pro ἴλη. εἰμὰς, pro ἱμάς. εἰμείρομαι pro ἱμείρομαι. vid. *Salmaſ.* In *Heſychio*, ἰλέοντο. ἐστρέφοντο, pro εἰλέοντο. Idem obtinet in Ἰλικρινές. Ἰλισάμενος. Ἰλιτενής. Ἰλύει. Ἰλούμενος, et quamplurimis aliis, quae omitto. vide *Schow*, ad *Heſych.* pag. 378. Contrarium vitium eſt in εἰθὺ, εἰθύοντα, εἰθύφαλλον, εἰλαδόν, εἰλύος, εἰλύ etc., quae viri docti ſuis locis ſingula notarunt. In *Aeſchyli* Eumenid. 224. primus *Porſonus* emendavit:

- - - - ἐκεῖνον οὔ τι μὴ ΛΙΠΩ ποτέ.

Cum in omnibus Edd. eſſet λείπω. Dolemus adhuc Viri doctiſſimi obſervationes in Aeſchylum deſiderari, ſine dubio tamen ad hanc emendationem inductus eſt *Daweſii* regulâ, quâ Graeci ſermonis ratio exigit, ut voculae ου μη vel cum futuro indicativo, vel cum Aoriſto altero formae ſubiunctivae conſtruantur. λείπω et λίπω, ſaepius confuſae. In *Euripid.* Helen. 1561. notat *Muſgrave:* „metri gratiâ legendum λείπουσαι pro λιποῦσαι." Ion. 572. „πειθόμενος, legendum πιθόμενος." Plura exempla, ubi male ει pro ι exaratum, quaerentibus dabunt *Schütz* ad *Aeſchyl.* Agamemn. 967. *D' Orville* ad Charit. p. 27. et *Luzac* in Exercitatt. Acad. T. I. pag. 102. — A Dorienſibus praecipue ι in Diphthongum ει reſolvi, docent *Monumenta Peloponneſia* à *Paciaudio* edita. Ibi T. I. p. 10. ΝεικηΦόρος. p. 17. Ἐλπινείκη. p. 89. Νεικοκράτης. p. 102. Τειμάρχος. T. III. p. 94. Τειμοκράτης. p. 134. πολείτης. In *Sponii* Miſcellaneis p. 334. τείμησεν, pro τίμησεν. p. 339. πολείτης, pro πολίτης. Cnf. *Gruter* Inſcriptt. p. 769. 4. *Falconer.* Inſcriptt. Athlet. p. 52. *Marmor.*

Oxon. Index, in I et EI. In Epigrammate edito à *Quirino*, in *Corcyrae primordiis* cap. XXII. legitur: παρὰ ΘΕΙΝ' ἁλὸς ἠνεμόεσσαν, pro θῖν'. Sic quoque in alio Epigrammate, Romae in Caelimontanis Matthaeiorum hortis exſtante, edito ab *Ignatio Raponio*, in Epiſtolà ad Thom. Chandlerum. (Velitris 1788.) invenies pag. 18. ΝΕΙΚΗΣΑΣ πάντας. Ubi reponendum νικήσας. In *Heſychio* legitur: Εὐστειβὴς, καλῶς πεπατημένον, τετριμμένον. Corrige: Εὔστιβὲς. In *Callimachi* Fragmento ap. *Polluc.* Lib. X. c. 24. (Fragm. Bentleiana. n. CCXXXIII. T. I. p. 525. Ern.) εἶπος, pro ἶπος, *muſtricula* eſt. Sic quoque in *Gloſſis* antiquis: *Fraenum*, εἰπωτήριον λινοῦ. εἰπωτήριον vero eſt pro ἰπωτήριον. Nam ἰποῦν eſt premere. vid. *Ariſtoph.* Equit. 124. *Aeſchyl.* Prometh. 365. et *Toup.* in Suid. T. III. pag. 563.

Multa praeterea hic ex Inſcriptionibus antiquis huc pertinentia notare poſſum, in quibus paſſim ſculptorum incuriâ, ει pro ι exaratum eſt, iis maxime in ſyllabis, quae *Jota* longum habent, quod pravam hanc orthographiam iam antiquis temporibus invaluiſſe oſtendit. Nonnulla iam protulit *Viſconti* ad h. l. cnf. *Marmora Doniana*, IV, 67. *Muſ. Veronenſ.* pag. 63. *Corſin.* Faſt. Attic. Tom. II. p. 142. *Biagi*, Monum. Graec. Latin. ex Muſ. Nanian. p. 43. Praecipue vero *Franciſci Piraneſii Monumenti degli Scipioni.* (1785.) pag. 10 ſq. Obiter tamen moneam nihil apud Romanos quoque in vetuſtis lapidibus frequentius eſſe. In Inſcriptionibus enim Auguſtéum aevum ſubolentibus, frequentiſſime invenies EI pro longo I poſitum. Sic apud *Gruterum*, pag. 500. *Scriptei*, *uſei*, *fructeive ſunt*, pro ſcripti, uſi, fructive ſunt. Nec ſub Auguſto

tantum, ſed ſub proxime ſequentium Imperatorum principatu, hanc diphthongum EI in uſu fuiſſe, indicat Inſcriptio apud *Gruter.* pag. 99. 1. et *Gualtherium* in Tabb. Bruttior. p. 78. quae ad Trajani tempora pertinet. Vide praeterea Cenotaphia Piſana, ubi innumera exempla. In *Oderici* Inſcriptt. p. 329. occurrit: *Deana, dolea, dabet,* vitioſiſſimo ſcribendi genere. Vide egregie hac de re disputantem, auctorem libri inſcripti: *I Marmi Riccardiani difeſi dalle cenſure dell' Marcheſe Scipione Maffei.* p. 288 ſq.

Vs. 5. Δῆμον Δηώοιο Φιλόξεινον Τριόπαο.] Attici vicos terrae ſuae quamvis parvulos vocabant δήμους. Iam Homerus ſic vocem uſurpavit. vid. Iliad. ε', 710. π', 435, 514, 673, 683. Hymn. in Dian. 4. (T. V. p. 101. Ern.) Auctor carminis totum illud territorium ſive fundum, et quidquid muro incluſerat, et Adraſteae et Minervae dedicaverat Herodes, Triopae δῆμον appellare videtur.

Salmaſius, magnâ eruditione prorſus novum, ſed vix cuiquam probandum ſenſum huius loci excogitavit. Correxit, quae viſum eſt corrigere, mutavit, quae ſibi adverſari putavit, interpretatus eſt denique totum locum durè et contra verborum indolem. Felicius res ſucceſſiſſe videtur *Viſcontio,* qui Triopium à Triopâ, Phorbantis et Euboeae filio (vid. *Pauſan.* Corinth. c. 16. p. 112.), qui inter Argivorum reges ſeptimo loco ponitur, dictum putat. Omnia quidem à docto Italo facta ſunt, quae huic ſententiae aliquam veritatis ſpeciem conciliare poſſunt, at, qui ad omnem totius carminis nexum adverterint, probabunt nobiscum, Triopium ſine dubio appellatum eſſe à Triopa, Eryſichthonis patre, diis conſecratum, τεμένει inſtru-

ctum et ſepulcro etiam familiae deſtinatum. Epitheton Δηῷος nunc optime ad Triopam referri poteſt. Triopas enim teſte *Diodoro Sic.* Lib. V. p. 379. et *Hygin.* Aſtronom. II, 14. diruit templum et ſacrum Cereris lucum.

Vs. 5. ἀλέγησθον.] Sic legitur in lapide monente *Viſcont.* ultimâ literâ deletâ. Idem valet de ultimis literis lineae 9, 25, 32, 34, et 38. *Salmaſius* in apographo ſuo invenit ἀλέγησθο, *Arcudius* vero, ἀνέγησθο. *Brunkius, Hoeſchelium* ſequutus, qui in litteris ad *Meurſium* datis (Ep. CVI. *Gud.*) breviſſimis, at optimis monumentum noſtrum exſtruxit notulis, dedit ἀλέγησθον. *Viſconti, Caſauboni* et *Salmaſii* emendationem λέγησθον praeferens, faciliorem quidem lectionem profert, quae tamen non à manu poëtae eſt. Non reprehendiſſet optimam lectionem, ſi memoriâ tenuiſſet *Pindari* locum, Olymp. II, 143.

Πηλεύς τε καὶ Κάδμος ἐν τοῖσιν ΑΛΕΓΟΝΤΑΙ. i. e. καταλέγονται.

Vs. 7. Ὡς δ᾽ ὅτε καὶ Ῥαμνοῦντα καὶ εὐρυχόρους ἐς Ἀθήνας
ἤλθετε, δώματα πατρὸς ἐριγδούποιο λιποῦσαι,
ὡς τήνδε ῥώεσθε πολυστάφυλον κατ᾽ ἀλωήν.]

Lapis lectionem exhibet ὡς ὅτε, et ex ingenio addidit *Viſconti* δ᾽. Ὡς refertur ad ὡς, quod eſt v. 9. pro οὕτως. *Quomodo veniſtis ita properate.* Sic ſaepius haec dicendi ratio in Homero occurrit. vid. Iliad. β', 147. γ', 33. δ', 422, 432. ε', 597, 902. etc. Senſus ergo eſt hic. Precatur poëta noſter deas, ut eodem ſtudio, eodem affectu ad agrum et templum ab Herode conſecratum accedant, quo Rhamnuntem et Athenas dilectiſſima ſibi loca ſolebant inviſere, coelo relicto; atque

ut ſeſtinanter incedant per vineas et ſegetes, ſylvasque et prata luſtrent. — *δώματα πατρὸς ἐριγδούποιο λιποῦσαι.* Non minori ſuavitate *Sappho* in fragmento ex Ithyphallis apud *Hephaeſt.* p. 57.

Δεῦρο δεῦτε Μοῖσαι, χρύσεον ΛΙΠΟΙΣΑΙ (δόμον.)

Et in Hymno ad Venerem, apud *Dionyſ. Halicarn.* p. 47. ed. *Upton.*

- - - - - - - πατρὸς δὲ ΔΟΜΟΝ ΛΙΠΟΙΣΑ
χρύσεον ἦλθες.

Alcman, etiam de Venere, apud *Strabon.* Lib. VIII. pag. 524. et hinc apud *Euſtath.* ad Iliad. β'. T. I. pag. 305.

Κύπρον ἱμερτὰν ΛΙΠΟΙΣΑ καὶ Πάφον περιῤῥύταν.

Eleganter quoque hanc ſententiam expreſſit poëta incertus, *Cinna* ni fallor, apud *Chariſium* Lib. IV. pag. 386.

Luna, deûm quae ſola vides periuria vulgi,
Seu Cretaea magis, ſeu tu Dictynna vocaris,
Huc deſcende.

Verbum ῥώεσθαι, *feſtinanter, cum ſtudio properare* indigitat, σπουδαίως κινεῖσθαι; ut Grammatici exponunt. *Homer.* Iliad. λ', 49.

- - - - - πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ῥῶοντ'.

Iliad. π', 164.

- - - - Μυρμιδόνων ἡγήτορες, - - - - -
- - - - - - - - - - - - - - -
Ῥώοντ'.

Cnf. Iliad. σ', 411, 417. ψ, 367. *Simmias* in Ovo, in *Analect. Brunk.* T. I. pag. 208. Ταὶ δὲ ἀμβρότῳ πόθῳ φίλας ματρὸς ῥώοντ' αἶψα μεθ' ἱμερόεντα μαζόν. *Callimachus*, Hymn. in Dian. 215. ποδοῤῥώην Ἀταλάντην,

pedibus velocem Atalantam dixit. *Apollonius* Rhod. in pulcherrimo de Nereïdibus loco, Lib. IV, 910.

Ὑψοῦ ἐπ᾽ αὐτάων σπιλάδων καὶ κύματος ἀγῆς
ῥώοντ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα - - - - -

Discurrebant huc, illuc. Haec ex *Homeri* Iliad. ω', 615. ſumſit Apollonius, ubi poëta de Sipylo loquens, ait:

- - - - - - ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
Νυμφάων, αἵτ᾽ ἀμφ᾽ Ἀχελώϊον ἐῤῥώσαντο.
κλπ.

Pro πολυστάφυλον, quae ſcriptura eſt lapidis, *Caſaubonus, Salmaſius* et *Maittaire* habent: πολυστάφιλον. vid. Var. Lect. Aeolice quidem ι pro υ ponitur, vid. *Gregor.* de Dialect. p. 293. *Horum* apud *Etymol. M.* pag. 771. *Euſtath.* ad Iliad. ε', pag. 536. *Athen.* Lib. III. pag. 24. et *Moerin* v. βιβλία; at conſervanda lapidis lectio. — πολυστάφυλον Ἄρνην *Homerus* dixit Iliad. β', 507. idem vineam admodum gravatam uvis, vocat σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωήν. Iliad. σ', 581. Miro modo *Itali*, qui vites colunt, dicti ſunt ἀνέρες πολυστάφυλοι ab *Heliodoro* poëta, qui de ſpectaculis ſcripſit, apud *Stobaeum* Tit. C. pag. 421. *Grot.* Caeterum vide eruditam de voce σταφυλή disputationem *Cratetis* Grammatici apud *Athenaeum* Lib. XIV. pag. 653. — Memoranda etiam *Eichſtaedtii* emendatio, qui exiſtimat verſum 7. ita ſcribendum eſſe:

Ὡς γῆν τήνδε ῥύεσθε πολυστάφυλον κατ᾽ ἀλωήν.

parum circumſpecte. Nam bene Graecam et elegantem eſſe vulgatam loquendi formulam e pluribus locis probari poteſt. Deinde etiam ordo verborum qui optimus erat turbatur, nam γῆν et ἀλωήν, minime coniungere poteris.

Vs. 10. δένδρεα βοτρυόεντα.] δένδρεα pro vitibus racemis refertis accipi possunt, nam et vites vocabant arbores, praesertim quando vitis non colitur humilis. *Horat.* Od. Lib. I. 18.

Nullam Vare sacrâ vite prius severis arborem.

Alcaeus Lyricus, unde accepit, dixerat ap. *Eustath.* ad Iliad. σ'. pag. 1163.

Μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδρον ἀμπέλω.

Quia vero iam versu superiore vites nominatae sunt, dicendo πολυστάφυλον κατ' ἀλωὴν, nam ἀλωὴ est ἀμπελόφυτος γῆ, hinc δένδρεα sunt arbores, quae vites adscendentes sustinent, quibus maritantur vites. *Virgilius* Eclog. II, 70.

- - - - - - *frondosa vitis in ulmo est.*

Reposianus, in *Anthologiâ Latinâ*, T. I. p. 682.

- - - - - - *nunc lucos vitis inumbrat.*

Ibycus apud *Athenaeum* Lib. XIII. p. 601. B.

Αἵτ' οἰνανθίδες αὐξόμεναι
σκιεροῖσιν ὑφ' ἕρνεσιν οἰναρέοις
θαλέουσιν —

Theocritus, de loco consecrato, Epigramm. IV, 5. ed. Wart.

- - - - - - - ἀέναον δὲ
ῥεῖθρον ἀπὸ σπιλάδων πάντοσε τηλεθάει
Δάφναις καὶ μύρτοισι καὶ εὐώδει κυπαρίσσῳ·
ἔνθα πέριξ κέχυται βοτρυόπαις ἕλικι
Ἄμπελος - - - - - -

Hoc genus Graeci ἀναδενδράδας vocant. v. *Hesych.* h. v. Hinc et ficus arbor, *soror vitis* dicta ab *Hipponacte* apud *Athenaeum* Lib. III. p. 78. C. quia adiunctas tenet vites, et sic locus intelligendus.

Συκῆν μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην.

Vs. 11. *λειμώνων τε κόμας.*] *λειμὼν* de loco florido poëta noſter adhibuiſſe videtur. Sic certe *Thom. Mag.* vocem reddit: *Λειμὼν — τόπος δίυγρος, ἀνθηρὰν πόαν ἔχων.* et *Heſych*: *λειμὼν — ἀνθηρὸς τόπος.* Perparum diſtant voces *χῶρος, λειμὼν, ἀγρὸς ἀνθοφόρος,* et alia. In *Demaratéis* apud *Athenaeum* Lib. XV. pag. 685. B. legitur:

- - - - - - *ἁπαλὰς ἀσπαλάθους πατῶντας*
ἐν λειμῶνι λωτοφόρῳ.

κόμας. Legitur apud *Euſtathium* ad Iliad. *β'*. p. 233. *Κόμας δὲ λέγειν δένδρων τὰ φύλλα, ὅθεν καὶ ΚΟΜΗΤΗΣ ΛΕΙΜΩΝ παρὰ τῇ τραγῳδίᾳ, καὶ κομᾷν, καὶ ἐν τούτοις θάλλειν.* *Euſtathii* obſervatio pertinere videtur ad *Euripid.* Hippolyt. 210.

- - - - - *ἔν τε ΚΟΜΗΤΗι*
ΛΕΙΜΩΝΙ κλιθεῖσ' ἀναπαυσαίμαν;

ubi vid. *Schol.* *κομήτης* eſt in *Euripid.* Iphig. Aul. v. 1296. *λειμὼν ἄνθεσι θάλλων.* *Thomas Mag.* cuius verba in notis dedere VVDD. pag. 528, 541. *Κομᾷ — καὶ τόπος, ἤγουν φυτὰ ἔχει.* *Etymologicum Gudianum ineditum*: *Κομᾷν — θάλλειν.* *Ὄρος κεκομημένον ὕλῃ* dixit *Callimachus* H. in Dian. v. 41. et H. in Del. 262. Palmites uvis coronati, *κομόωντες μελαίνῃσι σταφυλῇσι,* dicti ſunt in verbis ex antiquis hymnis petitis à *Cratete* Grammatico, apud *Athenaeum*, Lib. XIV. pag. 653. cnf. *Caſaub.* pag. 930. Indus fluvius ob arundines ad ripas creſcentes, *κομήτης* dictus à *Phoenice Colophonio* in Iambis, apud *Athen.* Lib. XII. p. 530. F.

- - - - - - - -, *ἢ ἀπὸ τῶν ἄνω λιμνῶν*
Ἰνδὸς κομήτης - - - -

Ubi *Interpres:* Indus capillatus, cum debuiſſet *Indus arundifer*, aut *arundinoſus.*

Vs. 12. - - - ἱερὴν ἀνὰ γαῖαν ἕηκε.] — ἀνέηκε, ab ἀνίημι ſcilicet, *conſecravit.* vide *Salmaſ.* et docte, ut ſolet, vocem illuſtrantem *Spanh.* ad Callimach. T. II. pag. 783.

Vs. 13.] Deſideratur hic verſus in *Caſauboniana* editione, quem poſtea *Salmaſio* ſubmiſit *Bongarſius*, et non parum facit ad totius inſcriptionis interpretationem. Diſcimus enim non omnem poſſeſſionem ſuam, ſed partem tantummodo, quâ monumentum ſeu templum conſtruxit, ab Herode conſecratam eſſe. Eiusmodi autem loca ſacra ſepta, Graeci vocant ἕρκη et περιβόλους. vide *Salmaſ. Pollux*, Lib. VIII. 15. οἱ δὲ ἀνειμένοι θεοῖς τόποι, ἄλση τε καὶ τεμένη καὶ ἕρκη καὶ ὁ περὶ αὐτὰ κύκλος περίβολος. Quia vero eiusmodi περίβολοι ſacri, lucos et hortos et vineas concludebant, factum eſt, ut totum conſeptum περίβολον dictum. Cnf. *Chaeremonis Tragici* fragment. ap. *Athen.* Lib. II. pag. 42. et *Aelian.* Var. Hiſt. Lib. XVII, 47.

Vs. 15. ἢ δ' ἐπεί οἱ —] Quia ſaepius ι pro ει, et ει pro ι ſculptoris incuriâ in noſtra Inſcriptione poſitum occurrit, *Viſconti* hoc loco pro ἐπὶ, legendum exiſtimat ἐπεὶ, adtulitque ſimiles locos ex *Homero*, in quibus ἐπεὶ repetitum eſt. Sic Iliad. α', 112.

- - - - ΕΠΕΙ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
οἴκοι ἔχειν, καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
Κουριδίης ἀλόχου, ΕΠΕΙ οὔ ἑθεν ἐστὶ χερείων.

et v. 153.

- - - - - ΕΠΕΙ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
Οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν οὐδὲ μὲν ἵππους,

Οὐδέ ποτ᾽ ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βοτιανείρῃ
Καρπὸν ἐδηλήσαντ᾽ ΕΠΕΙΗ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα.

Neque tamen neceſſaria viri docti emendatio. Σίειν, *Anacreon* dixit, Od. XXII, 4.

Θαλερὰν ΣΙΕΙ δὲ χαίταν
μαλακωτάτῳ κλαδίσκῳ.

Idem in *Etymol. M.* voce Σῖτος.

Θρηϊκίην ΣΙΟΝΤΑ χαίτην.

Alcaeus apud *Strabon.* Lib. XIV. p. 976. E. et *Euſtath.* ad Iliad. β. pag. 367.

Λόφον τε ΣΕΙΩΝ Καρικόν.

Sotades ap. *Hermogenem* περὶ Ἰδεῶν. p. m. 317.

ΣΕΙΩΝ μελίην Πηλιάδα δεξιὸν κατ᾽ ὦμον.

Sic enim *Sotadis* locus reſtituendus. Male erat πιλειάδα. In *Gloſſis* quoque *Graeco Latin.* ΣΕΙΩ, *moveo, libro, vibro.*

Vs. 17. βῶλον μίαν ἢ ἕνα λᾶαν.] Solemnia haec verba in monumentorum conſecratione: *Ne quis inde lapidem moveret, ceſpitem velleret.* vid. *Salmaſ.* Apte laudat *Viſconti, Antiphili Byzantini* locum, *Anal. Brunk.* T. II. p. 170.

Μηδέ τις ἡμετέρου μάρψῃ χερὶ μαργὸς ὁδίτης
ἀνθέματος· συλᾶν ἀσφαλὲς οὐδ᾽ ὀλίγα.

βῶλος et λᾶας aut λίθος coniunguntur nonnunquam. *Hegemon Thaſius,* in Parodiâ ap. *Athen.* Lib. XV. p. 698. D. ex emendatione *Jacobſii,* Animadv. Critic. pag. 111.

Ἐς δὲ Θάσον μ᾽ ἐλθόντα μέγα κράζοντες ἔβαλλον,
ΒΩΛΟΙΣ ἠδὲ ΛΙΘΟΙΣΙ, καὶ ὧδέ τις εἶπε παραστάς.

ὀχλίζειν, *Heſych.* reddit: κινεῖν, μοχλεύειν. Sic et

Photius in *Lex. MS.* vid. *Nicandr.* Alexiph. 226. 453. *Auctor incertus* Λέσβου κτίσεως, forſan *Apollonius Rhodius*, apud *Parthenium*, pag. 54. edit. Le Grand:

Παρθενικὴ κλη̃ίδας ΥΠΟΧΑΙΣΣΑΣΑ πυλάων.

Vs. 18. Μοιρέων ἀτρεῖες ἀνάγκαι.] Variis modis viri eruditi hunc locum aggreſſi ſunt. *Salmaſius*, ἀτρεῖες pro ἀτρῆες poſitum eſſe cenſet, ει male ſcripto pro η. ἀτρεὺς, à quâ voce deduxit, idem eſt ac ἄτρεστος, *formidabilis.* *Euphorion* ap. *Hermogenem* pag. 135.

- - - - καὶ ΑΤΡΕΑ δῆμον Ἀθηνῶν.

Simili formâ, εὐκλεᾶ Μοῖραν, *Julius* dixit in Carmine ad Bacchum, ap. I. *Stobaeum* Tit. CXXI. p. 495. Grot. Aliam viam *Viſconti*, qui *Salmaſio* minime aſſentitur, iniit. ἀτρεῖες formam plur. eſſe putat ab ἀτρεὴς, poſitam pro ἀτρέεες aut ἀτρεεῖς, et poëtice contractam; quomodo in *Homero* εὐκλεῖας et εὐκλέιας, (Iliad. κ', 281. Od. φ', 381.) pro εὐκλεεῖς. *Etymolog. M.* pag. 391. Εὐκλεῖας ἀντὶ τοῦ εὐκλεῖς - - - - εὐκλεὴς καὶ ἡ αἰτιατικὴ τῶν πληθυντικῶν τοὺς εὐκλέεας καὶ κατὰ συναίρεσιν, εὐκλέιας. *Schol. Venet.* ad Iliad. κ', 281. pag. 254. Ἰακὸν τὸ συστέλλειν, εὐκλεῖας καὶ δυσκλεῖας (male *Villoiſ.* δυσκλεα). Οἱ δὲ Ἀττικοὶ ἐκτείνουσι τὰ τοιαῦτα. εὐκλεῖας προπερισπαστέον. ἐκ γὰρ τοῦ εὐκλέας ἐγένετο κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ι - - - - - οἱ δὲ ἐκτείναντες ἄνευ λόγου ἐκτείνουσι. Vocem porro formatam putat ab antiquo et inuſitato verbo τρέω, quomodo ἀδεὴς à verbo δέω occurrit. *Vir doctus* in *Ephemerid. Gottingenſ.* Ann. 1795. n. 180. pag. 1805. adverſus *Viſcontii* opinionem quaedam monuit, faciliorémque propoſuit explicationem; dicit enim formam fuiſſe εὐκλῆς, ſic etiam ἀτρῆς, — έος, — έες et ἀτρεῖες. *Eichſtaedt*, l. l. pag. 487. ἀτρεῖες

idem ac ἀτρῆες esse adfirmat, quae lectio est à *Salmasio* et *Brunkio* vulgata. Bene sensum verbi explicuit *Visconti*, monuitque idem esse ac ἄφοβος, in *Parmenionis Macedonii* Epigrammate, *Brunk. Analect.* T. II. pag. 202. VIII.

- - - - Μοῖρα νηπιάχοις ἄφοβον.

Ἀνάγκαι, minime sunt *necessitates*, quomodo *Interpp.* credidêre, sed *aerumnae* et *afflictiones.* vid. *Aeschyl.* Pers. 588. *Hymn. Orphic.* I, 9. XXVII, 9. LXVIII, 6. *Diodor. Sicul.* T. I. Lib. III. p. 183. et Lib. IV. p. 287. ubi vid. *Wessel.*

Vs. 19. Ὅς κε θεῶν ἑδέεσσιν ἀλιτροσύνην ἀναθείη.] *Aeschyl.* Pers. 404. *Porson.*

- - - - - ἐλευθεροῦτε δὲ
Παῖδας, γυναῖκας, ΘΕΩΝ τε πατρῴων ΕΔΗ,
Θήκας τε προγόνων.

Sophocl. Oed. Tyr. 885.

- - - - - οὐδὲ
δαιμόνων ΕΔΗ σέβων.

Lycophron, Alexandrâ. 707.

Ὁρκωμότους ἔτευξεν ἀφθίτοις ΕΔΗ.

Lycurgus, in Leocrat. pag. 157. Κρίνω προδόντα αὐτὸν, καὶ τοὺς νεὼς, καὶ τὰ ΕΔΗ, καὶ τὰ τεμένη. *Philo*, T. II. pag. 314. ἐπιφοιτᾷν καὶ ἐνδιατρίβειν τοῖς ΕΔΕΣΙΝ. Ubi minime necessarium *Mangeii* additamentum ἱεροῖς. vide *Photium, Biblioth.* pag. 1069. Latinos etiam *sedes* pro templis dicere, exemplis ostendunt, *Drakenb.* ad *Sil. Italic.* Lib. XII. 48. et *Burmann* ad *Ovid. Met.* Lib. X. 229. Non minus frequenter ἕδος pro statuâ aut simulacro ponitur. vide infra ad II, 2. — ἀναθείη. Sic legendum esse erudite

oſtendit *Viſconti.* Male in lapide ΑΝΑΘΗιΗ. ει enim pro η ſaepiſſime librariorum ſculptorumque incuriâ. In lapidibus antiquis apud *Cayluſium, Recueil des Antiquités,* T. II. Pl. LIX. l. 6. ΑΝΔΡΗΑΝ pro ΑΝΔΡΕΙΑΝ. In omnibus ab Alpheo artifice ſculptis gemmis invenitur ΑΛΦΗΟΣ pro ΑΛΦΕΙΟΣ. In nummis quoque non raro ΚΑΒΗΡΩΝ legitur pro ΚΑΒΕΙΡΩΝ. Vide quae ſupra monui. Litera η pro ι saepius in antiquorum auctorum ſcriptis occurrit. Pauca à nobis obſervata addemus. Laudatur ab *Athenaeo* Lib. XIV. pag. 636. D. lacunoſum initium *Cantici in Dianam* corruptiſſime tali modo: Ἄρτεμι σοί μέ τι Φρὴν ἐφ' ἥμερον ὕμνον ἵεναί τέ, ὅθεν ἅδε τις ἀλλὰ χρυσοφανία κρέμβαλα χαλκοπάραα χερσὶν - - - - Locus in fine mutilus, ita forte emendandus et explendus: Ἄρτεμι σοι Μ'ΕΣΤΙ φρὴν ΕΦΙΜΕΡΟΝ ὕμνον ἵεναι, ὍΕΩΣ ἀλλά τις, ΧΡΥΣΟΦΑΕΑ κρέμβαλα χαλκοπάραα χερσὶν ΕΧΟΥΣΑ, ΙΑΧΕΙ. Sic probabili reſtituiſſe mihi videor locum coniecturâ, quamquam ſcio, ſatius eſſe in tam corruptis fragmentis nihil tentare, quam fruſtra hariolari. — ἐφίμερος ὕμνος, eſt *carmen amabile. Theocrit.* Id. I, 62.

- - - - τὸν ΕΦΙΜΕΡΟΝ ὕμνον ἀείσῃς

Ubi iure reiicienda *Heinſii* et *Valkenarii* emendatio.

- - - - τὸν ΕΦ' ἹΜΕΡΑι ὕμνον ἀείσῃς.

Heſiodus aut *Theognis* apud *Athenaeum,* Lib. VII. pag. 310. A.

Εἴτ' εἴη σ' Ἀκάδημε, ΕΦΙΜΕΡΟΝ ὕμνον ἀείδειν
ἆθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς καλὸς ἄνθος ἔχων.

Apollonius Rhod. Lib. IV. 1399.

- - - - ἀμφὶ δὲ Νύμφαι
Ἑσπερίδες ποίπνυον ΕΦΙΜΕΡΟΝ ἀείδουσαι.

Alcman apud *Hephaest.* p. 22.

- - - - ἐπὶ δ' ΙΜΕΡΟΝ
ὕμνον καὶ χαρίεντα τίθει χορόν.

Ἐφήμερος pro ἐφίμερος legebatur quoque in *Sophoclëis* apud *Stobaeum* Tit. LXIV. pag. 263. vid. *Heath*, Observat. in Tragic. pag. 96. et *Brunk.* in Sophocl. Fragm. T. II. pag. 11. ed. 4. ἱέναι, bene se habet, et de cantu optimorum poëtarum auctoritate ponitur.

Inscriptio antiqua, Athenis reperta ap. *Sponium*, Itin. T. II. pag. 249.

Κἀκ γλυκεροῦ στόματος ὄπα λειριόεσσαν ΙΕΙΣΑ.

Simillimus *Simonidis* locus apud *Athenaeum*, Lib. XIII. pag. 603. B.

Πορφυρέου ἀπὸ στόματος
ΙΕΙΣΑ φωνὰν παρθένος.

Pro *cantare* adhibuit etiam *Aristoph.* Equit. 518. et *Telestes* in *Hymenaeo*, Dithyrambo, ap. *Athen.* Lib. XIV. p. 637. A. ἄλλος δ' ἄλλαν κλαγγὰν ΙΕΙΣ κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν. — Pro ὅθεν ᾄδε τις, scripsi ἕως ἀλλά τις. Duae enim mulieres in sacris saepius cantant. *Cassius Hemina* apud *Nonium*, pag. 118. *Mulier cantabat tibiis Phrygiis, et altera cymbalissabat. Plato* Comicus apud *Athenaeum*, Lib. XV. pag. 665. C.

Αὐλοὺς δ' ἔχουσά τις κορίσκη Καρικὸν μέλος τι
μελίζεται τοῖς συμπόταις· ἄλλην τρίγωνον εἶδον
ἔχουσαν.

Sic *Platonis* locum optime emendatum reddidit *Hermann*, de Metris poëtar. pag. 177.

Ἰάχει, animi coniecturâ addidi, ponitur enim hoc verbum de strepitu *tympanistarum.* τυμπάνων ἰάκχοις *Euripides* dixit in Palamede ap. *Strab.* Lib. X.

pag. 720. cnf. *Aeſchyli* locum ap. *Schol. Venet.* ad Iliad. ψ, 42. Pro *reſonare*, quâ ſignificatione valde obvium, occurrit verbum in venuſtiſſimo *Simonidis* carmine, in quo Gallus, horridâ tempeſtate ſub rupem compulſus, leonem tympani ſonitu in fugam compuliſſe narratur, quodque hic paulo emendatius proferam. Eſt in *Anthologiâ Graecâ*, edit. Iacobs. T. I. p. 79. n. CVI.

Χειμερίην νιφετοῖο κατήλυσιν ἡνίκ' ἀλύξας
Γάλλος ἐρημαίην ἤλυθ' ὑπὸ σπιλάδα.
ὑετὸν ἄρτι κόμης ἀπεμόρξατο, τοῦ δὲ κατ' ἴχνος
βουφάγος ἐς κοίλην ἀτραπὸν ἶκτο λέων.
αὐτὰρ ὅ, πεπταμένῃ μέγα τύμπανον ΩΣ ΣΧΕΘΕ *χειρὶ,*
ἤραξεν, καναχῇ δ' ἴαχεν ἄντρον ἅπαν.
οὐδ' ἔτλη Κυβέλης *ἱερὸν* ΒΡΟΜΟΝ *ὑλονόμος θὴρ*
μεῖναι, ἀν' ὕλῆεν δ' ὠκὺς ἔθυνεν ὄρος,
δείσας ἡμιγύναικα θεῆς λάτριν, ὃς τάδε Ῥείῃ
ἔνδυτα καὶ ξανθοὺς ἐκρέμασε πλοκάμους.

Edidiſſe me puto ſic recte. In v. 5. *Brunk* habet *ἔσχεθε*, quae eſt *Toupii* emendatio. v. *Emendat. in Suid.* T. III. pag. 88. cnf. *Iacobs* Animadv. T. I. P. I. p. 271. male ni fallor. Leo enim tympanum non pulſavit, ſed Gallus. *ἰάχει*, *reſonat.* Memorabilis eſt *Pindari* locus apud *Herodianum* in Diatrib. II. Anecdot. Villoiſ. pag. 95. *ἰάχει βαρύφθεγκτ' ἀν' ἀγέλαν λεόντων.* Haec tam corrupta ſunt, ut nihil intelligas. Scribe me auctore:

Ἰάχει βαρυφθεγκτᾶν ἀγέλαι λεόντων.

Librarii non intelligebant *Schema Pindaricum*, ut vocatur. Cnf. *Hermann*, Comment. de metris Pindaricis pag. 248. Codicis Vatic. et Allatii lectionem, probatam quoque *Iacobſio*, ΒΡΟΜΟΝ, adhibui.

Nam hoc verbum de vehemente et terribili ſtrepitu dicitur. Locis à *Iacobſio* laudatis adde *Homer.* hymn. XI, 3. *Ariſtoph.* Nub. 312. praecipue *Archiam* in Antholog. Lib. III. 1. pag. 321.

Σεῦ δὲ βοὰν αὐλοῖο ΒΑΡΥΒΡΟΜΟΝ οὐκ ἔτι Νύμφαι
'Ὡς πάρος, ἐν Φρυγίοις οὔρεσι πευσόμεθα.

Et *Laſum Hermionenſem*, in hymno ad Cererem apud. *Athen.* Lib. XIV. pag. 625. e.

- - - - Αἰολίδα ΒΑΡΥΒΡΟΜΟΝ ἁρμονίαν.

Caeterum lectio *Küſteri*, et Apogr. Lipſ. νόμον, omnino graviſſimâ auctoritate *Teleſtis Selinuntii* confirmari poteſt, qui verbum νόμον, de ſonitu in ſacris Cybeles, adhibuit, in praeclaro loco apud *Athenaeum*, Lib. XIV. pag. 626.

Πρῶτοι παρὰ κρατῆρας Ἑλλήνων ἐν αὐλοῖς
Συνοπαδοὶ Πέλοπος ματρὸς ὀρείας
ΦΡΥΓΙΟΝ ἄεισαν ΝΟΜΟΝ —

Diogenes Tragicus, in Semele, apud eund. Lib. XIV. pag. 627.

Κλύω δὲ Λυδὰς Βακτρίας τε παρθένους
ποταμῷ παροίκους Ἅλυϊ, Τμωλίαν θεὸν,
Δαφνόσκιον κατ' ἄλσος Ἄρτεμιν σέβειν,
ὁλκοῖς κρεκούσας μάγαδιν, ἔνθα Περσικῷ
ΝΟΜΩι ξυνῳδεὶς αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς.

σέβειν Ἄρτεμιν, *venerari Dianam*, i. e. Cybelen. Pulchre *Auctor Epitaphii*, apud *Bonadam*, Inſcriptt. T. II. pag. 369.

Qui colitis Cybelen, et qui Phryga plangitis Attin
Dum vacat, et tacitâ Dindyma nocte ſilent,
Flete meos cineres! - - - -

In toto denique Epigrammate interpunctionem ita diſpoſui, ut ſenſus obſcurus eſſe nequeat. — Addam

quoque *Castorionis Solensis* carmen in Pana, quod e Clearcho servavit *Athenaeus*, Lib. X. pag. 455. a., à librariis valde depravatum. *Athenaei* verba haec sunt: Τὸ δὲ Καστορίωνος τοῦ Σολέως, ὥς ὁ Κλέαρχος Φησὶν, εἰς τὸν Πᾶνα ποίημα τοιοῦτόν ἐστιν· τῶν ποδῶν, ἕκαστος ὅλοις ὀνόμασι περιειλημμένος ἔχει τοὺς πόδας, οἷον· Σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις δυςχείμερον ναίονθ᾽ ὁδὸς θηρονόμε Πὰν χθόν᾽ Ἀρκάδων, κλήσω γραφῇ τῇδε σοφῇ, πάγκλυτ᾽ ἔπη συνθεὶς ἄναξ, δύςγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν, μουσοπόλε θὴρ κηροχίτωνος μείλιγμ᾽ ἱεὶς, καὶ τὰ λοιπὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. τούτων δ᾽ ἕκαστον τῶν ποδῶν, ὡς ἂν τῇ τάξει θῇς, τὸ αὐτὸν μέτρον ἀποδώσει οὕτως· σὲ τὸν βόλοις δυςχείμερον, σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις. καὶ ὅτι τῶν ποδῶν ἕκαστός ἐστι δεκαγράμματος. (lege ἑνδεκαγράμματος.) Totum Athenaei locum non recte cepisse videtur magnus *Casaubonus*. Non plenum et perfectum est carmen, fateor, sed eiusmodi tamen, ut emendationes cuivis, non plane imperito, in mentem veniant. Carmen ita numeris suis restituam:

Σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις
δυςχείμερον ναίονθ᾽ ΟΡΟΣ
θηρονόμε Πὰν, χθόν᾽ Ἀρκάδων
ΚΛΕΙΣΩ γραφῇ ΕΝΙ τῇδε σοφῇ
ΠΑΓΚΛΕΙΤ᾽ ἔπη συνθεὶς ἄναξ
δύςγνωστα μὴ σοφοῖς ΚΛΥΕΝ
μουσοπόλε θὴρ, ΧΑΡΙΤΟΤΑΤΟΝ
μείλιγμ᾽ ἱεὶς - - - -

ô Pan altor ferarum, qui nive tectum saevâque hieme durum Arcadiae montem habitas, te, hoc difficili scribendi genere, acute invento, celebrabo, versus praeclaros, summe rex, componens, cognitu

difficiles *ignorantibus*, *ó fere Musarum socius*, *carmen suavissimum fundens.*

Alio modo Casaubonus, Castorionis locum tractavit. ait enim: „Castorionis Solensis artificium, quo usus est, cum carmen in Panem componeret, est huiusmodi. Versus enim poëmatis sunt senarii jambici, quorum omnes pedes unâ pluribusve dictionibus integris finiuntur, unde evenit, ut transponi singuli pedes in varias sedes tuto possint, omnes enim pedes aeque ἡγεμονικοὶ atque ἀκολουθητικοί. Pedes intellige jambicas dipodias, Exemplum esto in hisce versibus:

Σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις δυςχείμεραν
Ναίονθ᾽ ὁδὸς θηρονόμε Πὰν χθόν᾽ Ἀρκάδων,
Κλήσω γραφῇ, τηδὶ σοφῇ, πάγκλυτ᾽ ἔπη,
Συνθεὶς ἄναξ, δύςγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν.
Μουσοπόλε θὴρ κηροχίτωνος μείλιγμ᾽ ἱείς."

Haec *Casaubonus*. At ex Athenaeo patet Castorionis versus Dimetros esse, singulari modo (γραφῇ σοφῇ) XI, literas in omni pede habentes.

In secundo versu, vitio scriptum erat ὁδὸς, nec minus male in MSS. ἀδοί. *Casaubonus* legit, ναίονθ᾽ ὅμως. *Ios. Scaliger* vero, pro ὁδὸς emendat, ἕδος. Durum praeterea videtur *Casaubono* ναίειν. Nostra emendatio facillima est, sensumque dat optimum, ὄρος est hic *Maenalus* mons, qui Panos sedes, et δυςχείμερος, i. e. *duram hiemem habet.* Sic, *Homerus*, Iliad. β′ 750.

- - - περὶ Δωδώνην δυςχείμερον.

cnf. Iliad. π′, 234. *Aeschylus*, mare procellosum δυςχείμερον πέλαγος vocat, *Prometh.* 745. et *Euripides* in fragmento ex Cresphonte, ap. *Strabon.* Lib. VIII,

pag. 366.(*Muſgr.* T. III. pag. 557.) Meſſeniam terram frugiferam appellat, et:

οὔτ᾽ ἐν πνοαῖσι χείματος δυσχείμερον.

Certo certior emendatio ὄρος pro ὁδός. *Euripides*, apud *Dionyſ. Halicarn.* de Struct. Orat. pag. 250. de Panos ſede:

- - - - ὅστε πέτρον Ἀρκάδων δυσχείμερον
ἐπεμβατεύεις - - -

Poëta etiam ignotus apud *Stob.* Grot. pag. 117. Arcadiam, vocat:

- - - - γᾶν - - - -
πετροβάτα τε θεοῦ Πανὸς νομίοιο βρυάκτα.

Quomodo *Caſtorion*, ναίειν ὄρος dixit, ita *Pindarus* ναιετάων ὑπὸ ὄρος. Olymp. VI, 131.

- - - ὑπὸ Κυλλάνας ὄρος
Ἀγησία, μάτρωες ἄνδρες
ναιετάοντες.

conf. Ol. V. 40.

Vs. 4—5. nonnulla mutavi, non violenter. μουσοπόλος, *focius*, *miniſter*, *Muſarum*. Sic poëtae dicti μουσοπόλοι, à *Teleſte* ap. *Athen.* Lib. XIV. p. 617. a. et οἰκία μουσοπόλων, memoratur à *Sappho* ap. *Maxim. Tyr.* VIII. pag. 96. Davis. In ultimo verſu corrupte in omnibus libris legitur κηροχίτωνος. Vox κηροχίτων occurrit quidem in *Antipatri* Epigr. in *Antholog.* Gr. Lib. VI. pag. 561. cnf. *Toup.* Emend. in Suid. T. II. pag. 287. ſed prorſus alio ſenſu. Viri docti verterunt: animalis, *ceream veſtem induti*, ſine ſenſu, ſive ſententiam ſive metrum ſpectes. *Caſaubonus*, non male χαριέστατον emendat. Non infeliciter tamen mihi ΧΑΡΙΤΟΤΑΤΟΝ reſtituiſſe videor.

Licet vero in exemplis corrupti ſcribendi generis iam copioſior fuerim, licet tamen duo ex *Ariſtophane* huc adferre, praeſertim cum obſervavimus, nulli virorum doctorum, qui Ariſtophanéa tractarunt, quantum ſcimus, noſtras emendationes in mentem veniſſe. In fragmento ex *Ariſtophanis* Comoediâ Δαιταλεῖς inſcriptâ, legitur (*Brunk.* T. III. p. 236.)

Ἡμῶν ἴσως οὐ καταπληγήσῃ τῷ χρόνῳ.
Τὸ καταπληγήσῃ τοῦτο παρὰ τῶν ῥητόρων.

Haec ſenſu carent. Scribe:

A. ἯΗ ΜΗΝ ἴσως ΣΥ καταπλαγήσει τῷ χρόνῳ.
B. Τὸ καταπλαγήσει τοῦτο παρὰ τῶν ῥητόρων.
A. *Profecto tu aeque tempore perterreberis:*
B. *Hoc perterreberis, à Rhetoribus eſt.*

Compara quaeſo, Nub. 862.

Ἦ μὴν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ ποτ' ἀχθέσει.

ubi vid. *Hermann.*

Ibid. 1244.

Ἦ μὴν σὺ τούτων τῷ χρόνῳ δώσεις δίκην.

Male erat in *Ariſtophanis* ſenariis: καταπληγήσῃ. Sed iam *Brunkius* emendavit καταπλαγήσει. Graviſſimo errore ει pro ι reſtat in *Ariſtoph.* Equit. 569.

Κοὐδεὶς οὐδεπώποτ' αὐτῶν τοὺς ἐναντίους ἰδὼν
ἠρίθμησεν - - -

Equidem ſi apud *Ariſtophanem*, in Trochaeo, ſpondeus in impari ſede invenitur, non dubium eſt, quin verſus corruptus ſit. vid. *Brunk.* ad Lyſiſtr. 654. et Addend. T. III. p. 186. Credidi verſum ita emendandum eſſe:

ΚΟΥΤΙΣ οὐδεπώποτ' α. τ. ἑ. ἰ.

Sed in Ravenate libro legitur:

Οὐ γὰρ οὐδεὶς πώποτ᾽ κ. τ. ἑ. λ.

quae vera lectio *Hermanno* videtur. de Metr. p. 117. Ceterum hic locus, alium errorem librarii, eâdem fabulâ à me obſervatum, in memoriam mihi revocat. Eſt v. 1230.

Οὐ δῆτ᾽, ἐπεί μοι χρησμός ἐστι Πυθικὸς
Φράζων, ὑφ᾽ οὗ με δεῖ ποθ᾽ ἡττᾶσθαι μόνου.

Sic ſummus *Brunkius* ex ingenio edidit, reprehenſus eam ob cauſam ab *Invernizzio*, qui verſum ſecundum ita profert:

Φράζων, ὑφ᾽ οὗ δεήσει μ᾽ ἡττᾶσθαι μόνου.

Et in notis haec monet: „Ita libri omnes veteres atque impreſſi, optime fluente verſu. *Brunkius* vero pro arbitrio ſuo numerorum reſtituendorum cauſâ praeter neceſſitatem, et contra librorum omnium auctoritatem, ita ex ingenio verſum eſſe edendum exiſtimavit:

Φράζων κτλ.

Si verſus huiusmodi emendandi eſſent, poëtae omnes profecto magnâ in parte eſſent labefactandi.“

Ego puto Spondeum quarto loco relictum, tollendum, et ita verſum ſcribendum eſſe:

Φράζων, ὑφ᾽ οὗ ΔΕΗΣΕ (pro ἐδέησε) μ᾽ ἡττᾶσθαι μόνου.

— Sed deſinamus, nam etiam in his modus eſt tenendus.

Maittaire, verba noſtri poëtae: ἑδέεσσιν θεῶν ἀλιτροσύνην ἀναθεῖναι, reddidit: deorum fana violare. At ἀνατιθέναι, eſt pro ἐπιτιθέναι. vid. *Heſych. Suid.* et *Etym. M.* conf. *Homer.* Iliad. χ΄, 100.

Vs. 21. ἱερὸς οὗτος ὁ χῶρος.] Inſcriptio antiqua, Ithacâ inſulâ reperta, edita à *Paciaudio*, Monum. Peloponneſ. T. I. p. 142.

ΙΕΡΟΣ 'Ο ΧΩΡΟΣ
τῆς 'Αρτέμιδος.

Callimach. hymn. in Jov. 13.

- - - - ἔνθεν ὁ ΧΩΡΟΣ
ΙΕΡΟΣ.

Anyte Tegeatis, in *Anthologiâ Graecâ*, Lib. I. c. 28. ep. 6.

Κύπριδος οὗτος ὁ ΧΩΡΟΣ.

Simili modo *Polybius*, in Excerptis *Fulv. Urſini.* XXXVI. pag. 317. Μιλησίοις δὲ τὴν 'ΙΕΡΑΝ ΧΩΡΑΝ ἀπεκατέστησαν. — χῶρος, i. q. τέμενος. vid. *Schol. min.* ad *Hom.* Od. θ', 363. *Heſychius:* χῶρος, τόπος, ἀγρὸς, ἄνθρωπος. Sic à *Muſuro* vitioſe editum, nihil tamen ſenſerunt Viri docti. In Codice Marciano, ſcripturâ compendiariâ legitur, ἀγρὸς, ἄνος. Forſan latet vox ἀνθοφόρος, *ager floribus pulcher*, *herbidus*. Florida terra, ut *Petronius* dixit in *Antholog. Lat.* Lib. VI. ep. 93. Certe χῶρος, pro *loco florido* et *herbido*, poëtis non infrequens. vid. *Homer.* Il. ρ', 53. *Laches* ap. *Athenaeum*, Lib. III. p. 73. f.

'Ως δ' ὅτ' ἀέξηται σικυὸς δροσερῷ ἐνὶ ΧΩΡΩι.

Simili forſan modo poſitum in *Archilochi* Epigram. *Anal. Brunk.* T. I. pag. 44.

οὐ γάρ τι καλὸς ΧΩΡΟΣ, οὐδ' ἐφίμερος
οὐδ' ἐρατὸς, οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς.

Siritarum regio ob foecunditatem, et prata floribus pulcherrima, celebrata. Heſperidum hortus χῶρος dictus, ab *Apollonio Rhod.* Lib. IV. 1395. et *Mimnermo* ἐν Ναννοῖ ap. *Athen.* Lib. XI. p. 470. B. Sic

et χῶρα pro *horto* utitur. vid. *Corinna* ap. *Apollon. Dyscol.* pag. 58. — Confer caeterum ſimillimam noſtro loco, inſcriptionem, in *Marinii, Antiche Inſcrizione delle Ville e de' palazzi Albani*, pag. 64. — Apte *Salmaſius*, *Perſii* locum laudat. II, 17.

- - *Pueri, ſacer eſt locus, extra meiite* - - -

Vs. 23, 24, 25.] Hi verſus tali modo in lapide leguntur:

ΜΗΔΕ ΤΙϹ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΟΡΧΟΥϹ ΗΕΝ ΑΛϹΕΑ ΔΕΝΔΡΕΩΝ
ΗΠΟΙΗΝ ΧΙΛΩΙ ΕΥΑΛΔΕΙ ΧΛΩΡΑ ΘΕΟΥϹΑΝ
ΔΜΟΗΝ ΚΥΑΝΕΟΥ ΑΙΔΟϹ ΡΕΞΕΙΕ ΜΑΚΕΛΛΑΝ.

Sollicitatur primum à *Caſaubono*, ἢ ἐν, qui ἐν pro ἐς à lapidario poſitum eſſe exiſtimat, idem deinde pro ῥήξειε ſcribendum putat πήξειε. *Salmaſius* contra non mutavit lapidis lectionem. Etenim ſciendum eſt, ἐν à Dorienſibus praecipue nonnunquam pro εἰς poſitum eſſe, et quarto caſui adiungi. Obſervatio eſt antiqui Grammatici, quam deſcripſit *Gregorius* de Dialectis, pag. 163. Τρέπουσιν (οἱ Κρῆτες) τῆς Ἐς προθέσεως τὸ ς εἰς τὸ ν; οἷον, ἐς χορὸν, ἐν χορὸν, ἐς τὴν ἀγορὰν, ἐν τὰν ἀγορὰν, λέγοντες. Pauca ibi dedit *Koenius*. *Euſtathius*, in Od. Σ, pag. 659, 30. ἔθος, ait, Δωριεῦσιν, ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Πινδάρου φαίνεται, συντάσσειν, ἔστιν ὅτε, τὴν Ἐν πρόθεσιν μετὰ αἰτιατικῆς. Plurima talia in Pindaricis occurrunt. Sic Pyth. II, 157.

ἐν πάντα δὲ νόμον.

Pyth. IV, 459.

Ἔν ποτε Καλ-
λίσταν ἀπῴκησαν χρόνῳ
νᾶσον.

ubi *Scholiaſtes:* Χαῖρις βούλεται γράφειν, ἔν ποτε, ἀντὶ τοῦ ἄν ποτε, κατὰ τὴν Πινδάρου συνήθειαν. — Pyth. II, 21.

Ἔν θ' ἅρματα.

In *Dithyrambo*, Fragm. Pindari pag. 67. ed. *Heyne*.

Δεῦτ' ἐν χορόν.

Caeterum ἐν pro ἐς transiit e Siciliâ in Italiam inferiorem, unde nonnunquam in Pythagoraeorum ſcriptis invenitur. *Diagoras Atheus*, ap. *Didymum* de Trinitate. Lib. III. c. 1. αὐτοδαὴς ἐν ἀρετάν. *Dius* Pythagoricus, apud *Stobaeum* Serm. LXIV. p. 408. Ὑμεῖς δὲ ΑΡΙΓΝΩΤΕΣ σωματικὰς ἁδονὰς, τέλος ποιούμενοι, καθάπερ κνώδαλα, τὸν κόρον τῶ πλατιασμῶ, οὐχ ὅτι χάριτος ἢ τιμᾶς, ἀλλὰ καὶ μέμψιος ποτὶ κολάσει δικαίως ἐστὲ ἄξιοι τυγχάνεν, διὰ τὰν αὐτῶν ἀκολασίας ἐμβαλλόμενοι ῥύπον, ἐν ζωὰν ἐλευθέρων παίδων. Bene videmur *Dium* emendaſſe. Male erat initio ἃ ὀρίγνεσθ' ἀρωματικᾶς. Tentavit quidem nonnulla *Geſnerus*, ſed longiſſime à veritate. At, quae e Dorum ſcriptoribus adduxi exempla, vix aliquid hic probare poſſunt. ἠὲν particula hic eſt disiunctiva, ſaepiſſime in optimis ſcriptoribus obvia. — ἡμερὶς eſt vitis hortenſis, ab hominibus culta, ad differentiam τῆς ἀγριάδος, ſylveſtris. *Homer.* Od. ε', 69, de vite expanſâ et circa ſpeluncam adultâ:

ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο
ἡμερὶς ἡβώωσα —

Critici antiqui apud *Euſtathium* ad h. l. volunt, τὴν ἡμερίδα eſſe εἶδος λεπτοφλοίου δρυὸς, cuius fructus quo-

que dicatur *σταφυλή*. Ait: *Ἐν δὲ ὑπομνήμασι παλαιοῖς τοῖς εἰς τὸ ξ' τῆς Ἰλιάδος, εἶδος λεπτοφλοίου δρυὸς ἡ ἡμερὶς λέγεται, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς σταφυλή.* Ipſe *Euſtathius* memorat, ſuâ aetate circa Thraciam ſpeciem quandam *τῶν δρυῶν* dictam fuiſſe *ἡμερίδας*. At hoc nihil valet de aetate Homeri. *Apollonius*, Sophiſta. p. 332. *ἡμερὶς. ἄμπελος.* Caeterum vide eruditam de *ἡμερίδι* disputationem Grammatici antiqui in *Etym. M.* pag. 430. 10. cnf. *Macedonius*, in *Analect. Brunk.* T. III. pag. 111. *Etymol. Gudian. MS.* *ἡμερὶς, ἡ ἀναδενδράς.* Eſt ergo vitis alta: *Apollonius Rhod.* Lib. III, 220.

\- - - - ἄγχι δὲ τοῖο
ἡμερίδες χλοεροῖσι καταστεφέες πετάλοισι
ὑψοῦ ἀειρόμεναι μέγ' ἐθήλεον —

Photius, Lex. MS. *ἡμερίδα, τὴν ἄμπελον. οὕτως Ἀριστοφάνης.* *Ariſtophanis* locus eſt in Acharn. 996.

πρῶτα μὲν ἂν ἀμπελίδος ὄρχον ἐλάσαι μακρόν.
εἶτα παρὰ τόνδε νέα μοσχίδια συκίδων.
καὶ τὸ τρίτον ἡμερίδος ὄσχον. —

Recepi cum *Viſconti* coniecturam *Salmaſii*, *δμωῇ μακέλλᾳ* pro *δμωὴν μάκελλαν* ſcribentis, quae iam ab *Hoeſchelio* edita. AI et HI, et HN et AN, nonnunquam permutatae. *ῥήσσειν*, *frangere*. vid. *Caſaub.* Pro ΧΛΩΡΑ ΘΕΟΥΣΑΝ, *Caſaubonus* reſtituit, *χλωρὰν θέουσαν*. Elegantiam vero ſermonis Graeci non cepit vir doctus. Nihil mutandum. *ποίην χλωρὰ θέουσαν*, elegantiſſime dixit *herbam viridem*. Eâdem plane locutione *Heſiodus*, iam ab *Hoeſchelio* laudatus, dixit in *Ἀσπ.* 146.

Τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆτο στόμα λευκὰ ΘΕΟΝΤΩΝ.

Simile quoque eſt aliquantum, quod e *Gregorio Nazianzeno*, in *Muratorii* Anecdot. Epigr. CXLI. adfert *Viſconti*, in quo σήματος ὑφιθέοντος mentio fit. Inſtrumentum, quo effoditur terra ad inhumandos mortuos, et quo demiſſi in foveam terrâ obruuntur, eleganter appellat, δμωὴν Ἄδου μάκελλαν, *miniſtram Orci aſciam.* — Cum poëta noſtro confer caeterum *Auſonii* epigramma; Epitaph. Heroum, XXI.

> *Hippothoüm, Pyleumque tenet gremio infima tellus,*
> *Caulibus et malvis, terga ſuperna virent,*
> *Nec vexat cineres, horti cultura quietos.*

Vs. 25. κυανέου Ἄϊδος.] Sic *Niger Orcus* apud Latinos. Acuta eſt *Viſcontii* obſervatio, antiquos artifices ſtatuas Plutonis e nigro plerumque lapide finxiſſe. vid. eius Not. ad *Muſ. Pio-Clement.* T. IV. tab. XIV. Furiae etiam μέλαιναι, *nigrae*, dictae, aut, quia ad orcum pertinebant; aut quia pullatis veſtibus indutae putabantur. *Aeſchyl.* Sept. ad Theb. 982.

> Πότνιά τ' Οἰδίπου σκιά,
> μέλαινά τ' Ἐρινύς.

Hinc veſtem nigram Ἐριννύων ἐσθῆτα, *Lycophron*, dixit Alex. 1137. quin et Parcae *nigrae* aut *nocturnae* dictae à *Machone* ap. *Athen.* Lib. VIII. pag. 341.

Vs. 28. καὶ ἔκγονος ἐσσαμένοιο.] In lapide legitur: ΕΚΓΕΝΟΣ, quod iam displicuit *Holſtenio*, qui ἔκγονος emendavit. Hanc emendationem revocavit *Viſconti.* Omnes caeteri, ἔγγενος. *Salmaſius*, e coniecturâ ἔγγονος. At ἔκγονος Grammaticorum optimorumque poëtarum auctoritate probatur. vid. *Homer.* Il.

ε', 813. υ', 206. Od. γ', 123. λ', 135. *Alexander Aetolus*, apud *Parthenium* cap. 14.

Ἀσσηνοῦ βασιλῆος ἐλεύσεται ΕΚΓΟΝΟΣ Ἀνθεύς. Singulari significatione in fragmento Elegiae *Critiae* occurrit ap. *Athen.* Lib. I. pag. 28. C.

Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρώτη.
Φορτηγοὺς δ' ἀκάτους Κᾶρες ἁλὸς ταμίαι.
Τὸν δὲ τροχοῦ γαίης τε καμίνου τ' ΕΚΓΟΝΟΝ εὗρε
κλεινότατον κέραμον χρήσιμον οἰκονόμον,
Ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον.

Eleganter à poëtâ opera figlina appellantur *soboles*, id est, opus *rotae*, *terrae* et *camini*. Sic in aenigmate in *Antiphanis* versibus ap. *Athen.* Lib. X. p. 449. B. olla dicitur, τροχορυμασίτευκτον κύτος πλαστὸν ἐκ γαίης. — Caeterum vide *Suid.* voce ἔκγονος. Nimis subtiliter Auctor *Etymologici Gudiani inediti*: Ἔκγονος, ἔγγονος καὶ ἀπόγονος διαφέρει. ἔκγονος μέν ἐστιν υἱός. ἔγγονος δὲ υἱὸς υἱοῦ. ἀπόγονος δὲ ὁ τῶν ἐγγόνων πάλιν υἱός. Memorat quoque *Visconti*, in anaglypho Musei Ghigiani, Alexandrum Magnum, ἔκγονον Διὸς, i. e. *prolem Jovis*, dictum esse.

Vs. 29, 30, 31.] Pro ἴστωρ, in lapide legitur ΕϹΤΩΡ. ἴστωρ, qui scit iura, arbiter, i. q. μάρτυς. — Verbum τιμάορος illustrat *Schol.* Apollon. Rhod. IV, 1309. τιμάορος, — ἔκδικος, ἔφορος. *Pindar.* Olymp. IX, 123.

προξενίᾳ δ' ἀρετᾷ
Τ' ἦλθον τιμάορος Ἰσθμίαι-
σι Λαμπρομάχου μί-
τραις.

Ubi τιμάορος est *honorem adiungens*, i. q. τιμητής, ὑμνητής.

Salmaſius, in Codice ſuo invenit: ΚΑΙ ΓΑΡ ΑΘΗΝΑΙΗ ΠΕΡΙ ΧΘΟΝΙΟΝ ΒΑCΙΛΕΑ, et ut metrum reſtitueret, emendavit: ΠΕΡΙ ΟΙ ΧΘΟΝΙΟΝ Β. *Brunkius* ſcribendum coniecerat:

- - - - *παρὰ οἱ χθόνιον βασιλῆα.*

Plutonem ſcilicet. At qualis tum ſenſus? *Salmaſii* lectio ſimillima *Arcudianae*, quae tantum addit τε. vid. *Viſcont.* — Erichthonium à Minervâ templo repoſitum eſſe, fabula pueris nota. vid. *Apollod.* III, 14, 7.

Vs. 31. ἐγκατέθηκε.] Lapis ΕΝΚΑΤΕΘΗΚΕ. Varia ratio ſcribendi. In Inſcriptione Cumaeâ apud *Caylus*, *Recueil des Antiquités.* T. II. Pl. LXVII. lin. 35. legitur ΕΝ ΟΠΛΩι ΕΝ ΧΡΥCΩι, ubi vir doctus errat, qui ait legendum eſſe: ἐν ὅπλῳ ἐν χρυσῷ, cum debuiſſet, ἐν ὅπλῳ ἐγχρύσῳ. vid. *Viſcont.* ſic κόσμον πάγχρυσον *poëta* dixit incertus, apud *Athenaeum* Lib. VI. pag. 233. Conſule praeterea eruditam *Viſcontii* disputationem de *Philodemi* loco, de Muſicâ, pag. 180. ubi pro ΕΓΚΕΚΛΑΣΜΕΝΗι male vulgatum eſt: ΕΝΚΕΚΛΑΣΜΕΝΗι. Pauca quae obſervavimus addere liceat. ἀνγεῖον pro ἀγγεῖον, in Inſcriptione Smyrnaeâ occurrit, editâ à *Patin.* Inſcriptt. Smyrn. pag. 27. συνγενῆ pro συγγενῆ, invenies in *Marmor. Oxon.* XXV. 1. cnf. *Falconer.* Inſcriptt. Athleth. pag. 66. *Spanh.* de Uſu et Praeſt. Numiſm. pag. 119. *Barthelemy, ſur une ancienne Inſcription Grecque relative aux finances des Atheniens.* p. 82. *Robertſon's Parian Chronicle, with a diſſertation concerning its authenticity.* pag. 56. — Illud νηῷ ἐγκατέθηκε, quod nemo obſervavit, comparandum cum *Aratéis*, Phaen. 16. ubi de Jove:

- - - - ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο
Ἄντρῳ ΕΓΚΑΤΕΘΕΝΤΟ, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτὸν
Δικταῖοι Κουρῆτες ὅτε Κρόνον ἐψεύδοντο.

Unde *Moero Byzantina*, ap. *Athen.* Lib. XI. pag. 491. B.

Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο μέγας, οὐ δ' ἄρα τις νιν
Ἤδει μακάρων - - - - -

Callimachus, pro ἄντρῳ ἐγκατέθεντο, ita νηῷ dixit hymn. in Dian. 229.

- - - - - σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
Πηδάλιον νηὸς σφετέρης ΕΓΚΑΘΕΤΟ νηῷ.

Vs. 32. ἐπιπείσεται.] Recipienda haec lectio cum *Salmas.* et *Viscont.* αὐτῶν pro αὐτοῖς coniecit *Salmas.* at, magis lapidis scriptura probanda. Apte *Visconti*, *Homeri* locum commemorat Jl. ψ', 300.

Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.

Vs. 34. ῥέμβος ἀλάστωρ.] In marmore est ΡΟΜΒΟϹ pro ΡΕΜΒΟϹ. forma inflexa literae Ε erroris causa. Vice versa supra v. 28. ΕΚΓΕΝΟΣ pro ΕΚΓΟΝΟΣ exaratum. Bene *Hoeschelius* pro reiectanea lectione, ῥέμβος scripsit, quam lectionem comprobant *Brunk*, *Visconti* et *Jacobs.* ῥέμβος praeterea nunquam ut adiectivum occursat. ἀλάστωρ dictus est ῥέμβος, quasi daemon circumerrans. In voce ἀλάστωρ exstincta erat ultima litera ρ, suppleta iam ab *Arcudio.* Alastor Graecis est δαίμων, hominum improborum et sceleratorum male facta animadvertens. Vide memorabilem locum in *Plutarchi* vita Ciceron. c. 34. cnf. *Sophocl.* Oed. Col. 782. Philoct. 1582, 1621. *Xenarchus*, *Athenaei* Lib. II. pag. 63.

- - - ἀλάστωρ εἰςπέπαικε Πελοπιδῶν
ἄστυτος οἶκος - - - -

homicidas, ἀλάστορας *Euripides* dixit in Menalippe apud *Erotian.* pag. 63. — *Heſych.* Ἀλάστωρ. πικρὸς δαίμων. Ζεύς. *Suidas.* πικρὸς καὶ φονικὸς δαίμων. *Etymol. Gudian. inedit.* Ἀλάστωρ. ὁ Ζεὺς, ὁ ἐποπτεύων τοὺς ἄλαστα καὶ χαλεπὰ ποιοῦντας, ἢ ὁ ἀσεβὴς, ἢ ὁ κακοποιός. οὕτως Ἡρωδιανός. Studium illud religionis, quo Graeci pro ſepulcris tuendis conſervandis que contra ſacrilegos fures mire incendebantur, tota loquitur antiquitas, loquuntur leges, privata monumenta, ſcriptores denique omnes, à quibus antiquarum gentium facta accepimus. Addam hic tantum duo epigrammata, ex *Anthologiâ ineditâ*, primum à *Viſcontio* ad h. l. laudata. Auctor eſt *Gregorius Nazianzenus.* (Cod. pag. 352.) Primum eſt:

Οὐκ οἶδ' ὅντινα τύμβος ἔχει νέκυν, ἀλλ' ἐρέωγε·
Δάκρυ' ἐπισπένδων, τοῖα πάθοις ὁ δράσας.

Addo alterum. (Cod. pag. 356.)

Τὴν σκαπάνην ἐπ' ἄρουραν, ἐμῷ δ' ἐπὶ σήματι βάλλειν
Δάκρυα, μὴ παλάμας· ἥδε δίκη φθιμένων.

Communis etiam apud Romanos opinio fuit ſpectris inſideri ſepulcra, unde miles apud *Petronium*, intrans in conditorium, ubi Epheſina matrona maritum lugebat, viſâ pulcherrimâ muliere, quaſi quodam monſtro, inferisque imaginibus turbatus ſubſtitit. vid. *Interpp.* ad *Petron.* cap. 130.

Vs. 35. — *στυγερὴν δὲ κυλινδήσει κακότητα.*] Poëtice expreſſit poëta et depinxit poenam ipſam in fures ſacrilegos conſtitutam. cnf. *Homer.* Iliad. ρ', 638.

Vs. 36.] Sermo de Triopâ punito propter templum Cereris dirutum. vide quae dixi ad v. 5. Paucis mutatis eandem de Triopâ fabulam, *Hyginus* narrat, Aſtronom. II, 14. Carminis noſtri auctor fabulam legiſſe videtur, aut in *Eoïs Heſiodéis*, aut Cyclicis poëtis, vel aliis heroicarum genealogiarum priſcis ſcriptoribus. v. 37. vulgatam lectionem νειὸν admiſit *Viſconti*, *novale* reddens. Parum vero abeſt, quin cum *Eichſtaedtio* (l. c. pag. 484.) ſcribam νηόν· ει enim pro η, ut notum, à librariis ponitur. Emendatione admiſſâ, egregie congruit hiſtoria cum auctore, quem *Hyginus* exſcripſit, narrante, Triopam fame inſatiabili à deâ affectum eſſe ob templum vaſtatum.

Vs. 38. τῷ ἤτοι ποινὴν καὶ ἐπωνυμίην ἀλέασθαι χώρου, —]

Pro ἀλέασθαι, in lapide legitur ΛΛCACΘAI. *Arcudius*, apud *Sponium* legendum eſſe ἀγάσασθαι, arbitratur, quod non obſervavit *Viſconti*. — Litera tertia C ſine lineolâ ſcripta. Hoc ſaepenumero in Inſcriptionibb. Unum hoc monebo, *Corſinium*, aliosque doctiſſimos viros credidiſſe, tempore Antoninorum primùm, literam E, inflexam accepiſſe formam. At vſum pervetuſtum eſſe, erudite monſtrarunt *Mazocch.* ad Tabb. Heracleenſ. pag. 532. not. 85. *Paciaud.* Mon. Peloponneſ. T. II. pag. 155. *Torremuzza*, *Inſcriz. di Palermo.* pag. 237. *Winkelm. Lettera al Conte di Bruhl.* pag. 89. *Eckhel*, Nummi Vet. pag. 97. et 117. omniumque doctiſſime, *Marini*, *Inſcriz. Alban.* pag. 174.

Vs. 39. μή τις ἔπηται ἔπι Τριόπειος Ἐρινύς.] Diſplicet non immerito *Viſcontio* lapidis ſcriptura MH

TOI. Haec enim forma dura eſt propter praecedens ἤτοι, vs. 38. Vera forte Viri docti coniectura MH TIC. ſaepius à librariis et ſculptoribus OI et I commutatae fuerunt. Multa exempla protulit *Wakefield*, ad *Lucret.* Lib. I. 557. pag. 108. et *Brunk.* ad *Aeſchyl.* Prometh. 638. Sic in *Ibyci* fragmento, μή τοι pro μή τι legebatur, emendato ab *Hoogevenio*, de Particul. c. 27. ſect. 14. Pariter in *Philodemo* de Muſicâ Col. XXVIII. l. 9. ΨΟΙΛΟΣ, pro ΨΙΛΟΣ expreſſum eſt. Ibid. Col. XXI. lin. 23. KAI TOI pro KAI TI. In Inſcriptione Cretanâ, ap. *Donium* Cl. I, n. 56. ΖΗΝΟΦΟΙΛΩ, pro ΖΗΝΟΦΙΛΩ. Memini quoque *Aeſchyléi* fragmenti apud *Priſcianum* pag. 859. Ald. in quo Οἶστρος pro Ἴστρος legitur. Eſt enim Iſter fluvius. In *Antimachi* verſibus ap. *Athenaeum*, Lib. XI. pag. 482. F. invenies:

Πᾶσιν δ' ἡγεμόνεσσιν ἐπιχόμενοι κήρυκες
Χρύσεα καλὰ κύπελλα τετυγμένα νωμήσαντο.

vbi vice verſâ I pro OI poſitum. Legendum enim, ΕΠΟΙΧΟΜΕΝΟΙ, quae emendatio et *Schellenbergio*, fragm. Antimach. pag. 61. in mentem venit. Vexatus quoque erat *Ariſtophanis* locus, Nub. 1332. ubi *Brunkius* ἆρ' ἴσθ' cum interrogatione edidit, *Hermannus* vero ex antiquis Edd. veram lectionem ἆρ' οἶσθ' revocavit.

Quoniam ſemel *Ariſtophanem* evolvimus, brevibus verbis ſententiam noſtram dicemus de aliis quoque locis, in quibus errores librariorum obſervavimus. In Comici Equit. 786. *Brunkius* edidit:

ἄνθρωπε, τίς εἶ; μῶν ἔκγονος εἶ τῶν Ἁρμοδίου τις ἐκείνων;
τοῦτό γε τοὖργον ἀληθῶς ἐστὶν γενναῖον καὶ φιλόδημον.

Secundus versus vitiosus est. Aldina editio:

Τουτό γέ σου τοὖργον ἀληθῶς —

Ravennas liber (v. 798.)

Τοὖτό γε τοι τ' ἀληθῶς αὖ τοὖργον γ.

Mihi videtur legendum esse

Τουτί γε τοι σου τοὖργον ἀληθῶς —

Sic ipse *Aristophanes*, ead. fabulâ, v. 1054.

Τοὖτό γε τοι Παφλαγὼν παρεκινδύνευσε μεθυσθείς.

In Pac. 183. legitur,

Ὦ μιαρὲ, καὶ τολμηρὲ, κἀναίσχυντε σὺ,
καὶ μιαρὲ κλ.

Ieiuna est tautologia. Restitue:

Ὦ ΒΔΕΛΥΡΕ, καὶ τολμηρὲ —

Sic *Aristoph.* Ran. 465.

Ὦ βδελυρὲ, κἀναίσχυντε, καὶ τολμηρὲ σὺ,
καὶ μιαρὲ —

In Avib. 1478. locus est, ut ego puto, corruptus. Ait Chorus:

Τοῦτο μέν γε ἦρος αἰεὶ
βλαστάνει καὶ συκοφαντεῖ.
τοῦ δὲ χειμῶνος πάλιν
τὰς ἀσπίδας φυλλοῤῥοεῖ.

Sic quoque *Invernizzius* dedit. *Brunk*, in notis pag. 193. „μὲν γε. Sic C. Vulgo posterior particula omissa cum metri labe. Versus est dimeter trochaicus aut antistrophicus, εἰ γὰρ ἐντύχοι τις ἥρῳ. Melius forte legeretur vitato hiatu, τοῦτο μέντ' ἄρ ἦρος αἰεί.“ Vide, an legendum sit

Τοῦτο τοῦ μὲν ἦρος αἰεί

In iis enim quae sequuntur additur,

τοῦ δὲ χειμῶνος πάλιν,

meâque probata coniecturâ, nulla aut difficultas aut obſcuritas reſtare videtur.

Ἔπηται ἐπὶ, poëta dixit pro ἐφέπηται. vid. *Salmaſ.* Sic *Strato*, ex emendatione *Valkenar.* ad *Callimach. fragm.* pag. 6. παρὰ δίφροις — βληθὲν, pro παραβληθὲν δίφροις. Multa alia exempla occurſant. Sic in *Antigoni Caryſtii* verſibus apud *Athenaeum*, Lib. III. pag. 82. B. legendum:

ἤχί μοι ὡραίων πολὺ φίλτερος ἠδ' ἄρι μήλων
πορφυρέων, Ἐφύρῃ τάπερ αὔξεται ἠνεμοέσσῃ.

Male in *Athenaeo* ἀριμήλων. *Caſaubonus*, pag. 159. „In Antigoni verſibus ſcribe — ἠδ' ἄρα μήλων, vel ἠδ' ὀριμάλων, aut ὀριμήλων." Non obſervavit verba ἄρι et πορφυρέων coniungenda eſſe, i. e. ἀριπορφυρέων. Obſervavimus apud veteres ſcriptores plurima loca, ubi hac conſtructione ab imperitis librariis non intellectâ, membra non accurate reſpondent. Periculoſum quidem in talibus aliquid mutare, adſcribemus tamen aliquot exempla. Suaviſſimus eſt *Philetae Coi* locus apud *Athenaeum* Lib. XV. pag. 678. A. ait *Athenaeus:* Ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰάκχαν τίνα καλούμενον οἶδα στέφανον ὑπὸ Σικυωνίων, ὥς φησι Τιμαχίδας ἐν ταῖς γλώτταις. Φιλήτας δὲ οὕτως γράφει· Ἰάκχα ἐν τῇ Σικυωνίᾳ στεφάνωμα εὐῶδες.

Ἔστηκ' ἀμφὶ κόμαις εὐώδεος ἀγχόθι πατρὸς,
καλὸν ἰακχαῖον θηκαμένη στέφανον.

Caſauboni correctionem κόμαις pro κόμας ſcribentis, recepit *Brunkius*, et probat *Jacobs* ad Antholog. T. I. P. I. pag. 392. *Kayſerus*, Gloſſam *Philetae* poſuit in ἀτάκτοις, pag. 78. verſus omiſit vero, quos *Athenaeus* poëtae diſerte non tribuit. Ni fallor, ſunt

verſus poëtae incerti, laudati à *Philetâ* in Gloſſis, et *Athenaeus*, totum Grammatici locum et teſtimonium tranſtulit. Scripſerat forte *Philetas*;

Ἔστηκ', ἀμφὶ κόμαις ΕΥΩΔΕΣΙΝ, ἀγχόθι πατρὸς
καλὸν ἰακχαῖον θηκαμένη στέφανον.

Prope patrem puella adſtitit, comisque ſuaveolentibus impoſuit pulchram coronam Iacchéam. ἀμφιθέω, ἀμφιτίθημι, *circumpono, circumdo.* vid. *Hom.* Iliad. κ', 261. Similiter *Auctor Alcmaeonidis* apud *Athenaeum* Lib. XI. pag. 460. A. στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν ΕΘΗΚΑΝ. Ubi minime probare poſſum opinionem *Caſauboni*, Alcmaeonida non carmen, ſed ſolutâ oratione conſcriptam fuiſſe hiſtoriam. Ἀλκμαιωνὶς, poëma erat epicum, Alcmaeonis fata complexum, memoratum non ſemel ab *Apollodoro* et *Strabone*. Verſum ex *Alcmaeonide* conſervavit *Auctor Etymologici Gudiani MS.* voce Ζαγρεύς. Ait enim: Ζαγρεὺς ὁ μεγάλως ἀγρεύων, ὡς

Πότνια γῆ, Ζαγρεῦ τε θεῶν πανυπέρτατε πάντων,

ὁ τὴν Ἀλκμαιονίδα γράψας ἔφη. τινὲς δὲ τὸν Ζαγρέα υἱὸν Ἅδου φασιν, ὡς Αἰσχύλος ἐν Σκύφῳ (leg. Σισύφῳ.)

Ζαγρεῖ τε νῦν με καὶ Πολυξένῳ χαίρειν.

Scribitur quidem ab *Etymologo* Ἀλκμαιονὶς, at, cum ubique ſcriptum Ἀλκμαιωνὶς, corrigendus eſt. Puellae caput coronant. *Rufinus*, in Anal. Brunk. T. II. pag. 393.

Πέμπω σοι Ῥοδόκλεια, τόδε στέφος, ἄνθεσι καλοῖς
αὐτὸς ἐν ἡμετέραις πλεξάμενος παλάμαις.
ἔστι κρίνον, ῥοδέη τε κάλυξ, νοτερή τ' ἀνεμώνη,
καὶ νάρκισσος ὑγρὸς, καὶ κυανυγὲς ἴον.

ταῦτα δὲ στεψαμένη λῆξον μεγάλαυχος ἐοῦσα·
ἀνθεῖς καὶ λήγεις καὶ σὺ καὶ ὁ στέφανος.

Vs. 5. erat fort. *ταῦτα δὲ δεξαμένη.*

In voce ΤΡΙΟΠΕΙΟΣ, deeſt in marmore vocalis primae ſyllabae. Veriſſime à *Viſcont.* antiqua lectio Ἐρινύς cum ſingulo ν, defenditur. Sic enim habent et Inſcriptiones et Codices antiqui. cnf. *Brunk.* ad Aeſchyl. Sept. Theb. 490. Furiae vindices rerum à ſceleratis commiſſarum. *Antimachus* in Thebaide ap. *Athen.* Lib. XI. pag. 465. F. (Fragm. Antimach. ed. Schellenberg. pag. 78.)

Αὐτὰρ ὁ Διογενὴς ἥρως, ξανθὸς Πολυνείκης,
πρῶτα μὲν Οἰδίποδι καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα
χρύσεον ἔμπλεσεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου.
αὐτὰρ ὅγ᾽ ὡς ἐφράδη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ.
αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ᾽ ἀμφοτέροισιν ἐπ᾽ ἀρὰς
ἀργαλέας ἠρᾶτο· (θεὸν δ᾽ οὐ λάνθαν᾽ Ἐριννῦν·)
ὡς οὐχ᾽ οἱ πατρῷά γ᾽ ἐνὶ φιλότητι δάσαιντο,
ἀμφοτέροισι δ᾽ ἀεὶ εἶεν πολεμοί τε μάχαι τε.

de Antimachi loco, vide Ill. *Heyn.* ad Apollod. pag. 604. fort. verſ. 5. pro *πατρὸς ἑοῖο*, leg. *παιδὸς ἑοῖο.* — Innumeri errores in antiquis poëtis ab Athenaeo excitatis exorti ſunt, quia loca non diviſis verſibus, ſed ita exarata ſunt, quaſi ſoluto et pedeſtri ſermone auctores uterentur. Verba praeterea nimis arcte a librariis poſita ſenſum ſaepiſſime implicitum reddidêre et perobſcurum. Utamur vero hac opportunitate, et illuſtre exemplum ex *Athenaeo* petitum, cum lectoribus communicemus. Laudatur ab *Athenaeo* Lib. XV. pag. 617. *Hyporchema,* aut, quod veriſimilius eſt, *Di-*

thyrambus, Pratinae Phliasii, lyrici celeberrimi, innumeris contaminatus vitiis. Totum carmen ita scribendum puto.

Τίς ὁ θόρυβος ὅδε;
τίνα τάδε τὰ χορεύ-
ματα; τίς ὕβρις ἔμολεν
ἐπὶ Διονυσιάδα
πολυπάταγαν θυμέλαν;
ἘΜΟΙ ἘΜΟΙ ὁ Βρόμιος,
ἐμὲ δεῖ
κελαδεῖν
ἐμὲ δεῖ
αταγεῖν
ἀν' ὈΡΕ' ἐσσύμενον
μετὰ Ναΐδων,
οἷά τε κύκνον ἄδοντα
ποικιλόπτερον μέλος
τᾶν ἀοιδᾶν
ΤΕΟΙΣ ΕΦ' ΙΕΡΟΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥ!
ὁ δ' ΑΥΛΟΣ ὕστερον χορευέτω.
καὶ γὰρ ἔσθ' ὑπηρέτης κώμων ΜΟΝΟΝ
πυραμάχοις τε πυγμαχίαισιν
ΝΕΩΝ θεά, ΩΣ ΠΑΡΟΙΝΟΥΣ ΠΟΙΟΥΣΑ
στρατηλάτας.

* * * *
* * *
* * * *

Παῖε τὸν ΦΡΥΓΙΟΝ ΠΟΙΚΙΛΟΝ προανέχοντα,
φλέγε τὸν ὀλοσιαλοκάλαμον,
λαλοβαρυπαραμελορυθμοβάταν
ΘΥΠΤΕ ΤΡΥΠΑΝΩι δέμας πεπλασμένον
ΑΝΑΙΔΕΙΑι

ΑΔΩ σοὶ ΔΕΞΙΑ καὶ ΠΟΛΥΔΙΑΦΟΡΑ
Θριαμβοδιθύραμβε κισσοχαῖτ' ἄναξ!
Ἄκουε τὰν ἐμὰν ΔΩΡΙΑΝ χορείαν.

Nullum credo facile in *Athenaeo* inveniri posse Lyrici fragmentum, quod tam corruptum sit. Eamus per singula. Causam carminis hanc refert *Athenaeus*: Πρατίνας δὲ ὁ Φλιάσιος, αὐλητῶν καὶ χορευτῶν μισθοφόρων κατεχόντων τὰς ὀρχήστρας, ἀγανακτεῖν τινὰς ἐπὶ τῷ τοὺς αὐλητὰς μὴ συναυλεῖν τοῖς χοροῖς, καθάπερ ἦν πάτριον, ἀλλὰ τοὺς χοροὺς συνᾴδειν τοῖς αὐληταῖς. ὃν οὖν εἶχε θυμὸν κατὰ τῶν ταῦτα ποιούντων ὁ Πρατίνας, ἐμφανίζει διὰ τοῦδε τοῦ Ὑπορχήματος

Τίς ὁ θόρυβος ὅδε κλ.

Initio non absimilis est sermo Philoctetae ap. *Sophocl.* Philoct. 1262. et incerti poëtae ap. *Dionys. Halicarn.* de Struct. Orat. pag. 133. Pro τί τάδε τὰ χορεύματα, quod in antiquis Edd. erat, emendatio *H. Stephani*, τίνα τάδε τὰ χορεύματα, valde probatur animo nostro. cnf. *Sophocl.* Oed. Col. 200. Antig. 1188. — μολεῖν cum vi positum, sic δράκων ἐδόκησε μολεῖν, *Stesichorus* dixit ap. *Plutarch.* de S. N. V. T. II. Opp. p. 155. A. v. 4. — Διονυσιάδα πολυπάταγαν θυμέλαν. Διονυσιὰς sc. ἑορτή. *In Scenam Bacchicam, pedibus percussam à chorum agentibus.* Poëta cum Naïadibus sacris Bacchi, in remotis rupibus adesse videtur. Male erat in *Athenaeo* πολυπάταγα θυμέλαν, et in *Aldinâ* ed. πολυπάταγα θυμέλας. de Thymele vide *Boindinum dans les Mémoires de l' Acad. des Inscript.* T. I. p. 186. v. 6. in *Athenaeo* erat:

ἐμὸς ἐμὸς ὁ Βρόμιος.

Mihi vero videtur legendum esse

ἐμοὶ ἐμοὶ ὁ Βρόμιος.

Bacchus mihi eſt, i. e. *furore agitor*, ſimile noto *ἀμφί μοι ἄναξ*, Dithyrambographi, irriſi ab *Ariſtophane*, Nub. 590. ubi vid. *Schol.* Aperte haec transtuliſſe videtur *Horatius* Lib. II. Od. XX. 2. *Fas pervicaces ſit mihi — Thyadas celebrare*. *κελαδεῖν*, idem eſſe ac *ὑμνεῖν*, docet poëta ap. *Strabon*. Lib. III. pag. 919. B.

v. 11. in *Athenaeo* eſt:

Ἀν᾽ ὄρεα ἐσσύμενον
μετὰ Ναΐδων.

Scripſi *ὄρε᾽*. Verſus forte ſic legendi:

Ἀν᾽ ὄρε᾽ ἐσσύμενον
μετὰ ΜΑΙΝΑΔΩΝ.

Etſi Naïades ferri poſſunt, nam in earum ſocietate et alibi Bacchus eſſe ſolet. Vide *Lyrici* locum ap. *Himerium* Orat. IV. §. 10. pag. 470. cnf. *Acron* ad *Horat*. Od. Lib. I. 30. ubi Bacchus, *Naïadum potens* ab *Horatio* dictus.

In v. 13. placet *Caſauboni* emendatio, pro *ἄγοντα*, *ᾄδοντα* ſcribentis. Monet vir doctus in Animadv. pag. 890. „In Pratinae Hyporchemate legunt et veteres *οἷά τε κύκνον ἄγοντα*. Opinor pro *ᾄδοντα*. Nam cygni non *ἄγουσι μέλος*, neque ducunt choreas, ſed *ᾄδουσι*, canunt.“ In voce *ποικιλόπτερον* haereo. *Dalecampius* reddidit „*varii modi ſunt accinendi.*“ Vox *ποικιλόπτερος*, rara eſt, in uſu de vario pennarum colore. Sic in *Euripid*. Hippolyt. 320. Amor dictus *ποικιλόπτερος*, i. e. *verſicoloribus alis*, ut *Virgilius* de amore dixit in Epigrammate, *Antholog. Lat.* T. I. pag. 38. De avibus vocem adhibuit *Anacreon* apud *Athen*. Lib. XIII. pag. 599. *Ariſtophan*. Nub. 1420. *Aeſchylus* in Grotii Excerpt.

pag. 55. Omnino tamen carmen, vario modo exornatum, et aptis poëticis imaginibus diſtinctum, dici poteſt μέλος ποικιλόπτερον. Certe hoc verbum et celeritatis et ornatus ſignificationem habere debere videtur. *Pindarus* Nem. V, 77.

ποικίλων ἔψαυσας ὕμνων.

Olymp. VI, 143.

- - - - πλέκων
ποικίλον ὕμνον.

In Fragment. n. LXXXVI.

- - - ποικίλον
κόσμον αὐδάεντα λόγων.

In *Hymnis*, fragm. IX.

Ὑφαίνω - - -
ποικίλον ἄνδημα.

Inter recentiores, *Nonnus* Dionyſ. Lib. I, 15.

- - - ποικίλον ὕμνον ἀράσσω.

Carminibus mellitis Muſarum *alae* tributae in hymno Lyrici incerti apud *Athenaeum* Lib. XIV. pag. 633. Γλυκυτάτων πρύτανι ὕμνων, καὶ μέλεα μελιτοπτέρωτα Μουσᾶν. Joco quoque *Antiphanes* Comicus apud eund. Lib. XV. pag. 643. carmina poëtarum nimis turgida, μέλεα vocat ἀερσιπότητα. *Pindarus*, πτερόεντα ὕμνον dixit, *Isthm.* V, 80. Notus quoque *Horatii* locus, Od. I, 6.

Scriberis Vario fortis et hoſtium
Victor Maeonii carminis aliti.

ubi cnf. *Porphyrion.* Avibus quoque apte comparari poëtas, innumeris e poëtarum locis patet. Iſta notio avis, terram et depreſſiora loca volatu ſuperantis egregie convenit poëtae, ſive ſententias ſive verba ſpectes, ſublimiori caeteris. Is etiam, qui celebratus

est carmine, volat per terras, famâ nominis ex carmine, quod ubique canitur. *Theognis* (in Brunk. Gnomic. p. 10.) v. 231.

Κύρνε, καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφώμενος, ἠδ' ἀνὰ νήσους,
ἰχθυόεντα περῶν πόντον ἐπ' ἀτρύγετον,
οὐχ' ἵππων νώτοισιν ἐφήμενος· ἀλλά σε πέμψει
ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα ἰοστεφάνων.
Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρ' ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ' ἀπείρονα πόντον
πωτήσῃ, κατὰ γῆν πᾶσαν ἀειρόμενος
ῥηϊδίως· θοίναις δὲ καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσσῃ
ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασι.

Caeterum vide de hac dicendi ratione *Vossii Litter. Mythol. argum.*, T. II. pag. 54. Si quis denique in Pratinâ volet referre illud ποικιλόπτερον ad κύκνον, non me habebit repugnantem. Aves enim ob coloris varietatem ποικίλαι. *Ibycus*, *Athenaei* Lib. IX. p. 388.

- - - πετάλοισιν ἐφ' ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι
ποικίλαι πανέλοπες αἰολόδειραι - - -

Simonides, in Pentathlo, ap. *Aristotel.* de Animal. V, 13. mentionem facit ἀλκυόνος ποικίλας. *Hesiod.* Ἔργ. 201. ἀηδόνα, ποικιλόδειρον vocat, ad varios colores respiciens. Sic et Latini dicunt *variae volucres*. vid. *Interpp.* ad *Virg.* Aen. IV, 525. et *Wakefield.* ad *Lucret.* I, 590.

v. 15. vexatissimus est, nec sine Codicum ope sanandus. Quocunque modo sive distinxeris sive explicaveris, corruptae voces nullum habebunt sensum. Verba ita leguntur in *Athenaeo*:

Κατεᾶς † ἐπιερεῖς βασίλεια
οὐδ' αὐλὸς ὕστερον χορευέτω.

Valde arrideret *Casauboni* emendatio

Σοῖς ἐπὶ ἱεροῖς βασίλεια.

niſi idem fere remaneret intricatus verborum ordo, mihique perſuaſum eſſet, illud κατεᾶς aliud quid indigitare, nec ſine vi ad hanc coniecturam trahi poſſe. *Heringa*, in Obſervatt. Critic. pag. 217. corrigit:

Καὶ γὰρ σὺ, Πιερὶς, βασίλεια

ὁ δ' αὐλὸς ὕ. χ.

Cenſetque πιερεῖς natum eſſe ex Πιερὶς, quod hic, ut innumeris aliis poëtarum locis, e. g. in *Simmiae* Ovo, *Analect. Brunk.* T. I. pag. 207. Muſam notat. Sed frigida eſt emendatio, praecipuè in carmine ſummo vigore ſcripto. Meliorne Gallici Interpretis, *Villebrunii?*

Καὶ τεοῖς ἐπὶ ἱεροῖς βασίλεια

Σίγα ὁ αὐλὸς - - -

Novi haec explicari poſſe, ſed, nonne contorta eſt aliquantum oratio? Scribendum puto:

ΤΕΟΙΣ ΕΦ' ἱεροῖς ΒΑΣΙΛΕΥ!

Cum haec tum ſequentia melius fluent. Credidi initio *Pratinam* intellexiſſe *Reginam ſacrorum*, antiſtitam in ſacris Bacchi et Cybeles, haec enim dicta eſt βασίλεια. v. *Heſych.* h. v. *Etym.* M. *Iungerm.* ad *Polluc.* Lib. VIII, 108. cnf. *Paſſerii* Disſertat. de Bacchanal. in T. III. *Pict. Vaſc. Etruſc.* pag. 12. ſeq. Sed ſacra ſunt Bacchi, non τῆς ἱερείας, legendum ergo ſaltem βασιλεῦ. — Forte et *Cybele* ſub nomine reginae latet, ſi vulgata lectio retinenda eſt. Venus enim abſolute dicta βασίλεια ab *Empedocle* apud *Athen.* Lib. XII. pag. 510. et Minerva à *Colutho*, Rapt. Helen. 89. v. 17. in fine male erat μώνων, veram ex *Aldinâ* reſtitui lectionem μόνον.

v. 19. monente *Caſaubono*, in Epitom. Athenaei erat:

θηροαμάχαισι τε πυγμαχίαισι νέων θέα.

unde coniicit forſan legendum eſſe:

θηρομάχαισί τε π. ν. θ.

Correctio vero minus probatur animo noſtro. Ego locum ſat obſcurum ſic intelligo. In antecedentibus uſum tibiae in ſacris, in compotationibus commemoraverat *Pratinas*, nunc de tibiâ funeſtâ, in pompâ funeris adhibitâ, loquitur. Notum porro, Graecos opinionem habuiſſe, manes defunctorum placari poſſe certaminibus inſtitutis, pyrâ incenſâ. vid. *Hom.* Iliad. φ', 26. πυραμάχος, *qui ad rogum ardentem pugnat*, dicitur, ut ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. vid. *Steſichor.* ap. *Athen.* Lib. IV. p. 154. Corruptiſſimus eſt verſus ſequens:

Ἔων * θέα, εἰς πάροινον ἔμμεναι στρατηλάτας.

Si quis haec intelligere aut probare poterit, non invidemus illi hoc acumen. Nos libere hic ignorantiam profitemur. In Epitome legitur

νέων θέα —

Quid prohibet in corruptiſſimo loco, et valde audacem coniecturam proponere? Lege:

νέων θεὰ, ὩΣ ΠΑΡΟΙΝΟΥΣ ΠΟΙΟΥΣΑ στρατηλάτας.

Conſidera totius orationis ordinem, videtur ipſe ſenſus talem emendationem poſtulaſſe, quamquam minime nego, aliud verbum quam ποιοῦσα deſiderari poſſe. παροίνος eſt *vinolentiâ demens. Photius* in Lex. MS. παροίνος — μέθυσος. *Antiphan.* ap. *Athen.* Lib. X. p. 445.

Κολχὶς ἄνθρωπος ΠΑΡΟΙΝΟΣ —

Scelerias, aut *Sciras Tarentinus* ap. *Stobaeum* Serm. XVIII. p. 97. *Grot.*

- - - - ὅστις ᾖ ΠΑΡΟΙΝΟΣ ὢν
ᾖ καὶ μεμηνὼς. - - -

παροίνιος ſc. ὄρχησις occurrit in *Athen.* Lib. XIV. p. 629. haec ſaltatio erat furibunda, inter pocula et faces, Ionibus propria. Mentio ſaltationis iniecta in verſiculo, ut mihi videtur ab *Athenaeo* eodem loco conſervato.

Καὶ τὴν ἀγγελικὴν δὲ πάροινον ἠκρίβουν ὄρχησιν.

Pollux etiam, Lib. IV, 14. de variis ſaltationis generibus loquens ait: τὸ δὲ Ἰωνικὸν, Ἀρτέμιδι ὠρχοῦντο, Σικελιῶται μάλιστα· τὸ δὲ ἀγγελικὸν ἐμιμεῖτο σχήματα ἀγγέλων.

Poſt v. 20. deſunt nonnulla, quae ſtellis notavi. v. 24. ita excitatur:

Παῦε τὸν Φρυναίου ποικίλου προανέχοντα.

Sine ſenſu *Dalecampius* reddidit „*iam ô Bacche rex, Phrynichi filium (Pratinam) varii chori praeſidem pulſa.*" Iuvat et hic ab aliis Interpp. recedere, nam quod *Villebrunius* propoſuit, ΦΡΥΓΑΙΟΥ, ne graecum quidem eſt. Credo legendum eſſe:

Παῦε τὸν ΦΡΥΓΙΟΝ ΠΟΙΚΙΛΟΝ προανέχοντα.

Pulſa ô Bacche Phryga, floridâ veſte ſplendentem. Improbat Pratinas tibiae Phrygiae cantum, Doricam infra harmoniam laudans. Phryx eſt ποικίλος, i. q. πεποικιλμένος, *coloribus diſtinctâ veſte indutus.* Phrygionicam veſtem habebant in ſacris Bacchi. *Pollux* Lib. VII, 13. τὸ δὲ ΠΟΙΚΙΛΟΝ, Διονύσου χιτὼν, βακχικός. *Heſychius:* ΠΟΙΚΙΛΟΝ — ἱμάτιον ζωγραφητόν. cnf. *Toup.* Emend. in Suid. T. II. p. 247. Hinc *Photius* in Lex. MS. Ποικίλον, τὸ διονυσιακὸν ἱμάτιον οὕτως λέγουσι. *Ariſtophan.* Plut. 1200.

- - - τὰς χύτρας, αἷς τὸν θεὸν
ἱδρυσόμεθα, λαβοῦσ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, φέρε
σεμνῶς· ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ubi recte *Scholiastes* eruditus: ποικίλα ἱμάτια ἔχουσα. *Phylarchus*, apud *Athenaeum* Lib. XII. pag. 521. ἀνθινὰ vocat. cnf. *Plutarch.* Lycurg. pag. 157. Talis vestis, Baccho dedicata in Epigrammate *Phalaeci* ap. *Athen.* Lib. X. p. 440. *Brunk.* Analect. T. I. p. 422.

Χρυσωτὸν κροκόεντα περιζώσασα χιτῶνα
τόνδε Διωνύσῳ δῶρον ἔδωκε Κλεώ,
οὕνεκα συμποσίοισι μετέπρεπεν· ἶσα δὲ πίνειν
οὔτις οἱ ἀνθρώπων ἤρισεν οὐδαμά πω.

Scribendum vero primo versu κροσσωτόν. vid. *Iacobs* in Animadv. T. I. P. I. p. 251. Penthei ornatus sub imagine Bacchae, erat χιτὼν ποικίλος, teste *Nonno* Dionys. Lib. XLVI. 306. Tragici etiam talem induebant vestem. vid. *Pollux* Lib. IV, cap. 18. *Clemens Alexandr.* Paed. III, 1. In pompâ Ithyphallicâ, pueri tali modo ornati erant. vid. *Athen.* Lib. V. pag. 200. Praecipue vero qui Cybeles sacra fecerunt, vestem habent *floridam.* In pulcherrimo fragmento de celebrantibus sacra magnae matris, in *Anthologiâ Latinâ*, T. I. p. 38. Epigr. LIX. legitur:

Aurorae ostrinum hic indutus supparum,
Coronam ex auro et gemmis fulgentem gerit
Luce locum adficiens.

ubi consule eruditas *Burmanni* notas.

Vs. 24. Male *Athenaeus* habet ὁλοσιαλοκάλαμον. Ex *Eustathio* ad Iliad. σ'. pag. 1165, 25. restituendum ὁλοσιαλοκ. sub corruptis, v. 25.

Θυπατρυπάνω δέμας πεπλασμένον * νηνιδόνα

latet forte:

ΘΥΠΤΕ ΤΡΥΠΑΝΩι δέμας πεπλασμένον ΑΝΑΙΔΕΙΑι.

— ἀνχίδεια, pro *inſcitiâ* et *ignorantiâ* nonnumquam ponitur. vid. *Agathon* in *Stob.* Grotii p. 139. Non opus eſt ut aliis exemplis doceam. v. 26. in *Athenaeo* ita ſcribitur:

Δε σοι δεξιὰ, καὶ πόλος διάροφα * *

Nullus error à librariis facilius committi poterat ob ſonitus ſimilitudinem. In eandem ſententiam et *Villebrunium* incidiſſe poſtea obſervavi. ἀείδειν, *canere laudes, celebrare.* *Ion Chius* in Dithyrambo ap. *Schol.* Ariſtoph. Pac. 835.

Ἀοῖον ἀεροφοίταν
ἀστέρ' ἀείδομεν
ἀελίου λευκοπτέρυγα πρόδρομον.

Hic locus forte ex hymno ad ſtellam matutinam petitus eſt. cnf. *Toup.* Emend. in Suid. T. II. pag. 529. *Bentlej.* Epiſtol. ad Mill. pag. 617. *Valck.* ad *Theocr. Adoniaz.* pag. 318. *Alcman* apud *Achillem* in vitâ Arati. pag. 273. ed. Petav.

Ἐγὼ δὲ ἀείσομαι, ἐκ Διὸς ἀρχόμενος.

In ultimo verſu Bacchus dictus θριαμβοδιθύραμβος. Simili modo Lyricus incertus ap. *Dionyſ. Halicarnaſſ.* de Structura Orat. pag. 129. exclamat:

Ἴακχε διθύραμβε!

cnf. *Diodor. Sic.* Lib. IV. c. 5. T. I. p. 250. Memorabilis eſt *Athenaei* locus, Lib. XI. pag. 465. A. in quo de antiquis poëtis haec ſcribit: ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυσον, χορεύοντες καὶ ἀνακαλοῦντες ΕΥΑΝΘΗι, καὶ ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΝ, καὶ ΒΑΚΧΕΥΤΑΝ καὶ ΒΡΟΜΙΟΝ. *Auctor Etymologici Gudiani* MS. Διθύραμβος λέγεται καὶ ὁ Διόνυσος, καὶ ὁμώνυμος τῷ θεῷ ὁ εἰς αὐτὸν ὕμνος. Bacchus à *Pauſaniâ*, Lib. I. c. 31. ἄνθιος dictus, reſpiciente ad hederae coronam, quâ ornatus.

Hinc *floridus* et *florens.* *Catullus* Nupt. Pelei et Thet. 251.

At parte ex aliâ florens volitabat Iacchus.

cnf. Ill. *Heynius* ad *Virgilii Cirin,* 110.
Claudianus, de Rapt. Proſerp. Lib. I. 16.

- - - - *laetusque ſimul procedit Iacchus*
crinali florens hederâ.

Reſpectu coronae, quâ ornata, puella *florida* dicta in *Catulli* Epithalamio:

Tu fero iuveni in manus
Floridam ipſe puellulam
Matris e gremio ſuae
Dedis, ô Hymenaee Hymen!
Hymen ô Hymenaee.

Valde quoque appoſite, poëta incertus in *Anthologiâ Latinâ,* T. I. pag. 9. illud κισσοχαίτ' expreſſit:

Luteis corymbis hederate coronis.

Conferendus etiam *Cratinus* ap. *Hephaeſt.* p. 108.

Εὔϊε κισσοχαίτ' ἄναξ!

In ultimo verſu male legitur in *Athenaeo,* Δώρειαν χορείαν. Patet ſcribendum eſſe ΔΩΡΙΚΗΝ χορείαν, aut ſaltem Δωρίαν χ.

Quoniam ſemel *Pratinae Phliaſii* mentio facta, fragmenta poëtae, quae ad manum mihi ſunt, hic à me proferentur. Pratinam, fabulas Satyricas primum compoſuiſſe memoriae proditum à *Suidâ.* Idem narrat *Tzez.* Proleg. in *Lycophr. Pauſanias,* in Corinth. T. I. pag. 227. ed. *Facii. Scholiaſtes* denique *vetus* ad *Horatii* A. P. p. 317. ed. Baſ. Laudat luculentum fragmentum *Athenaeus,* Lib. XIV. pag. 624. quod

animi coniecturâ adductus, ad Satyrica dramata *Pratinae* referendum eſſe credo. Πρατίνας δέ που φησίν·

Μὴ σύντονον δίωκε μήτ' ἀνειμένην
ἰαστὶ οὖσαν, ἀλλὰ τὰν μέσαν νέων
ἄρουραν αἰόλιζε τῷ μέλει - - -

Haec ſenſu prorſus carent. Alterum verſiculum turpe hiantem ſic emendavit *Toupius* ad *Suid.* T. II. pag. 479.

Μὴ σύντονον δίωκε μήτ' ἀνειμένην,
ἰαστὶ Μοῦσαν, ἀλλὰ τὰν μέσαν νέω
ἄρουραν αἰόλυζε τῷ μέλει, Σίμων.

Bene Vir doctus v. 2. corruptum οὖσαν, reſtituit in Μοῦσαν. Aliud vero quid mutandum aut addendum eſſe nego. Legendum ſine dubio quomodo in *Athenaeo* eſt, mutato tantum accentu, νεῶν. Eſt enim νεῶν participium verbi νεᾶν. *Ariſtophanes* Nub. 1115.

Πρῶτα μὲν γὰρ, ἢν νεᾶν βούλησθ' ἐν ὥρᾳ τοὺς ἀγροὺς,
ὕσομεν - - -

Sic e Codd. recte edidit *Brunk*, quem vide in Not. Perperam vulgo legebatur νεοῦν. *Heſych.* νεᾶν, νεάσαι γῆν. Pleniorem inveni Gloſſam in *Photii Lex. MS.* νεᾶν, οὐ νεοῦν τὴν γῆν. Εὔπολις Αἰξίν.— δίωκε, *ſectare.* ſic verbum adhibuit *Lyricus* incertus apud *Plutarchum*, Quaeſt. Convival. IX. 15. p. 748. A.

- - - καμπύλον μέλος διώκων.

Pindar. Nem. V, 44.

- - - διώκων φόρμιγγα πλάκτρῳ.

Verbum αἰολίζειν, bene explicat *Scholiaſtes* Theocr. Id. I, 56. ubi inter alia: καὶ Ἱεροκλῆς· Μήδ' αἰόλιζε

ταῦτα. τοῦτο δὲ ἔφη δι' ὑπερβολὴν τοῦ κάλλους — ταῦτα γὰρ δύναται τὸ αἰολίζειν. *Plato* in Cratylo c. 40. αἰολεῖν et ποικίλλειν idem esse adfirmat, hinc τὸ αἰόλον, ποικίλον reddidit *Apollonius* Sophista, Lex. Hom. pag. 61. Hinc et αἰόλον μέλος, idem est ac ποικίλον μέλος, in *Ithyphallico* carmine apud *Athenaeum* Lib. XIV. pag. 622.

Σοὶ Βάκχε τάνδε Μοῦσαν ἀγλαΐζομεν
ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες ΑΙΟΛΩι μέλει.

Eodem loco *Athenaeus* e *Pratinae* carminibus, hunc excitat locum: Πρέπει τοῖς παισὶν ἀοιδᾶν λαβράκταις Αἰολὶς ἁρμονία. Scripsi ἀοιδᾶν, in *Athen.* erat ἀοιδάν. — *Pratinae* ΔΥΜΑΙΝΑΙ ἢ ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ, laudantur ab *Athenaeo* Lib. IX. pag. 392. F. Πρατίνας δὲ ἐν Δυμάναις ἢ Καρίτισιν, ἀδύφονον ἰδίως καλεῖ τὸν ὄρτυγα, πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς Φλιασίοις ἢ τοῖς Λάκωσι φωνήεντες, ὡς οἱ πέρδικες. Tragoediae nomen in *Athenaeo* corruptum esse, iam *Casaubonus* monuit. Emendavit itaque ἐν Λακαίναις ἢ Καρυάτισιν, quem et sequutus *Kuhnius* ad Pausaniam, Lacon. pag. 311. *I. Meursius* contra, in *Miscellan. Lacon.* Lib. IV. c. 14. p. 306. non tragoediam sed comoediam *Pratinae*, Δυμαῖαι inscriptam esse memorat. Sed aliud quid agebat Vir doctissimus. *Toupius* denique, *Emend. in Suid.* T. II. p. 480. sic refingit: Πρατίνας ἐν ΔΥΜΑΙΝΑΙΣ ἢ Καρυάτισιν. *Pratinas in Dymaenis aut Caryatidibus.* Laconicae saltatrices *Dymaenae* dictae. Hinc putat nomen *fabulae satyricae* ortum esse. *Stephanus Byzantinus.* Δυμᾶν. φῦλον Δωριέων. οἱ οἰκοῦντες Δυμᾶνες· καὶ Δυμανὶς τὸ θηλυκὸν καὶ ΔΥΜΑΙΝΑ. Εὐφορίων Χιλιάσι·

- - - φιλοπλοκάμοισι Δυμαίναις.

Vox haec, *Tourio* monente, reſtituenda etiam *Heſychio*. Δύςμαιναι, αἱ ἐν Σπάρτῃ χωρίτιδες βάκχαι. Ubi legendum, ΔΥΜΑΙΝΑΙ. Huc pertinet quoque ſigillum *Clearchi*, cui virgines inſculptae, Caryatides ſaltantes. *Cteſias* ap. *Plutarchum* in Artaxerx. pag. 295. — εἶναι δὲ γλυφὴν ἐν τῇ σφραγῖδι ΚΑΡΥΑΤΙΔΑΣ ὀρχουμένας. *Pratinae* ΥΠΟΡΧΗΜΑΤΑ, honorifice laudantur à *Plutarcho*, de Muſicâ. T. X. p. 659. Reisk. Forte ad Hyporchemata locus pertinet excitatus ab *Athenaeo* Lib. XI. pag. 461. et *Euſtathio*, ſine auctoris nomine ad Hom. Iliad. ι΄. pag. 1637. 30. edit. Rom. *Athenaei* verba haec ſunt: ἀλλὰ μὲν ὁ Πλούταρχος ἔφη κατὰ τὸν Φλιάσιον ποιητὴν Πρατίναν, οὐ γᾶν αὐλακισμὲν ἀνδρῶν, ἀλλὰ σκύφον μαστεύων κυλικηγορήσων ἔρχομαι. *Caſaubonus*, in Animadv. pag. 490. emendavit: οὐ γᾶς αὐλακισμένας ἐρῶν, ἀλλὰ σ. μ. κ. ε. In *Excerptis Hoeſchelianis* ſcribitur: οὐ γᾶν αὐλακισμένην ἀλλὰ σκύφον μ. Sed Epitomator ut ſolet more ſuo, Pratinae locum immutavit, praecipuum illius verbum excerpſiſſe contentus. Miror quomodo tot difficultates enaſci potuerint è verbis facile emendandis. Scribe: οὐ γᾶν αὐλακισμέναν ἀνδρῶν, ἀλλὰ σκύφον ματεύων, κυλικηγορήσων ἔρχομαι. *Heſych.* ματεύειν, ζητεῖν. ſic et *Schol. Venet.* ad Iliad. ξ΄. p. 334. cnf. *Sophocl.* Oed. Tyr. 1171. 1182. *Aeſchyl.* Choëph. 328. 892. etc. Ultimum quod innotuit mihi fragmentum e *Pratinae* carminibus apud *Athenaeum* latet, Lib. XIV. p. 633.

Λάκων ὁ τέττιξ εὔτυχος εἰς χορόν.

verbum εὔτυχος non ſanum eſſe iam *Caſaubonus* obſervavit, cum Excerptis itaque legendum cenſet:

Λάκων ὁ τέττιξ εὔτυκος εἰς χορόν.

vel εὔτυκτος. *Lacon eſt muſicus aptus ad choreas.*

Omnino εὔτυκος vel εὔτυκτὸς eſt pro εὔτευκτος. Vid. *Homer.* Iliad. γ′, 336. ο′, 480. *Euſtath.* pag. 421. *Etym. M.* pag. 401. *Etym. MS.* εὔτυκτον — καλῶς κατασκευασμένον. Omiſſo τ, in ultimâ, ὁ, ἡ, εὔτυκος. *Callimach.* Lav. Pallad. 37.

- - - - καὶ ἁ θεὸς εὔτυκος ἕρπει.

vid. ibi *Interpp.* cnf. *Aeſchyl.* Suppl. 981. 1001. et Cl. *Schütz.* ad ll. cc. *Toup.* in *Heſych.* T. III. p. 357. Deeſt tamen vel ſic verſui ſyllaba, quam ſupplevit *Wakefield*, Silv. Critic. T. II. pag. 36.

Λάκων ὁ τέττιξ εὔτυκός ἐστιν εἰς χορόν.

ubi verſum erudite illuſtravit.

ADNOTATIONES

IN

SECUNDAM INSCRIPTIONEM.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ.] Vide quae de *Marcello*, carminis forſan auctore, in Praefatione monui.

Vs. 1. Δεῦρ' ἴτε Θυβριάδες.] Uſitatius erat Θυμβριάδες. Θύμβρις enim Graecis *Tiberis*. *Heſych.* Θύμβρις, ὄνομα ποταμοῦ. *Dionyſ. Perieget.* 352.

- - - - ἧς διὰ μέσσης
ΘΥΜΒΡΙΣ ἑλισσόμενος ῥόον εἰς ἅλα βάλλει.

Literam vero μ, multis vocabulis exterere, familiare graecis poëtis. In *Scholiis MSS.* ad Dionyſium, monente *Viſcontio*, legitur Θύβρις, quae lectio genuina, nam et in antiquiſſimis *Virgilii* Codd. legitur *Thybris*; et Θ Graecorum, valet Romanorum *Th.* cnf. *Cluverii Italia antiq.* pag. 699. — Memorabilis in hanc rem eſt *H. Stephani* obſervatio, in *Theſ. L. Gr.* T. I. p. 794. Ego, ait, in antiquioribus et fide dignioribus diverſorum poetarum ſcriptis ὄβριμος potius quam ὄμβριμος obſervaſſe mihi videor. At immemor optimae obſervationis, in *Aeſchylo*, Agamemn. 1420. edidit

ἄπολις δ' ἔσῃ, μῖσος ὄμβριμος ἀστοῖς.

et in Sept. ad Theb. 800.

πέπτωκεν ἀνδρῶν ὀμβρίμων κομπάσματα.

Stephanianam lectionem omnes retinuerunt, ipſe noviſſimus Aeſchyli editor *Du Theil*. *Brunk.*, in lo-

co e Sept. ad Theb. petito edidit ὀβρίμων, quam lectionem uſurpavit Cl. *Schütz*, qui tamen in Agamemn. (v. 1422.) conſervavit lectionem *Stephanianam*. Idem vitioſum ſcribendi genus obſervavi in *Euripide*. In Oreſt. 1465. legitur, ed. *Muſgrav*.

Ἰδαῖα μᾶτερ, μᾶτερ
ΟΒΡΙΜΑ, ΟΒΡΙΜΑ,

at in Ion. 215.

Τί γὰρ, κεραυνὸν ἀμφίπυρον, ΟΜΒΡΙΜΟΝ.

vid. *Brunk.* ad Eurip. Oreſt. 1463. In *Quinto Smyrnaeo*, ubi etiam tale vitium latuit, veram lectionem reſtituit *Toup*. Emend. in Suid. T. III. pag. 253. — Litera μ multos errores effecit in poëtis Graecis euphoniae cauſa, ab imperitis librariis poſita. In *Euripid.* Alceſt. 245. legitur:

Ὅςτις ἀρίστης ΑΜΠΛΑΚΩΝ ἀλόχου
τῆςδ', ἀβίωτον
τὸν ἔπειτα χρόνον βιοτεύσει.

Legendum vero deletâ literâ μ, ΑΠΛΑΚΩΝ. vid. *Schol. Sophocl.* Trachin. 120. *Brunk.* ad *Sophocl.* Oed. Tyr. 472. Simili modo in *Euripid.* Iphig. Aul. 124.

Καὶ πῶς Ἀχιλεὺς, λέκτρ' ἀμπλακὼν,
οὐ μέγα φυσῶν θυμὸν ἐπαίρει
σοί, σῇ τ' ἀλόχῳ;

Legendum eſt, λέκτρ' ΑΠΛΑΚΩΝ, nam *Marcklandi* emendatio

— λέκτρ' (i. e. κατὰ λέκτρα) ἀμπλακέων,

dura eſt, et participio Ionico nullus locus concedendus in Scenâ Atticâ. In *Aeſchyli* Eumenid. 935. ac-

curate *Hermannus* edidit ἀπλακήματα, in omnibus enim aliis edd. erat ἀμπλακήματα. Reddenda vox et ſana in Tragici Supplic. 238. ubi vulgatur:

Κᾀκεῖ δικάζει τἀμπλακήματ' ὡς λόγος.

Scribe: τἀπλακήμαθ' —. Nonnunquam et aliae literae, praecipue τὸ λ, additae, contrarium linguae legibus. In *Euripid.* Iphig. Aul. 352. edidit *Muſgrave,*

- - - - Δαναΐδαις δ' ἀφιέναι
ναῦς διήγγελον, μάτην δὲ μὴ πονεῖν ἐν Αὐλίδι.

Ubi omiſſum λ. ſcribendum enim ναῦς διήγγελλον, ſequitur enim εἶχες et παρεκάλεις. Imperfectum huius verbi occurrit in Herc. fur. 554. Helen. 626. nunquam vero, quantum ſcio, aor. 2. Similis error latet forte in Iphig. Taur. 939.

Ταῦτ' ἆρ' ἐπ' ἀκταῖς κἀνθάδ' ἠγγέλης μανείς.

raro aor. 2. paſſivi in Atticis Tragicis invenies. Legendum itaque: ἠγγέλθης. cnf. Hecub. 591. 672. *Aeſchyl.* Choëph. 739. Agamemn. 302. *Euripid.* Hecub. 727. Oreſt. 1529, 1018. *Sophocl.* Electr. 1341. 1462. Oed. Tyr. 604. Fere ſemper aor. 1. à Tragicis uſurpatum eſſe, praeter *Etym. M.* pag. 154, 424, 503, 817, 883, monuêre, *Pierſonus* ad *Moerin,* pag. 207. et *Valk.* ad *Eurip.* Phoen. pag. 306. Literam denique ν multis locis inſertam eſſe, ſenſumque turbare, dudum notarunt VV. DD. cnf. *Wakefield* ad *Lucret.* III, 927. ubi nonnulla exempla invenies.

Vs. 2. Ῥηγίλλης ἕδος ἀμφὶ θυοσκόα ἱρὰ φέρουσαι.] *Regilla,* e nobiliſſimâ Romanâ familiâ orta, fuit *Herodis Attici* uxor, ſoror Braduae. vid. *Viſconti* pag. 76. qui egregie, quae ad *Regillam* ſpectant, omnia

illuſtravit. — ἕδος, *ſacra effigies, ſtatua.* vide quae monui ad Inſcr. I, 19. Pro *ſimulacro deorum,* ponitur ap. *Dionyſ. Halicarn.* A. R. Lib. I. p. 38. παραλαβὼν καὶ τὸν πατέρα καὶ τὰ ἕδη τῶν θεῶν· *Appian.* Mithrid. pag. 717. τὸ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἕδος, ὃ παλλάδιον καλοῦσι. Vide praeterea de hac voce *Erotianum* et *Thom. Mag. Iungerm.* ad *Polluc.* Lib. I, 7. et *Toup.* in Cur. noviſſ. in Suid. pag. 61. — Saepenumero vox ἕδος pro *ſtatuâ,* in poëtis. *Aeſchylus* in Niobe, ap. *Strabon.* Lib. XII. p. 870.

Βερέκυντα χῶρον, ἔνθ' Ἀδραστείας ἕδος.

Inſignis quoque eſt *Callimachi* locus apud *Euſebium,* in *Praep. Evang.* Lib. III. 8. emendatus à *Toupio,* in Emend. in Suid. T. III. p. 93. de Iunonis ſtatuâ ligneâ apud Samios:

Οὔπω Σμίλιδος ἔργον εὔξοον, ἀλλ' ἐπὶ τεθμοῦ
Δηναίου γλυφάνῳ ἄξοος ἦσθα σανίς.
ὧδε γὰρ ἱδρύοντο θεοὺς τότε· καὶ γὰρ Ἀθήνης
ἐν Λίνδῳ Δαναὸς λᾶαν ἔθηκεν ἕδος.

Lapides antiquiſſimis temporibus pro ſtatuis honore poſiti. *Euripides,* Antiope:

- - - ἔνδον δὲ θαλάμοις βουκόλον
κοσμοῦντα κισσῷ στύλον Εὐΐου θεοῦ.

Simili modo Auctor *Phoronidis,* ap. *Clem. Alex.* Strom. Lib. I. pag. 418.

Καλλιθόη κλειδοῦχος Ὀλυμπιάδος βασιλείης
ἥρης Ἀργείης, ἣ στέμμασι καὶ θυσάνοισι
πρώτη ἐκόσμησεν περὶ κίονα μακρὸν ἀνάσσης.

Dixi ſupra vocem ἕδος templum ſaepenumero ſignificare et monumentum. Tali ſignificatione verbum credo reddendum eſſe fragmento corruptiſſimo, deſum-

pto e *Pythonis Catanensis*, (aut *Alexandri Magni)* fabulâ Satyricâ, *Agenis* inscripta, ap. *Athen.* Lib. XIII. p. 595. F. Versus poëtae partim cum solutâ oratione misti, ita se habent: Ἔστιν δ', ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυκεν, ὁ δὲ ἐφέτωμα * ὄρνον ἐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε

> πόρνης ὁ κλεινὸς λαὸν, ὃν δὴ Παλλίδης
> τεύξας, κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτοῦ φυγὴν,
> ἐνταῦθα δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς μάγοι
> ὁρῶντες αὐτὸν παγκάλως διακείμενον,
> ἔπεισαν ὡς ἀξιοῦσι τὴν ψυχὴν ἄνω
> τὴν πυθιονίκης - - - -

Totum locum depravatum, in hunc fere modum emendari posse existimo:

> Ἔστιν δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυχ' ΕΔΟΣ
> ΕΠΙΧΩΜΑ Δ' ΟΡΝΟΝ, ἐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε
> πόρνης ὁ κλεινὸς ναὸς, ὃν δὴ Παλλίδης
> τεύξας, κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτοῦ φυγήν.
> ἐνταῦθα ΜΕΝ τῶν βαρβάρων τινὲς Μάγοι
> ὁρῶντες αὐτὸν παγκάλως διακείμενον,
> ἔπεισαν, ὡς ἄξουσι τὴν ψυχὴν ἄνω
> τὴν Πυθιονίκης - - - -

> *Hic quidem, ubi arundo nascitur, monumentum*
> *tumulus desertus est. Ex sinistrâ vero parte*
> *meretricis superbum templum, quod Harpalus*
> *aedificavit; paravitque sibi fugam ob hanc rem.*
> *Hic autem, Barbarorum quidam Magi,*
> *videntes templi situm praeclarum,*
> *dixére, se subvecturos animam Pythionices*
> *in sedes supernas* - - - -

In Fabulâ Satyricâ *Agenis* inscriptâ, tractata erat

historia *Harpali* et *Pythionices.* Ex pluribus enim quam ducentis talentis Harpalus, immensa duo monumenta in Pythionices exegit sempiternam memoriam. Pythionices historiam suauissime exposuit summus Criticorum, *Jacobs*, in *Wielandii* Museo Attico, T. II. sect. 3. pag. 178. Ibi acumen, doctrinam reconditam, poëticamque facultatem admirandi, iucundam occasionem saepe nobis datam esse recordamur. Emendavit quoque fragmentum laudatum, at quia in nonnullis aliter sentimus, adferamus sententias viri doctissimi, libereque nostram addemus opinionem. Acutam v. 1. recepi *Jacobsii* emendationem, πέφυχ᾽ at pro ἕλος, quae coniectura ingeniosa, scribendum mihi videtur ἕδος. Praeterea vox ἕλος, quae arundinosam regionem indigitat, (vid. *Angares* ap. *Athen.* Lib. XIV. pag. 633.) superflua est, quia iam praecesserat, ὅπου ὁ κάλαμος πέφυχ᾽. Credidit Vir doctissimus, templum Pythionices in calamis positum esse, talem enim habuit Venus apud Milesios. vid. *Theocrit.* Id. XXIX, 4. v. 2. ita scribit V. D.

ἔνθ᾽ αἰέτωμα, κῆξ ἀριστερᾶς ὁδοῦ.

Erudite quidem posuit αἰέτωμα, at ἐπίχωμα propius ad literarum ductus accedere videtur, et ad ipsam rem iucundissime. Vocem ὄρνον e Glossâ ortam putat, quâ ὄροφος scriptum erat. At ὄρνος i. q. ὀρφνὸς aut ὀρφανός. ἐπίχωμα ὄρνον, reddo, *tumulum desertum.* vid. *Phavorinum* h. v. δ᾽ ὅδε mutaverat doctissimus Criticus in ὁδοῦ. Sed lectio in *Athenaeo* recte se habet et servanda. *Sophocles* Electr. 6.

αὕτη δ᾽, Ὀρέστα, τοῦ λυκοκτόνου θεοῦ
ἀγορὰ Λύκειος. οὑξ ἀριστερᾶς δ᾽ ὅδε,
Ἥρας ὁ κλεινὸς ναός.

v. 3. male erat in *Athenaeo* λαὸς, quod iam a *Casaubono* obſervatum. Cur *Harpalus* Παλλίδης dictus, narrat *Athenaeus*. In v. 6. vir doctiſſimus pro παγκάλως ſcribit παγκάκως. Non tamen mihi perſuadere poſſum hanc lectionem à poëtâ profectam eſſe. Sermo, ut mihi videtur de ſuperbo ſitu monumenti, minime de *Harpalo*, certe ſenſus, et verbum illud διακείμενον, quod de aedificio bene dici poteſt, hoc indigitare videtur. v. 5. male vulgatur ἀξιοῦσι. patet ſcribendum eſſe ἄξουσι —.

In poëtae vſ. 2. Lapis et *Arcudius* θυοσκόα. Vitioſa eſt *Salmaſiana* lectio θυοσκόον.

Vs. 3. 4.

Ἡ δὲ πολυκτεάνων μὲν ἔην ἐξ Αἰνεαδάων,
Ἀγχίσεω κλυτὸν αἷμα καὶ Ἰδαίης Ἀφροδίτης.]

Nobiliſſimam facit *Regillam* inſcriptionis auctor, et ad Aeneam et Anchiſem gentis originem refert. cnf. *Viſconti*.

Vs. 5.

γήματο δ' ἐς Μαραθῶνα. - - -]

Nupſit Regilla *Herodi Attico*, qui Marathonius erat. Marathon, notus Atticae pagus, unde fuit Herodes. Ibi immenſas opes poſſidens, vitam exegit, ibidemque ſepeliri voluit. vid. *Philoſtratum* in Herode, c. 12. *Gellium* Lib. I. 2. Conſervavit *Philoſtratus* Epigramma ipſius ſepulcro inſcriptum: *Brunk*. Analect. T. III. pag. 272.

Ἀττικοῦ Ἡρώδης Μαραθώνιος, οὗ τάδε πάντα
κεῖται τῷδε τάφῳ, πάντοθεν εὐδόκιμος.

Dictus quoque Herodes, *Marathonius*, in Inſcriptio-

ne Athenis repertâ, editâque à *Sponio*, Itin. T. II. pag. 482. cnf. *Viſcont.* ad h. l.

Vs. 6.

- - - θεαὶ δέ μιν οὐρανιῶναι
τίουσιν, Δηώ τε νέη, Δηώ τε παλαιή.]

Ex *Salmaſii* ſententiâ, duae hic proponuntur Cereres, nova et antiqua. Cererem intelligit matrem, et filiam Proſerpinam, Cererem novam, iuniorem à poëtâ vocatam. At à viro docto minime obſervatum, haec reliquis non convenire. *Spanhemius*, ad *Callimach.* Hymn. in Cerer. 133. ſub novâ Cerere, *Sabinam* imperatoris Hadriani uxorem intelligit. At haec nullâ temporis ratione habitâ, ſcripſit Vir doctus. Sine dubio intelligenda eſt *Fauſtina*; cui ſententiae magnam vim e verſu 48 conciliavit *Viſcontius*. Ibi legitur:

Τοῦτο δὲ Φαυστίνῃ κεχαρισμένον ἔσται ἄγαλμα.

Hinc quoque patet, *Fauſtinam iuniorem*, Cererem novam dictam eſſe. Ex V. Cl. *Eichſtaedtii* cenſurâ, pag. 489. intellexi, opinionem hanc, Fauſtinam ſub Cereris nomine latere, iam *Arnaldum* habuiſſe, in libello *de diis* παρέδροις. cap. XXII. pag. 144. aliamque falſam exſtare, in Maffeii Art. Critic. lapid. III, 1. pag. 143. Deae dictae οὐρανιῶναι, coeleſtes, quod idem eſt ac οὐράνιαι, in *Tragico incerto* ap. *Stobaeum* Grotii pag. 133. οὐρανίων ſolet eſſe epitheton deorum, in *Homero*, vid. Iliad. α', 570. ε', 373. ρ', 195. φ', 275. 509. οὐρανιώνη, nunquam, quantum ſcio, in alio poëta occurrit.

Vs. 8. ἄγκειται.] Optime *Marcellus* adhibuit verbum ἀνακεῖσθαι, quod Grammaticorum veterum au-

ctoritate, de dedicatione alicuius rei, maxime *ſtatuae,* dicitur. *Athenaeus,* Lib. I. pag. 23. C. Ἀνακεῖσθαι δὲ φαμὲν, ἐπὶ ἀνδριάντος. ὅθεν τοὺς ἐπὶ κατακειμένων χρωμένους τῇ λέξει, διέσυρον. *Theocritus,* Id. X, 32. ex emendatione *Toupii* in Animadv. p. 395.

Αἴθε μοι ἦσ' ὅσσα Κροῖσόν ποκα φαντὶ πεπᾶσθαι,
χρύσεοι ἀμφότεροι κ' ΑΝΑΚΕΙΜΕΘΑ τᾷ Ἀφροδίτᾳ.

Auctor incertus Epigrammatis adſervati in Bibliothecâ Cardin. *Zeladae,* in Analect. *Brunk.* T. III. n. CLXIII.

Ἄλσος μὲν Μούσαις ἱερὸν λέγε τοῦτ' ΑΝΑΚΕΙΣΘΑΙ
τὰς βίβλους δείξας, τὰς παρὰ τοῖς πλατάνοις.

Ibid.

- - - μεθ' ἡρώνησι νέναστα
ἐν μακάρων νήσοισιν —.]

Atticum eſt ἡρῶναι pro ἡρωΐναι. Sic infra v. 55.

Οὐδέ μιν ἡρώνησι παλαιῇσιν μεδέουσα.

Ariſtoph. Nub. 315.

αἵ φθεγξάμεναι τοῦτο τὸ σεμνὸν μῶν ἡρῶναί τινες εἰσίν;

Ubi *Scholiaſtes:* Ἀττικὴ ἡ σύνταξις τὸ ἡρῶναι, ὡς ἡμίθεοι, ἤθεοι —. Κατὰ δὲ τὸ ἀρχαῖον καὶ σύνηθες αὐτῷ, ἐνθάδε τρισυλλάβως προήνεγκε τὸ ἡρῶναι. Nil altius haerebat mentibus antiquorum, quam animas ſcelerum puras in beatas ſedes migrare. Teſtimonia veterum à viris doctis paſſim collecta. In elegantiſſimo *Pauli Aemilii* epigrammate, apud *Gorium, Inſcriptt. Etruſc.* T. II. p. 219. invenies:

καὶ ναίεις μακάρων νήσους θαλίῃ ἐπὶ πολλῇ,
ἔνθα κατ' Ἠλυσίων πεδίων σκιρτῶσα γέγηθας
ἄνθεσιν ἐν μαλακοῖσιν, κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων.

Desidero hoc loco doctrinam *Salmasii*, scribentis: *Saturnum in beatis insulis regnare, hic fecit, quod nescio an alibi temere invenies.* Cui non notus *Pindari* locus Ol. II, 122. quem integrum transferre liceat:

Ὅσοι δ' ἐτόλμασαν ἐς τρὶς
ἑκατέρωθι μείναντες
ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν
ψυχὰν, ἔτειλαν Διὸς
ὁδὸν παρὰ Κρόνου τύρ-
σιν· ἔνθα μακάρων
νᾶσον ὠκεανίδες
αὖραι περιπνέουσιν· ἄν-
θεμα δὲ χρυσοῦ φλέγει,
τὰ μὲν χερσόθεν, ἀπ' ἀ-
γλαῶν δενδρέων,
ὕδωρ δ' ἄλλα φέρβει·
ὅρμοισι τῶν χέρας ἀνα-
πλέκοντι καὶ στεφάνοις.
βουλαῖς ἐν ὀρθαῖς Ῥαδαμάνθυος.
ὃν πατὴρ ἔχει Κρόνον ἑτοῖ-
μον αὐτῷ πάρεδρον
πόσις ὁ πάντων Ῥέας
ὑπέρτατον ἐχοίσας θρόνον.

Reperit *Visconti* aliam quoque auctoritatem in picturis sepulcri Nasonum Tab. VIII., vbi anima à Mercurio ad Saturnum sedentem adducitur. — Similitudine aliquâ argumenti admoniti, addamus coniecturam de *Suidae* loco. Memorat Grammaticus arcem Thebarum in Boeotiâ sitarum, vocatam esse *Insulam beatorum.* v. *Μακάρων νῆσοι.* — ἡ ἀκρόπολις τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Θηβῶν τὸ παλαιὸν, ὡς Παρμενίδης. Nihil hîc ob-

ſervarunt Viri docti. At in *Photii Lexico MS.* iisdem fere verbis haec inveni: Μακάρων νῆσοι. ἡ ἀκρόπολις τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Θηβῶν, τὸ παλαιὸν, ὡς Ἀρμενίδας. Ex his apparet, in *Suidâ*, Photii auctoritate Ἀρμενίδας, pro Παρμενίδης legendum eſſe. Fuit enim *Armenidas* ſcriptor de Rebus Thebanis; hoc intelliges e loco *Scholiaſtae, Apollonii Rhod.* Lib. I, 551. ΑΘΗΝΑΙΗΣ ΙΤΩΝΙΔΟΣ, γράφεται καὶ Τριτωνίδος Ἰτωνίας δὲ Ἀθηνᾶς ἐστὶν ἱερὸν ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας. . . . . . Ἀρμενίδας δὲ, ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς, Ἀμφικτυόνος υἱὸν Ἴτωνον ἐν Θεσσαλίᾳ γεννηθῆναι (φησὶ), ἀφ᾽ οὗ Ἴτων πόλις καὶ Ἰτωνὶς Ἀθηνᾶ. *Armenidae* nomen reſtituendum alio loco *Scholiorum* in *Apollon. Rhod.* Lib. I. 741. Ibi de origine Thebarum mentione iniectâ, haec leguntur: ὅτι δὲ ἠκολούθησαν τῇ Ἀμφίονος λύρᾳ, οἱ λίθοι αὐτόματοι, ἱστορεῖ καὶ ΑΝΤΙΜΕΝΙΔΑΣ ἐν πρώτῳ. τὴν δὲ λύραν δοθῆναι Ἀμφίονι ὑπὸ Μουσῶν φησί. Scribe: Ἀρμενίδας.

Syllabam ἐν pro ἐμ, in voce ἐμβασιλεύει, accurate dedit *Arcudius.* Talia occurrunt plura in Codd. MSS. et antiquis Inſcriptt. Sic centies ΤΥΝΒΟΣ pro ΤΥΜΒΟΣ inciſum invenies. Magnâ laude dignum eſt *Viſcontii* ingenium, qui in notis ad h. l. emendavit epigramma in *Analect. Brunk.* T. III. adeſp. DCCXVIII. Edidit enim *Brunkius:*

Τίς μου τὴν Σειρῆν᾽ ἄκακον κακὸς ἥρπασε δαίμων;
    τίς μου τὴν γλυκερὴν ἥρπασ᾽ ἀηδονίδα;
νυκτὶ μιῇ ψυχραῖσιν ἄφαρ σταγόνεσσι λυθεῖσα
    ὤλεο Μοῦσ᾽, ἐτάκη δ᾽ ὄμματ᾽ ἐκεῖνα σέο,
καὶ στόμα πέφρακται τὸ χρύσεον· οὐδὲν ἔτ᾽ ἔν σοι
    λείψανον οὐκ εἴδους, [illegible] σοφίης πέλεται.

ἔῤῥετε μέρμηραι θυμαλγέες. ἄμμοροι ἐσθλῆς
ἐλπίδος ἄνθρωποι· πάντα δ᾽ ἄδηλα Τύχης.

Verſu primo in lapide invenit *Viſconti:*

Τίς μου τὴν ΣΕΙΡΗΝΑ ΚΑΚΟΣ ΚΑΚΟΣ ἥρπασε δαίμων.

Elegantiſſima lectio! tantum abeſt, ut auribus meis moleſta ſit repetitio verborum κακὸς, ut potius exiſtimem, diligenter haec verba à poëtâ poſita eſſe, ne funeſtam cladem celeriter currentibus et remiſſioribus numeris caneret, ſed ut languidâ aliquantum ſenſibus oratione fata luctuoſa deploraret. cnf. *Burmann.* ad Antholog. Lat. T. II. pag. 98. Verſum 6. ita lapis exhibet:

λείψανον οὐ ΚΑΛΟΥΣ, οὐ σοφίης πέλεται.

Ubi additâ literâ λ, legendum; οὐ ΚΑΛΛΟΥΣ, pro quo *Brunkius* exhibuit οὐκ εἴδους. Sexcenta equidem, nimiâ literarum arctatione corrupta loca adferre poſſum. Expromam pauca. In *Athenaeo,* Lib. XIV. pag. 697., *Scolion* legitur venuſtiſſimum, editum quoque à *Brunkio,* in Analect. T. I. pag. 154. et *Ilgen,* in Scoliis pag. 31.

Ἐκ γῆς χρὴ κατιδεῖν πλόον
εἴ τις δύναιτο καὶ παλάμην ἔχοι
ἐπεὶ δὲ κ᾽ ἐν πόντῳ γένηται
τῷ παρέοντι τρέχειν ἀνάγκη.

Putat *Jacobs* in Animadv. ad Anthol. T. I. P. I. p. 294. (cnf. Addend. ad *Ilgenii* Scol. pag. 256.) poſt ἐκ γᾶς omiſſum eſſe vocabulum, quod verſum expleuerit, ut eſſet *Alcaïcus.* At nihil deeſſe puto. Eſt enim primus verſiculus *Glyconicus, Antiſpaſticus dimeter Acatalecticus,* qualis ille *Simonidis* ap. *Plutarchum,* in Conſol. ad Apollon. T. I. pag. 297. ed. *Wyttenbach.*

Ἄπρακτοι δὲ μελῃδόνες.

et notus *Horatii*, Lib. I. Od. III, 1.

Sic te diva potens Cypri.

Miror vero, neminem quantum ſcio, animadvertiſſe, verſum tertium vitio laborare. Credo Scolion ſic ſcribendum et diſtinguendum eſſe:

Ἐκ γῆς χρὴ κατιδεῖν πλόον
εἴτις δύναιτο, καὶ παλάμην ἔχοι·
ἐπεὶ Δ' ΑΝ ΕΜΠΟΡΟΣ γένηται,
τῷ παρέοντι τρέχειν ἀνάγκη.

Senſus eſt: *Oportet nautam e terrâ agitatum videre mare, an rei nauticae habeat cognitionem.* (εἰ παλάμην ἔχοι.) *Si vero mercator factus, deprehenſus in mari tempeſtate, omnibus viribus allaborandum, ut vento recte uteretur.* παλάμη, *ratio* eſt, *quâ quid efficitur*, i. q. δύναμις. Certe ſic ſaepius uſurpatur à *Pindaro*, v. c. Olymp. IX, 38. X, 25. Pyth. I, 85. Nem. X, 121. etc. Verſu tertio, *ſpondeus*, Lyricâ omnino defendi poteſt auctoritate. Video his ſcriptis *Wakefieldium*, in *Silvâ Criticâ*, T. IV. pag. 63. conjeciſſe v. 4.

Τῷ ΦΟΡΕΟΝΤΙ τρέχειν ΑΗΤΗι,

aut,

ΤΗι ΦΟΡΕΟΥΣΗι τρέχειν ΑΜ ΑΥΡΑι.

Sed hoc nimis à literarum ductibus recedit. Ob falſam ſcribendi methodum, vitioſe ſe habet *Meſomedis* locus in *Brunkii* Analect. T. II. pag. 292. *Antholog. Jacobs* T. III. pag. 6.

λήθουσα δὲ παρ πόδα βαίνεις,
γαυρούμενον αὐχένα κλίνεις,
ὑπὸ πῆχυν ἀεὶ βίοτον μετρεῖς,
νεύεις δ' ὑπὸ κόλπον ἀεὶ κάτω ὀφρὺν,
ζυγὸν μετὰ χεῖρα κρατοῦσα.

Verſu 4. hiatus eſt, qui cum unicus ſit toto hymno, Dactylicis numeris eleganter condito, omnino tollendus. Procul dubio fuit in *Meſomede:*

νεύεις δ' ὑπὸ κόλπον ἀεὶ κάτω
ὀφρὺν, ΖΥΓΑ ΧΕΙΡΙ κρατοῦσα.

Quam bene nunc numeri utriusque verſus ſententiae conveniunt. Vox caeterum ὀφρὺν mihi ſuſpecta eſt, et ſine ullo ſententiae damno tollenda. Tum eſſet:

νεύεις δ' ὑπὸ κόλπον ἀεὶ κάτω
ζυγὸν μετὰ χεῖρα κρατοῦσα.

Conferendus cum *Meſomede*, *Apollonii Rhodii* locus, Lib. II, 685.

- - - οὐδέ τις ἔτλη
ἀντίον αὐγάσασθαι ἐς ὄμματα καλὰ θεοῖο,
στὰν δὲ ΚΑΤΩ ΝΕΥΣΑΝΤΕΣ ἐπὶ χθονός.

Sed quid vetat unum alterumque locum poëtarum hic emendare, ubi vera lectio in falſam librariorum inſcitiâ degeneravit? Suaviſſimus eſt *Lycophronidis* locus apud *Athenaeum*, Lib. XV. pag. 670., quem, cum vitioſus ſit, male intellectum eſſe, quid mirum? Ὅθεν Λυκοφρονίδης, ait, τὸν ἐρῶντα ἐκεῖνον αἰπόλον ἐποίησε λέγοντα, τόδε ἀνατίθημί σοι ῥόδον καλὸν νόημα, καὶ πέδιλα καὶ κυνέην καὶ τὴν θηροφόνον λογχίδα, ἐπεί μοι νόος ἄλλη κέχυται, ἐπὶ τὰν χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν. *Caſaubonus*, quod in *Aldinâ* et *Baſileenſi* editione fuit, καλὸν νόημα, in καλὸν ΑΝΘΗΜΑ mutare ſtudet; idem profert aliam coniecturam, τὸ ῥόδον καλὸν τόδ', ἐμά τε πέδιλα. Displicent haec eruditiſſimo *Jacobſio*, qui in *Animadv. ad Auct. Vet.* pag. 317. haec ſcribit: „Mihi olim in mentem venit: ῥόδον ΧΑΡΙΤΩΝ μέλημα, ut *Anacreon* Od. V. ῥόδον ἔαρος μέλημα. Od. LIII. χάρισίν τ' ἄγαλμ' ἐν ὥραις — τόδε καὶ μέλημα μύθοις.

et XXXVIII. *ἴδε πῶς ἔαρος Φανέντος χάριτες ῥόδα βρύουσιν.* Fortaſſe tamen verius, quod et à vulgatae ſcripturae ductibus proxime abeſt, et reliquis donis optime convenit; *ῥόδον καλὸν* 'ΕΙΜΑ *καὶ πέδιλα.*" Equidem, ut libere meam de hac coniecturâ ſententiam dicam, nil malim, quam ut ea Codicis alicuius auctoritate confirmetur, eſt enim ingenioſiſſima, et pulchrum ſenſum efficit. Venit tamen mihi in mentem, dum meliora dabunt acutiores, coniicere; *καλὸν* ΦΟΡΗΜΑ, et totum locum ſic ſcribere:

Τόδ' *ἀνατίθημί σοι ῥόδον*
καλὸν ΦΟΡΗΜΑ,
καὶ πέδιλα, καὶ κυνέην,
καὶ τὴν θηροφόνον ΛΟΓΧΙΔ', *ἐπεί μοι νόος*
ἄλλη κέχυται,
ἐπὶ τὰν Χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν.

Roſam hanc tibi depono,
Eximium ornamentum,
et calceos et galeam,
haſtamque feris neciferam, quoniam mens
mea alia volutat,
atque in puellam Gratiis amicam et formo-
ſam converſa eſt.

Melleos Graecos verſiculos vix exprimere poteſt lingua latina. Quamquam haud multum à vero emendatio mea abeſſe videtur, tamen aliam quoque proponere liceat. Fuit forte:

Τόδ' *ἀνατίθημί σοι ῥόδον*
ΚΑΛΑ *τε* ΣΕΛΙΝΑ.

Non ſemel à poëtis coronae roſaceae et apianae conjunctae. Memorabilis eſt locus, e carmine *Anthema*

dicto, ap. *Athen.* Lib. XIV. pag. 629. qui ſic numeris reddendus:

> Ποῦ μοι τὰ ἴα; ποῦ μοι τὰ ῥόδα; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα;
> ποῦ μοι ταδὶ τὰ ἴα; ταδὶ τὰ ῥόδα; ταδὶ τὰ σέλινα;

Verſus ſunt *ſymplecti.* Caeterum cum *Lycophronide* comparandus locus *Hedyles* poëtriae, è carmine *Scylla* inſcripto ap. *Athenaeum* Lib. VII. pag. 297. Locum correctius ſcriptum ſubiiciam:

> Ἦ κόγχου δώρημα φέροντ' ἐρυθρᾶς ἀπὸ πέτρης,
> ἢ τοὺς ἀλκυόνων παῖδας ἔτ' ἀπτερύγους,
> τῇ νύμφῃ ΔΥΣΠΕΙΣΤΩι ἀθύρματα· δάκρυ δ' ἐκείνου
> καὶ Σειρὴν γείτων παρθένος οἰκτίσατο.
> ἀκτὴν γὰρ κείνην ἀπενήχετο, καὶ τὰ σύνεγγυς
> Αἴτνης * * * *

Sermo eſt de Glauco, qui cum Scyllam amaret, in illius antrum ingreſſus eſt, dona ferens. Verſu 3. male erat: τῇ νύμφῃ δύςπιστος; nec recte *Caſaubonus* reſcribebat, δυςπίστῳ. Legendum enim δυςπείστῳ. Etenim δύςπιστος, eſt is, *cui difficulter fides haberi poteſt,* δύςπειστος vero, *qui difficulter ſibi aliquid perſuaderi patitur.* V. Cl. *Jacobs,* ad *Anthol.* T. I. P. II. pag. 248. verſum 2. ita ſcribit:

> τῇ νύμφῃ δύστηνος ἀθύρματα - - -

admodum eleganter! Idem pro ἀκτὴν γὰρ κείνην, fuiſſe ſuſpicatur:

> - - - ἀκτὴν γὰρ Σικελὴν παρενήχετο.

At haec emendatio ſplendida magis quam neceſſaria, nil enim locus habet, quod quemquam offendere poſſit. Quid ſit ἐρυθρὰ πέτρη, neſcio. Forſan ſunt ſaxa in mari, quae rubrum colorem à conchis ad-

haerentibus ducunt. Recordor ſimilem locum in *Virgilii* Cir. 103.

Purpureis late videntia litora conchis.

Memorat quoque *concham*, ob colorem *purpuream*, auctor *Mimorum* apud *Gellium*, Lib. XV. pag. 327. Halcyones Nymphis erant dilectae. *Theocrit.* Idyll. VII, 57.

Χ'ἁλκυόνες στορεσεῦντι τὰ κύματα, τάν τε θάλασσαν
τόν τε Νότον, τόν τ' Εὖρον, ὃς ἔσχατα φυκία κινεῖ.
ἀλκυόνες, γλαυκαῖς Νηρηΐσι ταί τα μάλιστα
ὀρνίχων ἐφίλαθεν, ὅσαισί περ ἐξ ἁλὸς ἄγρα.

Cum Hedyles loco convenit pulcherrimum Callimachi Epigramma, quod vitiis innumeris contaminatum, ſervavit *Athenaeus* Lib. VII. pag. 318. Feliciſſime res ſucceſſiſſe videtur *Jacobſio*, in reſtituendo epigrammate; temperare tamen mihi nequeo, quin totum locum adponam, ut in ſingulis locis emendatius legatur:

Κόγχος ἐγὼ, Ζεφυρῖτι, παλαίτερον· ἀλλὰ σὺ νῦν με
Κύπρι, Σεληναίης ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις,
ναυτίλον. ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται
τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων.
εἰ δὲ γαληναίη λιπαρὴ, θέον αὐτὸς ἐρέσσων
ποσσὶν ἀεὶ, ὡς καὶ τοὔνομα συμφέρεται.
ἔκ τ' ἔπεσον παρὰ θῖνας Ἰουλίδος, ὄφρα γένωμαι
σοί τι περίσκεπτον παίγνιον, Ἀρσινόη.
μηδ' ἐμοὶ ἐν θαλάμῃσιν ἔθ', ὡς πάρος (εἰμὶ γὰρ ἄπνους)
ΤΙΚΤΟΙΤ ΑΙΝΟΤΕΡΗ, *ὤεον ἀλκυονὶς.*
Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν· οἶδε γὰρ ἐσθλὰ
ῥέζειν, καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος.

De verſu 9. haec monet doctiſſimus Interpres ad Antholog. T. II. P. I. pag. 285. „Verba *ἐν θαλάμῃσιν*, de

templi penetralibus acceperim, ubi nautilus periculorum, quae mare habet, ſecurus iacebat. Dioſcurorum θαλάμας memorat *Euſtath.* ad Iliad. pag. 906. Rheae θαλάμαι celeberrimae. vid. Schneid. ad Nicandr. Alex. pag. 78. Totum autem diſtichon in hunc modum diſtinxerim et emendaverim:

μηδ' ἐμοὶ, ἐν θαλάμῃσιν, ἔθ', ὡς πάρος, εἰμὶ γὰρ ἄπνους,
τηρεῖται γοερῆς ὤεον ἀλκυόνος.

Quum hîc, in Arſinoës templo jaceam, vitá privatus, non amplius, ut olim feci, Halcyonis, luctuoſae avis ova, i. e. nidificationem obſervo. In his ſaltem γοερῆς ἀλκυόνος, verum puto." Non omnino in ſuam ſententiam nos perduxit vir doctiſſimus. θαλάμαι quidem Dioſcurorum etiam à *Photio* memorantur in *Lex. MS.* Θαλάμαι, καταδύσεις. θαλάμαι δὲ τόπος ἱερὸς τῶν Διοσκούρων. At hoc loco θαλάμαι, non penetralia templi, ſed *cubilia piſcium*, inter ſaxa ad maris littus ſignificare videntur. Sic ab *Homero*, cubile polypodis θαλάμη dictum, Od. ε'. 432.

Ὡς δ' ὅτε πουλύποδος, θαλάμης ἐξελκομένοιο.

Apollonius Sophiſta, vocem θαλάμη per κατάδυσιν explicat, i. e. foveam. v. 10. in *Athenaeo* erat τίκτει δ' αἰνοτέρης ὤεον ἀλκυόνης. Neſcio an recte verba reſtituerim. Alcyones in aquâ nidulantur, ſub deſertis e mari prominentibus rupibus, ubi concharum cubilia. vid. *Varro* ap. *Gellium* Lib. III. 10. Dicta eſt αἰνοτέρη, Alcyon, aut quia edit nautilum, (nam conchas et cancros cibum eſſe Alcyonis res nota, unde et ſpecies aliqua à Franco-Gallis dicta, *Martin Pécheur Crabier*, vid. *Buffon Hiſt. Natur.* T. XIII. pag. 269.) aut, ſi privata eſt pullis, hos non curare videtur, et

dura, i. e. αἰνοτέρη est. Cnf. *Valmont de Bomare Dictionaire d'Histoire Naturelle.* T. IV. p. 67.

Sed ad *Lycophronidem* revertamur. Aliud huius poëtae fragmentum e *Clearcho* laudat *Athenaeus* Lib. XIII. pag. 564. B. — καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἐρωτικῶν, Λυκοφρονίδην εἰρηκέναι φησὶν, οὔτε παιδὸς ἄρρενος, οὔτε παρθένων τῶν χρυσοφόρων, οὐδὲ γυναικῶν βαθυκόλπων, καλὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κόσμιον πεφύκει. ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει. Nemo accuratius de hoc loco egit *Wakefieldio*, qui in *Diatribe in Eurip. Hecub.* p. 14. legendum censet παρθένων ΧΡΥΣΟΦΟΒΩΝ; nec parum huic coniecturae tribuere videtur. At minime opus, ut illius coniecturam sequamur, quia lectio vulgata optimum dat sensum. Tum etiam vox φόβη, si capillum significat, nunquam in compositione occurrit; semper ponitur χαίτη, κόμη, βόστρυχος, πλόκαμος aut aliud verbum. Amor dictus χρυσοκόμας, ab *Anacreonte* apud *Athen.* Lib. XIII. pag. 599. C. et *Euripide*, Iphig. Aul. 545.

- - - ὅθι δὴ
Δίδυμ' Ἔρως ὁ ΧΡΥΣΟΚΟΜΑΣ
Τόξ' ἐντείνεται χαρίτων.

Praecipue vero *Apollo. Eurip.* Ion. 903.

- - - Ὦ Λατοῦς παῖ
πρὸς τάνδ' αὐγὰν αὐδάσω.
ἦλθές μοι ΧΡΥΣΩι ΧΑΙΤΑΝ
μαρμαίρων - - -

cnf. *Iphig. Taur.* 1244. *Supplic.* 978. *Troad.* 255. *Pind.* Olymp. VI, 71. VII, 58. etc. Diana vero in *Eurip. Phoen.* 200.

Μή ποτε, μή ποτε τάνδ'
Ὦ πότνια ΧΡΥΣΕΟΒΟΣΤΡΥΧΕ
Ὦ Διὸς ἔρνος Ἄρτεμι,
Δουλοσύναν τλαίην.

Philoxenus, Dithyrambographus, in *Cyclope*, apud *Athen.* Lib. XIII. p. 563. A.

Ὦ καλλιπρόσωπε,
ΧΡΥΣΕΟΒΟΣΤΡΥΧΕ Γαλάτεια,
Χαριτόφωνε, κάλλος ἐρώτων.

Sic videtur *Philoxeni* locus restituendus. Mihi, iterum iterumque *Lycophronidis* fragmentum consideranti, nihil mutandum videtur. Locus modo recte exhibeatur:

Οὔτε παιδὸς ἄῤῥενος, οὔτε παρθένων
τῶν χρυσοφόρων, οὐδὲ γυναικῶν βαθυκόλπων
καλὸν τὸ πρόσωπον· ἀλλὰ κόσμιον πεφύκει.
ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει.

Eleganter poëta καλὸν πρόσωπον dixit. De Sole formulam loquendi adhibuit *Sotades*, in *Iliade*, apud *Dionys. Halicarn.* de Struct. Or. p. 32.

Ἔνθ' οἱ μὲν ἐπ' ἄκραις πυρᾶς νέκυες ἔκειντο
γῆς ἐπὶ ξένης, ὀρφανὰ τεύχεα προλιπόντες
Ἑλλάδος ἱερῆς, καὶ μυχὸν ἑστίης πατρώης
ἥβην τ' ἐρατεινὴν, καὶ ΚΑΛΟΝ ἡλίου ΠΡΟΣΩΠΟΝ.

Verbo alio modo usitatus est *Hipparchus*, in *Iliade Aegyptiaca*, ap. *Athen.* Lib. III. p. 101.

- - - - ἀλλὰ
ἐν λοπάσιν μ' εὐφραίνει μήτρης ΚΑΛΑ ΠΡΟΣΩΠΑ.

De pulchrâ Persei facie, *Simonides* posuit, in *Threno*, ex emendat. Cl. *Hermanni*, de metris p. 452.

- - - - - πορφυρέᾳ
κείμενος ἐν χλανίδι ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΚΑΛΟΝ.

ἄνθος. *Lexicon Sangermanense* ap. *Ruhnk.* ad *Timaei* Lex. Plat. p. 153. ἄνθος - - - τὸ χρῶμα. In *Homerico* hymno in Cerer. 107. de Nymphis:

- - - - κουρήϊον ἄνθος ἔχουσαι.

De puero aetate florente, *Theognis*, in Elegiae fragmento ap. *Athen.* Lib. VII. p. 310. dixit:

- - - - παῖς καλὸς ἄνθος ἔχων.

Ruborem quoque in egregiâ facie iuvenis, ἀγλαὸν ἄνθος ἥβης, *Tyrtaeus* appellat, in Elegiâ ap. *Lycurgum* contr. Leocr. p. 227. cnf. *Orpheus* Argon. 1336. — Minime praeterire possum *Chaeremonis* Tragici locum, ex *Alphesiboeâ* petitum, ap. *Athen.* Lib. XIII. pag. 609. qui sic leviter refingendus:

Καὶ σώματος μὲν ὌΨΙΣ κατειργάζετο,
στίλβοντα λευκῷ χρώματι διαπρεπῆ,
αἰδὼς δ᾽ ἐπερρύθμιζεν ἠπιώτατον
ἐρύθημα λαμπρῷ προστιθεῖσα χρώματι.
κόμαι δὲ κηροχρῶτες ὡς ἀγάλματος
αὐτοῖσι βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμένοι,
ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐνετρύφων φορούμενοι.

v. 1. *Athenaeus* habet ὄψεις. στίλβοντα. *Achaeus Eretriensis* ap. *Athen.* Lib. X. p. 414.

στίλβοντες ἄνθει.

Suidae auctoritate retinui ἐρύθημα. Ait enim Grammaticus: ἐρύθημα — ἄνθος προσώπῳ ἐπιφυόμενον. Pudor dictus ἠπιώτατος, *blandidissimus*, *suavissimus;* sic *blanda Venus*, dicta à *Stesichoro* in Helenâ, apud *Schol. Euripid.* Orest. 250, ἠπιοδώρος. cnf. *Aeschyli* fragmentum e Iaculatricibus, emendatum ab *Heathio*, in Observatt. in Tragic. p. 161.

v. 5. Singulari etiam modo ἀγάλματα κόμης, *Euripides* dixit in *Electrâ* v. 875.

- - - οἷα δὴ 'γὼ καὶ δόμοι κεύθουσί μοι
κόμης ἀγάλματ' ἐξενέγκωμαι —

Ibid. 878.

Σὺ μὲν νῦν ἀγάλματ' ἄειρε
κρατί·

Unde forte corrigendus v. 886. ubi legitur:

Ὦ καλλίνικε, πατρὸς ἐκ νικηφόρου
γεγὼς, Ὀρέστα, τῆς ὑπ' Ἰλίῳ μάχης
δέξαι κόμης σῆς βοστρύχων ΑΝΑΔΗΜΑΤΑ.

Duriuſculus eſt hic Anapaeſtus in fine Iambi. Scribe:

δέξαι κόμης σῆς βοστρύχων ΑΓΑΛΜΑΤΑ.

Vox χρυσοφόρος, quae contra *Wakefieldii* opinionem, in *Lycophronide* ſervanda eſt, in memoriam mihi revocat Epigramma *Iubae*, Mauritaniae regis, quod ex *Amaranti* Grammatici *) de Scenâ libro conſervavit nobis *Athenaeus* Lib. VIII. p. 343. F. innumeris vitiis contaminatum.

Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ κεναρήφαγον ἦχος
χεύσσων Ὑψιπύλης, ἐς κακὸν ἦτορ ὅρα.

*) Fuit *Amarantus* Grammaticus Alexandrinus. Quo tempore floruit incertum eſt. Ad antiquiores certe pertinere videtur. Eius liber περὶ σκηνῆς laudatur hic ab *Athenaeo*, et Lib. X. pag. 414. Idem eſt, qui teſte Auctore *Etymol. M.* auctor fuit Commentarii in *Theocriti* carmen *Thalyſia* inſcriptum. (οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Λυκίδας ἢ Θαλύσια.) vid. *Etym. M.* voce Διεκρανώσατε, et *Valck.* ad *Theocr.* Id. VII, 155. In *Scholiis* quae nunc exſtant in Theocritum, eius nomen non occurrit. Memoratur etiam in *Etymologico Gudiano MS.* v. Ἀσπάλαθος. — εἶδος ἀκάνθης, εἴρηται παρὰ τὸ σπῶ, σπάλαθος, καὶ ἀσπάλαθος: οὕτως Ἀμάραντος εἰς Θεόκριτον. Ἐπαφρόδιτος δὲ, παρὰ τὸ σπαλιεύειν ἐτυμολογεῖ. Vocem ἀσπάλαθος adhibuit *Theocritus* Id. IV, 57. Ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι. Sub *Nicandri* nomine male hic verſus laudatur ab *Etym. M.* pag. 156. 30.

ἦν μὲν γάρ ποτ᾽ ἐγὼ Βάκχῳ φίλος, οὐδὲ τίνων δὴ
γῆρυν χρυσοβόλοις οὔασιν ἠγάσατο.
νῦν δὲ μέ χυτρόποδες κέραμοι, καὶ τήγανα ξηρὰ
χώρησαν φωνῆς γαστρὶ χαριζόμενοι.

Epigramma hoc à *Brunkio* in Analectis praetermiſſum, ſcriptum eſt à rege *Iubâ* in tragicum *Leonteum*, hiſtrionem, ὅτε κακῶς τὴν Ὑψιπύλην ὑπεκίρνατο; *cum male Hypſipylen ſaltaſſet*, ut *Athenaeus* ait. *Caſaubonus*, ex integrioribus libris in hunc modum reſtituere conatus eſt:

Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ τὸν ἀρείφατον ἦχον
λεύσσων Ὑψιπύλης, ἐς κακὸν ἦθος ὅρα.
ἦν μὲν γάρ ποτ᾽ ἐγὼ Βάκχῳ φίλος οὐδὲ τινὸς δὴ
γῆρυν χρυσοβόροις οὔασιν ἠγάσατο.
νῦν δέ με χυτρόποδες κέραμοι, καὶ τήγανα ξηρὰ
χήρωσαν φωνῆς, γαστρὶ χαριζόμενον.

In animadverſionibus haec ſcribit. „In primo diſticho λεύσσων emendavimus ex libris, pro χεύσσων, quod inepte editum. Eſt autem ſenſus pro ſenſu poſitus. λεύσσων enim eſt, *ſpectans, videns*, atqui ſonus non uſurpatur oculis, verum auribus. τὸν ἀρείφατον ἦχον, fecimus ex illis κεναρήφαγον ἦχος, quod nihil ſignificat. Illud interpretamur vocem malam, corruptam, et interfectam, ut apud *Plautum: interfecta haec res eſt.* Apud *Ariſtophanem* (Ran. 985. Brunk.), τὸ τρύβλιον τέθνηκέ μοι, pro κέκλασται, *fractum eſt, interfectum eſt, periit* - - - - vel, vocem aſperam et bello convenientiorem quam theatro. Nam ita et vox ἀρείφατος poteſt capi. ἦθος Ὑψιπύλης, eſt vox, quâ uſus hiſtrio cum ageret Hypſipylen. Sed fuit cum diſtinguerem poſt λεύσσων, et nomen Hypſipylae ad ſequentia transferrem, hoc ſenſu: Si male egit hiſtrio

Hypſipylam, noli praeterea de nobili heroïnâ male ſentire, et ob inepti actoris peccata, illam putare ineptam aut ſtultam. Quarto verſu ἠγάσατο legimus, conſentientibus membranis, pro ἠγήσατο, quod verſus non capit. χρυσοβόροις etiam pro χρυσοβόλοις emendamus. *Aurivoras* Midae *aures*, eleganter ſi quid iudico, appellavit, et poëticè, quae propter auri famem illi ſunt datae. Nota Midae fabula. Imperitum autem muſicarum rerum iudicem, Midae aures habere, hoc eſt, aſininas, venuſtiſſimum dictum eſt - - - - quinto verſu per χυτρόποδας κεράμους et ollas fictiles, intelligit *Iuba: cibos elixos:* per τήγανα ξηρὰ, piſces ταγηνιστοὺς, id eſt, *frictos in ſaragine.* In ſexto χήρωσαν ſcribimus auctoribus libris, non χώρησαν."

Quaedam omnino divinitus reſtituit in *Iubae* epigrammate *Caſaubonus*, nonnulla vero non attigit. Duo priora diſticha, egregiis adiutus *Caſauboni* conjecturis, ita reſtituenda arbitror:

Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ ΚΙΝΑΡΗΦΑΓΟΥ ἦχον
λεύσσων Ὑψιπύλης, ἐς κακὸν ἦθος ὅρα·
ἦν μὲν γάρ ποτ' ἐγὼ Βάκχῳ φίλος, οὐδὲ τινὸς δὴ
γῆρυν ΧΡΥΣΟΦΟΡΟΙΣ οὔασιν ἠγάσατο.

Iuba, Leonteum tragicum poſt infeliciter actam Hypſipylen loquentem inducit. Petit autem à ſpectatoribus, qui teſtes fuerant illius inſcitiae, ne ſe propter male repraeſentatam Hypſipylen, tam artis ſuae rudem omnino fuiſſe putent. Gratus, ait, quondam Baccho eram, in Dionyſiis forte ſpectaculis, at poſtquam gulae cepi me tradere, cibi varii et multiplices vocem mihi ademerunt, quam ſonoram habui. In

primi verſus emendatione, *Caſaubonus* longiſſime à *Iubae* ſententiâ aberravit. Agitur omnino de aliquo cibi genere, quo Leontei vox ademta eſt. κινάρα enim, Latinis *cinara,* genus cacti ſpinoſi, cum noſtrâ *Artiſchocke* quodammodo comparandi, cibarium eſt fervidum, idoneumque ad libidinem adcendendam. vid. *Phanias* ap. *Athen.* Lib. II. p. 70. D. cnf. *Salmaſ. Exercitt. Plin.* p. 226. Adhibitâ hac emendatione patet jocus *Iubae,* dicentis, tragicum Leonteum, priusquam agebat Hypſipylen, cacto ſe ingurgitaſſe et piſcibus, quibus conſumptis, ſuaviloquentiâ equidem non ſplendere poterat. Recte, ni fallor, ſcripſi χρυσοφόροις. Bacchus enim anulis auriculariis ornatus. Sic ſaepius in Vaſculis Graecorum pictis, ab *Hancarvillio,* aliisque editis occurrit.

Vs. 11.

- - - ὀδυρόμενον παρακοίτην.]

Inconſolabilem inſatiabilemque luctum, quo mortem Regillae proſequutus eſt *Herodes,* multis deſcribit *Philoſtratus* in eius vitâ. Non defuerunt tamen, qui fictum illum luctum fuiſſe contenderent. Hoc nomine reus quoque actus eſt à *Braduâ*, Regillae fratre, at abſolutus. Falſum fuiſſe crimen adſtruere conatur *Philoſtratus.* cnf. *Salmaſ.* et *Viſcont.* Cum porro *Herodes* ſecundum Conſul fieri poſſet, noluit, et hoc coniugis manibus tribuit, quod eam ſcilicet lugeret. Memorat etiam *Philoſtratus,* Herodem totam domum et parietum picturas, nigris induxiſſe velis, quae res tum nova erat.

Vs. 13.

Οὔνεκά οἱ παῖδας μὲν ἀμύμονος ἐκ μεγάροιο
Ἅρπυιαι Κλωθῶες ἀνηρείψαντο μέλαιναι
ἡμίσεας πλεόνων· —]

Opinio apud antiquos obtinebat, ſubitâ morte extinctos, à diis rapi inferis, à Plutone, Proſerpinâ, aliis. Hac certe perſuaſione ſe et alios conſolabantur, quoties quis in natando, venando, aliove modo perierat; inprimis, ſi corpus non inveniretur, fluctibus ſubmerſum, vel à feris comeſtum. Iam *Homerus*, quem forte ante oculos habuit *Marcellus*, Od. α', 241.

Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἍΡΠΥΙΑΙ ἈΝΗΡΕΙΨΑΝΤΟ.
Ὤιχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε,
Κάλλιπεν.

Od. υ', 76.

τόφρα δὲ τὰς κούρας ἍΡΠΥΙΑΙ ἈΝΗΡΕΙΨΑΝΤΟ,
καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν Ἐριννύσιν ἀμφιπολεύειν.

Scholiaſtes: Ἅρπυιαι, δαίμονες. ἢ ἄνεμοι ἁρπακτικοί.

De Aurorâ, Od. ο', 250.

ἀλλ' ἤτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.

Epigramma DCCIX, in Analect. *Brunk.* T. III. pag. 304.

Νύμφαι Κρηναῖαί με συνήρπασαν ἐκ βιότοιο,
καὶ τάχα που τιμῆς εἵνεκα τοῦτ' ἔπαθον,
νηπίη, οὐδὲ δυοῖν ἐτέοιν τέλος ἐξανύσασα,
Φιλησίη τὴν κλῆσιν, Αὐσονὶς γένος.

Callimachus, in Analect. *Brunk.* T. I. pag. 470.

Ἀστακίδην τὸν Κρῆτα τὸν αἰπόλον, ἥρπασε Νύμφη
ἐξ ὄρεος· καὶ νῦν ἱερὸς Ἀστακίδης.

οὐκέτι Δικταίῃσιν ὑπὸ δρυσὶν, οὐκέτι Δάφνιν
ποιμένες, Ἀστακίδην δ' αἰὲν ἀεισόμεθα.

cnf. *Iacobs* in Antholog. Graec. T. I. P. II. pag. 301. Caeterum cum Marcello conferendum venuſtiſſimum epigramma ap. *Brunk.* Analect. T. III. p. 305. cnf. *Toup.* in *Theocriti* Syracuſ. p. 329.

Poëta noſter Parcas vocat *ἁρπυίας κλωθῶας.* Κλωθὼ, una e Parcis, et ſic omnes quoque dictae. *Heſychius:* Κλῶθες — *αἱ μοῖραι.* ubi *Salmaſius* putabat legendum eſſe Κλωθῶες. Sed Κλῶθες vera lectio eſt, *Codicis Marciani* et antiquarum edd. nam *Homero* dictae Parcae *κατακλῶθες*, Od. *η'.* 197.

- - - - *ἔνθα δ' ἔπειτα*
πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα, κατακλῶθές τε βαρεῖαι,
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

Scholiaſtes: τὸ δὲ κλῶθες ἢ κατακλῶθες μεταπλασμὸν ἔπαθεν ἐκ τοῦ αἱ κλωθοὶ, οὗ εὐθεῖα ἡ Κλωθώ. *δηλοῖ τε τὰς μοίρας παρωνομασθείσας ἀπὸ μιᾶς αὐτῶν τῆς* Κλωθοῦς. v. *Erneſti* ad *Hom.* l. c. Obſervat *Viſcontius* ad h. l., in nummo Imperatoris Diocletiani, tres Parcas et quidem nentes, repraeſentatas eſſe, cum inſcriptione: *Fatis victricibus.* vid. *Viſcont.* p. 81. — *ἀνηρείψαντο* eſt verbum Homericum, illuſtratum ab *Albert.* ad *Heſych.* voc. *ἀνερίψαντο* et *ἀνηρείψαντο*, ex Iliad. *υ'*, 234. et Od. *α'*, 241. itemque *Heſiodo* et *Appollonio.* Adde *Orph.* Argon. 288. v. 15. *ἡμίσεας πλεόνων.* Quatuor liberos Herodi tribuit auctor Inſcriptionis, diſſentit vero *Philoſtratus.* Difficultates ex hac diſſenſione et varietate ortas, expoſitae in not. (11), ad *Vit. Herod. Attici.*

Vs. 17.

σφιν νηλῆς.]

Lapis exhibet: σφινηλῆς, omiſſâ literâ ν. Paſſim ſimiles obſervati ſunt errores in Inſcriptionibus et auctoribus antiquis. In Inſcriptione ap. *Chishull*, Antiq. Aſiat. pag. 98. lin. 35. legitur: ΤΑΣΤΗΛΑΣ, pro ΤΑΣ ΣΤΗΛΑΣ. p. 102. lin. 18. ΤΙΣΤΟΧΑΖΟΙΤΟ, pro ΤΙΣ ΣΤΟΧΑΖΟΙΤΟ. In Codd. MSS. non infrequens error. vide exempla ap. *Pierſon.* Veriſim. I, 9. pag. 107. Non abſimilis huic errori corruptela in *Aeſchyli* loco ex *Heliadibus*, apud *Athen.* Lib. XI. p. 469. Ibi legitur: ἐνθ' ἐπὶ δυσμαῖς ἴσου πατρὸς Ἡφαιστοτευχὲς δέπας, ἐν τῷ διαβάλλων κτλ. Anapaeſti duo miſerrime depravati ſunt. Legendum:

Ἔνθ' ἐπὶ δυσμαῖς ΣΟΥ πατρὸς Ἡφαιστοτευχὲς δέπας, ἐν τῷ διαβάλλων
κλ.

Concurſus duarum literarum σ, errorem protulit. Caetera quae ſequuntur tam corrupta ſunt, ut nihil intelligam. Hac opportunitate, de nonnullis poëtarum locis, ubi tales errores librariorum obſervavimus, nobis animadverſa communicabo. In *Ariſtophanis* Lyſiſtratâ, v. 518. ait mulier:

– – – πῶς ταῦτ', ὦ 'νερ, διαπράττεσθ' ὧδ' ἀνοήτως;
ὁ δ' ἔμ' εὐθὺς ὑποβλέψας φάσκεν ἄν· εἰ μὴ τὸν στήμονα νήσεις,
ὀτοτύξει τοι μακρὰ τὴν κεφαλήν.

Mi vir, qui fit, ut haec tam ſtulte agatis? At illo ſtatim limis me intuens dicebat: Niſi ſubtemen neveris, dolebit tibi caput diu. *Brunk.* in Notis, p. 37. bene monuit haec: „Corrupte vulgo legitur hic verſus tum quoad metrum, tum quoad φράσιν:

῾Ο δὲ μ᾽ εὐθὺς ὑποβλέψας ἔφασκε, κεὶ μὴ τὸν στήμονα
νήσω —

perſanatum eum fore credidit *Orvillius* ad Charit. p. 506. ſi legatur φάσκεν. Sed non animadvertit abſurdum eſſe κεὶ μὴ νήσω. Nullus hîc locus eſſe poteſt copulae. Regii vocem ἔφασκε omittunt: praeterea in A. ſcriptum ὑποβλέψας, εἰ μὴ τὸν στήμονα νήσεις, quod poſtremum veriſſimum eſt: unde maximam partem optime repoſui:

῾Ο δ᾽ ἔμ᾽ εὐθὺς ὑποβλέψας φάσκεν ἄν· εἰ μὴ τὸν
στήμονα νήσεις."

Ob librarii errorem, Viri docti veram lectionem non adſequuti ſunt. Credo legendum eſſe:

῾Ο δ᾽ ἔμ᾽ εὐθὺς ὑποβλέψας ῎ΑΝ ᾽ΕΦΑΣΚ᾽, εἰ μὴ τ. σ. ν.

Quid eſt, quod aut reliquis non bene reſpondeat, aut Ariſtophanéum dicendi genus minus deceat? Excutiamus nonnulla alia in *Ariſtophane*, virorumque doctorum obſervationes. In Thesmophor. 225., Mneſilochus ait:

- - - εἰς τὸ τῶν σεμνῶν θεῶν.
Οὐ γὰρ μὰ τὴν Δήμητρά γ᾽, ἐνταυθοῖ μενῶ
τεμνόμενος.

Ne minimam quidem hoc loco particula γε vim habet, ad quam caeterum, ut recte obſervavit Cl. *Iacobs* in praef. ad Exercitatt. Critic. p. XX., confugere ſolent, qui verſus menſuram aliter explere non poſſunt, Critici. Ubi acumen *Brunkii*? Legendum ſine controverſiâ:

Οὐ γάρ, μὰ τὴν ΔΗΜΗΤΡ᾽, ΕΤ᾽ ἐνταυθοῖ μενῶ.

Ariſtophanes talem emendationem poſtulare videtur, nam in Nub. 814. ait:

Οὔ τοι, μὰ τὴν ᾽Ομίχλην, ῎ΕΤ᾽ ἐνταυθοῖ μενεῖς.

Vesp. 1442.

Οὔ τοι, μὰ τὴν ΔΗΜΗΤΡ', ΈΤ' ἐνταυθοῖ μενεῖς.

Aves. 1443.

Οὔ τοι, μὰ τὰς κεχνῆδας, ΈΤΙ σοῦ σχήσομαι.

E meâ opinione locus quoque corruptus, in Equit. 460.

Ταυτὶ, μὰ τὴν Δήμητρά, μ' οὐκ ἐλάνθανε
τεκταινόμενα τὰ πράγματ'· ἀλλ' ἠπιστάμην
γομφούμενά γε τὰ πάντα καὶ κολλώμενα.

Liber Ravennas vs. 3. ita exhibet:

γομφούμεν' αὖ τὰ πάντα κ. κ.

Omnino illud γε à librario intrusum, deest etiam in antiquis Edd. Miror *Invernizzium*, cui optima copia data, emendandi multa illustrandique alia, nihil hic monuisse. Legendum puto:

γομφούμεν' ΑΥΤΑ πάντα καὶ κ.

Transeamus ad loca nonnulla poëtarum apud *Athenaeum*. *Lycophron*, magis Cassandrâ suâ, quam aliis carminibus notus, Satyram in Menedemum, Eretriacae sectae principem aliosque philosophos scripserat, e quâ elegantissimum locum, at valde depravatum, conservavit nobis *Athenaeus*, Lib. X. p. 420. quem sic partim e *Toupii* partim e meâ sententiâ scribendum esse existimo:

Παῖδες κρατίστου πατρὸς ἐξωλέστατοι
ἐγὼ μὲν ὑμῖν, ὡς ὁρᾶτε στρηνιῶ.
δεῖπνον γὰρ οὔτ' ἐν Καρίᾳ, μὰ τοὺς θεοὺς,
οὔτ' ἐν Ῥόδῳ τοιοῦτον οὔτ' ἐν Λυδίᾳ,
κατέχω δεδειπνηκὼς, Ἄπολλον, ὡς καλόν!
* * * * * * * ἀλλὰ καὶ κυλίχνιον
ὑδαρὲς ὁ παῖς περιῆγε τοῦ πεντωβόλου

ἀτρέμα παρεξεστηκότος, ἀλιτήριος
καὶ ΔΗΜΟΚΟΙΝΟΣ *ἐπεχόρευε δαψιλὴς*
θέρμος, πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης.

Improbi filii, patris optimi,
ego, ut adſpicitis, hic vobiscum laſcivio.
Nullâ etenim per deos coenâ eiusmodi
nec Cariâ, nec Rhodi, nec Lydiâ
acceptus ſum, Apollo, quam ſplendida!
* * * * * * * *pocillum etiam*
aquâ impletum, puer praebuit, emptum obo-
lis quinque,
vini ſubvapidi; infamis
plebeiusque ſaltabat lupinus,
multus, inopum triclinio compotor.

verſu 6. in Athenaeo legebatur:

ἀλλὰ καὶ κυλίκιον ὑδαρὲς
ὁ παῖς περιῆγε.

adhibui *Toupii* emendationem:

* * * * *ἀλλὰ καὶ κυλίχνιον*
ὑδαρές.

vid. eius Emendat. in Suid. T. II. p. 277. Quod hic habes *πεντωβόλου*, ad poculi vilitatem pertinere mihi videtur, ad vinum vero transtulit *Toupius*, qui acute vitioſum in Athenaeo, *ἀτρέμα παρεξεστηκὸς*, in *ἀτρέμα παρεξεστηκότος* mutavit. *οἶνον* enim *παρεξεστηκότα*, *viliſſimum* et *ſubvapidum*, *Lycophron* vocat, quomodo etiam *Ariſtides*, et alii à *Toupio* laudati. De voce *ἀλιτήριος* conſule *Interpp.* ad *Heſych.* h. v. *Spanhem.* ad *Callim.* p. 80. *Ruhnk.* ad *Tim.* Lex. Plat. p. 24. Infeliciter ni fallor tentavit v. 9. *Toupius*, qui ſic legitur in *Athenaeo:*

καὶ δημόνικος ἐπεχόρευε δαψιλὴς
θέρμος.

putat legendum esse:

καὶ δημόλοιχος ἐπεχόρευε δαψιλὴς
θέρμος.

Vera lectio est δημόκοινος. Est enim θέρμος δημόκοινος, *cicer plebeium, infame.* Proprie δημόκοινος est *tortor.* *Herodianus* Grammaticus ad calcem *Phrynichi:* Δημόκοινος — ὁ στρεβλῶν καὶ βασανίζων. *Ammonius* voc. Δήμιος. δήμιος καὶ δημόκοινος διαφέρει. δήμιος γάρ ἐστιν ὁ ἀναιρῶν τοὺς καταδίκους. δημόκοινος δὲ ὁ βασανίζων. cnf. ib. *Valk.* *Pollux.* Lib. VIII, 71. et Commentatores, quibus adde *Mauſſac.* ad *Harpocrat.* v. δημόκοινος. *Cyrillus* Lex. MS. δημόκοινον — — τὸ δημόσιον. *Euſtathius* ad Od. Σ. T. III, p. 1835, ed. Rom. ubi copiosus est de titulis, hominibus misellis datis, ait: - - - - ἐξ οὗ σκῶμμα πονηροῖς ἐπέκειτο, τὸ δημόκοινος. Cicer est συμπότης πενήτων καὶ τρικλίνου. Sic *ſalem* in Cassandrâ, 135., ξένοις σύνδορπον dixit:

- - - - τὸν ξένοις
σύνδορπον Αἰγαίωνος ἀγνίτην πάγον.

ubi vid. *Schol.* Lupini vilissimum pauperum et philosophorum cibus. v. *Burmann,* ad Petron. c. 14. Verbo ἐπεχόρευε, eodem modo usus *Diphilus* apud *Athen.* Lib. VI. p. 230.

Εἰς τὸ μέσον ΕΠΕΧΟΡΕΥΣΕ σαπέρδης μέγας.

Refert *Athenaeus*, ex eodem *Lycophrone*: ἑξῆς δὲ φησὶν, ὅτι ζητήσεις ἦσαν παρὰ πότον,

- - - - τράγημα γὰρ
ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος.

ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συνόντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον,

ὁ ὄρνις κατελάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τοῖσι δὲ οὐδέπω κόρος. Deinde vero inter potandum quaeſtiones ait propoſitas,

- - - bellarium enim
ſapiens ſermo in medio habitus.

Narratur quoque, ſaepenumero accidiſſe, ut congreſſi longius ſermones cum protraherent, gallus Auroram denuntians, eos ſuis disputationibus nondum ſatiatos interpellaret. Haereo, ut verum fatear hoc loco, nam disjecta membra poëtae in verſus ordinare, impoſſibile fere eſt. Caeterum verbis *τοῖσιν δὲ οὐδέπω κόρος*, è *Lycophrone* petitis, utitur conviva ap. *Athen.* Lib. X. p. 445. *σὺ δὲ παροινῶν καὶ μεθύων οὐδέπω κόρον ἔχεις.* Ipſe *Lycophron* in incertâ tragoediâ apud *Stobaeum*, Tit. CXX. p. 491. *Grot.* *οὐ γὰρ ἔστ' αὐτοῦ κόρος.* Duo verſus *Lycophronis*, paullo emendatiores, leguntur etiam in *Diogene Laërtio*, in Menedemo, Lib. II. ſect. 140. pag. 161. *Menag.* - - - - *ἅπαντα φησὶν ὁ Λυκόφρων ἐν τοῖς πεποιημένοις* ΣΑΤΥΡΟΙΣ *αὐτῷ, οὓς* ΜΕΝΕΔΗΜΟΝ *ἐπέγραψεν, ἐγκώμιον τοῦ φιλοσόφου ποιήσας τὸ δρᾶμα, ὧν καί τινα ἐστὶ τοιαυτὶ*

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον· τράγημα δὲ
ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιληκόοις λόγος.

Aliter ergo ab *Athenaeo*, aliter à *Diogene Laërtio*, locus *Lycophronis* laudatur. Fuit forſan duplex recenſio poëmatii. De Menedemo philoſopho vide eruditam disputationem, in obſervationibus ad verſionem *τῶν* LXX. Danielis, pag. 490. (*Rom.* 1773.) *κυκλεῖν*, haud dubie hic ſignificat, *in orbem distribuere*, *κύκλῳ ῥεύειν*, ut *Antiphanes* Comicus dixerat ap. *Athen.*

in Epitome Casaubon. p. 781. ex emend. *Valkenarii* ad *Callimachi* elegiaca, p. 258.

- - - - χρυσοκόλλητον δέπας
μεστὸν, κύκλῳ χορεῦον.

Verbum προκυκλεῖν, tali significatione occurrit in *Chelidonistarum carmine*, ap. *Athen.* Lib. VIII. p. 360. C. quod sic legendum:

ἦλθ', ἦλθε χελιδὼν, καλὰς ὥρας
ἄγουσα καὶ καλοὺς ἐνιαυτοὺς,
ἐπὶ γαστέρα λευκὰ, κἀπὶ νῶτα μέλαινα
παλάθαν οὐ ΠΡΟΚΥΚΛΕΙΣ;
ἐκ πίονος οἴκου;
οἴνου τε δέπαστρον
τυροῦ τε κάνιστρον
καὶ πυρῶν;

vid. Cl. *Hermann* de metris p. 337. *Athenaei* lectionem προκυκλεῖς, servandam puto, quam nullo iure *Casaubonus* et *Meursius* reiicere voluerunt. Iam vero et sequentem locum, levi mutatione et probâ distinctione donatum, hîc ad partes vocabo:

πότερ' ἀπίωμες, ἢ λαβώμεθα;

* * * *
* * *
* * * *

εἰ μέν τι δώσεις, εἰ δὲ μὴ, οὐχ ἐάσομες
ἢ τὰν θύραν φέρωμες, ἢ τὸ ὑπέρθυρον
ἢ τὰν γυναῖκα, τὰν ἔσω καθημέναν
ΜΙΚΚΑ μὲν ἐστὶ, ῥαδίως μιν οἴσομες
ἂν δὴ φέρῃς τι, μέγα τι ΣΟΙ δὴ καὶ φέροις,
ἄνοιγ' ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι,
οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.

Emendationes meas vix cuiquam displicere posse arbitror. v. 4. pro μικρὰ, scripsi μικκὰ, postulante *Doricâ*

dialecto; Dores enim, teste *Gregorio*, de dialect. Dor. p. 130. τὸ μικρὸν ΜΙΚΚΟΝ λέγουσι, laudato in testimonium loco *Theocr.* Id. V, 66. cnf. Id. VII, 64. XV, 12, 42. etc. Eadem formâ usus *Callimachus* ap. *Etym. M.* p. 582.

Ἀεὶ τοῖς μίκκοις ΜΙΚΚΑ διδοῦσι θεοί.

vid. Fragm. *Callimachea.* CLXXIX. *Bentl.* et XXXV. p. 294. *Valken.* cnf. Hymn. in Cer. 111. *Boeotus*, in *Aristoph.* Acharn. 909.

ΜΙΚΚΟΣ γα μᾶκος οὗτος.

Μικκύλα, occurrit in *Moscho*, Id. I, 13. ed. *Jacobs.* *Etym. M.* p. 587. Μικκίλος (l. Μικκύλος), μικρὸς, ὑποκοριστικῶς. *Phot. Lex. MS.* Μίκκαιον — μικρότατον. v. *Eustath.* ad Iliad. ε'. pag. 610. *Aelius Dionysius* ap. *Eustath.* ad Iliad. β', p. 217. usum verbi Ionibus tribuit; at *Eustathius* ipse ad Iliad. ε'. pag. 610. recte Aeolicum vocare iubet. Versus 5., ita ab *Athenaeo* exhibitus:

ἂν δή φέρῃς τι, μέγα δή τι καὶ φέροις.

Sed metrum claudicat. *Barnesius* ad Homeri Εἰρεσιώνην, ita emendat:

- - - - , μέγα τί μοι δή καὶ φέροις.

Cl. *Ilgen*, (in Opuscul. philolog. T. I. p. 168.) contra, scribendum putat:

- - - - , μέγα τι δή μοί κεν φέροις.

At sine dubio legendum est:

- - - - - , μέγα τι ΣΟΙ δή καὶ φέροις.

Si quid nobis adfers, magnam tibi quoque gratiam paras. Elegantissime Graeci dicunt μέγα τι φέρειν, et μέγα τι ποιεῖν, pro *gratiam reddere, referre gratiam alicui*, aut *remunerari rem.* μέγα κακὸν ποιεῖν, pro *malo adficere*, mulier dixit ad moechum suum,

in *Locrico* luxurioſo *carmine*, quod *Athenaeus* conſervavit, Lib. XV. p. 697. B.

Μὴ προδῷς ἄμ' ἱκετεύω· πρὶν καὶ μόλεν κεῖνον, ἀνίστω.
Μὴ κακὸν μέγα ποιήσῃς καί με τὰν δειλάκραν.
Ἀμέρα καὶ ἤδη· τὸ φῶς διὰ τᾶς θυρίδος οὐκ ἐσορῇς;

Sic locus diſtinguendus, ſolutâ oratione *Athenaei* immiſtus. v. 1. male erat ἄμμ'. *Heſych.* δειλάκρα. δειλαία. *Etym. Gudian. MS.* δειλακρείων, ὁ δειλός. Ἀριστοφάνης, ὦ δειλακρείων πῶς ἦλθες - - - εἴρηται καὶ δείλακρος καὶ δειλάκρα.

Vs. 18.

πρίν περ γηραιῇσι μιγήμεναι ἠλακάτῃσι.]

Verbum μίγνυσθαι, pro πελάσαι, *appropinquare*, poſitum eſſe, obſervavit *Viſconti.* Idonea probatio e *Homero* petenda. v. Iliad. ω', 91. γ', 206. Od. ε', 386. ζ', 136. η', 246. Eleganter γηραιαῖς ἠλακάταις μιγῆναι, de iis dicitur, qui *ad ſenectam proveniunt.* Simili plane locutione *Martialis*, *breves colos* dixit, de vitâ brevi ac non diuturnâ. Lib. IX, 18.

Latonae venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras penſa, brevesque colos.

Animadverſione praeterea dignum, ἠλακάτας hîc ab auctore dici, non ἠλακάτην, quamvis de unius vitâ fatoque agatur, ut à *Martiale*, *colos*; non colum. Lib. VII, 46.

Non tulit invidiam nigri regnator Averni,
et fatis raptas reddidit ipſe colos.

Vs. 19.

ἐπίηρον.]

Pro ſolatio, ad conſolationem ipſi, ἔστειλεν, ἔδωκεν *Imperator*. Vocem ἐπίηρον inauditam eſſe bonis ſcripto-

ribus, *Brunk* monuit ad Analect. T. III. pag. 112 et 220. Idem eſſe ac ἐπιήρανον credidit *Viſconti.* Fallitur vir doctiſſimus, praeterea omnino alia ratio habenda *Homerici* ἐπίηρα φέρειν. Voce ἐπίηρα, ut ſubſtantivâ et neutrius generis uſum fuiſſe *Antimachum Colophonium*, ex *Heſychio* patet. Ἐπίηρα. τὴν μετ' ἐπικουρίας χάριν μεγάλην, ἢ ἐκ τῆς περιουσίας· ὡς Ἀντίμαχος. Hoc ergo contra eos eſt, qui omnino vocem e graecitate eliminant, ut Interpp. ad *Heſych.* v. ἦρα et *Brunk.* l. l. In tanto quidem naufragio Graecorum poëtarum, quorum quantilla pars ſervata fuit, non licet tam audacter aliquid mutare, non decet, quidquid unus et alter Criticorum faciant. Acuta eſt de voce ἐπίηρα obſervatio Cl. *Wolfii*, in Praef. ad *Hom.* Iliad. p. XXI. „In primis“ ait „ſaepe à librariis praepoſitiones verbis male appictae ſunt, quae ſeparatim ſcribi debebant, tum maxime, cum praepoſitio aliqua poſt ſuum nomen poſita, aliove modo per tmeſin ab eo avulſa erat - - - Retulerant in iis dudum Interpp. ad *Heſych.* T. I. p. 1648., verbum ἐπίηρα, Iliad. α', 572. 8. in quo ἐπὶ ab ἦρα distractum, ad φέρειν referri docuerunt. Sed et hic diverſas fuiſſe Grammaticorum ſententias, Gloſſographi Graeci arguunt. Probabilem quidem illam obſervationem hoc facit, quod afferunt, ἦρα φέρειν alibi vel nude eſſe, vel praepoſitionem ſi adſit, interdum ab ἦρα divulſam et alii vocabulo iunctam occurrere; ut, Od. γ', 164. π', 375. Addi poterat ſimilis forma Hom. χάριν φέρειν τινί, favens iis, qui ἦρα ſubſtantivum eſſe putant. At vero mox eadem dubia redditur loco Od. τ', 343. Οὐδέ τι μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ γίγνεται. Nihil noſtram quaeſtionem iuvat

altera ibi lectio ἐπίηρ' ἀνὰ θυμῷ, merito improbata ab *Euſtathio.* Quod ſi et hic ἐπὶ ſcripturâ ſeparare velles, ab ἦρανα, unde contractum videtur ἦρα adiectivum, nec id facile alicui probares, cum ſic ἐπὶ ad γίγνεται trahendum eſſet. Probare autem *Ariſtarchus* videtur vulgatum ἐπίηρα. vid. *Etym. M.* p. 359, 43. *Schol.* Waſſenb. p. 185. et *Euſtath.* p. 152. ubi ineptae derivationis ab ἦρ, in *Etym. M.* primo loco poſitae, auctor laudatur *Herodianus.*"

Vs. ibid.

- - - - ὀδυρομένῳ ἀκόρητον.]

vide quae ſupra ad v. 11. monui.

Vs. 20.

Καὶ βασιλεὺς, Διὶ πατρὶ φυὴν καὶ μῆτιν ἐοικώς.]

Eſt Marcus Aurelius Antoninus Philoſophus. Tempore Antoninorum primum adſueverunt Graeci, Auguſtos Auguſtasque ſalutare βασιλεῖς et βασιλίσσας, quem uſum magnâ eruditionis copiâ illuſtravit, *Spanhem.* de Uſu et Praeſt. Numiſm. Disſert. XII. p. 398. 400.

Vs. 21.

- - - ἐς Ὠκεανὸν θαλερὴν ἔστειλε γυναῖκα.]

Inſulae fortunatae, in Oceano à veteribus poſitae. vid. *Salmaſ.* et *Viſcont.*

Vs. 23.

Αὐτὰρ ὁ ἀστερόεντα περὶ σφυρὰ παιδὶ πέδιλα
δῶκεν ἔχειν, τὰ λέγουσι καὶ Ἑρμάωνα φορῆναι
ἦμος ὅτ' Αἰνείαν πολέμου ἐξῆγεν Ἀχαιῶν,
νύκτα διὰ δνοφερήν.]

In gratiam ac ſolatium *Herodis*, imperator M. Antoninus, eius filium ſenatorem fecit. ἀστερόεντα πέδιλα,

vocat *calceos lunatos,* quibus luna adſuta erat; quod patriciorum inſigne. vid. *Salmaſ.* Fuêre, qui putarent, ſemicirculum illum, qui adſuebatur calceis patriciorum, non lunulam referre, ſed notam centenarii numeri, quod initio tot Senatores fuerint. Auctor eſt *Iſidorus,* Orig. Lib. XIX. c. 34. haec monens: „Patricios calceos Romulus reperit quatuor corrigiarum, aſſutaque lunâ, his ſoli Patricii utebantur. Luna autem in eis non ſideris formam, ſed notam centenarii numeri ſignificabat, quod initio patricii, ſenatores centum fuerint.“ *Philoſtratus,* de Herodis filio verba faciens, ornamentum in calceis, *ἐπισφύριον ἐλεφάντινον μηνοειδὲς* vocat.

Quam *Marcellus* dat hiſtoriam originis, adfigendi patriciorum calceis lunam, apud nullum alium auctorem, eorum qui nunc exſtant, occurrit. Fabulam ergo, aut, ut *Salmaſius* putat, ex iis hauſit poëta, qui *τὰ Αἴτια* ſcripſerunt, quorum praecipui memorantur, inter Graecos *Callimachus,* inter Latinos, *Varro;* aut, quod probabilius e *Viſcontii* ſententiâ, ex deperditis auctoribus *τῶν παραλειπόμενων.* *Virgilius,* ad locum aliquem incerti auctoris *τῶν Τρωϊκῶν* reſpexiſſe videtur, ubi haec fabula expoſita erat, referens, ſtellam coelo delapſam, viasque ſectantem praeluxiſſe Aeneae, et Idaeâ ſe ſylvâ condidiſſe, eâque duce, Aeneam et ſocios ſalvos ad eum locum perveniſſe, ubi ſe condiderat. Sic autem ille, Aen. II, 696.

- - - - de coelo lapſa per umbras
Stella facem ducens multâ cum luce cucurrit.
Illam, ſumma ſuper labentem culmina tecti,
Cernimus Idaeâ claram ſe condere ſilvâ.

Signantemque vias; tum longo limite ſulcus
Dat lucem, et late circum loca ſulfure fumant.

Sanctum ſidus, paulo poſt vocat, v. 699.

Hic ergo victus genitor ſe tollit ad auras
Adfaturque deos, et ſanctum ſidus adorat.

Poëta noſter, non ſtellâ, ſed Mercurio duce, qui ſtellam in lunae modum talaribus infixam habebat, Aeneam Idam petiiſſe, et in tutum ſe recepiſſe ſcribit: et in eius rei memoriam Aeneadas ſtellae illius vel lunae figuram calceis ſuis adſuiſſe: quod poſtea nobilitatis inſigne fuit Romanis. *Quintus Smyrnaeus*, non ſtellam, nec Mercurium ſtelligera habentem talaria, ſed Venerem ipſam ducem Aeneae fuiſſe tradit, cum Troiae fugeret incendium. Totus *Quinti Smyrnaei* ſuaviſſimus locus, paulo emendatius à Rhodomanno ſcriptus, ita ſe habet, Lib. XIII, 13. ſq.

- - - - ὣς παῖς ἐσθλὸς ἀμύμονος Ἀγχίσαο
ἄστυ λιπὼν, δηΐοισι καταιθόμενον πυρὶ πολλῷ
υἱέα, καὶ πατέρα σφὸν ἀναρπάσας, φορέεσκε,
τὸν μὲν ἐπὶ πλατὺν ὦμον ἐφεσσάμενος κρατερῇσι
χερσὶ, πολυτλήτῳ ὑπὸ γήραϊ μοχθίζοντα·
τὸν δ' ἁπαλῆς μάλα χειρὸς, ἐπιψαύοντα πόδεσσι
γαίης, οὐλομένου δὲ φοβούμενον ἔργα μόθοιο
ἐξῆγεν πολέμοιο δυσηχέος· ὅς δ' ὑπ' ἀνάγκης
ἐκρέματ' ἐμπεφυὼς ἁπαλὸς παῖς· ἀμφὶ δὲ δάκρυ
χεύατό οἱ ἁπαλῇσι παρειάσιν· αὐτὰρ ὁ νεκρῶν
σώμαθ' ὑπέρθορε πολλὰ θοοῖς ποσί. πολλὰ δ' ἐν ὄρφνῃ
οὐκ ἐθέλων στείβεσκε· Κύπρις δ' ὁδὸν ἡγεμόνευεν,
υἱωνὸν, καὶ παῖδα, καὶ ἀνέρα πήματος αἰνοῦ
πρόφρων ῥυομένη· —

Tryphiodorus, qui ex eodem forte hausit fonte, ita breviter ait Excid. Il. 643.

Αἰνείαν δ' ἔκλεψε καὶ Ἀγχίσην Ἀφροδίτη,
οἰκτείρουσα γέροντα καὶ υἱέα, τῆλε δὲ πάτρης
Αὐσονίην ἐπένασσε —

In *Tabulâ Iliacâ*, conspicitur Mercurius, Aeneam cum familiâ suâ e Trojae excidio abducens. Viri docti vero qui tabulam illustravêre, *Fabrettum* dico, *Bergerum* et *B. de Montfaucon*, non nostri poëtae locum adtulerunt, in quo diserte narratur, Aeneam Mercurii ductu evasisse. In gemmâ, ap. *Augustin. Gemm.* T. II. n. 3. fuga repraesentata est Aeneae, ibique Mercurius dux, stellam in fronte gerit, lunari formâ, radiosam. cnf. *Mus. Stosch.* Cl. II. n. 385.

Vs. 25.

\- - - - πολέμου ἐξῆγεν Ἀχαιῶν,
νύκτα διὰ δνοφερήν.]

Quintus Smyrn. Lib. XIII, 326.

\- - - - οὐλομένου δὲ φοβουμένου ἔργα μόθοιο
ΕΞΗΓΕΝ ΠΟΛΕΜΟΥ δυσηχέος - - - -

Vs. 27.

Παμφανόων ἐνέκειτο σεληναίης κύκλος ἀυγῆς.]

Lacunam in lapide:

\- - - ΣΕΛ - - - Σ ΚΥΚΛΟ - - -

facili, verâ, et ab omnibus probatâ coniecturâ, sic *Salmasius* explevit:

Παμφανόων ἐνέκειτο σεληναίης κύκλος αἴγλης.

habuit enim vir doctissimus in mente, versum *Apollonii Rhodii*, Lib. IV 167.

Ὡς δὲ σεληναίην διχομήνιδα παρθένος αἴγλην.

Omnino αἴγλη ſaepiſſime de fulgore ſolis et lunae dicitur. *Poëta incertus* apud *Alexandrum Grammat.* p. 639. Ald. - - - ὦ Σμίνϑι' Ἄπολλον, τίνα χρὴ προσειπεῖν πρότερον, ἡλίου, καὶ πηγὴν τῆς οὐρανίου ταύτης αἴγλης. *Viſconti*, magis in fine probat verbum αὐγῆς, quia concurſio ſyllabarum κλος et γλης dura eſt. αὐγαὶ fere ſemper Soli tributae. v. *Homer*. Iliad. π'. 188. ϑ', 480. Od. β', 181. ζ', 98. λ', 496. *Mimnermus* ap. *Stob*. p. 536. *Tragicus* ap. eund. p. 401. *Auctor Paeanis* ap. *Athen*. Lib. XV. p. 696. *poëta incertus* ap. *Plutarch*. Opp. T. II. p. 827. De lucernarum radiis vocem adhibuit *Philoxenus* in Coenâ, ap. *Athen*. Lib. IV. p. 147. A. et de oculorum fulgore, *Licymnius Chius* ap. *eund*. Lib. XIII. p. 564. Non minus Lunae radii αὐγαὶ, dicti. vid. *Tryphiod*. 509. ibique Interpp. Hinc Luna, Σελήνη καταυγάστειρα dicta, in *Hymno Orphico*, VIII, 6. cnf. *Hymn. Homeric*. VIII, 13. — κύκλος et κύκλα Σελήνης etiam poëtis in uſu, quando de Lunâ plenâ ſermo. *Aeſopus*, in Analect. Brunk. T. I. p. 76.

ἡδέα μὲν γάρ σου τὰ φύσει καλὰ, γαῖα, ϑάλασσα
ἄστρα, ΣΕΛΗΝΑΙΗΣ ΚΥΚΛΑ καὶ ἠελίου.

Ad quem locum Cl. *Iacobs*, laudat *Leonid. Tarentin*. Ep. XLIX. ἱερὰ ΚΥΚΛΑ ΣΕΛΗΝΗΣ, et λαμπρὸς ἡλίου ΚΥΚΛΟΣ apud *Sophocl*. Antig. 416. Adde *Eurip*. Phoen. 181. ΧΡΥΣΕΟΚΥΚΛΟΝ φέγγος, et *Sophoclis* locum ap. *Achillem*, in vitâ Arati p. 122. a. ubi legitur, στρέφοντα ΚΥΚΛΟΝ ἡλίου.

Vs. 28.

Τὸν δὲ καὶ Αἰνεχάδαι ποτ' ἐνερῥάψαντο πεδίλῳ
νίασιν Αὐσονίων εὐηγενέεσσι γερᾶα.]

Sic legendum eſt e felici *Viſcontii* emendatione. E corrupto apographo lectionem nobis procudit *Salmaſius:* παρενεῤῥάψαντο, à verbo παρεῤῥάπτω. At hoc nihili eſt. Perſpicue in lapide exſtant literae πο - - -

v. 29. ita *Salmaſius* explevit:

Σύμβολον Αὐσονίοισιν ἐϋγενέεσσι γεραιόν.

„Huic verſui reſtituendo" ait „ſupplendoque, non magnam dedimus operam, ſed bonam; quod illis ſolis ut negent permitto, qui aliter reſtitui potuiſſe oſtenderent, quam hoc modo. Pediculos et apices litterarum rimetur qui volet, et ſi poterit, labem et vitium lapidis melius reſarciat, nos contenti ſimus hoc Catone."

Sequor lectionem *Viſcontii*, qui in lapide litteras ΥC, initio verſus poſitas, accurate obſervavit; et in fine integram vocem γερᾶα.

Vs. 30.

Οὔ μιν ὀνόσσηται καὶ Κεκροπίδην περ ἐόντα.] Haeſitavit ob lacunam, quam in Apographo invenit *Salmaſius.* „Verba ipſa auctoris" inquit „non tam facile poſſumus hoc loco reſtituere, quam in ſuperiore verſu. Sententiam tamen aeque bene. Sic enim legimus:

Ὡς μὶν ἐκόσμησεν καὶ Κεκροπίδην περ ἐόντα."

Reperit *Salmaſius* in apographo:

- - - ΟΥ - - - ΟCCΗΤΑΙ - - -

Viſconti vero in lapide, deletas fere literas:

- - - ΟΥΜΙΝΟ - - ΟCCΗΤΑΙ - - -

Ingenioſe inde coniicit:

Οὔ μιν ὀνόσσηται καὶ Κεκροπίδην περ ἐόντα.

Senſus ipſe ſupplementum confirmare videtur.

Appellat poëta noſter talaria, *γέρας, ἐπισφύριον ἀνδρῶν Τυρσηνῶν,* adludit enim, ut *Viſcontius* monuit, ad illud calceamenti genus, quod Thuſcum diceba-tur, quo genere utebantur Senatores Romani. *Virgilius* de Evandro, Aen. VIII, 458.

Et Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis.

Servius ad h. l. „ Thuſca calceamenta dicit crepidas, quas primo habuere Senatores, poſt equites, deinde milites. Alii calceos ſenatorios intelligi volunt, quia hoc genus calceamenti à Thuſcis ſumptum eſt.“ *Pollux,* Lib. VIII, 13. *Τυῤῥηνικὰ, τὸ κάττυμα ξύλινον, τετραδάκτυλον. οἱ δὲ ἱμάντες ἐπίχρυσοι. σανδάλιον γὰρ ἦν, ὑπέδησε δὲ αὐτὸ Φειδίας ἐν τῇ Ἀθηνᾷ. Photius,* in Lex. MS. *Τυῤῥηνικά. σανδάλια πολυτελῆ.* Caeterum plura invenies coacervata in auctoribus, qui de re veſtiariâ ſcripſerunt.

Vs. 30.

γέρας.]

Quadratarii errore, in lapide expreſſum ΤΕΡΑΣ, pro ΓΕΡΑΣ. Saepius à librariis γ et τ confundi obſervamus. In *Philodemi* de Muſicâ libello, legitur Col. I, lin. 9. ΤΕΝΝΑΙΟΤΗΤΑ pro ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΤΑ. Col. V, lin. 27. et 33., ΔΗΜΙΟΥΡΤΟΙ et ΕΤΙΝΕΤΟ, pro ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ, et ΕΓΙΝΕΤΟ. Col. XX. lin. 27. ΚΩΜΩΔΟΤΡΑΦΟΥ pro ΚΩΜΩΔΟΓΡΑΦΟΥ. Turbatur adhuc ſenſus in *Ariſtophanis* Lyſiſtratâ, 82., ubi vice verſâ, γ pro τ, poſitum. ait Lyſiſtrata:

* * *

* *

ὡς δ' εὐχροεῖς, ὡς δὲ σφριγᾷ τὸ σῶμά σου.
κἂν ταῦρον ἄγχοις.

ΛΑΜ.

μάλα γὰρ οἴω, ναὶ σιώ.

γυμνάδδομαί γα, καὶ ποτὶ πυγὰν ἅλλομαι.

quo pertinet illud γὰ Laconicum? ſcribendum ſine dubio:

γυμνάδδομαί ΤΕ, —

Admonet caeterum, commovetque hic locus, ut ſimile vitium exhibeam. In Equit. 510. legitur:

Εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς
ἠνάγκαζεν ἔπη λέξοντας γ' ἐς τὸ θέατρον παραβῆναι,
οὐκ ἂν φαύλως ἔτυχεν τούτου κλπ.

In altero verſu corruptela ſic tollenda:

ἠνάγκαζεν λέξοντας ἔπη ΠΡΟΣ τὸ θέατρον παραβῆναι.

His ſcriptis video Ravennatem librum, et auctorem argumenti in *Ariſtoph.* Nub. comprobare emendationem noſtram. Magna praeterea accedit auctoritas ex Acharn. 628.

Οὔπω παρέβη ΠΡΟΣ τὸ θέατρον λέξων.

et Pac. 734.

Χρῆν μὲν τύπτειν τοὺς ῥαβδούχους, εἴ τις κωμῳδοποιητὴς
αὑτὸν ἐπῄνει ΠΡΟΣ τὸ θέατρον παραβὰς —

Simili modo particula γε ab imperito librario intruſa, ſenſum turbat in Ran. 1055.

Μὰ Δί', ἀλλ' ὄντ'. ἀλλ' ἀποκρύπτειν χρὴ τὸν πονηρὸν τόν γε ποιητήν,
καὶ μὴ παράγειν, μηδὲ διδάσκειν. τοῖς μὲν γὰρ παιδαρίοισιν
ἔστι διδάσκαλος, ὅστις φράζει· τοῖς δ' ἡβῶσίν γε ποιηταί.

ſcribe v. 3.

- - τοῖσιν δ' ἡβῶσι π.

primus verſus in memoriam mihi revocat alium non recte exhibitum locum in Thesmoph. 149.

Χρὴ τὸν ποιητὴν ἄνδρα πρὸς τὰ δράματα,
ἃ δεῖ ποιεῖν, πρὸς ταῦτα τοὺς τρόπους ἔχειν.

Quando nomen *ἀνὴρ* ponitur cum ſubſtantivo, nullus locus conceditur articulo. *τὸν* ergo inſertum ab imperito librario. Lege: *χρὴ γὰρ ποιητὴν.* Hoc melius quoque cum ſequentibus cohaerere videtur. cnf. *Aſtydamantis* Tragici locum apud *Athen.* Lib. X. p. 411. a.

Vs. 32.

- - - - *εἰ ἐτεὸν δὴ*
Κήρυξ.]

Sic *Apollonius Rhod.* Lib. IV. 292.

- - - - - *εἰ ἐτεὸν δὴ*
ὑμετέρης γαίης Ἀχελώϊος ἐξανίησι.

et Lib. II, 210.

- - - - - *εἰ ἐτεὸν δὴ*
οἶδ' ὑμεῖς.

Aratus, Phaenom. 30.

- - - - - *εἰ ἐτεὸν δὴ*
Κρήτηθεν.

Poëta incertus, laudatus à *Phaniá* apud *Athen.* Lib. VI. p. 232.

- - - *ἐτεὸν γὰρ ἐν Ἰλίου εὐρέϊ πύργῳ*
ἦν.

Notanda methodus Latina ſcribendi, ut ita dicam, quam in voce *κήρυξ* ſcribenda adhibuit quadratarius. Scalpſit enim ΚΗΡΥΧ. vid. *Viſcont.* Litera *ξ*, in Graecis inſcriptionibus, ſaepius Latinorum X expreſſa. v. *Corſini*, *Spiegazione de due antichiſſime Inſcri-*

zioni Greche. (Rom. 1756), p. 8. De Ceryce, Mercurii filio, vid. *Pollux.* Lib. VIII. segm. 9. *Ovid.* Metam. II, 107. seq. ibique Interpp. Hinc antiquissima nobilissimaque familia Athenis, Κήρυκες dicta, e quâ ortum se ferebat *Herodes. Theodorus, ἐν τῷ α' περὶ τοῦ Κηρύκων γένους* laudatur ab *Etym. M.* et *Photio* in Lex. MS. voce ἡμεροκαλλές. *Herodes* dictus *Thesides,* aut quia *Atheniensis;* nam *Virgilius* Georg. II, 383. dixit:

Praemiaque ingeniis agros et compita circum
Thesidae posuere.

aut quia cum nobilissimâ illâ familia cognatus erat.

Vs. 34.
τοὔνεκα τιμήεις καὶ ἐπώνυμος, ἡ μὲν ἄνασσαν
εἰς βουλὴν ἀγερέσθαι, ἵνα πρωτόθρονες ἕδραι·]

Quocunque modo *Salmasius* aliique Interpp. hos versus distinxêre, nullum sensum praebuit lectio vulgata, qui dignus sit poëta. Fuit primus *Viscontius,* qui rectius positis distinctionis signis, locum clarum et perspicuum reddidit. Legenda omnino longa viri docti observatio, in hunc locum: de quâ ii iudicent, qui, quid doctum sit et acutum, intelligant. Herodis enim filius, nomine Atticus, licet tam stupidus, ut viginti quatuor pueros aequales ipsi adiungendos putaverit pater, literarum appellatos nominibus, ut per hos tandem literarum addisceret rudimentum, Consul tamen factus An. 185. Hinc appellatus v. 34. *τιμήεις καὶ ἐπώνυμος.* Nam pater consulis honore splendebat an. 143. Vocem *ἐπώνυμος* tali fere significatione adhibuit *Agathon* Tragicus, in Thyeste ap. *Athen.* Lib. XII. p. 528. E.

ἐπώνυμον γοῦν εὐθὺς ἔσχομεν κλέος
Κουρῆτες, εἶναι κουρίμου χάριν τριχός.

Callimachus, in *Schol. Nicandri*, inter *Bentleiana* *Fr*. CXXXIX.

καὶ τριτάτη Περσῆος ἐπώνυμος, ἧς ὀρόδαμνον
Αἰγύπτῳ κατέπηξε.

cnf. *Valk.* in *Callimachéa fragm.* p. 10. *Pancrates Arcas*, referente *Athenaeo*, Adriano imperatori cum esset Alexandriae, velut ostentum ingens, spectandum praebuit lotum roseum, et Ἀντινόειον, *Antinoïum* vocandum esse dixit; pulcherrimi *Pancratis* versiculi, conservati ab *Athenaeo*, Lib. XV, p. 677. F.

οὔλην ἕρπυλλον, λευκὸν κρίνον, ἠδ' ὑάκινθον
πορφυρέην, λευκοῦ δὲ χελιδονίοιο πέτηλα,
καὶ ῥόδαν εἰαρινοῖσιν ἀνοιγόμενον ζεφύροισιν,
οὔπω γὰρ φύεν ἄνθος ἐπώνυμον Ἀντινόοιο.

Senatum Romanum, ἄνασσαν βουλὴν vocat. Simili modo *Martialis*, *dominum Senatum* appellat. Lib. XIV, 17.

Synthesibus dum gaudet eques, dominusque Senatus.

εἰς βουλὴν ἀγερέσθαι, *referri in Senatum, adscribi Senatui. Apollonius Rhod.* Lib. IV, 244.

ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντ' ἐνὶ τεύχεσιν —

Noto metaplasmo πρωτόθρονες ἕδραι dixit, pro πρωτόθρονοι ἕ. Sic *Homerus* Iliad. ο', 354. et π', 370. ἐρυσάρματες ἵπποι, pro ἐρυσάρματοι. ubi vid. *Schol.* Nec in compositis tantum vocibus, sed in simplicibus quoque frequenter huiusmodi metaplasmi. Sic ap. *Hom.* Iliad. λ', 600. ἰῶκα δακρυόεσσαν; quod etiam per metaplasmum declinationis pro ἰωκὴν, sicuti pro φυγὴν, *Herodotus* Lib. III. p. 370. in prosâ habet φύγα, quasi

ex tertiâ declinatione eſſet *ἰὼξ*, *ἴωκος*, et *Φὺξ*, *Φυγός*. *Epicharmus* etiam ap. *Athen.* Lib. VII. v. 288., *αἰόλαι πλῶτες*, pro *πλῶται*. Sed vide *Salmaſium*.

Vs. 36.

Ἑλλάδι δ' οὔτε γένος βασιλεύτερος, οὔτ' ἔτι φωνήν,
Ἡρώδεω]

Eleganter hic *βασιλεύτερος*, *praeſtantiorem* et *genere nobiliorem* ſignificat. Graeci ſaepius *βασιλεῖς* vocant homines, qui arte ſuâ excellunt, aliosque ſuperant ingenii praeſtantiâ. *Adrianus* Sophiſta apud *Philoſtratum*, Herodem vocabat ΒΑΣΙΛΕΑ *τῶν λόγων*. En eius verba: *Ἡρώδην δὲ τὸν βασιλέα τῶν λόγων ἀγαπητὸν, ἣν ἄοινός τε καὶ νήφων ὑποκρίνωμαι.* Apud *Eunapium*, c. 27. Proaereſius, in inſcriptione ſtatuae, *βασιλεύων λόγων* dicitur. *πολλὰ δ' ἐπὶ πολλοῖς ἀγασθέντος καὶ τυχόντος ἐπαίνων, ἀνδριάντα κατασκευασάμενοι χαλκοῦν ἰσομέτρητον ἀνέθηκαν ἐπιγράψαντες*, Ἡ ΒΑΣΙΛΕΥΟΥΣΑ ῬΩΜΗ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΑ ΛΟΓΩΝ. *Regnum dicendi*, tali modo *Martialis* uſurpavit, Lib. III, 26.

Ille decus linguae faciet, regnumque loquendi.

Verbum *βασιλεύειν* de rebus quoque dicitur, quae ſplendeſcunt. v. *Wernsd.* ad *Himerii* Or. XIV. p. 617. ſic *roſa* apud *Achillem Tat.* Lib. II, 1. dicitur *τῶν ἀνθέων βασιλεύειν*. Latini ſic utuntur verbis *rex* et *regnum*. cnf. *Graev.* ad *Cic.* Epiſt. IX, 18, 1.

Tibia Phrygia ob praeſtantiam forte *βασίλεια* dicta in corruptiſſimo *Teleſtis* fragmento apud *Athen.* Lib. XIV. p. 617. B. quod ſic forte reſtituendum: *Φρυγία καλλιπνόων αὐλῶν ἱερῶν βασίλεια, ἀηδόνειαν ἁρμόσαισα πρῶτα, Δωρίδος ἀντίπαλον Μούσας νομαιόλαν ὀμφὰν, πνεύ-*

ματος εὔπτερον αὖραν, ἀμφιπλέκων καλάμοις. De Teleſtis loco, vario modo a viris doctis tentato, vid. *Voſſium* ad *Catull.* p. 227. et Cl. *Huſchke,* Epiſt. critic. p. 47. Scripſi *ἀηδόνειαν ἁρμόσασα — ὀμφάν.* In Aldinâ erat: *αὔδονος ἥροσε. Caſaub.* edidit: *ἀηδόν᾽ ὃς ἥρμοσε. Voſſius* emendandum putavit *ἀηδόνα* et ſic tibiam appellari adfirmavit. Sed hoc nullo exemplo confirmari poteſt. Quantus praeterea foret loci ſenſus, ſi eum e Voſſii ſententiâ interpretaremur. Eleganter à poëtâ tibiae phrygiae, philomelae cantus tribuitur. *Aëdonia vox* poëtis innumeris locis celebrata. *Salejus Baſſus,* in *Pithoei* Vet. poët. p. 260.

Sic et aëdoniâ ſuperantur voce cicadae.

Vox rara *ἀντίπαλος,* in *Critiâ* occurrit apud *Athen.* Lib. XIII. p. 600.

Τὸν δὲ γυναικείων μελέων πλέξαντά ποτ᾽ ᾠδὰς
ἡδὺν Ἀνακρέιοντα Τέως εἰς Ἑλλάδ᾽ ἀνῆγεν,
συμποσίων ἐρέθισμα, γυναικῶν ἠπερόπευμα,
αὐλῶν ἀντίπαλον φιλοβάρβιτον, ἡδὺν, ἄλυπον.

ἀμφιπλέκων, eſt idem ac *συμπλέκων* aut *διαπλέκων.* vide exempla à Cl. *Huſchke* allata, l. c. *νομαίολος* i. q. *αἰόλος* aut *ποικίλος.* Iam ſupra in *Pratinae* verſibus *αἰόλον μέλος* illuſtravimus. Adde initium carminis *Ithyphallici,* apud *Athen.* Lib. XIV. p. 622.

Σοὶ Βάκχε τάνδε Μοῦσαν ἀγλαΐζομεν
ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλῳ μέλει,
καὶ μὰν ἀπαρθένευτον; οὔτι ταῖς πάρος
κεχρήμεθα νῦν ᾠδαῖσι, ἀλλ᾽ ἀκήρατον
κατάρχομεν τὸν ὕμνον.

Tibi Bacche, ſplendidam damus hanc Muſam, effundimus que ſimplicem rhythmum ornato carmine.

intentatum aliis. Non equidem prius usitatos cantus adferimus; hymnum contra inusitatum tibi exordiamur.

Sic videtur locus distinguendus et reddendus. ἀγλαΐζομεν. Sic *Pindar.* Olymp. I, 12.

ἀγλαΐζεται δὲ καὶ
μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ —

χέειν φωνὴν, μέλος, *effundere carmen, vocem. Homer.* Od. τ', 521. de philomelâ. χέει πολυηχέα φωνήν. *Lycophron* Alex. 5. χέασα παμμιγῆ βοήν. *Apollon. Rhod.* Lib. IV, 749. ἀμφὶ δὲ πέπλον Ὀφθαλμοῖσι βάλλουσα γόον χέεν. *Menalippides* Lyricus ap. *Athen.* Lib. X. p. 429. τοὶ δὲ παράπληκτον χέον ὀμφάν. *Nilus Scholasticus,* in Analect. *Brunk.* T. III. p. 14. τί πρὸς ἕκαστον ὁρῶν τόνδε γέλωτα χέεις; *Lyricus incertus* ap. *Demetr. Phaler.* ſ. 142. πτερύγων ὑπὸ καταχέει λιγυρὰν ἀοιδάν. *Menalippides* Tragicus, in Proserpinâ apud *Stob.* Grot. p. 165. ἄχεα προχέων dixit, quod bene Grotius reddidit: *tristia fundens lamenta.* Latini enim *fundere,* eodem modo saepissime dicunt. *Auctor carminis in Phoenicem,* v. 45.

Incipit illa sacri modulamina fundere cantus
et miram vocem, luce movere novâ.

ubi vid. *Burmann.*

Mentione facta carminis *Ithyphallici,* breviter sententiam nostram de alio carmine dicemus, cuius initium conservasse videtur *Athenaeus* l. c. p. 622. B. οἱ δὲ Ἰθύφαλλοι, ait, φησὶ καλούμενοι προσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσιν, καὶ ἐστεφάνωνται (κισσῷ), χειρίδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις, καὶ περιέζωνται ταραντίνιον καλύπτον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν. σιγῇ δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχή-

στραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον, λέγοντες, ἀνάγετε, εὐρυχωρίαν ποιεῖτε τῷ θεῷ. ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυρωμένος διὰ μέσου βαδίζειν. Latet hic quod *Casaubonus* non obſervavit, particula carminis *Ithyphallici*, ſic forte reſtituenda:

'Ανάγετε – – – – – – εὐρυχωρίαν
ποιεῖτε τῷ θεῷ.
ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυρωμένος
διὰ μέσου βαδίζειν.

In primo verſu deſunt verba nonnulla. Forte vox ἀνάγετε erat repetita, ſed ſemper deeſt κῶμον, aut ſimile quid. Repetitio verborum in choro poëtis non infrequens. Sic *Euripid.* in Palamede ap. *Iſocrat.* Encom. Buſirid. p. 220.

'Εκάνετ', ἐκάνετε κτλ.

Exſtant apud *Athenaeum* Lib. XI. p. 497. verſus nonnulli ex Ithyphallis *Theoclis*, qui etiam ad hoc exemplum reſtituendi ſunt:

'Εθύσαμεν γὰρ σήμερον σωτήρια
πάντες οἱ τεχνῖται.
μεθ' ὧν πιὼν τοδὶ κέρας, ὡς τὸν φίλτατον
βασιλέα πάρειμι.

vid. *Caſaub.* ad *Athen.* p. 442. Varii erant Ithyphallica carmina generis. Multa enim ad religionem Bacchi, Priapi et ſimilium deorum, multa ad amorem et ſummam laſciviam pertinebant. Neque tamen puto, antiquiſſimis temporibus, obſcoeni aliquid in Ithyphallicis carminibus fuiſſe, quod parte aliquâ probari poteſt loco, ex *Euphorionis* carmine petito, ap. *Dionyſ. Halicarn.* de Struct. Or. p. 29. Quantopere vero poſtea deſciverant Graeci moribus, nullo documento certius conſtat, quam ex Ithyphallico carmine,

quod triginta circiter annis, poſt Philippi mortem publice cantarunt Athenis, in honorem Demetrii, Antigoni filii. Qui illud carmen ſervavit nobis, *Athenaeus* Lib. VI. p. 253. D. (magnam partem emendatum à *Caſaubono*, Animadv. p. 443. et *Toup*. Epiſt. Critic. p. 175.) ibidem illos ceciniſſe ſcribit: ὡς εἴη μόνος θεὸς ἀληθινὸς, οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν, ἢ ἀποδημοῦσιν, ἢ οὐκ εἰσίν· Poſt, exhibitum carmen, F., ταῦτ', ait, ᾖδον οἱ Μαραθωνομάχοι. Quo reſpicit *Clemens Alexandr*. Protrept. p. 48. Μαραθωνομάχους legerat in *Ariſtoph*. Nub. 982. Acharn. 180. Carmen Ithyphallicum, longe elegantiſſimum, et tum antiquitatis, tum Atticae adulationis illuſtre monumentum, hic e *Toupii* emendatione, pauculis à me mutatis adponam.

ΞΕΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

Ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι,
τῇ πόλει πάρεισι.
Ἐνταῦθα γὰρ Δήμητρα καὶ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ
ἅμα παρῆγ' ὁ καιρός.
Χ' ἡ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς κόρης μυστήρια
ἔρχεθ' ἵνα ποιήσῃ.
Ὁ δ' ἱλαρὸς, ὥςπερ τὸν θεὸν δεῖ, καὶ καλὸς,
καὶ γελῶν πάρεστι.
Σεμνὸς ὅθι φαίνονθ' οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ,
ἐν μέσοισι δ' αὐτός·
Ὅμοιος ὥςπερ εἰ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες,
ἥλιος δ' ἐκεῖνος.
Ὦ τοῦ κρατίστου παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ,
χαῖρε κ' Ἀφροδίτης.
Ἄλλοι μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοὶ,
ἢ οὐκ ἔχουσιν ὦτα,

Ἢ οὐκ εἰσὶν, ἢ οὐ προσέχουσιν ἡμῖν οὐδὲ ἕν·
Σὲ δὲ παρόνθ' ὁρῶμεν,
Οὐ ξύλινον, οὐδὲ λίθινον, ἀλλ' ἀληθινόν.
Εὐχόμεσθα δή σοι.
Πρῶτον μὲν εἰρήνην ποίησον, Φίλτατε,
Κύριος γὰρ εἶ σύ·
Τὴν δ' οὐχὶ Θήβων, ἀλλ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος
Σφίγγα περικρατοῦσαν
Αἰτωλίδ', ὅς τις ἐπὶ πέτρας καθήμενος
ὥςπερ ἡ παλαιὰ,
Τὰ σώματ' ἡμῶν πάντ' ἀναρπάσας φέρει,
κ' οὐκ ἔχω μάχεσθαι·
Αἰτωλικὸν γὰρ ἁρπάσαι τὰ τῶν πέλας·
νῦν δὲ καὶ τὰ πόῤῥω·
Μάλιστα μὲν δὴ κόλασον αὐτός· εἰ δὲ μή,
Οἰδίπουν τιν' εὗρε,
Τὴν σφίγγα ταύτην ὅς τις ἢ κατακρημνιεῖ,
ἢ πεινῆν ποιήσει.

Vs. 3. Contra genium Linguae Graecae *Toupius* legit Δημήτριος. Idem v. 4.

ἅμα παρῆν ὁ καιρός.

redditque: *ſimulac tempus advexit.* Ego probo viri docti emendationem, in *Appendice* ad *Toup. Emend. in Suid.* T. IV. p. 494.

ἅμα παρῆγ' ὁ καιρός.

Tempus ſimul adduxit. Maiorem vim verſus accipit. v. 12. ἥλιος δ' ἐκεῖνος, elegantiſſime poëta dixit, et vere Attice. Sic *Menander* in Hypobolimaeo apud *Stob.* Tit. CXXII. p. 497. τὸν ἥλιον τὸν ἐκεῖνον. vulgo v. 31. legitur σχόλασον αὐτὸς; quod recte obſervante *Toupio*, nauci non eſt. Elegans eſt emendatio ſummi critici κόλασον αὐτός. Senſus erit: *Sphingem vero*

illam, quae nos vexat, vel tu reprime, vel alium qui reprimat, mitte. Verbum κολάω, κολάζω, Comicis Atticis valde tritum. vid. *Ariſtoph.* Veſp. 244. Equit. 455. fragm. ap. *Gellium*, Lib. XV, 20. p. 630. *Theopompus* apud *Suid.* v. Ἄττις.

Κολάσομαί γε σὲ,
Καὶ τὸν σὸν Ἄττιν.

Vs. 39.

Καὶ Γανυμηδείη, καὶ Δαρδάνιον γένος ἤην
Τρωὸς Ἐριχθονίδαο.]

Sequor cum *Viſcontio*, lapidis ſcripturam ἤην. vid. Var. Lect. ἤην ſaepe in *Homero* occurrit, fereque ſemper in initio verſus. vid. Iliad. λ', 807. Od. τ', 283. ψ', 310. ω', 342. cnf. *Payne, Analytic eſſay on the Greek Alphabet.* p. 95.

Vs. 40.

- - - σὺ δ', εἰ φίλον, ἱερὰ ῥέξαι,
Καὶ θῦσαι.]

Acute *Viſconti*, σὺ δ' εἰ φίλον reſcripſit, pro CΥΔΙΦΙΛΟΝ, quae lapidis ſcriptura. Illa confuſio inter ει et ι omnino frequentiſſima eſt. Iam ſupra nonnulla notavi, ubi v. 16., CICEICA pro CEICACA exaratum. In *Salmaſii* apographo pro CΥ erat ΟΥ, deinde habuit, neſcio unde ΩΙ, mutavitque inde litteras ΔΗ in ΔΙ, et praecedens Ἐριχθονίδαο, in Ἐριχθονίδεω. v. Var. Lect. θῦσαι. *hoſtias mactato. Menander* in *Scholiis MSS.* ad *Hom.* Iliad. φ', 390. communicatis mihi à Cl. *Heynio*,

Καὶ τοῦτο θύων οὐδὲ πώποτ' ηὐξάμην
ἐγὼ τὸ σῶζον τὴν ἐμὴν συνοικίαν
ἀλλὰ παρέλιπον, οἰκετῶν εἶναι στάσιν
ἔνδον παρ' αὐτῷ πρᾶγμα χρησιμώτατον.

In primo verſu conſervavi *ηὐξάμην.* ſic ſaepius Attici comici. *Sopater* in Galatis ap. *Athen.* Lib. IV. p. 160. Κἀγὼ — *ηὐξάμην.* cnf. *Etym. M.* p. 400, 32. *Herodian.* ad calcem *Phrynichi* p. 202. *Euſtath.* ad Iliad. *α'*, 458. T. I. p. 111. ed. *Rom.* et *Brunk* ad *Eurip.* Hecub. 18.

Literas AI et I etiam à librariis confundi, erudite obſervavit vir doctus in *Obſervatt. Miſcellan.* T. I. P. I. p. 128. Animadvertendum hoc in venuſtiſſimo fragmento e *Dionyſii Aenei* elegiâ, ap. *Athen.* Lib. XV. p. 668. quod ſic forte legendum:

Κότταβον ἔνθα δέ σοι τρίτον ἱστάναι οἱ δυςέρωτες;
ἡμεῖς, προςτίθεμεν γυμνασίῳ Βρομίου
Κώρυκον· οἱ δὲ παρόντες ἐνείρετε χεῖρας ἅπαντες
ἐς σφαίρας κυλίκων, καὶ πρὶν ἐκεῖνον ἹΕΙΝ,
Ὄμματι βηματίσασθε τὸν αἰθέρα τὸν κατακλινῆ,
εἰς ὅσον ἾΣ ΛΑΤΑΓΟΣ *χωρίον ἐκτέταται.*

v. 4. male erat in *Athenaeo, ἰδεῖν.* Senſus eſt: „*Priusquam cottabum emittitis, oculis metimini aethera devexum, ut ſciatis, in quantum ſpatium latax evolaverit.*" Ultimo verſu erat:

εἰς ὅσον αἱ λάταγες χ. ε.

Non infeliciter reſtituiſſe haec videor. *ἲς* enim, quod proprie *nervus in corpore,* ſignificat etiam *δύναμιν.* Deinde etiam de omnibus rebus vim habentibus, v. c. de vento, fluvio, et hoc loco de latago, tropicè dicitur. Sic apud *Homer.* Iliad. *μ'*, 320. *ἲς ἀνέμου.* cnf. *ο'*, 39. *ρ'*, 739. *ἲς ποταμοῦ*, Iliad. *φ'*, 356.

Vs. 42.

Εἰ δέ τοι εὐσεβέεσσι καὶ ἡρώων ἀλεγίζειν.]

Fruſtra hic verſus ſollicitatur ab Interpp. *Maittaire,* ſubintelligendam putat vocem *φίλον* e verſu 40. Quo

iure, non intelligo. *Brunkius*, dum legit εἴδεται, faciliorem quidem lectionem profert, ſed quae non à manu poëtae eſt. Conſervanda lectio lapidis, immerito etiam à *Viſcontio* correcta. Ponitur enim pro: εἰ δέ τοι τῶν εὐσεβέων τοῦτό ἐστι. Praeterea particulae δέ τοι, ſaepius coniunctae. *Aeſchyl.* Sept. ad Theb. 478.

Πέμποι μ' ἂν ἤδη τόνδε σὺν τύχῃ ΔΕ ΤΟΙ.

Ibid. 185.

Φιλοθύτων ΔΕ ΤΟΙ
πολέως —

Sophocl. Antig. 334.

— ἐὰν ΔΕ ΤΟΙ
Ληφθῇ τε καὶ μή.

cnf. *Hoogev.* de particul. p. 275.

Bene obſervavit *Viſcontius*, ſaepiſſime ΟΙ pro Ι poſitum eſſe. Mirum hoc non eſt. Uno enim olim efferebantur ſono, ideoque ſaepius iſta bina à librariis confuſa. vid. *Valk.* ad *Euripid.* Phoen. pag. 165. *Brunk* ad *Ariſtoph.* Ran. 922. Adferamus nonnulla à nobis notata, nam fortaſſe non omnes ea recordantur. *Athenaeus* Lib. XV. p. 668. Ἀχαιὸς δ' ἐν Λίνῳ περὶ τῶν Σατύρων λέγων φησί,

Ῥιπτοῦντες, ἐκβάλλοντες, ἀγνύντες τίμου
λέγοντες, ὦ κάλλιστον Ἡρακλεῖ λάταξ.

Locus ita emendandus:

Ῥιπτοῦντες, κβάλλοντες, ἀγνύντες Θ'ΟΜΟΥ
λέγοντες· ὦ κάλλιστος, Ἡράκλεις λάταξ!
Iactantes, eiicientes, frangentes, ſimulque clamantes: ó feſtivus mehercule latax!

Alio modo *Achaei* locum emendatum dedit *Toup.*

Emend. in Suid. T. II. p. 470. Memorabilis eſt uſus verbi ἐκβάλλειν, quod de poculis dicitur, poſt coenam fractis et abiectis. Colligo hoc quoque ex antiqui poëtae *Choerili* loco ap. *Athen.* Lib. XI. p. 464.

- - - - - - - - - - χερσὶν
ὄλβον ἔχω κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἐαγὸς
ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον· οἷά τε πολλὰ
πνεῦμα Διονύσσοιο πρὸς ὕβριος ΕΚΒΑΛΕΝ ΑΚΤΑΣ.

- - - - - - - - - - manibus
opes ego habeo, undique fracti calicis teſtam,
convivarum hominum naufragium, qualia multa,
Bacchi procella eiïcit ad littus ſuperbum.

Male erat in *Athenaeo* v. 4. πρὸς ὕβρεος ἔκβαλ' ἄνακτος. Caeterum, uti *Choerilus*, ὕβριος ἀκτὰς dicit, ita *Pindarus*, in Excerpto libri XI. *Athenaei*, apud *Caſaubon.* Animadv. Lib. XI. c. 4. p. 782. (*Fragm.* ed. *Heyne* p. 112.) ψευδῆ πρὸς ἀκτὰν ait. E *Choerilo* illuſtrandus *Euripidis* locus ex Oeneo, apud *Athen.* Lib. XV. p. 666.

πυκνοῖς δ' ΕΒΑΛΛΟΝ Βακχίου τοξεύμασι
κάρα γέροντος.

τοξεύματα Βάκχου, ſunt *fragmenta calicis.* *Choerili* verſus e longo carmine petiti videntur epico, in quo convivium deſcriptum erat hominum luxurioſorum. cnf. fragmenta apud *Athenaeum* Lib. XII. pag. 529, 530. et *Strabon.* Lib. XIV. pag. 989. A.

Vs. 44.

Οὐ μὲν γὰρ θνητὴ, ἀτὰρ οὐδὲ θέαινα τέτυκται.
τοὔνεκεν οὔτε νεὼν ἱερὸν λάχεν, οὔτ' ἔτι τύμβον,
οὐδὲ γέρα θνητοῖς, ἀτὰρ οὐδὲ θεοῖσιν ὅμοια.]

Senſus loci eſt, ſi quis volet rem divinam Regillae fa-

cere, faciat. Nemo vero ad hoc cogitur. Non peccabit, qui faciet, eamque isto honore dignabitur: non enim mortalis est. Non tamen hoc officium ab invitis etiam exigitur, cum de dearum numero minime censenda sit, quibus necessario sacra faciunda sunt, sed heroinarum tantum, quarum cultum minime sibi negligendum putant, qui magnâ pietate et religionis amore praediti sunt. Regillam igitur ut heroïnam vult coli, eique hac de causâ, non templum ut deae, non tumulum ut foeminae mortali, sed ἡρῷον aedificatum esse scribit. Aedificium heroï, aut heroïnae conveniens, ἡρῷον, ἡρωΐον, et ἡρωεῖον, vario modo scribitur. v. *Pollux*, Lib. IV, 4. *Mazocchi* ad Tabb. Heracleens. pag. 156, 147. *Paciaud.* ad Mon. Pelop. T. II. p. 63. *Visconti* ad h. l.

In lapide sculptum ΜΕΓΓΑΡ pro ΜΕΝ ΓΑΡ. Haec mutatio frequens. vid. *Interpp.*

Vs. 46.

Σῆμα μέν οἱ νηῷ ἴκελον δήμῳ ἐν Ἀθήνης.]

Monumentum hoc idem est, ac Odéum, ab *Herode Attico*, in Regillae honorem Athenis erectum. vid. *Pausan.* Lib. VII, 20. *Philostrat.* de Herode, §. 5. 8. Consule praeterea egregiam de Odéo Herodis disputationem *Viscontii* ad h. l.

Statius, *Epicedio in patrem*, v. 20. scribit, si sibi fortuna permitteret, magnificum se et templis parem tumulum patri exstructurum, theatrumque ibidem ei dedicaturum, in quo Musici Ludi celebrentur in honorem eius. Locum ipsum non gravabor adscribere, non parum enim poëtae nostri sententiam illustrat:

Atque utinam fortuna dares mihi, manibus aras
Par templis opus, aëriamque educere molem,
Cyclopum ſcopulos ultra atque audacia ſaxa
Pyramidum, et magno tumulum praetexere luco.
Illic et Siculi ſuperaſſem dona ſepulcri,
Et Nemees lucum, et Pelopis ſolemnia trunci
Illic Oebalio non finderet aëra diſco
Graiorum vis ulla virûm. non arva rigaret
Sudor equum, aut putri ſonitum daret ungula foſſa:
Sed Phoebi ſimplex chorus; heic frondentia vatum
Praemia laudato genitor tibi rite dicarem.

Illud *Statii: par templis opus,* idem plane cum hoc noſtro, σῆμα νηῷ ἴκελον.

Vs. 47.

ψυχὴ δὲ σκῆπτρον Ῥαδαμανθύος ἀμφιπολεύει.]

Diximus iam ſupra Rhadamanthum à poetâ noſtro in beatis locis collocatum eſſe, iudicis loco. Regilla in Elyſium deducta, σκῆπτρον Ῥαδαμανθύος ἀμφιπολεύει, ſedet itaque is cum inſigni iudicis.

Vs. 48.

Τοῦτο δὲ Φαυστίνῃ κεχαρισμένον ἥσται ἄγαλμα.]

Recte obſervavit *Salmaſius*, Fauſtinam iuniorem hic memoratam eſſe, M. Antonini uxorem, quae iam in vivis eſſe deſierat, ſtatuâ Regillae dedicatâ. vide ad v. 6. Vocem ἄγαλμα erudite illuſtravit *Ruhnk.* ad *Tim.* Lex. Plat. h. v. eſt h. l. i. q. εἰκών, quam vocem de ſtatuâ auctor adhibuit Epigrammatis in inſulâ Chio reperti, cuius particulam hic habes ineditam;

Σοὶ * * * *

ὤπασεν ἁ κλεινὰ πρεσβυτέρων σύνοδος,
εἰκόν', ἀναστήσασα σέθεν μορφᾶς τύπον ἔμπνουν,
καὶ σ' ἐν Ὁμηρείῳ γυμνασίῳ θεμένα.

Vs. 49.

- - - - - - ἵνα οἱ πάρος εὐρέες ἀγροὶ
καὶ χορὸς ἡμερίδων, καὶ ἐλαιήεντες ἄρουραι.]

Locum non recte exhibuerant Interpp. excepto *Arcudio*, qui veram lapidis lectionem protulit:

ΙΝΑΟΙ ΠΑΡΟϹ ΕΥΡΕΕϹ ΑΓΡΟΙ.

Viſcontius accurate reddidit „*dov' eran prima le vaſte poſſeſſioni di lei*." Sic in columnâ Capitolinâ inſculptum invenies:

CUIUS HAEC PRAEDIA FUERUNT.

Eleganter poëta, χορὸν ἡμερίδων, *vinearum ordines* vocat. Sic *vitium choreas*, *Manilius* dixit Lib. V, 360.

Et te Bacche tuas nubentem iunget ad ulmos
disponetque iugis imitatus fronde choreas.

In vineâ στίχοι ſunt, ut et in choro. ὄρχους, Gloſſaria Graeca reddunt: στίχους ἀμπέλων. ὄρχος et χορὸς idem eſt. Sic χορὸν εὐκελάδων δονάκων, *Coluthus* memorat Rapt. Helen. 122. — ἐλαιήεντες pro ἐλαιήεσσαι dixit. Sic *Homerus* Od. α', 246. ὑλήεντι Ζακύνθῳ, pro ὑληέσσῃ. Idem Iliad. β', 742. κλυτὸς Ἱπποδάμεια, pro κλυτή. vid. *Etym. M.* p. 152, 13. *Thom. Mag.* p. 86. *Euſtath.* ad Iliad. δ'. p. 1515. *Ioann. Grammat.* poſt *Corinth. de Dialect.* p. 317. ἐλαιάεσσαν νηδὺν, varie olim apud *Sophoclem* interpretati ſunt Grammatici. *Heſychius* in *Brunkii* Lex. Sophocl. T. II. pag. 55. (ed. 4to) ΕΛΑΙΑΕΣΣΑ νηδύς. Σοφ. Ὀδυσσεῖ ἀκανθοπλῆγι. ἤτοι ΛΑΙΑΕΣΣΑ, ἀντὶ τοῦ σκαιὰ, ἀγρία· ἢ ἀπὸ τοῦ ληΐ-

ζεσθαι, πάντα ληΐζομένη καὶ κατεσθίουσα. ἢ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου, λιπαρά.

Vs. 52.

Οὐ μὲν ἀτιμήσειε θεὴ βασίλεια γυναικῶν
ἀμφίπολον γεράων ἔμεναι καὶ ὀπάονα νύμφην.]

Divae Fauſtinae, *Regillam* quaſi nympham pediſequam et ſacrorum miniſtram non ſpernendam fore ſcribit. Simili modo Hecate, Proſerpinae dicta miniſtra in *Hymno Homerico* ad Cerer. 440.

ἐκ τοῦ οἱ πρόπολος καὶ ΟΠΑΩΝ *ἔπλετ' ἄνασσα.*

Sacerdotem Rheae, *Ἰδαίης ἀμφίπολον θαλάμης*, *Dioscorides* in *Reiskii* Antholog. Cephal. n. 655. Nymphae et Gratiae Veneris *ἀμφίπολοι* dictae, in pulcherrimo e *Cypriis Carminibus* petito loco ap. *Athenaeum* Lib. XV. p. 683. F. Adde *Coluthi* locum, ubi Hermiones comites *ἀμφίπολοι* dictae. Rapt. Helen. 321.

πολλάκι δ' ἀμφιπόλους θαλάμων ἔκτοσθε λαβοῦσα
ὀξύτατον βοόωσα, τόσην ἀνενείκατο φωνήν.

Variis modis viros eruditos occupatos tenuit hic locus. Forſan ſic legendum:

πολλάκις δ' ἀμφιπόλους θαλάμων ΕΚΤΟΣΘ' ΕΛΑΟΥΣΑ.

quae ſequuntur in *Colutho*, mire hanc emendationem confirmant. Caeterum praeclaros defunctos homines, miniſtros appellatos eſſe deorum dearumve, non infrequens in inſcriptionibus. Exempla obſervavi in *Torremuzzae* Inſcriptt. Sicul. p. 190. *Winkelmanni Storia delle Arti*, T. II. pag. 133. *Marini* Inſcriptt. Alban. p. 129. *Morello*, de Styl. Inſcriptt. pag. 105. *Column.* ad Ennii fragm. p. 54. *Gruter.* Theſ. p. 769. 4. *Murator.* pag. 1323. n. 1. pag. 1385. n. 1. *Buonarotti*, *Vetri*, p. 106. *Amici*, Catania illuſtrata, Lib. X. c. 7.

p. 275. *Maffeii Veron. illustr.* p. 268. *Gori* Inscriptt. Flor. T. I. p. 358. *Inscr.* Biblioth. S. Gregor. p. 382. etc.

Vs. 54.

- - - - - - ἀπητίμησεν Ἀθήνη.]

ἀπητίμησεν ab *ἀπατιμάω*, *contumelia afficio, non honore habeo.* *ἀπατιμᾷν*, bene reddidit *Visconti, rifiutar con dispregio.* Fallitur vero vir doctissimus scribens, verbum hoc in aliis scriptoribus desiderari. Habet *Homerus* Iliad. ν', 113. τὸν Πηλείωνα ἀ π η τ ί μ η σ ε.

Vs. 55.

Οὐδέ μιν ἡρῷνῃσι παλαιῇσιν μεδέουσα.]

ἡρῷναι, Attice, pro ἡρωΐναι, ut iam in superioribus observatum. Sic et pro ἡρωὶς, dicebatur ἡρωΐσσα, et contracte ἡρῷσσα. cnf. *Sophron* ap. *Priscian.* Lib. VI. p. 170. *Apollonius Rhod.* Lib. IV, 1309, 1320, 1358.

- - - - ἡρῷσσαι Λιβύης τιμήοροι.

Nicaenetus, in Analect. *Brunk.* T. I. p. 415.

ἡρῷσσαι Λιβύων ὄρος αἴπιον αἴγε νέμεσθε,
ἡρῷσσαι Λιβύων χαίρετε δεσποτίδες.

Sic e *Toupii* emendatione legendum, in Epist. Critic. p. 16. Notavit et hanc formam *Valk.* ad *Theocr.* Adoniaz. pag. 321. et ad Callimachéa fragm. p. 14. et 287. cnf. Cl. *Iacobs*, in Antholog. Graec. T. II. P. I. p. 228.

Vs. 56.

Καίσαρος ἰφθίμοιο παρόψεται ὄμπνια μήτηρ.]

Intelligit *Salmasius*, Faustinam. At de Faustinâ iam supra v. 51. verba fecit, et minime conveniens est titulus: *almae matris.* Magno acumine probavit *Visconti*, intelligendam esse *Domitiam Calvillam*, aut *Lucillam*, Marci Antonini matrem, miro modo à poetâ in societatem Alcmenae et Semeles collocatam. Alcmena quidem mytho singulari, Rhadamantho nupsisse traditur,

Elysiosque campos habitasse. Adduxit *Viscontius* hos versiculos e carmine *Anthologiae ineditae:*

Ἀλκίδας ὁ θρασὺς Ῥαδαμάνθυϊ ματέρα τάνδε
Ἀλκμήναν ὅσιον πρὸς λέχος ἐξέδοτο.

Summâ diligentiâ, notisque doctissimis illustravit hanc fabulam *Visconti.* Edidit praeterea carmen, eruditasque notas adiecit Cl. *Iacobs*, in Exercitatt. Critic. etc. T. II. p. 186—188.

Cum nihil reliquum sit, quod ad poëtam notemus, similitudine totius carminis admoniti, addere liceat carmen *Antiphili Byzantini*, à *Viscontio* primum ex *Anthologiâ ineditâ* (p. 232.) cum viris doctis communicatum, critico vero acumine emendatum à Cl. *Eichstaedtio*, in *Ephemerid. Ienens. Litterar.* l. c. p. 487.

Εἰς τάφον ἐξορυχθέντα ὑπὸ ἀρότου

ΑΝΤΙΦΙΛΟΥ.

Οὐχ ὅτι με φθίμενον κῆδος λίπεν, ἐνθάδε κεῖμαι
γυμνὸς ὑπὲρ γαίης πυροφόροιο νέκυς.
Ταρχύθην γὰρ ἐγὼ τὸ πρίν ποτε· νῦν δ' ἀροτῆρος
χερσὶ σιδηρείῃ μ' ἐξεκύλισσεν ὕνις.
Ἦ ῥα κακῶν θάνατόν τις ἔφη λύσιν· οὔ ποτ' ἐμεῖο
ξεῖνε, πέλει παθέων ὕστατον, οὐδὲ τάφος.

Male erat v. 5. ὅπποτ'. Acute rescripsit *Eichstaedt*, οὔ ποτ'. Praeterea deerat signum interpungendi, quo sensus erat turbatus.

DIATRIBE IN HERODIS IAMBOGRAPHI FRAGMENTA.

Corollarii loco ſubiiciam nonnulla de *Herode Iambographo* obſervata. Graviſſimo enim errore Interpretes ad *Plinii* Epiſtol. Lib. IV. ep. 3. et *Fabricius*, Biblioth. Graec. T. VIII. p. 710. ed. vet. confudere Herodem Atticum, cum antiquo et incognito fere *Herode Iambographo*. *Plinius*, Ariſtarchi ſummi critici iudicio neglecto, qui Simonidem et Hipponactem Iambographorum principes eſſe ait, vid. *Proclus* Chreſtom. pag. 342. et *Grammat.* Biblioth. Coislin. pag. 597. palmam in hoc poëſeos genere tradit Herodi. Ait enim: »*Ita certe ſum affectus ipſe, cum Graeca epigrammata tua, cum Iambos proxime legerem. Quantum ibi humanitatis, venuſtatis, quam dulcia illa! quam antiqua! quam arguta! quam recta! Callimachum me, vel* HERODEM, *vel ſi quid his melius, tenere credebam.*»

Multa ad laudatum locum *Plinii*, moliuntur Interpp., ſatisque oſtendunt, ſe de Herode Iambographo, ne fando quidem quidquam audiviſſe. Omnino, quo tempore vixerit poëta incertum eſt nobis. Floruit forte tempore *Hipponactis*. Memoratur certe *Herodes* aliquis in *Hipponactis* verſiculo, conſervato à *Scholiaſte* ad *Nicandri* Theriac. p. 44. b. ed. Ald. *Μαιμώσσων, ἀντὶ τοῦ ζητῶν. γράφεται καὶ λαιμώσσων ἀντὶ τοῦ πεινῶν, ὡς Ἱππῶναξ,*

Λαιμώσσει δὲ σου τὸ χεῖλος ὡς ἩΡΩΔΟΥ.

Non improbabile eſt, tam acerbo ioco ingenium Herodis ab Hipponacte perſtrictum eſſe. Reſtant pauca tantum fragmenta e *Mimiambis* ap. *Ioann. Stobenſ.* Serm. LXXI. p. 439. LXXVI. p. 453, XCVI. p. 530. CXVIII. p. 591. *S. Maximum*, T. II. Opp. pag. 636. *Zenobium* Cent. VI. 10. Nomen eius apud *Stobaeum* in notius *Heſiodi* tranſiit, nam loca duo, quae apud *Stobaeum*, Serm. CXVIII. ſub Herodis nomine leguntur, in editione anni 1543. male adſcripta *Heſiodo*, in edit. anni 1609. Fragmenta, quae in antiquis ſcriptoribus obſervavi, hic à me proferentur.

I.

Ἄγ' αὐτὸν εἰς τὸ ζήτριον.[1]

II.

Προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀναρίτης.[2]

1. *Etym. M.* p. 411, 41. Ζήτριον διὰ τοῦ ι συνεσταλμένον. καὶ παρὰ ἩΡΟΔΟΤΩι, Ἄγ' αὐτὸν εἰς τὸ ζήτριον. Ἔστι δὲ χολιαμβικὸν τὸ μέτρον. Nomen hic *Herodis Mimiambographi*, in *Herodoti* transiit. In mendoſo Ἡροδότῳ, haerebat *Weſſelingius*, in Diſſertat. Herodot. p. 29. Idem *Etymologi* locus induxiſſe videtur *Scaligerum* ad *Varronem* de L. L. pag. 149. ut Iamborum ſcriptorem Herodotum vocaret. Diverſas fuiſſe olim Grammaticorum de voce ζητρεῖον vel ζήτρειον opiniones, Gloſſographi graeci arguunt. v. *Pollux*, Lib. III, 78. 7. 19. Auctor *Etym. M.* formas laudat, ζώστειον, ζώτειον, ζήτρειον, ζητρεῖον, et ζήτριον. cnf. *Suid.* v. ζατρεύω. In *Eupolide* Comico, ζήτρειον legerat forte *Photius*, nam in Lex. MS. ait: ζήτρειον, τὸ τῶν δούλων κολαστήριον. Εὔπολις. *Etym. Gudian* MS. ζήτρειον, διὰ τῆς ει διφθόγγου κατὰ τὴν παραλήγουσαν. σημαίνει τὸ τῶν δούλων δεσμωτήριον, ἤγουν τὸν μύλωνα. ἐκεῖ γὰρ ἐδεσμεύοντο οἱ δοῦλοι. γίνεται δὲ παρὰ τὸ δεῖν, ὃ σημαίνει τὸ δεσμεύειν, καὶ τὸ τρεῖν, ὃ σημαίνει τὸ φοβεῖσθαι, δείτριον, μετατιθέντος τοῦ δ εἰς ζ καὶ τῆς ει διφθόγγου εἰς η - - - - ἢ παρὰ τὸ ζα καὶ τὸ τρεῖν ζάτρειον καὶ ζήτρειον, τροπῇ τοῦ α εἰς η. ἐξ οὗ καὶ ζάπλουτος.

2. *Athenaeus* Lib. III. p. 86. B. Ἀρχίλοχος δὲ τῆς χηράβος μέμνηται. τοῦ δὲ ἀναρίτου, Ἴβυκος. καλεῖται δὲ ὁ ἀναρίτης καὶ ἀνάρτας. κογχῶδες δὲ ὂν τὸ ὄστρεον, προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες. Ἡρώνδας δὲ ἐν Συνεργαζομέναις, Προσφὺς κλ. *Iſ. Caſaubonus*, negat ſe alibi *Herondam* Comicum invenire. At, non Comicus, ſed ut ex ſubiecto Choliambo patet, Iam-

III.

Ἵνα τὰ Ναννάκου κλαύσω. [3]

IV.

Ἢ χαλκέην μοι μυῖαν ἢ κύθρην παίζει
ἢ μηλολόνθης ποσσὶν ἅμματ' ἐξάπτων
τοῦ κεσκίου μοι τὸν γέροντα λωβῆται. [4]

borum scriptor *Herodes*, qui patronymicâ et Doribus propriâ formâ, Ἡρώνδας dicitur; quod bene vidit *Salmas.* Exercitatt. Plin. pag. 111. *Hemsterhus.* ad *Callimach* fragm. pag. 590. *Valken.* ad *Schol.* in Eurip. Phoen. p. 764. et ad *Theocriti* Adoniaz. p. 267.

3. *Zenobius*, Cent. VI, 10. pag. 154. Τὰ Ναννάκου.] Εἴρηται ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν θαυμαζομένων. Ναννάκας γὰρ ἐγένετο Φρυγῶν βασιλεὺς, ὡς φησὶν Ἑρμογένης ἐν τοῖς Φρυγίοις, πρὸς τῶν Δευκαλίωνος νόμων (leg. χρόνων.), ὃς προςειδὼς τὸν μέλλοντα κατακλυσμὸν, συναγαγὼν πάντας εἰς τὰ ἱερὰ μετὰ δακρύων ἱκέτευεν. Ἡρώδης δὲ ὁ Ἰαμβοποιὸς φησὶν, Ἵνα κλ. Pro Ἵνα τὰ Ναννάκου, apparet legisse *Stephanum* ἐπὶ Ναννάκου κλαύσειν. Vatican. vero Codex habet: τὰ ἀπὸ Ναννάκου κλαύσι. vid. *Schotti* Observatt. 10. *Suid.* v. Ναννάκος.

4. *Stobaeus*, Sermon. LXXXVI. p. 453. Hi e Mimiambis petiti versiculi, ita laudantur à *Stobaeo*:

Ἢ χαλκαίην μοι μυίην, ἢ
* κύθρην παίζει·
ἢ παῦσι μελολόνθης ἅμματ' ἐξάπτων
τοῦ κεσκέου μοι τὸν γέροντα λωβῆται.

Nullam lectionis varietatem antiquae *Stobaei* editiones praebent annor. 1543, 1549, 1559, et 1609. pro κύθρην quidem *Gesnerus* putat scribendum esse χύθρην, at nihil mutandum esse, bene observavit *Grotius*, qui *Herodis* locum optime emendatum dedit, reddiditque: *Nunc ludit ollam, nunc aheneam muscam, Nunc*

Melolonthae [1] *vincla pedibus ut nectat, circumvolutâ pauperat colum ſtuppâ.* Acute *Grotius*, pro χαλκαίην μοι μυίην, reſcripſit: χαλκέην μοι μυῖαν, idem κύθρην conſervavit. Eſt enim Ionicè pro κύθραν aut χύτραν. Sic κιθὼν et χιτὼν Ionibus dicitur. v. 2. *Grotii* coniectura optima eſt, ἢ μηλολόνθης ποσὶν, pro vulgato ἢ πᾶσι μελολόνθης, verſu et ſententia adverſante. E *Salmaſii* opinione legendum v. 3. κεσκίου pro κεσκέου. *Heſych.* κεσκίον, στυππεῖον. Memorantur caeterum ab *Herode* ludorum puerilium genera, quae partim ab ultimâ antiquitate ad noſtram pervenêre aetatem. vid. *Martin.* Var. Lect. Lib. IV. c. 2. p. 199. Primum ludi genus, priſci *Muſcam aheneam*, vocarunt. cnf. *P. Victorii* Var. Lect. Lib. XV. p. 327. Quod ad formam adtinet, eam deſcribit *Pollux*, Lib. IX, 123. apud quem videre poteris. Ait enim, ita olim exerceri ludum, ut puer aliquis, cum faſciâ oculos obvolviſſet, in orbem verſaretur, clamaretque: *aheneam muſcam venabor*, alii vero reſpondentes, *venaberis nec tamen capies*, caederentque illum ſcuticâ, e levi materiâ factâ, donec aliquem ex numero ipſorum comprehendiſſet. *Euſtathius* etiam ad Iliad. θ', p. 1127. meminit huius ludi, quo loco etiam docet, unde χαλκῆ, i. e. *ahenea muſca* vocata ſit, tradens, genus eſſe quoddam muſcarum, quae â colore aeris illo modo â Graecis vocatae ſint. Vocem κύθρην de quadam oſculi ſpecie intelligendam eſſe credidi, nonnulla enim de ea monuit *Suidas* v. χύτρα. Meminit et *Tibullus*, Lib. II, 5. 91.

- - - natusque parenti
oſcula comprenſis auribus
eripiet.

Ubi multa ab Interpp. notata. *Eunicus* ap. *Polluc.* Lib. X, c. 100. λαβοῦσα τῶν ὤτων φίλησον τὴν χύτραν. At haec verba non ad puerum, ſed ad ſcortillum pertinere videntur. Fuit enim oſculandi hic mos meretricibus familiaris, ut illa apud *Ariſtaenet.* Lib. I. ep. 29. fin.

κἀγὼ τῶν ὤτων λαβομένη τρίς σε φιλήσω. Melius forte ſi per κύθραν intelligimus puerilem ludum, quem *Heſych.* h. v. et *Pollux*, Lib. X, 113. χυτρίνδαν vocant, cuiusque rationem et formam late exponunt. Caeterum μηλολόνθης ποσσὶν ἅμματ᾽ ἐξάπτειν, et apud nos ſolent Menſe Majo pueri, qui ſcarabaeis melolonthis filum appendentes, idque manu tenentes, circumque volitare eos faciunt. Meminit et *Ariſtophanes* Nub. 134. et ioco notatu digniſſimo Strepſiadem inducit, à Socrate monitum, ne tantum de uſuris ſolvendis ſolicitus eſſet, ſed omnes à ſe amoveret, puerorum more et exemplo, qui ſuas μηλολόνθας, non omnino avolare ſinunt, ſed eas pede tantum revinctas apud ſe retinent:

ἀλλ᾽ ἀποσχάλα τὴν φροντίδ᾽ ἐς τὸν ἀέρα
λινόδετον ὥςπερ μηλολόνθης τοῦ ποδός.

Hic locus multum facit ad alius explicationem, quem e *Pindaro* laudat *Plutarchus* T. II. Opp. pag. 68. (Fragmenta Pindarica ed. *Heyne* n. XXV. p. 93.).

- - - καὶ λύοντι τὸ τῶν δυςφόρων
σχοινίον καὶ μεριμνῶν.

Simili modo *Theodectes* Tragicus, χαλινὸν dixit, pro σχοινίον. apud *Stobaeum*. Tit. XL. p. 617.

Ἀλλ᾽ ὦ τάλαν Θύεστα καρτέρει ΔΑΚΩΝ
ὀργῆς χαλινόν.

Scripſimus δακών, male erat in *Stobaeo* δανθάνων. Verbum δάκνω eleganter de affectibus animi, amoris, dicitur, qui pectus arrodunt. *Aſpaſia* apud *Athenaeum* Lib. V. p. 219.

Σώκρατες οὐκ ἔλαθές με πόθῳ ΔΗΧΘΕΙΣ φρένα τὴν σήν,
παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλεινίου —

et *Pindarus* in Scolio (Fragment. Pindar. edit. *Heyne*. pag. 25.)

Ἀλλ᾽ ἔγωγ᾽ ἕκατι τᾶς
κηρὸς ὣς ΔΑΧΘΕΙΣ μελικρατῶν μελισσᾶν
τάκομαι, εὖτ᾽ ἂν ἴδω
παιδῶν νεόγυιον ἐς ἥβαν.

Caeterum *Ariſtophanes* in Veſp. 1332. tympaniſtriam à Bdelycleone, qui eius amore

V.

Μὴ δὴ κόρη τὺ τὴν χολὴν ἐπὶ ῥῖνας
ἔχ᾽ εὐθὺς, ἤν τι ῥῆμα μὴ σοφὸν πεύθῃ·
γυναικός ἐστι κρηγύης φέρειν πάντα.[5]

VI.

Ὡς οἰκίην οὐκ ἔστιν εὐμαρέως εὑρεῖν

tenebatur, vocari facit: *χρυσομηλολόντιον*, et urbanitate ex eo puerili ludo petitâ ludit in ambiguitate vocis *σχοινίου*, quae et *filum* et *funiculum* ſignificat, vid. *Menander* ap. *Alexandr. Rhetor.* p. 748. ed. *Ald.*, et *membrum virile.* — *γέροντα* eſſe inſtrumentum, cui ſtuppas lanificae circumvolvebant, *Pollux* docet, Lib. XIII. p. 327. Τὸ δὲ ἐργαλεῖον καθ᾽ οὗ ἔκλωθον ἐξαρτῶντες τὰ στυππεῖα, ΓΕΡΩΝ ἐκαλεῖτο. ἦν δὲ ἐκ ξύλου πεποιημένον, χεῖρας Ἑρμοῦ τετραγώνου ἔχων, ᾧ γέροντος ἐπῆν πρόσωπον ἀφ᾽ οὗ τὸ ὄνομα. Φερεκράτης δὲ φησὶν ἐν Μυρμηκανθρώποις,

ἀλλ᾽ ὡς τάχιστα τὸν ΓΕΡΟΝΘ᾽ ἱστὸν ποιεῖ
ἀφ᾽ οὗ τὸ λῖνον ἦν.

Memorabilis eſt *Grotii* obſervatio ad *Stobaeum*, pag. 545. „Auctor" inquit „huius et aliorum qui à *Stobaeo* citantur claudicantium Iamborum in Manuſcriptis editisque eius Codicibus *Herodes* dicitur, Athenaeo vero Herondas, nam et is Scazontem ſub eo nomine citat."

5. *Stobaeus*, Serm. LXXI. p. 439. *Geſn.* p. 320. *Grot.* Eleganter reddidit *Grotius*: *Ne ſi quid alter dixerit minus recte, Tuas puella, ſanna torqueat nares, Tolerare cuncta, magna foeminae laus.* Sententiam *Herodis* bene explicant notata virorum doctorum ad *Perſii* Satyr. V, 91. et *Theocrit.* Id. I, 18.

ἄνευ κακῶν ζῶουσαν. ὃς δ' ἔχει μεῖον,
Οὗτός τι μεῖζον τοῦ ἑτέρου δοκεῖ πρήσσειν.[6]

VII.

Ἐγὼ δ' ἀδραίνω γυιὸς ὤν. τὸ γὰρ γῆρας
ἡμέας καθέλκει· κ' εἰς σκιὴν πέρας τήκει.[7]

VIII.

Ἐπὴν τὸν ἑξηκοστὸν ἥλιον κάμψῃς,
ὦ Γρύλλε Γρύλλε, θνῆσκε, καὶ τέφρη γίνου.
ὡς τυφλὸς οὑπὲρ κεῖνο τοῦ βίου καμπτήρ.
ἤδη γὰρ αὐγὴ τῆς ζωῆς ἀπήμβλυνται·[8]

6. *Stobaeus*, Serm. XCVI. p. 530. *Gesn.* p. 405. *Grot.* Male erat initio v. 3. τούτου. leg. οὗτος.

7. *Stobaeus*, Sermon. CXVIII. p. 591. *Gesn.* p. 481. *Grot.* In editione *Stobaei*, an. 1609. in margine, e Codice additur, *ex Herodis* Μολπείνου. Erat forte Herodis ᾆσμα ΜΟΛΠΕΙΝΟΝ, *carmen festivum, ad coenam cantatum*, unde fragmenta à *Stobaeo* petita. Locus ita legebatur in *Stobaeo*:

Ἐγὼ δὲ δραινῶ μυιὸς ὤν. τὸ γὰρ γῆρας
ἡμέας καθέλκει, καὶ σκιῇ παραστήκει.

Gesnerus emendavit: Ἐγὼ δὲ ἀδρανέω γυρὸς ὤν. At *Salmasii* emendatio, quam adhibui, elegantissima est. In v. 2. pro antiqua lectione καὶ σκιῇ π. *Grotius*, e MSS. profert: κῆν σκιὴν π. unde putat fuisse κ' εἰς σκιὴν μεταστήσει. At exquisitius est emendatio — πέρας τήκει. Eleganter, ut solet *Grotius*: *Languore curvat me senecta detractum, Nec me magis quam corpus umbra dimittit.*

8. *Stobaeus* l. c. *S. Ma-*

IX.

Γύναι, τὰ λευκὰ τῶν τριχῶν ἀπαμβλύνει τὸν νοῦν. [9]

X.

Φύγωμεν ἐκ προσώπου,
μή σ' ἐμπεσὼν ὁ πρέσβυς,
οὐλῇ κατ' εὐθὺ - - - - -
βατηρίᾳ καλύψῃ. [10]

ximus, Sentent. XLI. T. II. Opp. p. 636. ed. *Combefisii.* — τέφρη γίνου, usitatâ dixit formulâ. cnf. Analect. *Brunk.* T. III. p. 165. *Murator*, Inscriptt. p. 483. ἤδη γὰρ αὐγή. Male erat in *Stobaeo*: ἤδη γὰρ αὐτή. αὐγή, *lux*, pro *vigore* et *vitâ* sumitur. vid. *Tyrtaeus* apud *Stob.* Serm. XLVIII. pag. 325. *Theognis*, 426. Venuste reddidit *Grotius*:

Emensus aevi sexies decem soles,
ô Grylle Grylle moritor et cinis fias,
caecum est, quod haec post spatia restat aetatis.
nam iam retusus ipse fulgor est vitae.

9) *Stobaeus* l. c.

10. Particula haec carminis exstat apud *Schol. Nicandri*, Theriac. p. 41. b. Βατῆρα δὲ τὴν βακτηρίαν κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ κ. ὁμοίως καὶ Ἡρώδης ἐν ἡμιάμβοις, ἐν τῷ περιγραφομένῳ ὕπνῳ, Φύγωμεν ἐκ προσώπου μή σ' ἐμπεσὼν πρέσβυς οὐλῇ κατ' εὐθὺ βατηρίῃ καλύψῃ Pro ὕπνῳ, legendum forsan ὕμνῳ. At verba non ex hymno petita videntur, magis e carmine iocoso. Fuit forte, ΝΟΜΙΩι; erat enim, *Clearcho* teste apud *Athen.* Lib. XIV. p. 619. cantio, Nomia dicta, ab *Eriphane* primum poëtriâ in Menalcam pastorem, quem amabat composita. Versiculum unicum ex illo carmine servavit *Athenaeus*:

Μακραὶ δρύες ὦ Μενάλκα. Pro μὴ σ' ἐμπεσὼν, legendum forte: μὴ μ' ἐμπεσὼν. *Toupius*, Emendatt. in Hesych. T. IV, p. 44. ita versiculos exhibet:

> Φύγωμεν ἐκ προσώπου
> μὴ σ' ἐμπεσὼν ὁ πρέσβυς
> οὐλῇ κατ' εὐθὺ —
> βατηρίᾳ κολάψῃ.

Verbum in v. 3. desideratum, explevit per βαίνων. Mihi videtur legendum esse. 4. βατηρίᾳ χαλέψῃ. cnf. *Apollon. Rhod.* Lib. IV, 1506, 1675. βατηρίᾳ. *Hesych.* βατηρίαν. ῥάβδον καὶ βακτηρίαν. *Scholiastes Nicandri* l. c. Φασὶ δὲ τινὲς βατῆρα εἶναι τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον, μεθ' ἧς βόσκουσι. Δημήτριος δὲ ὁ χλωρὸς, βατῆρα αὐτὴν φασὶ καλεῖσθαι, ἐπειδὴ τὰ βοτὰ ἐλαύνει. Ἀντίγονος δὲ βατῆρα, παρὰ τὴν βάσιν τηρεῖν. *Antigoni* Grammatici etymologiam, habet quoque *Etym. Gudian. MS.* βακτηρία, - - - παρὰ τὸ τὴν βάσιν τηρεῖν, ἢ διὰ τὸν βαίνοντα τηρεῖν.

ΗΡΩΔΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

HERODIS ORATIO
DE
REPUBLICA.

ΗΡΩΔΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

Δι' ὅ, τι ἀνάγκη λέγειν καὶ τηλικοῖσδε καὶ πολὺ νεωτέροις περὶ τοῦ παρόντος πράγματος, ἔχω λέξαι· δι' ὅ, τι δὲ εἰκός ἐστι σιωπᾷν, ἔχοντα λέγειν, οὔτε παρ' ἄλλων δύναμαι μαθεῖν, οὔτε αὐτὸς ἐξευρίσκω. περὶ μὲν γὰρ ἑτέρου πράγματος ἔχοι τις ἂν ἐγκαλεῖν τοῖς λέγουσι ματαιότητα ἢ πολυπραγμοσύνην, αἰτιασάμενος ἐπίστασθαι [1] τὰ παρόντα πράγματα· τὰ δὲ εἰς τὸν πόλεμον ἀνήκοντα, πᾶσι μέν ἐστιν ἐν κοινῷ, μάλιστα δὲ ἀναγκαῖον καὶ προσῆκον ταῖσδε ταῖς ἡλικίαις, [2] ἐπίστασθαι περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν. [3] οἷς γὰρ ὁ κίνδυνος οἰκειότατος γίνεται, τούτοις ἀναγκαῖόν ἐστι | μάλιστα μέλειν. [4] οἷς δὲ μέλειν ἐπιτέτακται, * τούτους [5] εἰκὸς ἐξευρίσκειν [6] μάλιστα. τοῦ μὲν οὖν λέγειν πολλὰς ἀνάγκας εὑρίσκω, τοῦ δὲ σιωπᾷν οὐδεμίαν ὁρῶ συγγνώμην. ἐγὼ γὰρ ἐβουλόμην μὲν ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι μετὰ τῶν θεῶν· εἰ δὲ τοῦτο διατρίβετε, καὶ δι' ἄλλους εὖ πράττειν ἡδὺ, δοκεῖ δή μοι θεῶν τινος ἐπιμελείᾳ γίνεσθαι τὸ γινόμενον. ἃ μὲν γὰρ ὑμᾶς ἐχρῆν παρασκευάσασθαι· χρήμασι πείθοντας, καὶ τοῖς

HERODIS ORATIO DE REPUBLICA.

Quas ob cauſſas et huic aetati et, multo minori de re controverſâ disſerendum ſit, poſſim dicere; quare, qui disſerere poſſit, ſilere debeat; neque ex alio cognoſcere, neque per me poſſum invenire. Etenim qui alterius rei cognitionem ſibi arroget, is vanitatis vel curioſitatis incuſari poſſit: res autem bellicae ut omnium ſunt communes, ita praecipue ab hac aetate ſunt per disputationem excutiendae. Nam quibus eſt periculum proximum, ii maximam neceſſario curam adhibent; quibus autem cura datur, hi maximam debent inventioni operam dare. Quapropter et neceſſitatem dicendi permagnam, nec veniam tacendi ullam video. Vellem enim Vosmetipſos eſſe veſtrorum commodorum poſt deos auctores, quod ſi conamini, non minus eſt, cum aliorum opera vobis conſulitis, iucundum. Ac mihi id, quod accidit, deorum alicuius providentiâ videtur eveniſſe. Nam quae vobis opum iacturâ, vitaeque periculo comparanda fuerant,

σώμασι κινδυνεύοντας, ταῦτα πάνθ' ὑμῖν ἡ τύχη ἄνευ πόνου καὶ χρημάτων συνέπραξεν· ὥστε τοὺς ὑμετέρους ἐχθροὺς ἑκόντας ὑμῖν δίκην δοῦναι. πρῶτον μὲν οὖν, ὡς ἀγαθόν ἐστι πείθεσθαι τοῖς ἐπαγγελλομένοις πόλεμον, τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω· δεύτερον δ', ὡς ἀναγκαῖον. ἡμεῖς μὲν γὰρ ἐπιστάμεθα γινώσκειν [7] τὰ φύσει πολέμια τῇδε τῇ χώρᾳ, προγινώσκοντές τ' [8] ἂν [9] πρὶν παθεῖν εὐλαβούμεθα. [10] τὰ μὲν ἐκείνων, ἀσθενῆ καθιστάντες ἐκ παντὸς τρόπου, τὰ δ' ἡμέτερα αὐτῶν κρείσσονα, [11] γινώσκοντες, ὅτι τὸ φύσει πολέμιον τῷ μὴ δύνασθαι κακὰ δρᾶν, ἡσυχίαν ἄγει· νῦν δὲ τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν [12] ἐκ τῶν συμφορῶν ἐπιστάμεθα, τὸν ἄνδρα τοῦτον [13] οὐδέποθ' ὑμῖν φίλον ἐσόμενον, οὐδὲ διαλλαγὴν ἐσομένην ἐκείνῳ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἀδικούμενος ὑφ' ὑμῶν, ἀλλ' ἀδικεῖν βουλόμενος, ἐχθρὸς ὑμῖν ἐστιν. ἔχει μέν γε ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κτησάμενοι παρέδωκαν, ἣν διὰ μὲν τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν ἕξει, διὰ δὲ δύναμιν [14] ἄκων ἀποδώσει. μία μὲν αὕτη πρόφασις αὐτῷ κακονοίας πρὸς ὑμᾶς. ἔπειτα δὲ, ὅτι ταῖς μὲν Ἑλλήνων πόλεσιν ἱκανόν ἐστι τὴν αὐτῶν δύναμιν διασῶσαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις· τοῖς δὲ τυράννοις ταῦτ' οὐκ ἀπόχρη μόνον, [15] ἀλλὰ προσκαταστρέψασθαι δέονται τοὺς πλουσιωτάτους [16] ἀεί. ἡμεῖς μὲν οὖν δοκοῦμεν [17] οὔτ' αὐτοὶ ῥᾳδίως ἂν τοῦτο παθεῖν, [18] ἄλλοις τε ἐμποδὼν γενέσθαι. [19] διὰ ταῦθ' ἡμῖν ἐκεῖνος ἄχθεται, βουλόμενος σφάλλεσθαι τὰς ἐλπίδας τῶν ἡμῖν πιστευόντων.

haec vobis omnia ſine labore atque ſumptu fortuna ſuppeditat, ſic ut hoſtes noſtri ultro nobis dent ſupplicium. Ac primum quidem, quam ſit commodum iis parere, qui ad bellum adhortantur, docebo; deinde, quam ſit neceſſarium. Poſſumus enim, nos ea, quae ſunt huic regioni naturâ contraria, cognoſcere, et cognita mature cavere, cum et illa quovis pacto debilia, et noſtra reddimus fortiora; quando quidem non ignoramus id, quod eſt naturâ inimicum, nunquam, niſi cum deeſt malefaciendi facultas, quieſcere. Nunc autem e cladibus, quod erat diſcendum, cognovimus, nunquam hunc virum nobis amicum futurum, aut nobiscum compoſiturum. Neque enim quia accepit à nobis iniuriam, verum quia vult inferre, hoſtis eſt. Habet autem ea, quae nobis à ſe conquiſita maiores reliquerunt, quaeque vel per imbecillitatem noſtram retinebit, vel potentiam invitus reddet. Atque hunc quidem unum habet malevolentiae ſtimulum: alterum, quod, cum civitatibus Graecis ſufficiat, ſi potentiam ſuam poſteris prodant, hoc tyrannis non eſt ſatis, niſi ditiſſimos etiam quosque ſemper evertant. Iam nos nec ipſi videmur hoc facile paſſuri, et alios impedituri. Quapropter ille vobis iraſcitur, cum eorum qui vobis confidunt, ſpem cupiat eludi.

ἀπὸ μιᾶς οὖν τέχνης ὁρμώμενος, ἡμῶν τε κρατήσειν οἴεται, καὶ τούτων, ὧν δι' ἡμᾶς οὐκ ἄρξει. ταῦτα δὲ πρότερον ἐξῆν εἰκάζειν ἡμῖν, νῦν δὲ σαφῶς γινώσκειν, ἔργῳ πάσχοντας. ᾧ γὰρ ἁλίσκεται μάλιστα καὶ πόλις καὶ χώρα, τοῦτο τὸ χωρίον [20] οὐκ ἔλαθεν αὐτὸν, ἰδόντα στασιάζοντας ἡμᾶς αὐτούς. [21] ἀλλὰ μετὰ τῶν ὀλίγων * ἐπὶ τοὺς [22] πάντας οὐκ ὤκνησεν ἐλθεῖν· ἠπίστατο γὰρ ἐλθὼν, [23] ὅτι τοῖς πολλοῖς μὲν ἐπιχειρήσας, οὐδὲν ἂν ἔπραξεν ὧν ἐβούλετο· (τοὺς γὰρ ἀσθενεστέρους [24] συγκαταπολεμήσας, οὐκ ἄρξειν τῶν πλειόνων ἔμελλεν. ἱκανοὶ γὰρ ἦσαν [25] ἂν αὐτὸν ἀμύνασθαι) εἰ δὲ τοὺς πολλοὺς μετὰ τῶν ὀλίγων [26] καταστρέψαιτο, ῥᾳδίως ἁπάντων ᾤετο κρατήσειν. οὕτω μὲν αὐτὸς βούλεσθαι πέφυκεν ἡμᾶς στασιάζειν. εἰ δ' αὐτῷ ταῦτα συμφέρει, καὶ πράσσειν [27] οἴεσθε αὐτόν. τὸ δ' ἐκείνου συμφέρον, ὅσον ἡμῖν κακόν ἐστιν, ἀθρήσετε, πρὸς τὸ μέγιστον τῶν ἄλλων [28] ἀντιθέντες. ὁμολογεῖται γὰρ πόλεμος τῶν ἄλλων κακῶν τοσούτῳ [29] μέγιστον εἶναι, ὅσωπερ εἰρήνη τῶν ἀγαθῶν. ἴσῳ μέντοι μεγέθει τὸν πόλεμον ἡ στάσις ὑπερβάλλει, ὅσωπερ ὁ πόλεμος τὴν εἰρήνην. ἐν μὲν γὰρ τῷ ξενικῷ πολέμῳ, [30] τὴν πατρίδα σώζοντες ἀποθνήσκουσιν· ἐν δὲ τῷ πολιτικῷ, διαφθείροντες ἑαυτοὺς, ὥστε μήτε [31] τοὺς ἀποκτείναντας εὐδοκιμεῖν. ἄλλοις μὲν γὰρ πολεμοῦντες, πολεμοῦμεν [32] ὑπὲρ τῶν φίλων· καὶ τοὺς μὲν ἀλλοτρίους νικῶντες, ἑτέρους κτῶνται φίλους· ὅταν δὲ [33]

Eadem igitur operâ ſe et nos exiſtimat, et eos, quorum per nos imperio privabitur, ſubacturum. Atque haec primum nobis coniecturâ licebat aſſequi; nunc autem re doctis firmiter cognoſcere. Quâ enim re potiſſimum et urbs capitur et regio, haec eum non latuit, cum ſeditionem noſtram animadverteret: neque cum paucis hos omnes aggredi cunctatus eſt. Siquidem norat ſe, ſi plurimos aggrederetur, nihil, quod ſtuderet, effecturum, quandoquidem debellatis infirmioribus, potiores ad reſiſtendum inſtructos non eſſet ſubacturus; ſin plurimos cum paucis everteret, omnium facile potiturum. Atque ita videtur ille, ut ſeditione laboretis, optare. Quod ſi eſt illi commodum, quam ſit vobis hoc illius commodum noxium, cum alio maximo id contendentes, videte. Nam cum tam eſſe maximum malum bellum, quam eſt maximum bonum pax, credatur; eodem tamen intervallo bellum ſeditio, quo pacem illud, ſuperat. Ut enim in externo bello patriam ſervando, ſic in civili nosmetipſos perdendo morimur, ita ut ne homicidae quidem laudem mereatur. Cum aliis porro praeliantes, pro amicis bellum gerimus; et cum alienis devictis, amicos comparemus alios;

τοὺς οἰκείους, ἀποστεροῦνται καὶ τῶν ὑπαρχόντων. ἁρπαγὴν δὲ χώρας καὶ χρημάτων φθοράν,[34] ὅσην δύναται[35] πολὺς ἀριθμὸς[36] καθέστακεν ἐξηγήσασθαι· καὶ τούτων οὐδ᾽ ἀπαλλαγῆναι ῥᾴδιον, ἐπειδὰν ἄρξηταί τις· τὸν διάλογον[37] γὰρ οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. οἱ γὰρ πλησίον οἰκοῦντες οὐκ ἄχθονται στασιαζόντων τῶν πλησίον. οἱ μὲν ἀσθενέστεροι, ὅπως ἂν μὴ ἄρχωνται· οἱ δ᾽ ὅμοιοι τὴν δύναμιν, ὅπως ἂν κρείσσονες γένωνται· οἱ δ᾽ ἰσχυροὶ, ὅπως ἂν ῥᾳδιέστερον[38] ἄρχωσι. καὶ τούτων οὐκ οἶδ᾽, ὅ, τι δεῖ σημεῖον ἄλλοθεν λαβεῖν. ἡμεῖς γὰρ τοῖς ἄλλοις σημεῖον ἐσμέν. χώραν γὰρ τῶν Ἑλλήνων ἔχοντες πλείστην, καὶ πλεῖστα δυναμένην παρέχειν οὐ μόνον τοῖς ἐνοικοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς παροίκοις, οὐ φαινόμεθα πλουσιώτεροι τῶν παρ᾽ ἡμῶν ἐξαγομένων[39] ὄντες. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἑαυτοῖς κατατίθενται τὰ παραγινόμενα,[40] ἡμεῖς δ᾽ εἰς τοὺς ἀλλοτρίους ἀναλίσκομεν·[41] τὰ κοινὰ μὲν, ἴδια ποιοῦντες· τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν, κοινά. καίτοι πῶς οὐ δεινόν ἐστι τούτους κοινῇ τρέφειν, οἳ τὴν πόλιν οὐ κοινὴν ἡμῖν παρέχουσι;[42] πρὸς τούτοις τε γῆν ἔχοντες εὐφυεστάτην ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας, καὶ τὸ σύμμαχον ἐγγενὲς παρεχομένην καὶ ἵππους, οὐχ ὅπως διαλύομεν[43] τοὺς βουλομένους ἀδικεῖν, ἀλλ᾽ ἐπαγόμεθα τοὺς ἀμυνοῦντας, μισθῷ πείθοντες, καὶ φυλασσόμεθα ξένους· καὶ καταφρονεῖται μὲν ἡ δύναμις τῆς χώρας, καταγελώμεθα δ᾽ αὐτοί. τούτων πάντων καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν αἴτιον

nostris superatis, etiam priores amittimus. Iam regionis vastatio atque opum pernicies quanta hinc sequatur, paucis explicari non potest. Neque facile est his malis, postquam semel exorta sunt, liberari. vix enim conciliatorem invenias. Nam qui prope habitant, vicinorum seditionem non moleste ferunt; imbecilliores, ne pareant; pares, ut potiores fiant; superiores, ut imperent facilius. Atque horum non video cur longe petendum sit exemplum, cum ipsi aliis exemplo simus. Etenim cum regionem habeamus inter Graecos maximam et uberrimam, nunquam iis, qui à nobis deducantur, ditiores videmur. Siquidem illi sibi, quod accedit, reponunt; nos in alienos insumimus; ac tum publica reddimus privata, tum privata publica. Quis vero non indignum ducat eos ali publice, qui urbem publicam non faciant? cumque regionem habeamus ad alios repellendos aptissimam, et socios atque equos ex se praebentem; non tantum iniurios non removemus; verum adjutores mercede conducimus, et hospites vitamus. Atque ita, cum regionis contemnitur potentia, tum ipsi deridemur. Horum autem omnium atque aliorum insuper

αὐτοὶ παρόντες θεάσασθε,[44] τοιαύτην ἐπίδειξιν ἐπιδείξαντα[45] πᾶσιν, οἵαν οὐδεὶς οὕτω σκληρὸς οὐδὲ μισάνθρωπός ἐστιν, ὅστις ἀδάκρυτος ἂν διηγήσαιτο. τί γὰρ οὐκ ἐγένετο τῶν μεγίστων κακῶν; οὐ παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ πατέρες γέροντες καὶ μητέρες, θεωροὶ κατέστησαν ἀποθνησκόντων, οἱ μὲν, πατέρων, αἱ δ' ἀνδρῶν, αἱ δὲ, παίδων; αἱ μὲν, ἐν ταῖς αὐτῶν χερσὶ τελευτώντων τὸν βίον, αἱ δ' ἐν τοῖς πολεμίοις[46] διαφθειρομένων; οἰκίας δὲ κατασκαπτομένας,[47] καὶ χρήματα διαρπαζόμενα; καὶ (τὸ πάντων δεινότατον) ὁπότε τύχοι τῶν αὐτῶν ἱερῶν κοινωνῶν ὁ ταῦτα δρῶν, καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς ὢν, ᾧ προσῆκον[48] ἐπαμῦναι, κατά γε νόμον, ἀλλὰ μὴ παρανόμως ἀπολέσαι; ὅτε[49] καὶ τοῖς γέρουσιν ἐφάνη συμφορὰ τὸ γῆρας, καὶ τοῖς ὀρφανοῖς ὡσαύτως.[50] καὶ τούτων τὸν αἴτιον πῶς οὐ χρὴ κακῶς δρᾷν, δυναμένους γε; ἀμυνομένους μὲν ὧν ὑπῆρξε, τιμωροῦντας δὲ τοῖς ἀποθανοῦσιν, οἰκτείροντας δὲ τοὺς ἀποστερηθέντας.[51] οὐ γὰρ μόνον τοσοῦτον ἀγαθόν ἐστιν,[52] ὅτι τῶν παροιχομένων ληψόμεθα δίκην, ἀλλ' ὅτι παράδειγμα[53] τοῦτο δείξαντες, ἀποδιδάξομεν τοὺς ἄλλους μὴ νομίζειν εὕρημα τὴν ἡμετέραν διαφορὰν, μηδὲ μεθ' ἡμῶν ἐπιβουλεύειν ἡμῖν. ἐὰν δὲ τοῦτο γένηται, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲ στασιάσειν ἡμᾶς, ὅταν ἐπίκουροι μηδαμόθεν ἴωσι[54] τοῖς ἐπιβουλεύουσιν. οὕτω μὲν οὖν ἀγαθόν ἐστιν ἡμῖν ἐθελοντὰς[55] ὁμολογῆσαι συμπολεμεῖν τοῖς παρακαλοῦσιν. ὡς δ' ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐκ τῶν ἐπιλοίπων χρὴ σκοπεῖν.

malorum auctorem coram vidistis, cum tale sui specimen omnibus ederet, quale nemo quantumvis durus et inhumanus absque lacrymis posset exponere. Quod enim de gravissimis malis defuit? non et pueri, et mulieres, et senes parentes, illi patres, aliae viros, aliae liberos, vel in suis manibus vel inter hostes mori viderunt? Huc accedebant aedium subversiones, et, quod erat omnium gravissimum, eo saepe, qui sacrorum eorundem atque eiusdem tribus esset particeps, auctore; quem iuvare secundum leges, non contra leges decebat perdere. Atque horum auctorem quis nobis affligendum, cum possimus neget, tum iuvandos mortuos, tum orbatis misericordiam tribuendam? Neque enim hoc tantum erit commodi, quod rerum praeteritarum poenas expetemus; sed etiam reliquos hoc exemplo docebimus, ne dissensionem nostram in lucro ponant, neque nobiscum nobis insidientur. Id porro si contingat, nunquam seditione nos laboraturos confido, si nusquam insidiantibus adjutores occurrant.

Atque his quidem de caussis commodum est, cum iis, qui adhortantur, bellum capessere: quam sit autem necessarium ex sequentibus co-

Ἀρχέλαος γὰρ οὔτ᾽ ἐπὶ Πελοποννησίους ἦλθε μετὰ Ἀθηναίων, οὔτε διὰ τῆς χώρας [56] ἰέναι βουλομένους ἔπαυσεν, οὔτε χρήματα παρέσχεν ἐπὶ τούτοις, [57] οὐδὲ ἔστι πρόφασις τῆς ἔχθρας, πλὴν ὅτι οὐκ ἤθελε συμπολεμεῖν αὐτοῖς πρὸς Ἀθηναίους, ἀλλ᾽ ἡσυχίαν ἦγεν. ἐπειδὴ τοίνυν τοῖς Πελοποννησίοις ἱκανὴ πρόφασίς [58] ἐστιν πολεμίους νομίζειν τοὺς μὴ πολεμήσαντας αὐτοῖς, εὐλαβηθῶμεν, ὅπως μὴ διὰ τὴν αὐτὴν πρόφασιν ἡμῖν πολεμήσωσιν, εἰ παρακαλούμενοι μὴ βουλησόμεθα συμπολεμεῖν μετὰ Πελοποννησίων. οὐ γὰρ ἠδικεῖτο ὑπὸ Ἀθηναίων οὐδέν. [59] ἡμῖν δὲ δὴ τίς λόγος ὑπολείπεται; πότερον, ὡς οὐκ ἀδικούμεθα; διδάξομεν [60] αὐτοὺς ταῦτα δρᾶν, ἅπερ ἐκεῖνος; οὐ γὰρ ἄδικον, [61] εἴπερ ὁ τάδε δράσας οὐκ ἀδικεῖ. ἀλλ᾽ ἀδικεῖσθαι μὲν φήσομεν, ἀμύνεσθαι δ᾽ οὐ βουλόμεθα; πολλὴν ἄρα δειλίαν * ἐμποιήσομεν, [62] τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς καλῶς δρᾶν. ἀλλὰ βούλεσθαι μέν, δύνασθαι δ᾽ [63] οὔ; τίς οὖν οὐ καταφρονήσει τῆς δυνάμεως ἡμῶν, εἰ τοὺς Ἕλληνάς γε ἔχοντες ἐπικούρους, οὐδὲ οὕτω δυνησόμεθα τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι, καί, τὸ μέγιστον, εἰ δευτέραν αἰτίαν σχήσομεν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· πρότερον [64] μέν, ὅτι τὸν πρότερον Μηδικὸν οὐ συνεπολεμήσαμεν· δεύτερον δέ, τὸν νῦν ἐπαγγελλόμενον. καίτοι πρὸς ἐκεῖνον μὲν ἱκανὴν πρόφασιν εἴχομεν· πρὸ ἡμῶν [65] μὲν γὰρ ἠθέλομεν αὐτοῖς συνδιακινδυνεύειν. [66] οὕτω γὰρ ἐπὶ πάσης [67] ἐγίνετο μᾶλλον, ἢ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν ἀπολιπόντας, περὶ τῆς ἐκείνων διαμά-

gnoſcite. Etenim Archelaus nec Peloponneſios cum Athenienſibus invaſit, nec per ſuam ire regionem vetuit, neque pecuniam contra illos ſuppeditavit, neque ullam dedit inimicitiae cauſam, niſi quod cum illis Athenienſes oppugnare noluit, verum quietem ſectatus eſt. Quare ſi ſatis eſt cauſae Peloponneſiis, cum hoſtes iudicant eos, qui noluerunt unà bellum gerere; cavendum eſt, ne nobis eadem de cauſa bellum inferant, ſi vocati unà pugnare noluerimus. Etenim nullam ab Athenienſibus iniuriam acceperat. Nobis vero, quaenam eſt reliqua ratio? An, quia laeſi non ſumus, idem nos, quod illum, facere dicemus? ſi enim, qui id fecit, iniuſte non egit, vacat res iniuſtitiâ. An vero laeſos eſſe fatebimur, ulciſci nos velle negabimus? admodum igitur ignavos reddemus eos, qui nobis benefacere cogitant. An denique velle, ſed non poſſe dicemus? quis ergo noſtras vires non contemnet, ſi ne Graecorum quidem auxilio poterimus hoſtes ulciſci, et, quod eſt maximum, ſecundam apud Graecos culpam ſubibimus, qui nec in primo bello Perſico, nec in hoc, quod nunc indicitur, ſocios nos praebeamus. Quanquam in illo non deerat nobis excuſatio. Pro nobis enim volebamus una cum illis periclitari: atque hoc honeſtius ducebamus, quam ſi noſtra relicta, de illorum regione depugnaremus.

χεσθαι. νῦν δὲ τί φήσομεν; αὐτοὶ γὰρ ἥκουσιν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῆς ἡμετέρας θέλοντες κινδυνεύειν. ἔτι δὲ πῶς οὐ δεινὸν, εἰ μόνοι τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Ἑλληνίδα συμμαχίαν οὐ συναριθμησόμεθα; τοῦτο δ' ὅσον ἐστὶν, αὐτὸς οὗτος δεδήλωκεν. ἐπιθυμῶν γὰρ καὶ χρήματα βουλόμενος τοῖς Ἕλλησι δοῦναι, ὅπως γένοιτο σύμμαχος, οὐκ ἐδυνήθη διαπράξασθαι. καὶ τοῦτο σχεδόν ἐστι δυοῖν σημεῖον, καὶ ὅτι ἀγαθόν ἐστι, καὶ ὅτι χαλεπόν. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐὰν ταῦτά [68] τις ἀντιλέγῃ, τοσαῦτά μοι λελέχθω. Ἤδη δὲ λόγον ἤκουσα λεγόμενον, ὅς μοι σημεῖόν ἐστιν ἱκανὸν, ὅτι βέλτιστά ἐστιν, ἃ ἐγὼ λέγω τοῖς ἐναντιωσομένοις.[69] εἴπερ ὁ λόγος ἐκεῖνος ἰσχυρότατός ἐστιν, οὐκ ἄξιόν ἐστιν ἔτι φοβηθῆναι. λέγουσι γὰρ, ὡς κρείσσων Ἀρχέλαός ἐστι, καὶ τοιοῦτος ὢν, πρόσοικος μᾶλλον ἢ Πελοποννήσιοι. τοῦτον μὲν γὰρ εἰ βουλοίμεσθα, δυναίμεθ' ἂν ἀμύνασθαι, Πελοποννησίους δ' οὐκ ἄν. οὐκοῦν κρεῖσσον στασιάζειν πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς μᾶλλον ἢ δουλεύειν ἑτέροις. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἀνάγκην ἑώρων οὖσαν ἡμῖν ἑλέσθαι δυοῖν θάτερον, [70] ἐβουλευσάμην ἂν, ὁπότερον χρὴ μ' ἑλέσθαι· [71] τὴν δ' ἡσυχίαν εὑρίσκω πρὸς Πελοποννησίους οὖσαν.[72] θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἀντιτιθέντων πράγματα τοῖς πράγμασιν.[73] οὐ γὰρ ὅμοια πρὸς ὅμοια συντιθέασι· πρῶτον μὲν, ὅτι τὰ μὲν ὑπὸ τοιούτου [74] σαφῶς ἐπιστάμεθα, τὰ δ' ὑπ' ἐκείνων ὑπονοοῦμεν. τὰ μὲν γὰρ ἐπάθομεν, τὰ δ' οὐκ ἐπιστάμεθα εἰ πεισόμεθα. πῶς οὖν ἴσον ἐστὶ, τοῖς μὲν ἤδη γενομένοις

Nunc autem quid dicemus? siquidem ipsi pro nobis ac nostris adsunt periclitaturi. Praeterea sit indignum, si soli Graecorum in societate Graeca non censebimur. id quod quantum sit, hic ostendit ipse. Nam cum pecuniâ cuperet Graecorum societatem emere, non potuit obtinere. Quod quidem et commodam rem esse et difficilem, simul demonstrat. Ac de his quidem, si quis ea contra proferat, haec dicta sint. Sed alium audio sermonem, qui ea, quae dico, optima esse perspicue ostendit. Etenim si istam rationem habent firmissimam, deponendus jam est metus. Aiunt enim praestare Archelaum, quamvis talem, accolam Peloponnesiis. Nam hunc facile, si velimus, repellamus; Peloponnesios non item. Quare seditione praestat inter nos conflictari, quam aliis servire. At ego si necessario viderem eligendum alterutrum; utrum potius esset, deliberarem. Verum quietem nobis cum Peloponnesiis intercedere video. Miror praeterea istorum contentionem, qui dissimilia inter se comparent. Primum enim huius facta cognoscimus aperte; illorum suspicione complectimur: si quidem illa sensimus, haec an sensuri simus, ignoramus. Non igitur aequum est, ob res gestas non indignari; quas adsequi-

μὴ θυμοῦσθαι, τὰ δ' εἰκαζόμενα φοβεῖσθαι μᾶλλον; ἐκ ποίων δὲ χρὴ παραδειγμάτων ὀῤῥωδεῖν αὐτά; [75] πότερον οὐχ' ὁρῶμεν τοὺς πλησιεστάτους ἡμῖν προσοικοῦντας τῶν Ἑλλήνων Φωκέας ἐλευθέρους ὄντας, προσεχομένους δὲ [76] Βοιωτοὺς, οὔτε φόρον φέροντας ἐκείνοις. [76b] οὔτε ἄρχοντα οὐδένα Λακεδαιμονίων αὐτόθι; ἔτι δὲ διὰ πλείονος [77] Κορινθίους αὐτονόμους ὄντας, καὶ τῶν ἑαυτῶν κρατοῦντας; Ἀχαιοὺς δὲ πρὸς τούτοις, [78] οὔτε πλείονας ὄντας ἡμῶν, οὔτε κατὰ πλείους [79] οἰκοῦντας; Ἠλείους δὲ καὶ Τεγεάτας, καὶ τοὺς ἄλλους Ἀρκάδας, ἀστυγείτονας ὄντας; [80] ἔνθ' οὐδεὶς εὕρηκέ πω Λακεδαιμόνιον ἔχοντα, [81] ὥσπερ οὐδ' ἐνθάδε Μακεδόνα. πολιτείας δὲ πανταχοῦ καὶ νόμους ἐπιστάμεθα κειμένους, καὶ τὰ κοινὰ κοινῇ καρπουμένους. ἴσως [82] ἄν τις εἴπῃ, ἀλλ' ὀλιγαρχίαν ἁπανταχοῦ καθιστᾶσι; τοιαύτην γε, οἵαν ἡμεῖς εὐχόμενοι πολὺν χρόνον καὶ ποθοῦντες, ὀλίγον χρόνον ἰδόντες, ἀφηρέθεμεν. οὐ δὴ [83] προσήκει ὀλιγαρχίας λέγειν ἐκείνας πρὸς τὰς ἐνθάδε. [84] ποῦ γὰρ οὕτω μικρὰ πόλις, ἐν ᾗ τὸ τρίτον μέρος οὐ μετέχει τῶν πραγμάτων αὐτόθι; [85] οὕτω δὲ [86] μηδὲ ὅπλα, μηδὲ ἄλλη δύναμίς ἐστι τὰ κοινὰ πράσσειν, οὐχ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τύχης ἀποστερηθέντων πραγμάτων. [87] ἀπεστέρηται δὲ τοσοῦτον χρόνον, ἕως ἂν παράδειγμα μαθῆτε. [88] παρὰ δὲ ταῦτα, παρ' ὑμᾶς ἐστιν. [89] οἶμαι μὲν γὰρ ἡμᾶς οὐδ' ἂν εὐχομένους ἄλλως εὔξασθαι πολιτεύεσθαι, παραδείγματα μὲν τοιαῦτα παρεχο-

mur coniecturâ, magis timere. Quibus vero exemplis metum hunc concipiamus? Non videmus proximos nobis Graecos, Phoceenſes, eſſe liberos? propinquos Boeotos, nec tributo, nec magiſtratu ullo Laconico premi? remotiores etiam Corinthios ſui iuris eſſe, ſuisque frui? Achivos praeterea, qui nos nec multitudine nec oppidis ſuperant; nec non Eleos, Tegeatas, et Arcadas reliquos eodem ſe habere modo; ſic, ut nullus ibi regnarit adhuc Laco, ſicut nec heic Macedo. Iam Respublicas ubique conſtitutas, et leges poſitas novimus, ac rerum communium uſum eſſe communem. Sed eos forte quis paucorum imperium ubique dicet inſtituere, tale profecto, quale nos cum diu optaſſemus ac deſideraſſemus, brevi ſumus conſtituto ſpoliati. Neque enim comparanda ſunt illa paucorum cum iſtis imperia. Ubi enim tam parvam urbem reperias, in quâ non tertia pars praeſit rebus? Similiter et armorum gerendorum, et reliquae Reipublicae adminiſtrandae facultas, non tam per Lacedaemonios, quam per fortunam eſt adempta, donec exemplum vos edatis. Nam Reipublicae quidem formam vix aliam, arbitror, poſſimus exoptare. Exemplis autem pro-

μένους ὀῤῥωδεῖν οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς, ἃ [90] μὴ γενέσθαι δεινόν ἐστι μᾶλλον ἢ γενέσθαι. καὶ Λακεδαιμονίοις μὲν οὐκέτι πέφυκεν [91] ὑμῖν ἐπιτίθεσθαι. πόῤῥω γὰρ οἰκοῦσιν ἀφ' ὑμῶν, ἀπαράσκευοί τ' εἰσὶ πρὸς τὴν χώραν. [92] ᾧ γὰρ ἡμεῖς ἰσχύομεν μάλιστα, οὐκ ὀλίγον διαφέρουσι πλησίοι εἶναι αὐτῷ. πρῶτον μὲν γὰρ [93] οὐκ εἰκότως ἐπιβουλεύουσιν. [94] ἐὰν δ' ἐγχειρῶσιν, οὐ λήσουσιν· ἐὰν δὲ [95] προγινώσκωμεν, οὐκ ἀμελήσομεν αὐτῶν. ὥστε οὐδαμῇ καλῶς αὐτοῖς ἐπιτίθεσθαι σχήσει. εἰ δὲ καὶ τόνδε τις τὸν λόγον λέξει, ὡς Ἀρχέλαος παῖδας [96] ἔχει, καὶ διὰ τοὺς παῖδας οὐχ οἷόν τε [97] συμπολεμεῖν, πρῶτον μὲν ἄξιον θαυμάσαι τοῦτον, ὅστις περὶ μὲν δέκα παίδων λέξειε, περὶ δὲ τῶν ἁπάντων οὐ λέγει [98] οὐδὲ περὶ τῆς πόλεως· καὶ τὸ μὲν τῶν παίδων [99] συμφέρον ἀποστερεῖ, περὶ δὲ τῶν ὀλίγων καθίστησιν. εἰ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν παθεῖν τι τοὺς παῖδας, [100] οὐ θαυμαστὸν ἦν λέξαι. [101] νῦν δὲ δῆλόν ἐστιν, ὅτι κρατοῦντες ἐκείνου, [102] καὶ τῶν παίδων ἅμα κρατήσομεν· ὥστε ἀφελόντες [103] τῶν ἐκείνου κακῶν ῥαδίως ἀπολαβεῖν [104] τοὺς παῖδας· ὁ μὲν οὖν ἐμὸς λόγος, ἀμύνεσθαι μὲν τὸν ἀδικοῦντα κελεύει, τιμωρεῖν δὲ τοῖς ἀποθανοῦσι, χαρίζεσθαι δὲ τοῖς παρήκουσι· [105] δέχεσθαι δὲ τὴν τύχην· συμμάχους τε τοῖς Ἕλλησιν εἶναι, πολεμίους δὲ τοῖς βαρβάροις· καὶ πιστεύειν μὲν τοῖς ὠφελοῦσιν, ὀῤῥωδεῖν δὲ τοὺς μὴ τοιούτους· ἐχθροὺς δὲ νομίζειν τοὺς ἀδικοῦντας, φίλους δὲ, τοὺς ἐπαμύνοντας. πρὸς τούτοις

positis, ea non debemus timere, quae non contingere sit, quam contingere gravius. Lacedaemonii porro non facile nos invaserint. Sunt enim longe à nobis remoti, nec nimis ad eam rem instructi. Nam propinquitas, quâ nos valemus plurimum, non parvum apud illos discrimen facit. Quare primum non temere nos aggredientur. Sin facient, non latebunt. Si praesciemus, non negligemus. Quo fit, ut nullâ ratione nos commode queant invadere. Quod si quis hoc etiam dixerit, liberos habere Archelaum, ac propter eos non esse societatem ineundam; admirari primum eum libeat, qui decem filiorum mentionem faciat, omnium, atque civitatis ipsius obliviscatur; et cum filiorum omnium utilitatem negligat, paucorum rationem habeat. Iam si necessario filiis aliquid esset exspectandum, nullam haec verba admirationem moverent. Nunc illo devicto, liberos quoque in nostra potestate fore, manifestum est. Ac mea quidem oratio iubet iniuriarum auctorem ulcisci, mortuos iuvare, necessariis gratificari, fortunam accipere, Graecis amicos, barbaris hostes esse, iuvantibus confidere, alios metuere, laedentes pro hostibus juvantes pro amicis habere; denique

τε, [106] τὰ γιγνωσκόμενα τῶν εἰκαζομένων κυριώτερα ἡγεῖσθαι· ταῦτα μὲν οὖν οὑμὸς λόγος· τοῖς δὲ ἐναντιουμένοις, * εἰ εἰς τοῦτο [107] ἥξουσι τόλμης, τἀναντία δεῖ δύνασθαι τὸν λόγον· [108] ἀνέχεσθαι μὲν ἀδικουμένους, ὠφελεῖν δὲ τοὺς ἀδικοῦντας, φεύγειν δὲ τοὺς βουλομένους ὠφελεῖν· ἀπιστεῖν δὲ τοῖς φίλοις, πιστεύειν δὲ τοῖς ἐχθροῖς. ὀῤῥωδεῖν δὲ τὰ πόῤῥω, [109] τὰ δὲ πλησίον ὑπερορᾶν· ἔπειτα τοῖς Ἕλλησι μὴ γίνεσθαι συμμάχους, τοῖς δὲ βαρβάροις, καὶ πρὸς τούτῳ τοῖς ἐχθροτάτοις. ἔτι δὲ ἀτιμωρήτους μὲν τεθνάναι τοὺς ἀποθανόντας, ἀτίμους δὲ τοὺς προσήκοντας εἶναι· καὶ μήτε πολιτείαν εἶναι, μήτε νόμον, μήτε δίκας. τοιαῦτα ἀνάγκη τὸν λόγον τῶν ἀντιλεξόντων δύνασθαι. ταῦτα γάρ ἐστιν ἐναντία τούτοις οἷς ἐγὼ λέγω. πειθόμενοι οὖν ἐκείνοις, τούτων οὐχ ἁμαρτήσεσθε· δεξάμενοι δὲ τὴν συμμαχίαν, καὶ προθυμηθέντες, ὧν ἐπάθομέν τε [110] δίκην ληψόμεθα, καὶ τὸ λοιπὸν οὐ πεισόμεθα τοιαῦτα.

---

res cognitas ſuſpicionibus certiores ducere. Atque haec quidem mea vult oratio; qui autem eâ erunt audaciâ, contrariam ut inſtituant, eorum oratio contraria, neceſſe eſt, iubeat; damnum ultro accipere, laedentes juvare, prodeſſe volentes fugere, amicis diffidere, fidere hoſtibus, longinqua metuere, propinqua contemnere, non cum Graecis, ſed cum Barbaris, iisque inimiciſſimis inire ſocietatem, inultos mortuos, inhoneſtos neceſſarios relinquere, Rempublicam, leges, iuraque abolere. Atque haec oportet adverſariorum velle orationem, quandoquidem haec iis, quae ego dico, ſunt contraria. Quamobrem, ſi illis parebitis, haec vobis non deerunt. Sin ſocietatem arripiemus, et poenas rerum perpeſſarum expetemus, nec in poſterum ſimilia perferemus.

IO. IACOBI REISKII

OBSERVATIONES

IN

HERODIS ORATIONEM.

Argumentum huic orationi *Canterus* praefcripfit hoc: Cum Peloponnefii ac Lacedaemonii bellum cum Archelao, Macedoniae rege, gererent, et Thebanorum focietatem expeterent, hos, ad eam capeffendam hortatur.

1. ἐπίστασθαι. Imo vero οὐκ ἐπίστασθαι vel οὐ καλῶς ἐπ. fubaudi αὐτούς.
2. ταῖςδε ταῖς ἡλικίαις. Id eft, τῇδε τῇ ἡλικίᾳ, ἐν ᾗ νῦν ἐγὼ διάγω.
3. περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν. Id eft, οὐ μόνον εἰδέναι ταῦτα καὶ ἀσκεῖν, ἀλλὰ καὶ λέγειν περὶ αὐτῶν ἐπίστασθαι. An potius hoc voluit: καὶ περὶ αὐτῶν ἐπίστασθαι λέγειν, ὡς περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων.
4. μέλειν. fubandi αὐτῷ.
5. τούτους. Sic dedi de meo, in accuf. pro vulgari τούτοις in dativo.
6. ἐξευρίσκειν. Scilicet τὰς πρὸς αὐτὸν μηχανάς.
7. Ad γινώσκειν addendum videtur δεῖν.
8. τ'. malim δ'.
9. ἂν bene habere videtur, tametfi *Stephano* difplicuit, αὐτὰ fubftituenti.

10. εὐλαβούμεθα. Malim εὐλαβοίμεθα in optativo, quod idem eſt, ac ſi dixiſſet ὀρθῶς εὐλαβοίμεθα, recte fecerimus, ſi caverimus. Ob praemiſſum ἂν, optativus hic melius conveniat, quam indicativus.

11. κρείσσονα — Loci huius emendatio debetur Stephano. Nam vulgatae ſic dant: κρεῖσσον ἀναγινώσκοντες et τὸ μὴ δύνασθαι.

12. Poſt διδασκαλίαν deeſt Φθάσαντες. novimus, prius, quam ego ad iſtaec docendum ſurgerem, malis noſtris docti.

13. τὸν ἄνδρα τοῦτον. Archelaum.

14. δύναμιν. malim τὴν δύναμιν. ſc. τὴν ἡμετέραν.

15. μόνον, malim μόνοις. ut ad τυράννοις referatur.

16. πλουσιωτάτους. num πλησιεστάτους?

17. δοκοῦμεν. ſc. αὐτῷ.

18. τοῦτο παθεῖν. ſcilicet, τὸ καταστραφῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

19. γενέσθαι. ſcil. τοῦ τοῦτο συμβαίνειν αὐτοῖς.

20. χωρίον. Metaphorice accipiendum eſt hoc loco pro ἀφορμὴν καὶ μηχανὴν. ſignificat diſcordiam civilem.

21. ἡμᾶς αὐτοὺς. Num ἡμᾶς αὐτοῖς, id eſt ἡμῖν αὐτοῖς. an ἡμᾶς πρὸς αὐτοὺς id eſt πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς.

22. ἐπὶ τοὺς πάντας. Sic dedi de meo, pro vulgari ἐπὶ τούτους πάντας.

23. ἐλθών. Imo vero μόνος ἐλθών. Solus ſi venerit Thebas ad ortum, ſine factione optimatum. Verum praeterea duo quoque haec vocabula μόνος ἐλθὼν non ſuo ſtant loco, ſed collocanda ſunt pone ἐπιχειρήσας.

24. ἀσθενεστέρους. Optimates.

25. ἦσαν ſc. optimates cum plebe conſociati.

26. μετὰ τῶν ὀλίγων. Non ſic debet accipi τοὺς πολλοὺς σύναμα καὶ τοὺς ὀλίγους, ſed ita, ac ſi dixiſſet, τοὺς πολλοὺς διὰ τῶν ὀλίγων, ἔχων τοὺς ὀλίγους μεθ' ἑαυτοῦ.

27. *πράσσειν.* *H. Stephanus* fuffectum it *πράξειν* in futuro.

28. *πρὸς τὸ μέγιστον τῶν ἄλλων.* Subaudi *κακῶν*, comparantes eo cum malo, quod reliquorum malorum eft peffimum.

29. *τοσϰτῳ.* Sic dedi auctore *Stephano* pro vulgari *τοσϰτων.*

30. *ξενικῷ.* Id eft, ὃς *πολεμεῖται πρὸς ἐχθρϰς ξένους, ἀλλοτριόχθονας.*

31. *μήτε.* Imo vero *μηδὲ.* Ne occifores quidem (nedum occifi.) aut fi vulgatam h. l. tenebimus, addendum erit *μήτε τϰς ἀναιρεθέντας*, vel *μήτε τϰς πεσόντας*, vel fimile quid.

32. *πολεμϰμεν.* Imo vero *πολεμϰσιν* in tertia pluralis.

33. *ὅταν δὲ.* Aut addendum eft *νικῶσι*, aut legendum, *νικῶντες δὲ.*

34. *ἁρπαγὴν δὲ χώρας καὶ χρημάτων φθοράν.* Quidni potius transpofitis vocabulis *ἁρπαγὴν δὲ χρημάτων, καὶ χώρας φθοράν.*

35. *ὅσην δύνανται.* Interponendum videtur *αἱ στάσεις.* Bella civilia quantas afferre valeant et rerum rapinas, et foli devaftationes.

36. *ἀριθμός.* Sufpicabar aliquando legendum effe *ἄρ' ἆθλος*, *arduum fit certamen.* Nunc tamen malim vulgatae acquiefcere, et vocem *ἀριθμὸς* accipere pro copiâ, vel turbâ rerum enumerandarum. Idem quod *ὄχλος.*

37. *τὸν διάλογον.* Aut *τὸν διαλλακτὴν* aut *τὴν διαλλαγὴν* legendum effe vifum fuit *Stephano.* *Palmerium* quoque fufpicio in priorem illam rationem detulit. Mihi neutra placet, fed *διὰ λόγων* legendum effe. Verum tum deerit poft *οὐκ ἔστιν εὑρεῖν* aliquod vocabulum, e. c.

διαλλακτήν. Invenire enim non eſt reſtauratorem gratiae, qui animos inſenſos oratione reconciliet.

38. *ῥᾳδιέστερον.* Neſcio an forma haec, praeter h. l. alibi nusquam occurrat. Cur non *ῥᾷον* dixit, ut reliqui omnes.

39. *τῶν παρ' ἡμῶν ἐξαγομένων.* Quaeritur, ſit ne maſculini generis, an neutrius? Si prius probamus, bene habebit h. l. vulgata, et ſententia erit, *quam ii, qui ſibi neceſſaria à nobis petunt et è ſolo noſtro aliorſum exportant.* *οἱ ἐξαγόμενοι* erunt tum *οἱ ἔμποροι*, et participium verbi medii, non paſſivi. Sin autem *τὰ ἐξαγόμενα* h. l. ſunt res et merces exportabiles, in paſſivo, tum legendum erit *πλουσιώτεροι ἀπὸ τῶν παρ' ἡμῶν ἐξαγομένων*, *opulentiores à mercimoniis rerum, quae è noſtro ſolo exportantur.*

40. *τὰ παραγινόμενα.* Malim *τὰ περιγινόμενα.* Res, annonas, fructus, à culturâ ſoli aliarumque artium exercitatione partos, et ultra ipſorum neceſſitudines redundantes, *den Ueberſchuſs von ihrer Nothdurft.* Illas copias ipſi ſibi reſervant ad futuros uſus, cum tempus venit, quo illis indigeant.

41. Opes aerarii impendimus et exhaurimus alendis militibus mercenariis, quod aerarium, ut impleamus, eo cives ſpoliamus.

42. *οὐ τὴν πόλιν ἡμῖν κοινὴν παρέχουσιν.* Hoc eſt, milites mercenarios, alienigenas, non eadem nobiscum patriâ utentes, qui ſuam ſibi propriam habent patriam, à quâ nos excluſi ſumus. Paulo poſt appellat *οὐκ ἐγγενὲς σύμμαχον.*

43. *διαλύομεν.* Num *διὰ τούτων κωλύομεν* aut *διὰ τούτων κολλόομεν.* Per hos (milites indigenas, pedeſtrisque et

equeſtris militiae, dominatos) compeſcimus, aut caſtigamus graſſatores.

44. παρόντες θεάσασθε. Num παρόντα θεᾶσθε. ut παρόντα, ad τὸν αἴτιον referatur. Eum, qui cauſa mali eſt, praeſentem (id eſt coram) cernitis.

45. ἐπιδείξαντα. Haud eſt praetereundum ſilentio, ſed annotandum, raro modo dici ἐπιδείξαντα, pro ἐπιδειξάμενον. Nam in hoc ſignificatu non activum huius verbi, ſed medium uſurpatur.

46. πολεμίοις. malim ἐν ταῖς πολεμίων.

47. οἰκίας δὲ κατασκαπτομένας. Pendet hic accuſativus fulcro carens. Num ergo ἐθεάσασθε deeſt, aut τίς οὐκ εἶδεν, vel tale quid. Aut nominativi ſunt ſubſtituendi.

48. προσῆκον. Malim in imperfecto προσῆκεν.

49. ὅτε. Num τότε.

50. Ad ὡσαύτως adde ἡ ὀρφανία. Sed claudicat comparatio. Senium non ſemper eſt malum. Orbitas autem pupillorum eſtne unquam non calamitoſa, etiam tempore pacis publicae?

51. ἀποστερηθέντας. Liberis puta patribusque.

52. τοσοῦτον ἀγαθόν ἐστι. Non cohaeret τοσοῦτον cum ἀγαθὸν, ſed ſtat per ſe, quaſi *adverbialiter: Hactenus* vel *tantisper*. Idem eſt ac ſi planius ſic dixiſſet, τὸ γὰρ κακῶς δρᾷν τὸν αἴτιον τούτων οὐ κατὰ τοσοῦτον μόνον ἐστὶν ἀγαθόν.

53. ἀλλ' ὅτι παράδειγμα. Malim, ἀλλ' ὅτι καὶ παρ.

54. ἴωσι τοῖς ἐπιβουλεύουσιν. Id eſt, ἥκωσι, vel ἴωσι πρὸς τοὺς ἐπιβουλεύοντας.

55. ἐθελοντὰς. Sic dedi arbitratu meo, mutato accentu, pro vulgari ἐθέλοντας. Nam eſt à nominativo ἐθελοντὴς, non ab ἐθέλων.

56. τῆς χώρας. Subaudi τῆς ἑαυτῦ. Neque Peloponnesiis transitum per suos fines denegavit, sive se iis non opposuit, Athenienses in Chersoneso e Thraciâ invadentibus.

57. παρέσχεν. Atheniensibus puta. ἐπὶ τούτους, adversus hos, Peloponnesios. Ad quos etiam proximum αὐτοῖς refertur.

58. ἱκανὴ πρόφασις. Subaudi τῦ πολεμεῖν. Proximum νομίζειν accipi debet pro τὸ νομίζειν. Quamquam nescio, an legendum sit τὸ πολεμίους νομίζειν τοὺς μὴ συμπολεμ.

59. ὐ γὰρ ἠδικεῖτο ὑπὸ Ἀθηναίων ὐδὲν. Nimis abruptus διάλογος videtur paraphrasi explicandus esse. Occurrat mihi aliquis nunc, recte aiens Archelaum fecisse, arma sua cum armis Peloponnesiorum consociare recusantem adversus Athenienses, à quibus nil quicquam laesus fuisset. Verum huiusmodi excusatio, à causâ nostrâ abhorret. Invitamur ad societatem belli cum Peloponnesiis ineundam, adversus Archelaum. Recusabimusne? ecquid tandem praetexentes? num hoc, iniurias ab Archelao nobis nullas oblatas esse? Hac quidem oratione utentes, planum faciemus omnibus, homines nos esse ignavos, imbelles, degeneres, qui nullam non iniuriam inulto perferant. Quo quid fiet? Hoc nempe, acuemus Peloponnesiorum erga nos insolentiam. Docebimus eos eadem omnia in nos expromere exempla superbiae et crudelitatis, quibus Archelaus capitibus nostris illusit.

60. ἀδικύμεθα διδάξομεν. Distinxi haec, signo interrogationis interponendo. Alius, brevitatem minus affectans, saltem ἀλλ' ὔτω γε interposuisset. E proximo ταῦτα effeci ταὐτά.

61. οὐ γὰρ ἄδικον. Subaudi ἔστιν ἐδὲν, nulla eſt iniuſtitia in univerſâ rerum naturâ, ſi Archelaus crimine iniuſtitiae vacat. Suſpicabar aliquando de ἄδικος, aut ἀδικῶν. Nemo iniuſtus eſt, ſi Archelaus non eſt.

62. ἐμποιήσομεν. Sic dedi de meo, pro vulgari ποιήσομεν. Ingentem formidinem atque cunctationem iniiciemus.

63. βέλεσθαι μὲν, δύνασθαι δ' οὔ. Subaudi à communi φήσομεν.

64. πρότερον et δεύτερον. Imo vero προτέραν et δευτέραν. ſc. αἰτίαν. Alius ſic planius dixiſſet. τὴν μὲν γὰρ προτέραν εἴχομεν ὅτι — τὴν δὲ δευτέραν ἕξομεν ὅτι τὸν νῦν —

65. πρὸ ἡμῶν, raro modo dictum, pro ὑπὲρ ἡμῶν.

66. συνδιακινδυνεύειν. Adde tacitâ cogitatione, ἀλλ' ἐχ' ὑπὲρ ἐκείνων. Pro nobis quidem volebamus dimicare, in eorum ſocietate, non autem pro ipſis capita noſtra periculis obiicere.

67. ἐπὶ πάσης. Imo vero ἐπ' ἴσης. Subaudi μοίρας. Nam ſic obſervatum fuiſſet ius aequum, aequa proportio. Vel, ſi brevius et planius malumus, *fuiſſet hoc aequius.*

68. ταῦτα. Ad illa duo capita excuſationum, 1) nullâ nos iniuriâ ab Archelao laeſos eſſe; 2) velle quidem nos ab eo poenas repetere, verum haud poſſe. — Poſſit quoque ſic legi ἐὰν ταῦτά τις λέγῃ, τοσαῦτά μοι ἀντιλελέχθω.

69. λέγω τοῖς ἐναντιωσομένοις. Diſtinguo et corrigo ſic — λέγω. Hic deſinit ſententia. Tum incipit nova: τοὺς γὰρ ἐναντιωσομένους — cohaerent hi accuſativi cum φοβηθῆναι. *Nam ſi iſta valebit obiectio, nihil ſupereſt, quod timeamus.* Quaenam vero eſt illa obiectio? Scilicet potentiorem eſſe Archelaum, quam Peloponneſios,

et praeterea quoque vicinum. Propterea bello non esse lacessendum. Refutat Sophista in continenti illam obiectionem, subiiciens istaec: Si vera sint, quae isti aiant, neutri nobis metuendi sunt. Archelaum enim facile vincamus et puniamus. Quanto magis ergo profligabimus Peloponnesios, si Archelao sunt inferiores, quod isti aiunt. Atqui superiores sunt. Ergo lacessendi à nobis nequaquam sunt. Ergo, (pergit ipse sibi dubitationes obmovere) satius erit, continuare seditiones civiles, metu Archelaï, quam aliis (Peloponnesiis) servire. Etiam hanc obiectionem refutat in continenti. ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν —

70. δυοῖν θάτερον. Hoc est ἢ στασιάζειν πρὸς ἡμᾶς, ἢ δουλεύειν τοῖς Πελοποννησίοις.

71. χρῆ μ᾽ ἑλέσθαι. Malim χρῆν pro ἔχρην ἑλέσθαι.

72. οὖσαν. Imo vero οὐκ οὖσαν, vel οὐκ ἐνοῦσαν. Negatam, non datam, non possibilem. Pro τὴν malim νῦν.

73. τοῖς πράγμασι. Malim articulum abesse.

74. ὑπὸ τοιούτου. Possit γιγνόμενα subaudiri. Et hactenus patiar ὑπὸ et hic et paulo post locum suum obtinere, quanquam ἀπὸ convenientius videtur esse. Sed pro τοιούτου malim τούτου. Archelaum designat.

75. αὐτά. Scil. τὰ ἀπὸ τῶν Πελοποννησίων.

76. προσεχομένους δέ. Id est, ὁμοροῦντας δὲ τούτοις, scil. τοῖς Φωκεῦσι.

76 b. ἐκείνοις. Lacedaemoniis puta.

77. διὰ πλείονος. Scil. διαστήματος ἀπέχοντας ἡμῶν καὶ οὕτως ἐκείνοις (Spartanis puta) πλησιεστέρους.

78. πρὸς τούτοις. Id est, προσεχεῖς τούτοις, finitimos hisce, Corinthiis puta.

79. κατὰ πλείους. Subaudi δήμους aut πόλεις.

80. ἀστυγείτονας ὄντας. Lacedaemoniis puta.

81. ἔχοντα. Imo vero ἄρχοντα, quomodo legendum esse *Stephanus* quoque et *Canterus* suspicati sunt. Possit quoque de ἐλθόντα cogitari, item de οἶκον ἔχοντα.

82. ἴσως. Alius dixisset ἀλλ' ἴσως. Novam capessit objectionem, quam refutat in istis τοιαύτην γε.

83. οὐ δή. Malim uno vocabulo οὐδέ. Ne appellare quidem istas oligarchias licet hoc nomine, si cum oligarchiâ comparentur illâ, quae penes nos fuit.

84. πρὸς τὰς ἐνθάδε. Imo vero πρὸς τὴν ἐνθάδε. Nisi si respexerit ad oppida minora potestati Thebanorum submissa.

85. πραγμάτων αὐτόθι. Interpone articulum τῶν.

86. οὕτω δὲ. — Imo vero ὅτῳ. Cui autem neque arma sunt, neque alia adminicula nervique rei publicae regendae, is, non à Lacedaemoniis, sed à forte suâ privatus est imperio. Nam τὰ πράγματα sunt administratio rerum civilium summâ cum potestate.

87. ἀποστερηθέντων πραγμάτων. Imo vero ἀπεστερήθη τῶν πραγμ.

88. παράδειγμα' μαθῆτε. Sic, properispomenos, exhibent posterius vocabulum ambae editiones, Aldina et Stephanica. Quod si esset à μανθάνειν, saltim μάθητε deberet exarari, propenacute. *Canterus* et *Stephanus* praecipiunt primam ei syllabam detrahi, quae facile e fine vocabuli proximi superioris possit adhaesisse. Verumtamen etiamsi hoc fiat, sententiam tamen bonam e παράδειγμα θῆτε nullam expiscor. Quidsi Sophista dederit παράδειγμα ἀρετῆς (vel δυνάμεως) θῆται, id est, παρέχηται. Donec, qui nunc propter infirmitatem et potentiae defectum servit, virtutis et potentiae documentum ediderit.

89. παρὰ δὲ ταῦτα παρ' ὑμᾶς ἐστιν. Imo vero πάντα δὲ ταῦτα παρ' ὑμῖν ἐστιν. Omnia vero iſta, ſcil. ὅπλα καὶ δύναμις καὶ ἀρετὴ, penes vos ſunt.

90. ἃ. Id eſt, διὰ ταῦτα, ἃ — Non convenit nos metu agitari Lacedaemoniorum, qui talia de ſe documenta edant, neque vereri, ne per eos ea fiant, quae non fieri gravius ſit, quam fieri.

91. οὐκέτι πέφυκεν. Imo vero ὅτε γῇ πέφυκεν. Neque ſitus eſt is eorum ſolo, ut commode nobis inſidientur.

92. πρὸς τὴν χώραν. Imo vero πρὸς τὴν πεῖραν. Et carent apparatu idoneo ad periculum huius rei faciendum.

93. γάρ. Malim οὖν.

94. ἐπιβουλεύουσιν. Malim in futuro, ἐπιβουλεύσουσιν.

95. δὲ. Imo vero γάρ.

96. παῖδας. Male me torſit, et adhuc torquet hic locus, unde me non expedio. Liberi quinam deſignentur, Thebanorum, an Archelai, haud liquet. Thebanorum deſignari liberos, Archelao pro obſidibus datos, fingamus tantisper. Quid rerum naturae convenientius? oratio ſic redditur planiſſima; ut praevideam multos fore, qui mirentur, me praetervila tam ſimplici et commodâ interpretandi ratione, ſecutum eſſe aliam perobſcuram et contortiſſimam. Verum, ut taceam, Thebanos obſides ſi ſignificare voluiſſet Herodes, ἡμῶν aut ἡμετέρους addendum fuiſſet, item hoc ut taceam, *paulo infra* τῶν πολλῶν παίδων legendum eſſe: quid faciemus iſtis pag. 198, ὥστε ἀφελόντες τῶν ἐκείνου κακῶν τοὺς παῖδας ἀπολαβεῖν. quam ſubiicient ſententiam?

fateor ῥᾳδίως ἀπολαβεῖν τοὺς παῖδας planiffimam hanc dare fententiam. *quo fit ut facile fimus liberos noftros recuperaturi.* Sed, ubi manebunt ifta ἀφελόντες τῶν ἐκείνου κακῶν? et quae erit fententiarum inter fe copula? Deinde parentes, qui liberos fuos e fervitute, quam ut obfides tolerarunt, recuperarunt, non poffunt dici κρατεῖν τῶν παίδων, fed ἐγκρατεῖς γίνεσθαι. Confideremus modo paulo diligentius κρατήσαντες ἐκείνου, καὶ τῶν παίδων ἅμα κρατήσομεν. Mirabile foret, fi in tam brevi verborum ambitu idem verbum κρατεῖν tam diverfis modis, et paene dixerim, repugnantibus acciperetur, ut modo *vincere* hoftem, modo *potiri* re cara fignificet. *Ubi enim vicerimus, unâ liberos quoque noftros recuperabimus.* Multo convenientius utique fit, fic reddi: *patre victo, liberos quoque eius unâ victos habebimus, et in poteftate noftrâ.* Ut iterem, quod modo fatebar, ex hoc labyrintho exitum nullum reperio. Fieri non poteft, ut locus hic fit integer.

97. οὐχ' οἷόν τε, Subaudi ἡμῖν. Ad συμπελεμεῖν fubaudi τοῖς Πελοποννησίοις πρὸς Ἀρχέλαον.

98. τῶν ἁπάντων. Scil. Πελοποννησίων. Periculum non reputat, neque commemorat, ab univerfis Peloponnefiorum copiis nobis imminens, fi eos nobis infeftos reddiderimus. Sed v. Not. 96.

99. τὸ μὲν τῶν παίδων. *Canterus* poft μὲν addi vult ἁπάντων. quod aeque parum intelligo, atque vulgatam. Si quid cerno in his tenebris, (quibus et crebris et denfis obfitae funt hae Lesbonactis atque Herodis declamatiunculae, vix dignae illae quidem, meâ fen-

tentiâ, quarum in illuminatione ingenium conteratur) leg. videtur τὸ μὲν τῶν παίδων συμφέρον ἀποστερεῖ, τὸ δὲ τῶν ὀλίγων καθίστησιν. Liberos ipse suos eo fraudat, quod e re ipsorum est, optimatibus autem quod expedit, id stabilitum it atque confirmatum. In παίδων subauditur ἑαυτοῦ. Vocabulum ὀλίγων autem h. l. significare videtur, non paucos numero, sed paucos dignitate et praestantiâ, i. e. optimates.

100. παθεῖν τι τοὺς παῖδας. Imo vero παθεῖν τι διὰ τοὺς παῖδας. Si necesse foret nos ab Archelai liberis aliquam noxam accipere. Nam ad παθεῖν subauditur ὑμᾶς, et ad παῖδας subauditur Ἀρχελάου.

101. λέξαι· scil. τοὺς ἀντιλέγοντας τοῦτον τὸν λόγον.

102. ἐκείνου. Archelai puta, ad τῶν παίδων subauditur αὐτοῦ. Sed v. Not. 96.

103. ἀφελόντες. Imo vero σφαλέντος. Scil. τοῦ πατρός. Ubi pater perculsus fuerit, et de spe suâ deiectus, conatu eius in irritum dato.

104. ἀπολαβεῖν. Imo vero ἀπολαύειν. Necesse sit liberos Archelai quoque mala patris participare.

105. παρήκουσι. *Canterus* et *Stephanus*, recte, ni fallor, emendant προςήκουσι. ex illis insequentibus ἀτίμους δὲ τοὺς προςήκοντας εἶναι.

106. τε. Malim δέ.

107. εἰς τοῦτο. Dedi de meo εἰ εἰς τοῦτο. Tametsi me non fugiat ἥξουσι posse pro dativo pluralis numeri participii futuri accipi, et hactenus vulgatam defendi, cui εἰ deest. Ego vero potius ἥξουσι pro tertiâ personâ indicativi futuri habendum esse existimo.

108. *τὸν λόγον.* Sic dedi, auctoribus *Stephano* et *Cantero*, pro vulgari *τῶν λόγων.* Subaudi *τὸν αὐτῶν.* Hoc velle, huc tendere ipſorum orationem, hanc vim et hunc effectum verbis eorum ineſſe. Paulo poſt dicit *τοιαῦτα ἀνάγκη τὸν λόγον τῶν ἀντιλεξόντων δύνασθαι.*

109. *τὰ πόῤῥω.* Scil. *ὄντα δεινά.*

110. *ὧν ἐπάθομέν τε δίκην.* Lege transpoſitis vocabulis, *ἃν τ᾽ ἐπάθομεν δίκην.*

INDEX SCRIPTORVM

QVI

IN ANIMADVERSIONIBVS EXPLICANTVR VEL EMENDANTVR.

SVPPLENDA ET EMENDANDA.

In fronte libri quae collocata eſt tabula, adumbrata e ſplendidis Viae Appiae monumentis a *Labruzzio* editis, Tab. XIX.

Pag. 64. lin. 20. *Aelian.* Var. Hiſtor. Lib. XVII, 47. leg. XIII, 16.

Pag. 73. lin. 1. *fere* leg. *ferus.*

Pag. 101. lin. 26. ΕΥΑΝΘΗι leg. ΕΥΑΝΘΗ.

Pag. 109. lin. 3. Καχεῖ leg. Κᾀκεῖ.

Pag. 130. lin. 13. *faragine.* leg. *ſartagine.*

Pag. 131. lin. ult. adde:

Lectionem Salmaſianam χήρᾳ περιχειμένον εὐνῇ, defendere ſtudet *Reiskius* ad *Conſtantini Porphyrog.* Ceremoniale aulae Byzant. p. 64. B. Omnino περιχεῖσθαι εὐνῇ, *ſeſe circumfundere ſtragulis,* verbum in ea re proprium eſt. Ita *Mneſitheus Athenienſis* ap. *Athenaeum* Lib. XI. p. 486. C. Εἶτα ἐὰν ἐμέσῃς ἱκανῶς, ἀναπαύου μικρῶς περιχεάμενος. At praefero vulgatam lectionem.

Pag. 138. lin. 31. deſciverant leg. deſciverint.

Pag. 174. not. lin. 11. παῖσι leg. ταῖσι

Pag. 178. not. lin. 11. exquiſitius leg. exquiſitior.

